

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 május 12, vasárnap

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 130. szám

Hitler még a tél előtt be akarja fejezni a háborút

Németország most legnagyobb ütőkártyáit játsza ki
Roosevelt: Szükség esetén Amerikának is cselekedni kell

A Havas-iroda jelenti: Németországból érkezett utasok beszélik, hogy nemzeti szocialista vezető körökben meg vannak győződve a háborúnak még a tél előtt való befejezéséről. Megjegyzik, hogy Németország ezuttal legnagyobb ütőkártyáit veszi igénybe és arra számít, hogy az ellenség a sorozatos támadások ereje alatt lélekben roppan össze. Olaszország nagy szerepet játszik a nemzeti szocialista vezetőknek a jövőre vonatkozó terveiben, de számítnak ezenkívül Spanyolországra is. Meg vannak győződve arról, hogy a norvég háború befejeése után a német nép képes lesz erre az emberfeletti küzdelemre és bármilyen késedelem végzetes hiba lenne.

BERLIN NEM VETTE ÁT A BELGA ÉS HOLLAND TILTAKOZÁST

A német távirati iroda jelenti: A belga és holland kormány pénteken eddigi berlini képviselője útján tiltakozó jegyzéket akart átnyújtani a német külügyi hivatalban. A szolgálatot teljesítő tisztviselő azonban, tudomást szerezve a jegyzékek tartalmáról, azok átvé-

telét megtagadta és felhívta a követeket, hogy utlevelük kiszolgáltatása iránt kifejezett kérelmüket a szokásos formáknak megfelelően terjesszék elő.

FRANCIA HADIJELENTÉS

Párisból jelentik: Szombatra virradó éjjel Belgiumban tovább folytató a hadmozdulatok. Luxemburg déli részén az ellenség heves támadásai ellenére is sikerült újabb előrehaladást tenni. Elzász-Lotharingiából nincs semmi jelenteni való.

A német repülők francia területen végrehajtott bombázásainak a polgári lakosságból sokan áldozatul estek. A főparancsnokság fájdalommal közli, hogy több, mint száz haláleset és sebesülés történt.

A francia bombázógépek az éjszaka több ellenséges repülőteret bombáztak. Több felderítő repülést is végrehajtottak. Valamennyi francia gép visszatért támaszpontjára. Egy német csapat péntek este a Moseltől keletre támadást intézett, de csak azt érte el, hogy francia részről végrehajtották az előőrsök már előre elhatározott visszavonását.

Német hivatalos jelentés

Berlinből jelentik: A német vezéri főhadiszállás közli: A német nyugati hadsereg Hollandiában és Belgiumban mindenütt visszavette az ellenséges határőrző csapatokat. A németek előnyömlőben vannak. Különböző helyeken ejtőernyős csapatokat és repülőgépen szállított csapatokat tettek földre, amelyek hozzákezdtek az előirt biztosító feladatok végrehajtásához. A légi haderő támogatta a hadsereg előnyömlését. Ennek során megtámadott erődítmény berendezéseket, menetszlopokat és csapattáborokat, utakat, vasúti vonalakat és hidakat rombolt szét.

A légi haderő május 10-én tömeges erővel hajtotta végre második nagy támadását a francia, belga és holland légi támaszpontok ellen. Hetvenkét repülőteret támadtak meg és a földön mintegy 3—400 repülőgépet semmisítettek meg. A németek különösen a francia légi támaszpontoknak okoztak súlyos veszteséget. Légi ütközetben 23 repülőgépet lőttek le. Saját veszteség: 11 lelőtt gép, 15 pedig eltűnt.

A jelentés ezután megemlékezik a Freiburg elleni támadásról, majd arról számol be, hogy a németek elsüllyesztettek két kereskedelmi hajót és egy ellenséges buvárhajót.

Londonból jelentik: Amszterdami híradás szerint Rotterdam utcáin hajnal óta torlaszharc folyik ejtőernyővel leereszkedett német csapatok és a helyőrség között. Nagyobb holland egységek utban vannak, hogy megtisztítsák a várost. Közben a repülőterre egyre nagyobb számban érkeznek német ejtőernyős csapatok.

A holland hadvezetőség hivatalosan közli, hogy a Delft és Leiden repülőterén leszállott német ejtőernyős csapatokat megsemmisítették. A rotterdami repülőter megtisztítása során 42 nagy német csapatszallító repülőgép pusztult el.

A BELGÁK ELLENÁLLNAK

A Stefani-iroda brüsszeli jelentése szerint a légi riadók szünet nélkül követik egymást. A hadszíntérről pontos hírek még nem érkeztek, de annyit tudnak, hogy a belga hadsereg elkeseredett ellenállást tanúsít a német előnyö-

mulással szemben. Jelentékeny szövetséges haderők is vonulnak előre belga területen, hogy a belga katonák segítségére siessenek. Hivatalos körökben kijelentik, hogy a belga haderő az első védelmi vonal előtt igyekszik feltartóztatni a németek előnyömlését.

A történelem legnagyobb ütközete előtt

Párisból jelentik: A második nap hajnalán az a csata, amely francia illetékes körök szerint a történelem legnagyobb ütközete lesz, egyelőre még az érintkezésbeépés szakaszánál tart. Az új arcvonal északi részén a hollandok és belgák lassan visszavonulnak főellenállási vonalukra. Ezalatt a francia és angol haderő utnak indult, hogy gyors segítséget vigyen nekik. A holland csapatok a megállapított terv szerint a kiürített területeken végrehajtották a tervbevetett rombolásokat és elárastották a vidéket. A hollandok első védelmi vonala az Issel folyóra támaszkodik és Arnheim várostól a Zuider-tóig vonul. Arnheimtől délre, Nimwegen várostól kezdve a vonal a Maas folyóra támaszkodva halad a belga határig.

A belga csapatok kiépített védelmi állásai Aachentől délre, Eupentől indulnak ki és a határtól kissé beljebb haladnak, egészen Luxemburgig.

Luxemburgban a németek eleinte nem találtak ellenállásra, mivel a kis államnak egyáltalán nem volt hadserege. A német csapatokkal szemben felvonuló franciák elővédeli pénteken délután érintkeztek az ellenséggel és azóta tartják azt a vonalat, amelyet elértek. A vonal így úgy látszik — Luxemburg déli részén halad.

VILMOS EXCSÁSZÁR DOORNBAN MARAD

Amsterdamból jelentik: Vilmos excsászár környezetéből kiszivárgott hírek szerint a zecsászár nem szándékozik elhagyni Doorn.

AZ ANGOL KORMÁNY ELKÜLTÖZIK LONDONBÓL

Milánóból jelentik: A Gazetta del Popolo valószínűnek tartja, hogy az angol kormány a szigetország belsejébe, vagyis biztosabb helyre teszi át székhelyét.

A LUXEMBURGI NAGYHERCEGNŐ PÁRISBAN

Párisból jelentik: A luxemburgi kormány Belgiumba való menekülésekor magával vitte az államkincstárt és az állami levéltárat. A luxemburgi nagyhercegnő Párisba menekült.

ESIK A FONT

Newyorkból jelentik: Az újabb nagy angol vásárlások kilátásainak hírére az angol font olyan mélyre zuhant, amilyen alacsonyan még soha sem jegyezték. Miután a múlt héten már 50 centtel esett a font jegyzése, pénteken újabb 25 centtel csökkent és elérte a 2.90 dolláros

mélységet.

ROOSEVELT: NINCSENEK TÖBBÉ TÁVOLSÁGOK

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök az amerikai tudósok nagygyűlésén beszédet mondott. A háborúnak az amerikai földrészhez való közeledéséről szólva kijelentette, hogy nincs többé olyan távolság, hogy az amerikai polgárok hihetnének teljes védetségükben. Itt az ideje, hogy az amerikai köztársaságok tanulmányozzák a védelem kérdését és egyöntetűen vélekedjenek. Szükség esetén cselekedni kell, hogy az amerikai kulturát és szabadságot minden olyan fegyverrel megvédelmezhessek, amelyet a tudomány rendelkezésre bocsát.

LÉGI RIADÓ BRÜSSZELBEN

Brüsszelben szombaton hajnalban kétszer is jeleztek légi riadót. Reggel hét órakor újabb riadó volt. A belga főváros felett alacsonyan szálló német gépek repültek el.

Északfranciaországban szintén több légi riadó volt, az északnyugati körzetben a riadó negyed 8-tól 8-ig tartott. Páris környékén hajnali hat órakor volt riadó.

A német csapatok uszótömlőkön, egy óra alatt keltek át a holland-belga határon

A belgiumi és hollandiai angol hirszolgalat a hivatalos helyek tudtával dolgozott

Párisból jelenti az Avala: A Havas-iroda közlése szerint a pénteki nyugateurópai légi harcok során több, mint száz német gépet lőttek le. A péntek esti francia hadijelentés közölte, hogy francia terület felett 44 a lelőtt gépek száma. A holland főparancsnokság közlése szerint a holland haderő 70 német gépet lőtt le. A belga légi haderő tevékenységének eredménye még nem ismertes. Jelentések érkeztek ezenkívül a polgári lakosság bombázásáról is. Lille körül a német gépek rendszeresen bombázták a munkásterületeket és mintegy tíz bombát dobáltak le. Két ember megsebesült. Lensben a halottak száma kettő, a sebesülteké három.

TÁMADÁS A FRANCIA-ORSZÁGI ANGOL REPÜLŐTEREK ELLEN

Londonból jelenti az Avala: A német repülőrajok hajnalban nagy támadást indítottak a franciaországi angol repülőterek ellen. Különböző típusú német repülőgépek erős kötelékekben, nagy magasságban szálltak át a határ felett. A német gépek számos kisméretű bombát dobtak le, de az anyagi kár minimális. A szövetségesek léghárító tüzsége nyomban működésbe lépett. A hurricán rendszerű angol gépek és a francia harci repülőgépek öt és hat óra között vették fel a harcot és több ellenséges gépet lelőttek, illetve megrongáltak.

A BRÜSSZELI ÁLDOZATOK

Brüsszelből jelenti az Avala: Az eddigi jelentések szerint a Brüsszel ellen intézett légi támadásoknak 41 halottja és 82 sebesültje van. A negyedik légi riadó péntek este 10 óra 55 perckor volt. A jelentés hozzátéveszi, hogy az ejtőernyős támadások veszedelme elmúlt. Belgium keleti részén aránylag nyugalom van és semmi jel sem mutat a fő védelmi vonal előtt megállított német csapatok további előnyomulására.

A HOLLAND FŐPARANCSONKSÁG KÖZLEMÉNYE

Amsterdamból jelenti az Avala: Szombatra virradó éjjel egy óra 40 perckor a holland rádióban a holland főparancsnokság következő közleményét olvasták fel:

Az általunk foglyul ejtett német repülőtisztek elbeszéléséből kitént, hogy a német főparancsnokság péntek reggelig saját tisztjeit sem értesítette arról, a szándékáról, hogy megsérti Hollandia semlegességét.

A német főparancsnokság jelentésével ellentétben, amely kétségbevonja, hogy a hollandok 70 német gépet lelőttek, megállapítható, hogy a lelőtt német gépek száma eddig több, mint száz. Azokon a repülőtereken, amelyeket csapataink visszafoglaltak, több mint 14 sértetlen repülőgép került kezünkre. Egyetlen repülőtér kivételével valamennyi repülőtérünk ismét holland kezén van.

HARCOK HÁGA KÖZELÉBEN

Newyorkból jelenti az Avala: A Columbian Broadcasting Corporation

amsterdami tudósítója közli, hogy a németek el akarták fogni a holland királynőt. Az amerikai tudósító szerint szombaton a kora reggeli órákban 16 nagy Junkers-rendszerű német gép szállt le Vilma királynő rijgenhoki nyaralójának közelében. Mindegyik repülőgépen 20, önműködő fegyverekkel felszerelt német katona volt. A németek egy másik csoportja a Hágától 8 kilométerre délre levő Delftnél ereszkedett le. Harc keletkezett, amelynek során a hollandok 10—16 német gépet lelőttek.

Az olasz sajtó a nyugati eseményekről

Rómából jelenti az Avala: Az olasz lapok az első oldalon, hatalmas címek alatt számolnak be a német csapatok belgiumi, hollandiai és luxemburgi előnyomulásáról és kiemelik Maastricht és Malmédy elfoglalását, valamint a német légi haderő nagyarányú tevékenységét. A lapok hangsúlyozzák, hogy pénteken megkezdődött nyugaton az igazi háború. A Németország kiczehatására irányuló angol-francia zárlat korszaka lezárult.

A Popolo di Roma szerint Olaszország, amely minden eshetőségre készen áll, az együttérzés rokon-szenvével kíséri a győzelem felé haladó baráti Németországot.

SVÁJC HADSEREGE KÉSZ TELJESITENI KÖTELESSÉGÉT

A svájci hadsereg főparancsnoka a hadsereghez napiparancsot intézett, amelyben hangoztatja, hogy az általános mozgósítás a nemzetközi helyzet súlyossága miatt vált szükségessé. Hadseregünk kész teljesíteni kötelességét mindegyik határun-

kon — mondotta — és utolsó erőfeszítésig megvédi az ország függetlenségét bárki ellen. Mi, a férfiai, ha kell, fel tudjuk áldozni magunkat gyermekeinkért és szép hazánk jövőjéért.

ANGOL HIRSZOLGÁLAT HOLLANDIÁBAN ÉS BELGIUMBAN

Berlinből jelenti: Hivatalosan közzétették a német birodalmi belügyminiszternek 1940 március 29-én a birodalmi kormányhoz intézett jelentését, amely az angol hirszolgalatnak Belgiumban és Hollandiában kifejtett németellenes tevékenységét ismerteti. A jelentés megállapítja, hogy az angol hirszolgalat Hollandiában és Belgiumban széleskörű szervezetet tartott fenn, amely a hivatalos helyek tudtával és helyesléssel dolgozott. A terv egyik különleges célja az volt, hogy az angolok képezetében élő németországi belső ellenzékot megerősítsék és ezzel elősegítsék a nemzeti szocialista uralom megdöntését.

Szemtanu a németek előnyomulásáról

A német távirati iroda szemtanu beszámolóját közli a német csapatoknak a holland-belga határon való előnyomulásáról. A német csapatok előnyomulása pontosan reggel félhat órakor kezdődött. A hadosztály előcsapatai utászokból, léghárító ütegekből és nehéz fegyverzetű gyalogos járőrsapatokkal megerősített lovasszázadokból álltak. A gépkocsik néhány száz méternyire lassan megtették út után megérkeztek a holland határsorompóhoz. Az utvonalon sok vastag fatörzs feküdt, tele robbanóanyaggal. Mögöttük egy alacsony erőd állt. Ennek kellett az utat elzárnia. A német előnyomulás azonban tulságosan meglepetésszerűen jött.

A német egységek gyors menetben elérték a Juliana-csatornát. A holland őrség itt megkísérelte az ellenállást, de céltalanul. Az ellenállás eredménye az lett, hogy holland részről néhányan elestek, illetve megsebesültek. A csapatok átkeltek a csatorna sértetlen hídján. Az előnyomulást repülők biztosították és így közeledtünk a belga határhoz, a Maashoz. Az elővéd első járőrsapata elérte a Maas hídját.

Közben lefegyvereztünk néhány holland tisztet és katonát. A hid még sértetlen volt. Alig ért azonban a járőrsapat a tulsó oldalra — miközben az ellenség a parton levő két alacsony erődből tüzelt —, amikor a hid parti része a levegőbe repült. Német részről néhányan életüket veszítették. A járőrsapat gyorsan megkerülte az alacsony erődöt és kivetette belőle a legénységet. Ezek voltak az első belga foglyok.

Amíg ez a küzdelem tartott, az elővéd osztagainak átkelése kisebb és nagyobb uszótömlőkön kesedelem nélkül megkezdődött. Tekintet nélkül a Maas erős hullámvására, csapat csapat után kelt át a folyón. A tulsó parton elfoglaltuk a hídfőt és megerősítettük. Így alig múlt el egy óra azóta, hogy elindultunk a holland határról és máris a Maas tulsó oldalán álltunk, belga területen.

SOROZATOS LÉGI TÁMADÁSOK HOLLANDIA ELLEN

A Reuter-iroda amsterdami jelentése szerint a német bombavető repülőgépek támadása szombaton reggel 7 órakor kezdődött és 25 percig

tartott. A támadás az amsterdami repülőtér és környéke ellen irányult. A német bombavető gépeket csak az utolsó percben vették észre, mivel az égboltot sűrű felhők borították. A bombavetők két támadást intéztek a repülőtér ellen.

Az éjszaka folyamán negyedkettőtől kezdve a németek sorozatos repülőátadásokat intéztek Hollandia több pontja ellen. Amsterdam közelében és más helyeken német ejtőernyős osztagok szálltak le.

ANGOL JELENTÉS A LÉGI HARCOKRÓL

Londonból jelenti: Az angol légiügyi minisztérium közli, hogy az angol légi haderő péntek délután megtámadta a rotterdami repülőtér és a Hága közelében tartózkodó német csapatszálító repülőgépeket. A nagyszámú angol bombázógép oly hirtelen jelent meg, hogy az ellenségnek nem volt ideje a légvédelmet megszervezni. Gépeinket — mondja az angol jelentés — a földön levő német gépek csak géppuskatűzzel fogadták. A tüzelésnek nem volt hatása. Az ellenséges vadászgépek nagy számban támadtak és több légi csatára került sor.

Valamivel három óra után támadás indult meg Valhaven egykori polgári repülőtere ellen. A repülőtér hangárait a hollandok a kiürítés előtt felgyújtották és azok már lángokban álltak, amikor az első angol gépek a repülőtér fölé érkeztek. Az angol gépek tüzelni kezdtek a repülőtérre levő sok ellenséges gépre, köztük mintegy 50 csapatszálító gépre. A találatok következtében olyan fekete és sűrű lett a levegő, hogy lehetetlen volt a sikeres támadás pontos eredményét megállapítani. Az eddigi megállapítások szerint a repülőtérre négy ellenséges gép pusztult el és az ellenség sok embert is veszített.

Angol bombázók vadászgépek kíséretében Hágától mintegy 8 mérföldnyire a tengerparton megtámadtak 10 ellenséges csapatszálító repülőgépet. A harc eredménye még nem ismeretes.

AMERIKA MAGATARTÁSA EGYELŐRE VÁLTOZATLAN

Washingtonból jelenti: Roosevelt elnök az újságírók előtt kijelentette, hogy a külügyminisztérium tüzetesen tanulmányozza a nemzetközi helyzetet. Utalt arra, hogy a nyílt városok bombázásának kérdését is meglágyalták. Az egyik újságíró kérdésére, hogy az Egyesült Államok kívül maradhat-e háborúban, az elnök kijelentette, hogy ezt a kérdést meg kell fontolni. Hozzátette, hogy amit mondott, az nem azt jelenti, hogy az Egyesült Államok háborúba lép. Ebben a tekintetben a helyzetben semmiféle változás nem állott be.

Az amerikai Vöröskereszt tízmillió dolláros alapot létesít Belgium és Hollandia megsegítésére.

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

Harang, műtárgyak és ércöntőde

Krvin Lebis, Zagreb

Gorjanska u. 50. Telefon 42-08

elsőrendű harangokat önti garantált valódi harangérből, melyekért sok évi szavatosságot vállal, hogy nem reped, erős és tiszta hangot ad és biztosítja a szolid és gyors kiszolgálást. Műtárgyakat önti ugyancsak mellszobrokat, szobrokat, domborműveket és plaketteket, valamint mindenemű öntvényeket bronzból és más ércből. Allandoan raktáron tart minden méretű csapágyakat Búcsú, valamint közönséges és speciális bronzrudakat, mindenemű csapágyfémeket, minden százelektromos berendezést, valamint mindenemű szerszámot, mindenemű szerszámot, mindenemű szerszámot, mindenemű szerszámot, mindenemű szerszámot.

Arjegyűnként kívánatra díjtalanul megküldjük. Levelezés horvátul, németül

A holland és belga csapatok védelmi vonalaikra vonulnak vissza

Emelkedik a víz az elárasztott holland területeken -- Chamberlain lemondott, utóda Churchill lett -- Rövidesen megindul a nagy küzdelem nyugaton

Berlinből jelentik: A német távirati iroda közölte, hogy Freiburg nyílt várost pénteken 3 elenséges repülőgép bombázta. A város teljesen kívül esik a német katonai műveleteken és semmiféle katonai célpontot nem nyújt. A bombák a belső városrészben estek le és 24 polgári lakost megölték. A német távirati iroda közleménye ezután így folytatja:

A német légi erő ezt a nemzetközi jogba ütköző eljárást hasonló módon torolja meg. Mától kezdve a német polgári lakosság ellen intézett minden tetszerű bombatámadásra feleletül ötszörös német repülőerő támad meg egy-egy angol vagy francia várost.

BRÜSSZEL NYILT VÁROS

A belga kormány Brüsszelt nyílt városnak nyilvánította és minden intézkedést megtett, hogy a csa-

patok átvonulását teljesen megtiltsa. Német részről ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy Brüsszelt mint nyílt várost a német légi erő tiszteletben tartja mindaddig, amíg az utcákat engedély nélkül nem zárják el vagy amíg ott csapatmozdulatokat nem hajtanak végre.

A NÉMETEK FOLYTATJÁK A TÁMADÁSOKAT

Londonba érkezett belgiumi hírek szerint a német csapatok minden ponton tovább folytatták a támadást.

Mint az angol hadügyminisztérium hivatalosan jelenti, az angol expedíciós hadsereg előcsapatai a francia hadsereg együttműködve, bevonultak Belgiumba. Az angol légügyi minisztérium egyébként hivatalosan cáfolja Freiburg város bombázását.

Harcok az ejtőernyős csapatokkal

A holland rádió közölte, hogy egyre nagyobb számban érkeznek Hollandia területére német ejtőernyős csapatok, amelyek az éj leple alatt szállnak földre az ország déli részén, a belga határ közelében.

Az Avala rotterdami jelentése szerint Rotterdam környékén összesen mintegy 400 német ejtőernyős katona szállt le, akikhez nyomban csatlakozott néhány Rotterdamban élő állampolgár. Mintegy száz ejtőernyős katona azonnal beásta magát, de a hollandok kivetették őket árkaikból és foglyul ejtették. A többiek egy nagyobb házban torlaszolták el magukat. A hollandok a házat felgyújtották és géppuskatűz alá vették. Az életbenmaradt németek megadták magukat.

BOMBÁZTÁK AMSZTERDAMOT

Amszterdamot szombaton reggel 6 órakor bombázták. A támadás 20 percig tartott. Közép- és Kelefranciaországban kevésbé hajnali 3 óra után légi riadó volt. Délkeletfranciaországban szintén volt légi riadó, amely fél óra hosszúságú volt.

FRANCIA HADIJELENTÉS

A péntek esti francia hadijelentés többek között ezeket mondja: A német csapatok belgiumi és luxemburgi hadműveleteit már az első órákban nagyarányú légi támadás vezette be. A bombatáma-

dáson kívül Belgium és Hollandia területén több helyen ejtőernyős csapat szállt le. Különösen Hollandiában igyekeztek meglepetésszerűen elfoglalni a repülőtereket. Az ellenség légi támadásai hajnalban megkezdődtek francia terület ellen is és egész napon át tartottak. A légi támadások csak kisebb anyagi kárt okoztak. Francia terület felett 44 ellenséges gépet lőttünk le.

A holland, belga és luxemburgi kormány fehérvására a szövetségesek hadereje megindult az Északi tengertől egészen a Moselig terjedő arcvonalon. A csapatok előnyomulása belga területen tovább tart.

Visszavonulás a védelmi vonalakra

A Havas-irodának a hadijelentéshez fűzött magyarázó közleménye megállapítja, hogy Hollandiában és Belgiumban a védelmi vonalak távolabb esnek a határtól és ezért a holland és belga csapatok visszavonulónak vannak főbb védelmi vonalaikra, közben azonban harcban állnak a német csapatokkal, hogy késleltessék megérkezésüket a fő védelmi vonalhoz. A hollandok nagy területeket árasztottak el vízzel. A víz mindenütt lassan emelkedik.

A luxemburgi csapatok ugyancsak visszavonulónak vannak a fő védelmi vonalakra. Itt a német csapatok előhaladása tovább tart. A csapatokat gépkocsis osztagok előzik meg. Ezek az osztagok hírszerint már érintkezésbe léptek a Mosel két partján a francia csapatokkal. A Rajna mentén ugyancsak erősödő támadások vannak folyamatban. Illetékes francia körökben úgy vélik, hogy nagyon rövid időn belül nagykiterjedésű katonai műveletek kezdődnek a francia arcvonalon.

BOMBÁZOTT SZÖVETSÉGES REPÜLŐTEREK

A Stefani-iroda párisi jelentése szerint a német légi haderő folytatta a nyugati arcvonal mögötti területének, főleg a repülőtereknek bombázását. A bombázásoknak sok emberáldozata van (A. A.)

Newyorkból jelenti az Avala: A Newyork Daily Mirror értesülése szerint a német légi haderő bombái az egyik angol hajógyárban öt angol csatahajót megrongáltak. Ezzel a támadással — írja a lap — az angol csatahajók egyötödét néhány hétre, esetleg néhány hónapra harcképtelenné tették.

A Havas-iroda londoni jelentése szerint a német repülőgépek pénteken fél óra hosszat tartózkodtak Kent grófság felett. Bombáik az erdőben hullottak le.

LIPÓT KIRÁLY KIÁLTVÁNYA

A belga rádióban az elmúlt éjszaka felolvasták Lipót király kiáltványát. A kiáltvány hangzatos, hogy Belgiumot negyedszázad alatt másodízben éri támadás. Belgium az utolsó pillanatig teljesítette semlegességéből eredő köte-

Chamberlain lemondott

Londonból jelenti az Avala: A miniszterelnökség péntek este a következő közleményt adta ki:

Chamberlain, az angol kormány eddigi elnöke lemondott állásáról. Utóda Winston Churchill lett. Az új miniszterelnök azt a kívánságát fejezte ki, hogy egyelőre a kormány valamennyi tagja tartsa meg tárcáját.

AZ AMERIKAI NAGYKÖVET CIANONÁL

A harctéri eseményekkel párhuzamos diplomáciai tevékenységről a következő jelentések számolnak be:

Az amerikai külügyminisztérium közölte, hogy Philipps amerikai nagykövet saját kezdeményezésére megbeszélést tartott Ciano gróf külügyminiszterrel. Hull külügyminiszter a nagykövet megbeszéléséről nem volt hajlandó nyilatkozni.

Popov bolgár külügyminiszter fogadta a szófiai olasz követet és hosszú tanácskozást tartott vele. Reynaud francia miniszterelnök péntek délután Bullitt párisi amerikai nagykövettel tárgyalt. A washingtoni angol nagykövet félóra hosszúságú tanácskozott Hull külügyminiszterrel.

A Havas-iroda jelentése szerint a londoni spanyol és svájci követ pénteken hosszabb ideig tartó látogatást tett a külügyi hivatalban.

A SVAJCI MOZGÓSÍTÁS

Bernből jelenti az Avala: A svájci polgárok — be sem várva a mozgósítás szombat délelőtt ki-

Ovja egészségét, ügyelj

a rendszeres anyagcserére.

Ha naponta étkezés után 1 — 3 Leolabdacsot vesz be, elősegíti a könnyű, kellemes bélkiürülést.

Regist. hird. 1938. 28. X., Sp. Nr. 969.

Leopillen

(Leo-labdacsok)

lességét. A király végül hangoztatta, hogy a harc kemény lesz, de végső eredménye felől nem lehet kétség.

A Londonban tartózkodó holland külügyminiszter az angol rádióban mondott beszédében kijelentette, hogy Hollandia gyarmati erőforrásait is a szövetségesek rendelkezésére bocsátja.

BELGA TILTAKOZÁS BERLINBEN

Az Avala brüsszeli jelentése szerint a berlini belga követ a német kormánynak tiltakozó jegyzéket nyújtott át, amely többek között ezeket mondja: A belga hadsereg minden erejével és hazája igazságos ügyébe vetett hittel megvédi szülőföldjét.

A Stefani-iroda brüsszeli jelentése szerint a belga hadügyminiszter a parlamentben kijelentette, hogy a belga hidak és utak elpusztítása kifünően bevált és megállította a német csapatokat az első belga védelmi vonalak előtt. A németeknek a vonal áttörésére irányuló minden kísérlete meghiúsult. A belga hadsereg — mondotta a miniszter — a végsőkig védelmezi országát. (A. A.)

lenc órára kitűzött határídejét — már pénteken főmegezen jelentkeztek csapattesteiknél. A városban nagy az élénkség, de idegességnek nyoma sincs. Zürichben a diákság tüntetett a holland konzulátus előtt. A tüntetők ezután a német konzulátus elé akartak vonulni, de ebben megakadályozták őket.

LONDON JELENTI: A NÉMETEK EGY BELGA REPÜLŐTERET SEM FOGLALTAK EL

Londonból jelenti az Avala: Itteni mértékadó helyen kijelentették, hogy valótlán az az ellenséges forrásból eredő hír, amely szerint a németeknek eddig sikerült öt belga repülőteret elfoglalni. Londonba érkezett hivatalos adatok szerint a németek egyetlen belga repülőteret sem foglaltak el. A Belgiumban földreszállt német ejtőernyős csapatokat gyorsan harcképtelenné tették. Péntek este 6 óráig belga területen mintegy 8—9 német repülőgépet lőttek le.

Értessítjük a t. közönséget, hogy a hatóság által f. évi május hó 9-én 28.900 szám alatt engedélyezett teljes végeladás előtt, kedden, május 14-én üzletünk zárva lesz a végeladási árak megállapítása végett.

A teljes végeladás csütörtökön, május 15-én kezdődik!

„LAFAJET“ Novi Sad, Kralja Petra ul. 2

Használja ki az alkalmat és szerezz be rövidárúzsükségletet, amíg a készlet tart.

Fonlos kormányintézkedés a hadgyakorlatra bevonultak védelmében

Beográdból jelentik: A kormány legutóbbi ülésén módosították a hadgyakorlatra bevonultak gazdasági védelmére kiadott régebbi rendeletet. Az eddigi rendelkezések értelmében abban az esetben, ha hadgyakorlatra bevonult hadköteles ellen végrehajtást és árverést akartak foganatosítani,

az illető hadbavonult hozzátartozóinak kellett bizonyítani, hogy az adós gyakorlatra ment és csak ennek alapján halasztották el az árverést, illetőleg avégrehajtást.

Most a kormány úgy rendelkezett, hogy a jövőben

a hatóságok kötelesek hivatalból meggyőződni arról, hogy az adós hadgyakorlaton van-e és a végrehajtást, illetőleg az árverést csak akkor tarthatják meg, ha a hatóságok megbizonyosodtak róla, hogy az adós nincs hadgyakorlaton.

Az adós nemcsak a gyakorlat tartamára élvez végrehajtási mentességet, hanem a katonaságtól való elbocsátás után is még harminc napig.

JANGONIN golyócskák!

Elismert kitűnő, nagyon jó hatá-
su szer hólyagbetegségeknél.
Elismerő nyilatkozatok mindenki-
nek rendelkezésére állanak. Évtize-
dek óta előállítja:

Mr. L. Gayer gyógyszerész, Zagreb,
Ilica 79. 2677

Kedd és péntek hustalan napok

Takarékoskodni kell az
élelmiszereikél

Beográdból jelentik: Aláírták az élelmiszerekkel való takarékoskodásról szóló rendeletet. A kormány a rendelet értelmében kedden és pénteken az egész ország területén hustalan napot vezetett be.

A két hustalan napon tilos borju, marha és sertéshúst árulni. A vendéglőkben ezeken a napokon nem szabad húst kiszolgálni.

Vágott malac, valamint malachus eladását és vendéglőkben, éttermekben történő tálalását csak csütörtökön és vasárnap engedélyezik.

Az egész ország területén szigorúan tilos nőstény borjúk és egy éven aluli üszök, valamint bármilyen terhes állat vágása.

A kereskedelmi miniszter és Horvátország bánja rendeletet ad ki a buzaliszt őrléséről és szabályozzák, hogy milyen lisztből szabad kenyert sütni.

A rendelet ellen vétőket 30 000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel és 30 napi elzárással büntetik.

Május 23-án különvonat érkezik Magyarországról Jugoszláviába

Veress Gábor, az Ibusz vezérigazgatója a magyar-jugoszláv idegenforgalomról nyilatkozik a Reggeli Ujságnak

(Budapest, május.) A megjelenése: erőt, intelligenciát áraszt. A modorában van valami megtisztelő bőbeszédűség, lebilincselő szolgálatkészség és lekötő figyelem. Nyilatkozásának sorozatos megnyilatkozása azonban a hivatalos élet emellőzhetetlen merevségei között letörredéznek. Az Ibusz a elnök-vezérigazgatói székében közügyek iránt való lelkes érdeklődésének a köre megcsappant, az intenzitása fokozódott: ma az utazás általában az idegenforgalom nagy kérdéseit foglalja magában. S ilyen kérdések ebben a kulturális magasan szárnyaló, történelmileg patinás, természeti kincsekben szinte feltárhatatlan gazdasági, idegenforgalmilag kifogyhatatlan rétegezésű, remek országban fölös számmal vannak.

Az Ibusz újjászervezője. Ő rendszeresítette ennek a nagy hivatalos idegenforgalmi szervnek az ügyvitelét. Az igazgatósági ügyosztályok szerkesztett helyiségeit az Akadémia utca 10. alatt egyetlen épületben szervezte meg és helyezte el a az épületet nagy céljainak megfelelően alakította át és rendezte be. A kulturdecentralizáció levegőjét Klébelsberg Kunó mellett szivta magába. Alatta vált az Ibusz először nagy vidéki kulturfeladatot: tavaly bekapcsolódott a szegedi szabadtéri játékok rendezésébe.

Karrierjét Veress Gábor a Mávnál kezdte s a Máv egyik igazgatói székéből került át az Ibusz vezéri polcára. Mérnök, idegileg és fizikailag erős koponya, fetűnően logikus eszjárású, jó szónok és — meg kedély. Ma a folyton nagyobb arányokban lendülő magyar idegenforgalom egyik leghivatottabb öre, irányítója és fejlesztője.

A jugoszláv-magyar kapcsolatok és kölcsönös utasforgalom kérdéseiről, érdeklődésünkre, ezeket mondta:

— A magyar-jugoszláv idegenforgalmi kapcsolatok hosszú évekre nyulnak vissza. A magyar közönség — mint általában ismeretes — szívesen látogatja mindenkor a jugoszláviai, de különösen a horvát és dalmáciai fűrdőhelyeket és ez az érdeklődés akkor jutott tetőpontjára, amikor néhány évvel ezelőtt különvonatokat is lehetett szervezni ilyen látogatásokra.

— Később bizonyos hanyatlás állott be ebben a vonatkozásban, aminek elsősorban valutáris okai voltak. A magyar utasok részére szükséges dinárösszegek megszerzése ugyanis több-kevesebb nehézségbe ütközött. Így pl. 1939-ben a fűrdényben a legnagyobb nehézségek árán sikerült csak a magyar közönségnek dinárhoz jutnia.

— Ettől függetlenül a magyar közönség elsősorban a Bánátot és a Bácskát kereste fel, aminek oka legtöbbször a rokoni kapcsolatok felújítása volt. Ez a forgalom fordított arányban is megvolt, úgy, hogy különösen Budapesten igen sok bácskai és bánáti jugoszláv vendéget üdvözölhettünk.

— Nagymértékben megkönnyítette a Magyarország felé irányuló forgalom kifejlődését az utlevél-nehézségek eny-

hűlese, ami már folyománya volt a mindjobban elmélyülő barátságoknak, amely az utóbbi időkben volt tapasztalható Magyarországra és Jugoszlávia között.

— Ugyanakkor, amidőn ennek a fokozatosan szorosabbá váló barátságának áldásos következményei minden vonalon egyre inkább kezdtek megmutatkozni, kitört az újabb háború és a háborús viszonyok természetesen mindkét részről bizonyos korlátozó rendszabályokhoz vezettek. Amíg a háború tart, számolni kell azzal, hogy ezek a rendszabályok érvényben maradnak, bár a magyar Idegenforgalmi Propaganda Munkaközösség tagjainak legutóbbi jugoszláviai látogatása máris nagyon sok nehézséget hártott el a két ország között kifejlődött idegenforgalom utjából.

— Hasonlóan komoly reményeket fűzhet mindkét ország utazóközönsége a Magyarország és Jugoszlávia között létrejött új idegenforgalmi egyezményhez, amely a valutáris ellátást mindkét oldalon biztosítja és lehetőséget nyújt arra, hogy a két ország vasutai és idegenforgalmi szervei tárgyalások kapcsán egymásnak kölcsönösen minél nagyobb előnyöket biztosíthassanak.

— További nagyfontosságú biztosítékát látom a magyar-jugoszláv idegenforgalom kimélyülésének abban a kitűnő viszonyban, amely a hivatalos jugoszláv PUTNIK és a vezetésem alatt álló IBUSZ — irodák között évek óta fennáll. Mivel mindkét intézmény a két ország hivatalos utazási irodája, minden remény megvan arra, hogy az esetleges felmerülő nehézségeket a minimumra csökkentjük.

— Ennek a jóviszonynak eredménye mutatkozott a különvonatok szervezésében, amelyek egyrészt Jugoszláviából Magyarországra, másrészt Magyarországból Jugoszláviába indultak. Az akciók során ez év folyamán február 2-től 7-ig különvonat indult Szubotica-ra és Noviszádra, 588 utassal. A látogatók 2940 éjszakát töltöttek Jugoszlávia területén. Február 2-től 18-ig Dubrovnikba csoportutazást szervezett az Ibusz tizennyolc, majd március 13-tól 29-ig tíz résztvevővel. Az első esetben 288, a második esetben 110 éjszakát töltöttek az utasok Jugoszláviában. Ugyanakkor Jugoszláviából március 3-tól 13-ig a jugoszláviai szállodások és vendéglősök csoportja harmincegy taggal érkezett Magyarországra és itt 105 éjszakát töltött. Március 22-e és 29-e között különvonat érkezett Jugoszláviából hozzánk 785 utassal és itt 4710 éjszakát töltöttek. Március 29-től április 3-ig a jugoszláv mezőgazdák különvonata érkezett Magyarországra, 368 utassal, akik itt 1472 éjszakát töltöttek. Végül április 27-től március 1-ig a zágrebi diákok 527 tagú csoportja tett látogatást nálunk és 2108 éjszakát töltött Magyarországon.

— 1939-ben Jugoszláviából összesen öt különvonat érkezett Magyarországra 2059 utassal, akik 8228 éjszakát töltöttek nálunk.

— A fenti adatokból megállapítható,

hogy bár az 1939-es esztendő első kétharmada még a békeidőkre esik, ezzel szemben 1940 már háborús év, mégis a múlt évvel szemben az idei év első felének lezárásáig már jelentékeny fejlődés tapasztalható a csoportos utazások terén. Mivel általános szabály az idegenforgalomban, hogy a legjobb propaganda maguknak az utasoknak a véleménye és miután mind a magyarországi látogatók Jugoszláviában, mind pedig a jugoszláviai utasok Magyarországon a legjobb impressziókat szerzik, számítani lehetne, hogy

az 1940. év második fele még nagyobb remények kielégítését hozza.

— Nagyon fontosnak tartom ebből a szempontból a már említett harmincegy jugoszláv szállodás és vendéglős magyarországi tartózkodását, akik megtekintették a budapesti fűrdőket, szállókat, idegenforgalmi berendezéseket és közvetlen érintkezést teremtettek nagyon sok itteni kollégájukkal.

— Hasonlóan nagyfontosságú volt a jugoszláv mezőgazdák látogatása, akik Budapesten a Mezőgazdasági Vásár és Kiállítás megtekintése után Szegedre és Mezőhegyesre is ellátogattak és megismerték a magyar tanyarendszert, az állami méntelepet és számos más olyan magyar mezőgazdasági berendezést, amely őket foglalkozásuknál fogva legjobban érdekelte.

— Ami a jövőt illeti, legközelebbi tervünk, hogy

május 23-án újabb különvonatot indítunk Noviszád, Szubotica, Beograd, Petrovgrad sít, megtekintésére.

azonkívül az Ibusz nyári utazási programjába már előre beillesztette kététhenkénti indulással a dubrovnik, crikvenica és bledi sorozatos társasutazásokat.

Pásztor József

Megszigorítják a drágaság leküzdésére tett intézkedéseket

A kormány utasította a rendőrhatalóságokat és a bíróságokat az áremelések gyors megakadályozására

Beográdból jelentik: A kormány ismét foglalkozott az árdrágítás megakadályozásának kérdésével és több rendelkezést tett. Megbizta az igazságügyminisztert, utasítsa a bíróságokat, hogy

az árdrágítók elleni pereket a legsürgősebben tárgyalják le és azokról minden esetben küldjenek jelentést a minisztériumnak.

Az árdrágítók elleni perek részére elsőbbségi jog biztosítandó.

A kormány ezenkívül utasította a belügyminisztert, rendelje el, hogy a rendőrhatalóságok közvetlenül ellenőrizzék az árakat és az árdrágítók ellen a leggyorsabban járjanak el.

Kötelességük, hogy minden árdrágítót haladéktalanul bíróság elé állítsanak.

A miniszterelnökségnél külön bizottságot létesítettek az árellenőrzés hatályosabbá tételére.

A Vöröskereszt felhívása

A dunabánsági Vöröskereszt elnöksége felhívást bocsájtott ki a közönséghez, hogy minél nagyobb mértékben támogassák a Vöröskeresztet nemes célkitűzésének érdekében. Közli a felhívás, hogy a Vöröskereszt országos bizottsága most tartotta évi közgyűlését Beogradban, amelyen először vett részt dr. Macsek Vladkó felesége, aki a horvátbánsági Vöröskereszt elnöke.

A Vöröskereszt kéri a közönséget, hogy

minél nagyobb számban iratkozzanak be az egyesületbe, azonkívül adományaikkal is segítsék emberbaráti tevékenységében. A Vöröskereszt különösen hangsúlyozza, hogy a segítség és az együttműködés ajtaja mindenki előtt nyitva van tekintet nélkül vallásra, nemzetiségre vagy politikai meggyőződésre. A Vöröskereszt vezetőségét munkájában csak a szeretet vezérli, az a célkitűzés, hogy segítsen a szenvedőkön. Elsősorban az ország védelmében megsebesültek segélyezésével törődik. A Vöröskereszt tevékenysége nemcsak egy országra szorítkozik, szervezete nemzetközi és mindenütt ott van, ahol segélyre van szükség.

A Vöröskereszt vezetősége reméli, hogy felhívásának sokan tesznek eleget és az eddiginél is életkezebb emberbaráti tevékenységet fejthet ki.

Miért ne legyen szép és üde,
amikor ezt könnyen elérheti a **Gayer-féle LILAS CREME, Zagreb Ilica 79** használata által, melytől friss fiatalos bőrt nyer. Ez a csodálatos változás a legrövidebb időn belül elérhető.
Előállítja Mr. L. GAYER gyógyszerész Zagreb, Ilica 79.
LILAS Cremenez LILAS szappan és LILAS puder használata ajánlatos, mely minden színben kapható. Gyógyszertárakban és illatszertárakban kapható, naponta postai szétküldés.

A noviszádi Beltéri Katolikus Kör felhívása a kör ifjúságához és barátaihoz

A noviszádi Beltéri Katolikus Kör felhívja ifjúságát és annak barátait, hogy hétfőn teljes számban jelentkezzenek önkéntes munkavállalatra. Az árvissújtotta telepen a legsürgősebb munka most a romok eltakarítása, hogy helyükön új élet virágozhasson ki. A romok eltakarítására nincs elég munkáskéz. A kör ifjúsága, mint a többi noviszádi magyar egyesület ifjúsága, elhatározta, hogy kiveszi részét e nemes munkából. Az elhatározásnak most kell tennie válni! Holnap, pünkösd másnapján, ajándékozzuk ünnepünket orrsújtott telepi testvéreinknek s amit rombadöntött a vízár, takarítsa el most a testvéri szeretetből fakadó megértés, a magyaros munkabírási, erő és önfeláldozás árja. Magyar ifjúság, munkára fel! Hétfőn reggel 6 órakor a Beltéri Katolikus Kör ifjúságának és barátainak a Katolikus Otthonnál van a helye, ahonnan együtt mennek ki az Adamovics-telepre s ott találkoznak a többi egyesületek ifjúságával, akikkel terv szerint hozzákezdnek a romok eltakarításához.

Tízezer lélek megmentéséért

Az Adamovics-telepi árvizkárosultak segélyezésére befolyt adományok:

Május 9-i gyűjtésünk 415.618.25 din.
Huber Gyuró, Noviszád 100

Dr. VIMMER ISTVAN (ZAGREB) UTJÁN PETYUSAK JÓZSEF GYŰJTÉSE (CSACSINC):

Györfi József ifjabb 5, Hódosy György 5, Török Vendel 5, Haász Péter 5, Andok Alekxandar 10, Nemes Jani 15, Szöke család 10, Maglics Szávó 2, Hejnrík János 5, Petricza József 5, Petufaj Mihály 5, Pecusak József 10, Magyar József 20, Farkas János 5, Hagymássy József 5, Gajszkó Gyuró 5, Terenky Jozsif 10, Rugas Béla 20, Györfi József 5.

Összesen: 142.— dinár.

Dr. VIMMER ISTVAN (ZAGREB) UTJÁN MUNCZINGER ISTVAN GYŰJTÉSE (DETKOVAC):

Bognár Roza 1, Varga Vendel 2, Farkas József 2.50, Sabijan György 2, Iharosi György 4, Antal Vendel 4, Farkas János 5, Minczinger István 40, Netzer József 10, Kovács György 3, Frídrich Pál 5.

Összesen: 77.50 dinár.

Dr. VIMMER ISTVAN (ZAGREB) UTJÁN STRIBL FERENC GYŰJTÉSE (BUDAKOVAC):

Löff Gyuró 1.50, Szabó Ferenc 2.50, Frank Ferenc 1.50, Lusztig János 1.50, Vognrincs János 1.50, Förster János 2, Garai Vince 0.50, Kreskai István 1.50, Stribl Ferenc 3.50, Szelman Ferenc 2, Vadócz József 3.50, Pataki György 1, Molnár József 1.50, Lóki Gábor 2.50, Venczl Márton 10, Csor György 2.50, Ivcsics Mihály 5.50, Brikcs Anna 2.50, Csanádi József 5, Maté György 2, Kovács Antal 2, Gondi János 3, Varga Pál 7.50, Rózsa Antal 5, Neuberger Miklós 3.50, Zácbrug István 1, Kohr

József 2.50, Papp József 2, Kohr Veronika 2, Löff Anna 1.50, Simek Ilonka 5, Böresök Béla Ada 20, Nagy Sándor Kruskovac 4.

Összesen: 113.— dinár.

Dr. VIMMER ISTVAN (ZAGREB) UTJÁN MIHOVICZ ISTVAN GYŰJTÉSE (CSAGYAVAC):

Mihovicz István 20, Kulcsár András 10, Steinhacher Károly 10, Steinhacher János 10, Martinás István 10, Steinhacher István 5, Nemes János 10, Kozma József 5, Martinás Ferenc 5, Szlavkó Cs. umovics 1, Varga János 6, Pájdli Kati 5, Pájdli István 4, Neuwirth Gyula 5, Pájdli Lőrinc 4, Kovács György 2, Telekes Vendel 3.

Összesen: 115.— dinár.

Dr. VIMMER ISTVAN (ZAGREB) UTJÁN VARGA FERENC GYŰJTÉSE (ZELENC SAC):

Bors Lajos 10, Biro Joska 10, Silovics István 10, Szakál János 5, Major Sándor 5, Szt Jakab 5, Vég Ferenc 10, Varga Ferenc 20.

Összesen: 75.— dinár.

TÖRÖK VINCE KAPLAN GYŰJTÉSE (MALHGYOS):

Dr. Komári Árpád 100, N. N. 40, Ids. Lajkó József 20, Vilofné 20, Turcsik István 10, Lukács Pál 10, Györi Dezső 10, ifj. Fodor Mihály 20, Mátyus Ábel 20, Puhálak András 5.

Összesen: 255.— dinár.

Május 11-én összesen 416.495.75 din.

TERMÉSZETBENI ADOMÁNYOK:

Klár Anci és Elly, Csesztereg 1 kabát, 2 ruha.
Lasenko Olga Ingylja, 1 ruha, 1 sapka.

Uccákat köveznek Sztáribecsen

Ujból napitendre került a hitközségi épületek ügye

A sztáribecsei községi képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott Boárov Mita községi elnök vezetésével. A közgyűlés napirendjén több fontos ügy szerepelt s így a gyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a közönség körében. A tárgysorozatot a főjegyző teendőikkel megbízott Szávin Milorád adjegyző ismertette. A napirend első pontja gyanánt a képviselőtestület 16 tagú delegációt jelölt ki a mezőgazdasági kamara tanácsosai választó bizottságba. A delegáció tagjai: Zsivkov Gyóka, Glavaski Glisa,

Danilovac Ignját, Sztefanovics Pera, Kovács Rada, Szokolov Dancsika, Dzsurguzki Niko a, Sztakics Milorád, Predin, Milovanov Branko, Csiplics Milivoj, Sztoljanov Milán, Zsivkov Vujica, Crveni Vlada és Glavaski Lyubomir. — Az ármentesítő társulatba a község részéről Boárov Mita községi elnököt, Szávin Milorád jegyzőt, Szávin Lázár albirót, Kovács Rada és Sztakics Milorád képviselőtestületi tagokat küldték ki. — A közgyűlés jóváhagyta az előjáróság jelentését, hogy új fertőtlenítő gépet rendeltek a

URANIA MOZI

Mától kezdve bemutatásra kerül a

Piros bugyelláris

című legszebb magyar népszínmű. — Főszereplők:

Bordy Bella, Kiss Ferenc és Somlay Artur

Csárdások filmje:

Piros, piros, piros...
Pete Mária libája...
Édes anyám ha bejön...

Gondoskodjék idejében helyről! Jegyek elővételben már kaphatók
Telef. 40-31

Nekünk van sok reklám versünk és a legtöbb kétsoros.
De beválljuk; egyik rosszabb, a másik csak félig rossz.
Amde nem fontos a nota, az nem oszt és nem szoroz.
PENTA JÓNÁI ezerszer jobb, ez a lényeg, ez fontos.

Apoteka ZMIJA SOMBOR
Mr. SAMARJAY BÉLA

Ára ötszögletes üvegben, patikákban, üzletekben 14.— dinár

községi kórház részére.

A cég a két régi gépet átveszi, ezenkívül a község még 28.000 dinárt fizet az új készülékért. — Pejcsics Tósz községi esküdt lemondott tisztségéről. A közgyűlés a lemondást tudomásul vette és Pejcsics helyére Iszakov Jócót választotta meg. — A község a tulajdonát képező volt Miló-féle szálloda épületét eladta Rumpf Antalnak, az Imperiál szálló bérlőjének 181.000 dinárért. Az épület eladást a felsőbb hatóság jóváhagyta s azt az új tulajdonos nevére íratják telekkönyvileg. — A képviselőtestület a bemutatott iratok alapján megállapította Csók Jován rendőrkapitány szolgálati éveit. — A közgyűlés tudomásul vette az előjáróság bejelentését, hogy a Dusan Cár utcát aszfalt burkolattal látják el, az Obilics utcát pedig kiköveztetik. — A politikai község a múlt évben meg egyezést kötött a katolikus és a pravoszláv hitközséggel, hogy a visszavont épületek és földek elmaradt bérösszege címén 250—250 ezer dinárt fizet a hitközségeknek. Az összegek lefizetése tíz éven belüli részletekben történne. A szubotica katolikus püspökség a megegyezésnek ezt a módját nem hagyta jóvá és utasította a hitközséget, hogy újabb módosított követelésekkel forduljon a községhez. A hitközség a képviselőtestülethez intézett beadványában azt kívánja, hogy az iskolaszék pontos kimutatást készítsen arról az időről, miatt a hitközség tulajdonát képező épületek és földek kezelése alatt voltak. A hitközség az elmaradt bérösszegek címén

1 millió 289 ezer dinárt kér a községtől.

Ebből az összegből 400.000 dinárt elengedne karbantartási költségek, adó stb. címen. A fennmaradt egy millió dináron a község köteles volna az Ujfaluban templomot építtetni, a püspökség tervét szerint. A templomnak 1941. október haváig el kellene készülnie. A katolikus hitközség újabb követelése folytán a pravoszláv hitközség kimondta, hogy ő is elejti a régi megegyezést s

ugyanannyi összegre tart igényt, mint a mekkorát a katolikus hitközség kap.

Az újabb ajánlat elfogadása esetén a község két millió dinárt volna köteles kifizetni a két hitközségnek két éven belül. Az ügy széleskörű vitára adott alkalmat. Végül a közgyűlés bizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy igyekezzenek a hitközségeket az összeg mérséklésére bírni, mert az eredeti összeg kifizetése jelentős megterhelést jelentene az adófizetők számára. — A szegénysorsu gyakorlatra bevonult hadkötelesek hozzátartóinak megsegítését intéző bizottság tagjai lettek: Boárov Mita községi elnök, Bozsics Aca, Sztefanovics Pera, Gubica Mátyás, Danilovac Ignját. — Csanak Dávid községi köveztvámszedőt a község elbocsájtotta állásából. Csanakot annak idején egy évre alkalmazták s mivel a szerződés lejártá előtt bocsájtották el, pert indított a község ellen. A közgyűlés megbizta az előjáróságot, hogy kísérelje meg a békés megegyezést Csanakkal.

A közgyűlés ezután az elnök zárószavaival véget ért.

Reggeli Ujság
a magyarság napilapja

Jó állású lábamat kizárólag a **PEDIVOR-**
talpplámasznak köszönhetem, melyet
Technica-Ortopédia-nál készítettek
gipszöntvény után

TEHNIČKA ORTOPEDIJA
modern bandázások és ortopéd aparátok intézete
Novisád, Petra Zrinyszkog 1 sz.
a postával szemben

**Baltával fejbeverte
a vadházastársát egy
noviszádi pincérnő**

**A gyilkossági kísérlet után ön-
ként jelentkezett a rendőrségen**

Megdöböntő családi dráma történt tegnap, szombaton délelőtt Noviszádon.

Janosevics Dinka grackopolyei születésű pincérnő hosszabb idő óta vadházasságban élt Bogdánovics Szreten 29 éves főpincérral a Beograd-kávéház alkalmazottjával. A Gyogy Szervieskog-utca 29 számú háztartás lakói. A pincérnő közös háztartásra való lépésük alkalmával 25.000 dinár megtakarított pénzét átadta Bogdánovicsnak.

Egy ideig jól éltek, később azonban nézeteltérésnek támadtak közöttük, Bogdánovics állandóan gorombáskodott vadházastársával. Az asszony válni akart és visszakövetelte férjétől a 25.000 dinárt. Bogdánovics erről hallani sem akart. Kijelentette, hogy

1000 dinárt ad és azzal mehet, amerre akar.

Tegnap reggel ismét emiatt veszekedtek. Kilenc óra tájban a főpincér lefeküdt, hogy éjszakai fáradalmait kialudja. Alig szunyadt el, vadházastársa haltát rágadt és fejbevágta.

Bogdánovics felugrott és dulakodott az asszonnyal, aki megegyezés megütötte és elmenekült.

A súlyosan sérült főpincért a mentők beszállították a kórházba. Janosevics Dinka önként jelentkezett a rendőrségen, letartóztatták.

ÜZENETEK

A noviszádi tanfelügyelőség néhány napon belül megküldi a vidéki iskolák igazgatóinak az oda kihelyezett noviszádi árvizkárosult gyermekek, ugynevezett »prevodnic«-ját. Az okmány felhasználásával a gyermekeket beírják a vidéki iskolába, ha pedig visszajönnek Noviszádra, visszakerülnek régi iskolájukba. Ezzel biztosították a gyermek akadálytalan iskolázását.

Szűcs Györgynek levele van szerkesztőségünkben. Adára kihelyezett leányától. A levél bármikor átvehető.

Sovén Sándor telepi vendéglős, akinek vendéglője az árviz következtében összedőlt kibérelte a Groblyanszka uca 4. szám alatt lévő vendéglőt és ezután is kéri ismerőseit, hogy továbbra is támogassák.

Árvizkárosult eladná teherkocsit négy használt kerekét. Tolsztojeva (volt Hunyadi) uca 24.

Hesz Sándor bognármester Futaki ut 192. szám alatti háza az árviz következtében összedőlt és a víz a bognárműhely berendezését, szerszámait és készárúját elsodorta. Hesz Sándor kéri azokat, akik telkükön vagy kertjükben ezekből a tárgyakból találtak, hogy azokat szíveskedjenek visszaszolgáltatni.

A Jagics Vatroslava-utca 36 szám alatt egy talált 5-6 hónapos fekete-foltos nőtény malac van. Igazolt tulajdonosa átveheti.

Erdélyi József beocsini gyári kantinosa szőlőmunkához értő árvizkárosult családot, valamint szakácsnőt keres.

**Szeretetteljes fogadtatásban
részesítették Beogradban
a Budai Dalárda tagjait**

**A noviszádi állomáson a Daloskör vezetői
üdvözölték a magyar dalosokat**

A Budai Dalárda tagjai pénteken délután félkettőkor hagyták el a budapesti keleti pályaudvart, a beográdi gyorsvonathoz csatolt két külön kocsin. A beográdi gyorsvonat pénteken este nyolc órakor érkezett Noviszádra, ahol a pályaudvaron a Polgári Magyar Daloskör küldöttsége fogadta a budai dalos testvéreket. A Daloskör nevében Toman Sándor ügyvezető elnök köszöntötte a vendégeket és örömet fejezte ki, hogy Magyarország legrégebbi és világszerte ismert Dalárdáját üdvözölheti.

Az üdvözlést Ripka Ferenc Budapest székesfőváros nyugalmazott főpolgármestere a Budai Dalárda elnöke köszönte meg és annak a reményének adott kifejezést, hogy beográdi szereplésükkel is hozzájárulnak ahhoz, hogy a Jugoszlávia és Magyarország közötti barátságot kimélyítsék.

A maga és a dalárda összes tagjai nevében daltestvéri üdvözlőt küldte városunk legrégebbi és legnagyobb magyar kultúregyesülete összes tagjainak, különösen pedig az énekeseknek.

A budapesti dalosok a vonat indulásig beszélgettek a Daloskör küldöttségének tagjaival, majd szívélyes búcsú után folytatták útjukat Beogradba.

Néhány perccel tíz óra előtt érkezett meg Beogradba a gyorsvonat. Az állomáson a Sztankovics és Mokranjac dalárda tagjai élén dr. Milassinovics a délszláv dalosközségek elnöke és dr. Vuicsics Alekszandar a Sztankovics énekkar elnöke üdvözölte beszédben a Budai Dalárda tagjait, akik nevében dr. Ripka Ferenc nyug. főpolgármester válaszolt. Az üdvözlések után dr. Milassinovics és dr. Vuicsics megcsókolták dr. Ripkát.

A kölcsönös bemutatkozások után a

Sztankovics dalárda a magyar, a Budai Dalárda pedig a jugoszláv himnuszot énekelt. A magyar vendégeket az állomásról szállásukra kísérték.

Tegnap reggel a Budai Dalárda tagjai először Sztankovics Kornelije a nagy szerb zeneszerző sírját keresték fel és megkoszorúzták, majd Maksimovics Bozsa közoktatásiügyi minisztert, a szombat esti hangverseny vendőket keresték fel és üdvözölték, utána meg Gyuricsics Vojin beográdi városelnöknel tisztelegtek, végül a magyar követségen tettek látogatást.

Déli egy órától félkettőig a beográdi rádióban énekeltek és így azoknak is alkalmuk volt a magyar dalosok tökéletes tudásáról bizonyosságot szerezni, akik nem utazhattak Beogradba a hangversenyre.

Délután öt órakor a beográdi magyar követségen volt nagy fogadás a Budai Dalárda tagjainak tiszteletére.

A budapesti énekesekkel dr. Ripka Ferenc nyugalmazott főpolgármester a Dalárda elnökén és Adam Jenő karnagyon kívül a magyar kulturális életnek számos előkezősége érkezett meg Beogradba, így Serényi Gusztáv, dr. Eysen Tibor, Lányi Ernő a kiváló zeneszerző és Csuka Zoltán a Délszláv-Magyar Szemle szerkesztője is.

Dr. Ripka Ferenc nyugalmazott főpolgármester kijelentette a Reggeli Újság beográdi munkatársa előtt, hogy rendkívül megalapozott

a szeretetteljes fogadtatás és őszinte rokonszenv, amelyben részük volt.

Ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy milyen őszinteséggel ápolják Beogradban is azt a barátságot, amelynek jegegyében ők látogattak el Jugoszlávia fővárosába.

**Meghalt Arco gróf,
aki államfők, koronás királyok és
a pápa elromlott rádióját telefonon
keresztül javította meg**

(Budapest, május) A rádió hullámai röptették világgá a gyász-
hírt: gróf Arco György, a rádió
és a szikratáviró »boszorkányos
nagy mestere« meghalt. Marconi
után Arco gróf nevéhez fűződik
a XXI század zseniális találmányainak,
a drótnélküli távbeszélésnek,
hírközlésnek, műsorszórásnak az
óriási méreteken való fejlődése
és elterjedése. Arco grófnak

**a világ egyik legtehetségesebb,
legnagyobb tudású rádiótech-
nikusát veszítettük el.**

Bizonyára kevesen tudják azon-
ban, hogy a rádió műszaki tudomá-
nyok világhírű professzora
több ízben járt Magyarországon és
az utóbbi hónapokban is levél,
telefonösszeállítás tartott fenn
magyar szakemberekkel, magyar
rádióamatőrökkel.

A híres feltalálót tisztelői azért
nevezték el a rádió »boszorkányos
nagy mestere«-nek, mert Marconin
kívül nem volt még egy szakem-
ber, aki úgy ismerte volna ennek
a csodatalálmánynak minden apró
csavarját, mint Arco gróf. Szám-
talanszor megtörtént, tíz-tizenöt
évvél ezelőtt, hogy az akkor még

elég hiányosan működő rádiókész-
ülékek tulajdonosai, ha már se-
hogyan sem boldogultak masiná-
jukkal, expressz-levelekben, távirat-
okban, telefonon Arco gróf taná-
csát kérték ki. Nem tartozott a
ritka esetek közé, ha az államfők,
koronás királyok, sőt az elhunyt
XI. Pius pápa — aki szenvedélyes
rádiós volt — rádiókészüléke el-
romlott,

**akár éjjel is feltelefonálták,
sokszázezer kilométer távol-
ságból**

a világhírű rádiótechnikust, hátha
egy-két utbaigazítással nyomban
»megszólaltatja« a makrancos ve-
vőkészüléket.

Egyik személyes jóbarátja és
évekkel ezelőtt hosszú időn ke-
resztül asszisztense — szintén ma-
gyar ember volt: Humml Oszkár
m. kir. kormánytanácsos, az egyik
nagy budapesti elektromosgyár
műszaki vezetője.

Humml tanácsos külföldi utjai
során mindig meglátogatta mes-
terét, Arco grótot. Ezt a magyar
műszaki világban mindenki tudta
és ha kényesebb kérdésben, nehe-
zebb műszaki feladatokban akar-

Tánciskola! NEMES
Hotel Szlehadá

Pünkösd mindkét napján, vasárnap és
hétfőn 8-12 óráig

VENDÉGEST

Kitűnő zene Belépődíj 5 dinár

tak kikérni a világhírű feltaláló
véleményét, Humml tanácsost ke-
resték fel Budapesten, ő közveti-
tette a kéréseket, kérdéseket és ő
hozott választ is.

Erdekes, még azt is feljegyeznii,
hogy a rádiózás első éveiben

Arco gróffal folytatták le a
legnagyobb és legtöbb távirat-
terjut az újságírók.

A budapesti napilapokban éppen
nyilatkozott a világhírű feltaláló
a rádióról és várható fejlődéséről,
mint a csikágói újságokban, vagy a japán szaklapokban,
esetleg Ausztrália valamelyik nagy
képes folyóiratában. Arco gróf hí-
res volt arról, hogy mindig tele-
fonon, szikratávirón, rádióon ke-
resztül adott oldalas interjúkat —
akár négy-hatezer kilométer távol-
ságból is. A budapesti napilapok-
ban és a többi magyar újságok-
ban is nem kevesebb, mint ezer
Arco-interjú jelent meg az elmúlt
tizenöt esztendőben.

M. B.

**Öreg betörő
nem vén betörő?**

**Elfogtak egy 68 esztendő-
sű betörőt**

Minap hajnalban egy rendőr-
őrszem észrevette, hogy a Weker-
le Sándor-utca 25. sz. ház harmadik
emeletéről zsinegen ereszkedik
le egy férfi. Alig kezdett figyelni,
a magasból leereszkedő férfi
az egyik cégtáblára zuhant
és fennakadt rajta.

A rendőr kihívta a mentőket. El-
ső segélyben részesítették, majd
bevitték a Rókus-kórházba az élet-
veszélyes éjszakai kaland szereplőjét.

Kiderült, hogy az illető Béres
János 68 éves, feltételeken szabad-
ságot elítélt, akit már

tízegyszer büntettek meg.

Amikor eszméletét visszanyerte,
elmondta, hogy a Reiter Ferencné-
féle divatszalonba tört be, a harmadik
emeleten. A rokona ott ta-
karító és még szombaton este
bezárta az öreg betörőt azzal,
hogy majd vasárnap reggel kien-
gedi. Béres feltörte a szobában le-
vő amerikai íróasztalt, de csak —
két pengőt és tizezer darab felül-
bélyegezett, ugynevezett képképző
talált a fiókban. Béres nyugtalan-
kodott és nem mert reggelig
várni.

Kinyitotta az ablakot,

két szál cukorspárgát

szögekkel megerősített az ablak-
párkányon és így akart leeresz-
kedni, a harmadik emeletről. Ereszkedés közben azonban a zsl-
neg a surlódás következtében öss-
szégyegette a tenyerét, nem bírta
magát tovább tartani és kinyjtotta
elengedte a spárgát. Így zuhant le
a cégtáblára. A rendőrség meg-
állapította, hogy ezidőszent Béres
János a legöregebb betörő, aki a
törvény kezére került. Felgyógyu-
lása után letartóztatják.

HALLÓ!

A svéd kormány kinevezte annak a küldöttségnek tagjait, akik Moszkvába utaznak és ott a szovjet-orosz kereskedelmi szerződésről fognak tárgyalni. A küldöttséget Herman Ericson nemzetellátási miniszter vezeti, helyettese Asarson moszkvai svéd követ lesz.

A magyar kormány tagjai Teleki Pál gróf miniszterelnök elnöklése alatt ülést tartottak. A minisztertanács után Horthy kormányzó kihallgatáson fogadta gróf Teleki miniszterelnököt és gróf Csáky külügyminisztert.

A nyiregyházi repülőtéren próbapilóta alkalmával lezuhant egy repülőgép és pilótája Kalándy Tassiló életét vesztette. A megindított vizsgálat fogja megállapítani a szerencsétlenség okát.

A svéd légháritó tüzérség Göteborgnál egy »Ju 52« német repülőgép ellen tüzelést indított, mert a gép svéd terület felett repült.

A kanadai Ottavában óriási tömeg gyűlt össze a napilapok szerkesztősejéi előtt, amikor azok ki függesztették a hirt, hogy Churchill lett a brit miniszterelnök. A tömeg lelkesen tüntetett Churchill mellett.

A francia hivatalos lap közli a földművelésügyi miniszter rendeletét, amelynek értelmében Magyarországból és Romániából lovakat be lehet hozni Franciaországba.

Molotov külügyi népbiztos fogadta gróf Schulenburg német nagykövetet és három óra hosszat tárgyalt vele.

Pavolini olasz népművelési miniszter, aki szerdán Berlinbe érkezett, pénteken a német kormány által rendelkezésre bocsájtott repülőgépen visszatért Olaszországba.

Gibraltárj angol katonai körök közzétették, hogy teljesen alaptalanok azok a hírek, amelyek a Gibraltár szoros elzárásáról külföldön elterjedtek.

A román kormány elrendelte a Romániában levő lengyel arany lefoglalását.

A kínai főparancsnokság közlése szerint a kínai csapatok csütörtök délelőtt 11 órakor támadásba mentek át Csojangnál. Az erélyes kínai támadás következtében a japán csapatok pénteken délelőtt megkezdték a visszavonulást. A japán repülőgépek és gépesített osztagok a nagy eső miatt nem felhettek ki semmiféle tevékenységet.

Ma Zene-ének est

a noviszádi Katolikus Otthonban. Kezdeté este 1/29 órakor.
Belépődíj 10 - dinár.
Terített asztalok. Utána tánc.

Ujjá akar születni négy nap alatt?

Fogadja meg egy francia tudós tanácsait
Hogyan kell jöközni az emberi szervezet ellenállóképességét?

A mai élet ezer izgalmát csak úgy lehet elviselni, ha szervezetünket minél ellentállóbbá tesszük. Ezt a közismert igazságot azonban meg is kell valósítani és erre vonatkozóan ad most tanácsot egy kiváló francia tudós, aki szerint a legtöbb betegség alapoka a szervezetnek mérgező anyagokkal való telítettsége. Igazán jóegészségű embernek csak az mondhatja magát, aki ezektől a mérgező anyagoktól időről-időre mentesíti szervezetét a,

»mérgetlenítő kura«
által. A kurát gyakorlati receptkönyvében írja le.

A »MÉRGETLENÍTŐ KURA«

Miről lehet megállapítani, hogy a szervezet megtelt mérgező anyagokkal? A legjellegzetesebb tünet az általános fáradtság érzete. Reggel fáradtabbnak érezzük magunkat, mint este lefekvéskor. Látási zavarok is jelentkeznek. Az arcon itt-ott piros foltok látszanak, a bőr felülete fájdalmasan érzékeny lesz. Nőknél lényeges tünet, hogy

az arcon nem tapad jól a puder.

Természetesen vannak komolyabb tünetek is: a kínzó fejfájás, a rosszkedv, az idegesség. Mindentől meg lehet szabadulni a »mérgetlenítő kura« révén, amellyel visszatér az életkedv és minden komoly betegséget sejtető rosszullét mintegy varázsütésre megszűnik. Az ember szinte úgy érzi magát, mintha újjászületett volna.

AZ ERŐS DIÉTA

A mérgező anyagokat mindenki eltávolíthatja a szervezetéből, feltéve, ha kellő kitartással és energiával rendelkezik. Az első lépés: nyolc napon át tartózkodni kell minden szeszitaltól, kávé, tea, csokoládé, hús és fűszer fogyasztásától.

Minden hatásos mérgetlenítő kura így kezdődik, vigyázni kell azonban arra, hogy a fehér vérszettek vitalitását és mennyiségét ne csökkentjük a koplalás által.

AZ ELSŐ NAP

Az első napon koplalni kell. Inni csak vizet szabad, ezt azonban reggel nyolc órától este nyolc óráig óránként

egy-egy pohárral.

Ezen a napon tanácsos feküdni, lehetőleg sokat aludni és ezért az első napot a dolgozó ember tegye vasárnapra.

A MÁSODIK NAP

A második nap feladata, hogy életrekeltsük azokat a testszövet-

ket, amelyek a mérgező anyagmaradványokkal telítve, megbénultak. Erre a legalkalmasabb szer a fehérje, és pedig a nyers tojásfehérje. Ezért a második nap diétája étlapjának háromszori étkezésében a tojás és a víz szerepelnek mint főanyagok. Reggelre lassu kortyokban egy pohár vizet iszunk. Utána egy nvers tojás fehérjét lassu kortyokban lenyeljük utána újból egy korty vizet fogyasztunk. Ezt öt percenként addig ismételjük, amíg

öt tojás fehérjét elfogyasztottunk.

Délelőtt még két pohár friss vizet kell innunk. A második étkezés délelőtt történik, amit egy pohár friss vízzel kezdünk, majd egy egész tojást egy harmadpohárnyi friss és nyers tejjel elkeverünk és ezt lassan, apró kortyokban fogyasztjuk el. Ötpercenként ezt megismételjük, amíg három tojást elfogyasztottunk. Délután egy pohár friss vizet kell inni. Vacsorára pontosan ugyanaz van előírva, mint ebédre, de étkezés előtt és közvetlen elalvás előtt még külön egy pohár friss hideg vizet iszunk.

A HARMADIK NAP

A mérgetlenítési eljárás harmadik napján különleges ételt eszünk, amit már az előző este készítünk el. Két óráig keresztül fél liter vízben fél kilo sovány marhahúst főzünk. A levest csak étkezés előtt szabad sózni. Egy szelet piritott kenyérré ráöntjük ezt a levest és azután

apró kortyokban elfogyasztjuk.

Délben megismételjük a reggeli étkezést, majd öt percig várunk és megismételjük az előző nap ebédreceptjét: három egész tojást fogyasztunk el egyharmad pohár tejben elkeverve, ötperces időközben néhány korty friss vizet közbeiktatva. Vacsorára ugyanazt eszük, amit reggelre.

A NEGYEDIK NAP

Reggelre sovány bélszint fasirozunk, amelyet száraz kenyérré kenünk fel. Beszozzuk és meleg sütőben átmelegítjük és erősen rágvá esszük meg. Délben egy csésze húslevest fogyasztunk és öt perccel később ugyanazt, mint reggelre.

Vacsorára az ebédet ismételjük meg.

A francia tudós szerint semmitől sem fiatalodnak meg a nők annyira, mint egy ilyen hősiességet kívánó, de annál eredményesebben záruló négynapos kurától.

HÍREK

— MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

A REGGELI ÚJSÁG legközelebbi száma a pünkösdi ünnepek után kedden, a rendes időben jelenik meg.

— LEXIKON-GYŰJTŐK FIGYELMÉBE! Lapunk mai pünkösdi számából a szokásos lexikoniv melléklet technikai okokból kimaradt. A lexikon-gyűjtő olvasót azonban károsodás nem éri, mert a most kimaradt 85. számú ívet jövő vasárnapi számunkban jelentetjük meg. Külön hangsúlyoznunk sem kell, hogy a második kötet mégis teljes lesz, vagyis az 52 iv (812 oldal) szabályszerűen megjelenik, mindössze a mű befejezése ezáltal egy héttel eltolódik.

— Az elemi iskolai tanulók szüleinek figyelmébe. A noviszádi tanfelügyelőség az elemi iskolás magyar katonai gyermekek részére a következő rendelkezést adta ki: Azok a harmadik és negyedik osztályos fiúk akik eddig az erdei iskola ába jártak, május 14-én kedden reggel fél 8 órakor jelentkezzenek az erdei iskolában. Onnan tanítóik átvezetik a Doszitej Obrádovics iskolába, ahol közlik velük a további tanítási rendet. Azok az első elemi iskolások, akik eddig az erdei iskola ába jártak, továbbra is az Usztavszka-utcai iskolába járnak, ahol az utóbbi hetekben oktatást nyertek. A második osztályos magyar katolikus fiúk szintén továbbra is az Usztavszka-utcai iskolát látogatják. Az első és második osztályos fiúk kedden, május 14-én jelentkezzenek az Usztavszka-utcai iskolában. Ezzel a Kraly Alekszandar I. iskola (erdei iskola) minden tanuló-ját elhelyezik és részükre a rendes tanítás megkezdődik.

— Üdvözetek! Hozzáértőknak, rokonainknak és barátainknak kel emes pünkösdi ünnepeket kívánunk: Noviszádra: Kron János, Vrabcsek Sanyi, Háber András, Linek Vilmos, Lenkes János, Jung Feri, Kortezi János, Csókás György, Lagunyer Andris, Molnár József, Kreinicker Rudi, Vécsi János, Micsiz András Velikakikinda, Bán Lajos Pasicevó és Pecze Antal Temerin.

— Jó cikk lett a napraforgómag. A napraforgómagvak feldolgozására és hasznosítására külön hivatal alakult Romániában. Ez a hivatal vagyonként 85.000 lejért vásárolja fel a napraforgómag-mennyiséget és abból készít olajat a hadsereg és a lakosság számára.

PEKK-el és OSAN-al

kifünően hizlalt
250 kilogrammos sertést kaphat ingyen

ha a noviszádi tenyészállat vásáron, május 18-21-ig 12- dinárért PEKK-et és OSAN-t vesz

HOTEL THERAPIA

HOTEL MIRAMARE

CRIKVENICA

TELJES ÜZEMBEN

Pünkösdtől:

Kálmán Kócsi

zenekara

(Orill-room, Gradski Podrumból, Zagreb)

— A szubotocai rendőrség eddig 12.000 határmenti tartózkodásra jogosító engedélyt adott ki. Szubotocáról jelentik: A szubotocai rendőrség eddig 12.000 határmenti tartózkodásra jogosító úgynevezett »zóna engedélyt« adott ki, amelyre az egész külvárosnak szüksége van, mivel házuk, illetve földjük a magyar határ közvetlen közelében van. Prodánovics Mladen rendőrkapitány vezetésével külön osztály intézte az engedélyek kiállítását. Az eddig kiállított engedélyeken kívül még több, mint nyolcezer engedélyre van szükség. Értesítéseink szerint a rendőrség az igazolványok kiadásának hátridejét meghosszabbította, így felesleges az érdekeltek aggodalma, hogy nem kapnak engedélyt és nem dolgozhatnak földjeiken.

— **Noviszádi rendőri hírek.** Gyuresics Szvetisláv kereskedőnek a Rumenkai út 30. szám alatt lévő üzletébe éjszaka ismeretlen tettesek hatoltak be és elvitték 3500 dinár értékű dohánynevet. — Pozojević Andrija tisztviselő jelentést tett a rendőrségnek, hogy a Szloboda kávéházban ellopták szürke felöltőjét. — Sampijer Róza Karagyorgyeva utca 23. szám alatti lakásáról besurranó tolvaj elvitt egy pár férfi cipőt és egy zsebkönyvet. — Klisszán, Noviszád határában almásderes csillagos homlokú lovat találtak. A lovat bevezették a városi istállóba, ahol igazolt tulajdonosa átveheti.

Ha kelleme és jól akar üdülni, úgy menjen CRIKVENICARA a „DOM Dr. SEIDL“ szállóba! Mérsékelt árak! — Nézzék prospektust!

— **ÁLLATKÉPEK A BÉLYEGEN.** A berlini természettudományi múzeum érdekes bélyegkiállításra készült, amelynek címe: »állatok a bélyegen« és amely kiállítás a természettudósokat és bélyeggyűjtőket egyaránt érdekelni fogja. A kiállítás többek között pl. szerepelni fog egy magyar bélyeg, 1919-ből, amely a magyar kormányzónak egy ágaskodó neves ménét ábrázolja. Bulgária olyan bélyeggel örvendeztette meg a gyűjteményt, amely egy festői népriséletben öltözött asszonyt ábrázol, akinek karjára levelet hozó postagalamb száll. Ugyanígy románikus motívumot ábrázol Norvégia egyik bélyege, amelyen jéghegyen álló jegesmedve viharmadarak után kémlel. Az európai nagyhatalmak gyarmatainak bélyegein az állatkerék összes lakói szerepelnek, így pl. az északborneói bélyegek elefántokat, lajhárokat, majmokat, pávákat, szarvasokat és krokodilokat ábrázolnak. Az olasz Eritrea egyik bélyegén antilopokat találunk, míg a tripolisi bélyegen tevelovások láthatók. Kolumbia bélyege két igavonóokrót ábrázol. Brazília bélyege számára egy postagalambot — mint a légiteljesztés szimbólumát — választotta.

— **Moli hírek.** Devecseri János gazdálkodó jobbkezét kukoricaültetés közben a gép fogaskerekei elkapták és súlyos zúzódásokat okoztak rajta. Orvosi segélyben részesítették. — Sirkó Flórián gazdálkodó gabonát szállított a magtárba, utközben lovai megijedtek és a kocsit elragadták. A kocsit egy utszéli kőrakáson Sirkóval együtt felborult, a gazdálkodónak szerencsére nem történt baja, a kocsit azonban megrongálódott és néhány zsák kirepedt.

Füvet eszünk?

Most ért véget az az ötnapos konferencia, amelyet az Amerikai Vegészeti Társaság tart esztendőről-esztendőre. Az ország minden részéből érkeztek delegátusok. Összesen 3500 vegyész vett részt a találkozón, közöttük a világ legkiválóbb vegyész-szakértői és laboratóriumi tudósai.

Ezek a találkozók a nagyközönség szempontjából is igen érdekesek, mert valóságos bepillantást engednek a holnap világába. Ezúttal is a legérdekesebb új vegyi felfedezésekről tárgyaltak és eközben sor került azoknak a kísérleteknek ismertetésére is, amelyeket a fű felhasználására folytat a modern vegyészeti tudomány.

Amióta a vitaminokat feltalálták az egyes ételek táperezjét sokkal jobban ismerik, mint regente. Szent-Györgyi Albert kutatásai is nagy lépésekkel vittek előre a vitamin titkainak felderítését és az amerikai tudósok most más irányban haladnak előre ezen az úton. A konferencián résztvevő szakértők kijelentették, hogy az emberiség rövidesen beiktatja tápanyagai közé a fűből kivont vitamint. A fűnek tudvalevőleg igen magas vitamintartalma van. Tizenkét font sulyu fűből több A-, B- és C-vitamint lehet kivonni, mint amennyi 340 font gyümölcsben van, márpedig egy ember egy egész esztendő alatt is alig eszik meg ennyi gyümölcsöt.

A fűnek különösen az A-vitamintartalma magas. Ennek a vitaminnak igen jó hatása van az idegek erősítésére. Több felszólaló azt hangoztatta, hogy a fűből kivont vitamin erősíti a hajgyökereket is és megakadályozza a haj oszülését.

— **MALIIGYOSI HIREK.** Rencsár Bálint halász, női holttestet fogott ki háójával a Krivajából. Ertesítette a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki, a helyszínre és megállapította, hogy a halott özvegy Csörné Janesz Vilma 83 éves romániai illetőségű asszony, akinek hosszabb idő óta nővérénél, Janesz Emmánai tartózkodott Maliigyoson. Megállapítást nyert, hogy véletlen szerencsétlenség történt, ezért a hatóság megadta a temetési engedélyt. — Rubus András gazdálkodó kiment a földjére szántani, azonban alig kezdett hozzá a munkához, nagy megdöbbenéssel tapasztalta, hogy az utonhagyott kocsit nagy lánggal égni kezd. Azonnal oltáshoz látott, de olyan szerencsétlenül, hogy a ruhája is meggyulladt és a tűzhaláltól csak egy arra járó topolai ember bírta nagy erőfeszítések árán megmenteni. A kocsit, a rajta lévő szalmával és szerszámokkal együtt a tűz martaléka lett. A baj — mint a közmondás is tartja — nem jár egyedül. Rubus 3 éves kisgyermekét másnap belesett a Krivajába és csak az utolsó pillanatokban sikerült megmenteni. Apa és fú most súlyos betegben fekszenek. — A hosszú és rendkívül hideg tél, valamint a nyulak okozta károk csak most mutatkoznak meg teljesen a gyümölcsösökben. Rengeteg fa teljesen kifagyott s a nyulakragta fák is kiszáradtak. Nagyon sok olyan fa is van, amely szépen kizöldült, elvirágozott és gyümölcsöt is kezdett teremni s most száradásnak indult. A gazdák tehetetlenül állnak ez újabb csapás előtt. A feltűnő rajokban fellépett hernyók is erősen tizedelik az amugy is gyengének bizonyult termést, úgyhogy az idén a gyümölcstermés egyenlő lesz a semmivel.

Pünkösöd vasárnap
a **Daloskörben**
Négy órakor **teadélután**
Kilenc órakor
műsoros est táncsal
Béleptidij 10 dinár

— **BOGOJEVOI HIREK.** Az előjáróság elhatározta, hogy a kuluk egységét két napra emeli fel a megváltási árat pedig napi 15 dinárról 20 dinárra. Az így nyert munka, illetve pénztöbbletet a községi utak kijavítására fordítják. — A község vezetősége melykut furását határozta el a községi nagylegelőn, a régi kut ugyanis beomlott. A kufurási munkálatokra 4000 dinárt irányoztak elő. — Az előjáróság utasította a községi végrehajtót, hogy a pótdót a legerősebben hajtsa be, mivel nagyon sok a hátralék. — A közlekedésügyi minisztériumhoz előterjesztést nyújtott be a község és kérte, hogy a vasutállomás perronját, valamint a vasuti parkot kerítéssék be, ugyszintén nagyobbítsák meg a kis-állomás rakodóját, mert ősszel, a cukorrépa rakodásánál óriási a torlódás. Kérték még a minisztériumot, hogy a község, a pályaudvar és a vasuti hid villanyvilágítással való ellátása ügyében már régebben beadott kérvényt mielőbb intézzék el, illetve a villanytelep építését kérő koncessziót a község részére hagyják jóvá.

— **A legöregebb ikrek.** Aberdeenből jelentik: Uj-Skóciában élt a világ legidősebb ikerpárja, akik novemberben töltötték be 99. életévüket. Az ikrek 1841 november 9-én születtek Brantwoodban, Uj-Skóciában. Az egyik most — Mrs. Rhoda Dartt — egyheti betegség után meghalt Pleasant Valleyben. A másik — Mrs. Mohitable Brenton, aki Truro városában lakik, ma is jó egészséggel él. A két anyókat a múlt nyáron az angol királyi párnak is bemutatták a truroi pályaudvaron, amikor a felségek Halifax városába menet arra jártak. Az ikrek soha életükben nem mozdultak ki Uj-Skóciából.

— **A noviszádi Női Mária Kongregáció** ezúttal kéri fel az egyesület azon tagjait, akik az ófutaki templomszentelésen résztvenni óhajtanak, hogy a részletek megbeszélése végett e hó 14-én, kedden délután 5 órakor az otthon helyiségében megtartandó értekezletre elfáradni sziveskedjenek. A vezetőség

— **MALIIGYOSI HIREK.** Rencsár Bálint halász, női holttestet fogott ki háójával a Krivajából. Ertesítette a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki, a helyszínre és megállapította, hogy a halott özvegy Csörné Janesz Vilma 83 éves romániai illetőségű asszony, akinek hosszabb idő óta nővérénél, Janesz Emmánai tartózkodott Maliigyoson. Megállapítást nyert, hogy véletlen szerencsétlenség történt, ezért a hatóság megadta a temetési engedélyt. — Rubus András gazdálkodó kiment a földjére szántani, azonban alig kezdett hozzá a munkához, nagy megdöbbenéssel tapasztalta, hogy az utonhagyott kocsit nagy lánggal égni kezd. Azonnal oltáshoz látott, de olyan szerencsétlenül, hogy a ruhája is meggyulladt és a tűzhaláltól csak egy arra járó topolai ember bírta nagy erőfeszítések árán megmenteni. A kocsit, a rajta lévő szalmával és szerszámokkal együtt a tűz martaléka lett. A baj — mint a közmondás is tartja — nem jár egyedül. Rubus 3 éves kisgyermekét másnap belesett a Krivajába és csak az utolsó pillanatokban sikerült megmenteni. Apa és fú most súlyos betegben fekszenek. — A hosszú és rendkívül hideg tél, valamint a nyulak okozta károk csak most mutatkoznak meg teljesen a gyümölcsösökben. Rengeteg fa teljesen kifagyott s a nyulakragta fák is kiszáradtak. Nagyon sok olyan fa is van, amely szépen kizöldült, elvirágozott és gyümölcsöt is kezdett teremni s most száradásnak indult. A gazdák tehetetlenül állnak ez újabb csapás előtt. A feltűnő rajokban fellépett hernyók is erősen tizedelik az amugy is gyengének bizonyult termést, úgyhogy az idén a gyümölcstermés egyenlő lesz a semmivel.

...Igen, de az Idol terpentines

— **Találkozás 20 év után.** Szubotocáról jelentik: A szubotocai rendőrségen tegnap délelőtt találkozott először husz év után Turán Lyubica szubotocai születésű asszony a leányával, Szenes Rozika 26 éves szubotocai leánnyal. Turán Lyubica a forradalom zavaros napjaiban elvesztette kislányát, akit a gyermekmenhelyre adtak be ezután s ott nevelkedett. Anyja eközben Beliscsén telepedett le s ott lakik ma is. Anya és leánya találkozására meghatározott időpontban megkezdte a keresést. Szenes Rozika megtalálta édesanyjához költözik.

— **Dr. Gross Mavro** fürdőorvos és epebajok szakorvosa újból rendel Rogaska Slatinán, Hotel zagrebški dom.

Gzéknekedés

károsan befolyásolja a szervezet munkáját. Jó szer, mely megbízhatóan hat és jó ízű, a DARMOL hashajtó.

— Már az ősidőkben is mindenféle szépségpótló és fiatalító szereket találtak fel. Évtizedek óta tökéletesítik a bőrtápláló vitamintartalmú kenőcsöket. A Gayer-féle Lilas Creme néhány napi használata által a petyhüdt bőr ismét visszanyeri üdőségét és rugalmasságát. Egy-két tégely Gayer-féle Lilas Creme használata után a bőr bársonyosan sima lesz és védi az eső, szél és nap ellen. Ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll mindenkinél rendelkezésére, melyek a Gayer-féle Lilas Creme jóságáról és sikereiről tanuskodnak. Forduljon bizalommal Mr. L. Gayer gyógyszerárúhoz, Zágreb Ilica 79 és ne maradjon el legalább egy tégely Gayer-féle Lilas Creme beszerzését, hogy meggyőződjék annak hatásáról, az esetleges nap és májfoltoktól általa könnyen megszabadulhat.

— **Betörések ügye a noviszádi törvényszék előtt.** A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt tárgyalták Radisics Tódor 34 éves noviszádi géplakatos betörésének ügyét. Radisics a vádirat szerint ez év február 21-én éjjel betört az ablakot Hintenland Novka trafikján s a trafikba hatolt, amelyből két doboz Ibar és Dráva cigarettát lopott. A vádlott a tárgyaláson ittassággal védekezett, a bizonyítási eljárás során azonban kiderült, hogy nem volt ittas. A bíróság a súlyosbító körülményekre való tekintettel háromhavi szigorított fogházra ítélte Radisicsot, az ítélet jogerős. — Gálik Sándor szrbobráni földművest azzal vádolta az államügyészség, hogy a múlt év december 25-én beverte az ablakot Gálik Ferenc lakásán s a szobából ellopott egy 300 dinár értékű órát. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd elhangzása után bűnösnek mondta ki Gálikot s az enyhítő körülményekre való tekintettel héténapos fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Új szerkezettel az Északi sarkvidékre.** Berlinből jelentik: Fritz Dockhorn német feltaláló új közlekedési eszközt szerkesztett a sarkkutatók számára. A különös hajó a legmeredekebb jégtorlaszokon is áthalad és a jégen hernyótalpakon halad, mint a harcikos. Bonyolult szerkezet segítségével állandóan megtartja a vízszintes állást és nyugodtan halad át a jégrepedéseken, a havon és a nyílt víztükrön egyaránt. A feltaláló újrendszerű járművét magán a Sarkvidéken akarja kipróbálni. Egy hamburgi vállalat már el is fogadta a találmány megépítésére irányuló ajánlatot és mielőbb az idő kedvez, a feltaláló három-négy tagú expedíciót szervez az Északi sarkvidék egy részének bejárására. A Spitzbergákról kiindulva, Alaskába akar jutni új találmányu hajójával. Az expedíció tudományos megfigyeléseket is végez a Sarkvidéken. A hajó elég tágas az összes tudományos műszerek befogadására. Az új találmány ezenkívül rozmárvadászatra is alkalmas és arra is, hogy segítséget vigyen a jég által elzárt hajóknak, vagy szigeteknek.

A ROHCSI (ROGASKA) ÁSVÁNYVIZ GYÓGYHATÁSA

Gyomor és belkatarusnút elsősorban a Styria forrás vizet használják legsikeresebben. Ez a forrásvíz feloldja a nyálkát és a gyomor és belek működését serkenti. Gyógykezelés céljából naponta három-négy pohár 100 g. melegített Styria forrásvizet kell kortyoként meginni.

Budapesti vendégek Crikvenicán. Tegnap nagyobb utazó társaság érkezett Budapestről Crikvenicára. A magyar turista társaság a dalmát tengerpartot látogatja meg és 14 napra a crikvenicei Therápiában szállott meg. Amint a Miramare és a Therápia szálloda bennünket értesít, ebben az idényben több ilyen tengerparti kirándulást szervez. Ugyanis Budapestről és a magyar városokból olyan sok érdeklődés érkezett eddig Crikvenicára, hogy az Adriai tenger szépségét Crikvenicából kiindulva, társas alapon lehetővé válik megtekinteni.

Dalinkás Klárka és Szügyi Imre jegyesek

BACSTOPOLAI HIREK. Akiknek 1939 február elseje és 1940 január 31-e között született gyermekük van május 12 és 13-án délután 3 órakor vigyék el a községháza tanácstermébe, himlő elleni oltásra. Akik május 5-én már beoltották gyermekeiket vigyék el ellenőrzés céljából, ugyanakkor. — Az Iparos Daloskör választmányának legutóbbi ülésén elfogadták az új alapszabályokat és elhatározták, hogy az urnapi körmenetben az egyesült zászlaja alatt vesznek részt. — Árak a pénteki hetipiácra: buza 245, kukorica 193—202, árpa 210 dinár métermázsánként. Hízottsertés 9,50—10,50, hízott kacska 11, tyúk 13 dinár különként, turó 5, vaj 26 dinár, kis kacska 4—5, kis csirke 3—4 dinár darabonként, kacsatorjás 1,50—2, tyuktojás 65 para darabja. — A Földműves Buza Szövetkezet pünkösd vasárnapján délelőtt 9 órakor rendkívüli tagösszejövetelt és megbeszélést tart a szövetkezeti házban.

Simándy Hermína urleány, Bácska Palánka és Zsigmond Béla Szombor—Noviszád jegyesek

BAJSAI HIREK. A bajsa. Gazdakör vezetője vasárnap Leibach István elnökletével értekezletet tart a Rigó-féle vendéglőben, ahol a noviszádi árvízkarosultak megszégyesítésére érdekében megindítandó helyi akció kérdésében határoznak. — Az Iparoskör által pünkösd vasárnapjára tervezett kabaré-est közbejött akadályok miatt emarad.

Orvosi hír. Operatőr dr. Szalontay Zoltán sebésspecialista távollétéből visszaérkezett és rendezéseit újból megkezdte Noviszád, Zselezniczka u. 48 szám alatt.

Vásár Bajmokon. A bajmoki tavaszi vásárt május 19-én, vasárnap tartják meg. Vésztmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

A bajmoki tüzoltók sikere. A bajmoki tüzoltók résztvettek a karavukovói tüzoltóversenyen és igen szép eredményt értek el, amennyiben két serleget is kaptak. A feeskendőgyakorlatban az első díjat, a menetelési gyakorlatban pedig a második díjat kapták.

Felhívás. A helybeli Kralj Alekszandar és Mita Neskovics elemi népiskolák igazgatósága ezenel felhívja összes növendékeit, — tehát úgy az államnyelvű, mint a magyar- és német anyanyelvű tanulóit, — hogy kedden, vagyis május 14-én reggel fél 8 órakor jelenjenek meg azon iskolaépületekben, ahol eddig tanultak, innen aztán tanítóik elfogják őket vezetni a tanügyi hatóságok által részükre kijelölt iskolákba, ahol a tanítás újból megkezdődik.

Ha tökéletes blondfehérbe kívánja fejeztetni Répét
Közzöm hozzáam:
ANDRIJA MA TINKO
Noviszád, Kr. Petra II. u. 36. Tel. 34-64

A helyi kórház osztályfőnöke, dr. Pavlovič Ljubovoje, orv. fül- és gégespecialista, Zágreből Noviszádra költözött rendelésével. Rendel naponta 1—4-ig Kr. Petra II. 34 sz. II. emelet.

Kiemelik az eisüllyedt Lyublyana cirkálót. Ismeretes, hogy a jugoszláv haditengerészet Lyublyana nevű hadihajója három hónappal ezelőtt a sibeniki tengeröbölben eisüllyedt. A hatóságok intézkedéseket tettek a hajó kiemelésére. Három hónapig folyt az előkészítő munkálatok, míg végre most hozzáfoghattak az eisüllyedt hajó partra vontatásához. A kiemelési munkálatokat a parttól több ezer főnyi érdeklődő nézte végig.

Fűzők
mellárólék in'anyasán
STROMER M DERSALON
Noviszád, Ustzavszka ulica 18.

BACSPETROVOSELŐI HIREK. A képviselőtestület gyűlésén hozzájárult a hetipiácok helypenz bebecsüléséhez, a vásárokat azonban nem adhatta bérbe mert a felsőbb hatóság megtagadta a hozzájárulást. Bérbeadták a vasutnál és a községházánál lévő két hivatalos mázsát is azzal a kikötéssel, hogy az előjárásnak bármikor jog van a hatósági mázsák elmozdítására. Böndör Boldizsár és Freund községi megbízottakat a bíróság az erdőfelügyelőség jelentése folytán, mivel az erőt mennyiségénél többet termeltek ki 6000 dinárba megbüntette, a képviselőtestület úgy határozott, hogy az ítéletet megfellebbezi. Bulát mérnöknek holdankint 5 dinárt szavaztak meg hogy felmérje az agrárterületeket — ezzel a felméréssel a község hivatalos nyilvántartást akar lefektetni az agrárterületekről. Több kisebb ügy után a községi tisztviselők fizetésemelési kérvényét tárgyalta. Azzal az indoklással, hogy nem régen az állami tisztviselőkéhoz egyenlő fizetési fokozatokba kerültek, levette a napirendről. Végül a községet nagyon közelről érinti fontos kérdést tárgyalta a római katolikus hitközség ingatlanát képező 25 hold szántó s iskolaépületek átadását. A képviselőtestület 17 tagja az átadás ellen, 7 tagja az átadás mellett szavazott. A képviselők nagyobb csoportja abba bele nyugodott, hogy a központi záradat, a központi fiuosztályokat és a kisiskola épületét átengedi, de hallani sem akart arról, hogy az iskolaalapot képező községi épületekért visszamenőleg kártérítést is fizessen. A képviselők többsége úgy határozott, hogy átadja az ügyet dr. Srkrblin Iván noviszádi ügyvédnek, aki megígérte, hogy 350.000 dinárért az épületeket a község nevére iratja. Az ügyvédnek amíg az ügy teljesen nincs tisztázva nem fizet a község s bármiképpen alakul a pereskedés a község perköltséget nem fizet. Dr. Takács Ferenc plébános a képviselőtestület határozatát megfellebbezte.

Lemondott Bezdán község képviselőtestülete. Bezdánból jelentik: Bezdán képviselőtestülete közgyűlést tartott, amelyen az egész képviselőtestület benyújtotta lemondását. Bálint István községi elnök a lemondást azzal indokolta meg, hogy a felsőbb hatóságok kívánták a község jelenlegi vezetőségének távozását. A község ügyeinek irányítását ezentul határgy bizottság intézi, amelyet az illetékes hatóságok neveznek ki.

Női kabátok fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad Trg Oslobodjenja 2.

Ismét meghalt egy kitünő magyar cigányprimás. Csernovicban meghalt Bogdán Jenő híres cigányprimás, aki életében Ferenc József, II. Miklós cár, majd a világháború idején IV. Károly király előtt is játszott. Temetésén rengeteg cigány jelent meg.

Termetes, erőteljes egyéneknek — ha a tulzott vérmesség különböző jelei kedvezőtlen módon mutatkoznak — rendkívül előnyére válik a természetes »Ferenc József« keserűvízzel néhány héten át tartott ivókúra. A Ferenc József víz — orvosi ellenőrzés mellett — otthoni fogókúra céljaira is igen alkalmas. Reg. S. br. 30474/35.

Bezdáni hírek. A bezdáni horgászklub a baracska-téli kikötő használati jogát kibérelte. — A Katolikus Legényegylet vasárnap délután három órakor tartja évi közgyűlést a Tallós-féle vendéglőben. — A Dunán a személyhajóforgalom pünkösd hétfőjén indul meg. — Kedves Imre ismert bezdáni fiatalember 21 éves korában hirtelen elhunyt. Nagy részvét mellett temették.

FOTO AMATŐRÖK felvételeit legszívesebben és leggyorsabban BARTA I DRUG fotoszaküzlete dolgozza ki. Noviszád

Svéd arany Amerikában. New-Yorkból jelentik: A svéd arany özönlése tovább tart Amerikába. Az amerikai kereskedelmi minisztérium jelentése szerint legutóbb ismét 4 millió 513.000 dollár értékű svéd arany érkezett az Egyesült Államokba s ezzel a hajón érkező svéd arany összértéke: 160 millió dollárra emelkedett Amerikában.

Képramának **Blondel kerek?**
Jovan **Lerch** üzlete **vezet!**
Noviszád, Kr. Petra II. 21. Tel. 30-74

Az orosz olaj hosszú útja. Új kőolajvezetéket építenek az Ural-hegységtől a Volgáig azzal a céllal, hogy az orosz kőolajat víziúton továbbítsák a Keleti-tengerig, vagy a Káspi-tóig.

Asszonyom, tudnia kell, hogy
divat hímzésekben
a legszebbet, a legmodernebbet nyújtja
NAGY **„Snezana“** üzlete
FEJŐ
Noviszád, Bulvár, Matice épület

Cáfol a »halott«. Riiser Larsen sarkkutató, aki a norvég hadseregben mint pilóta teljesített szolgálatot, most egy személyes nyilatkozatban cáfolja meg azt a hírt, amely szerint a fornebu repülőter elfoglalásakor életét vesztette volna. Ugyanakkor azonban megerősítik azt a hírt, amely szerint Trygve Brodahl, az ismert norvég sifutót a németek letartóztatták és internálták.

Ha Magyarországra érkezik

forduljon bizalommal az **IBUSZ-hoz,** mely a Magy. Kir. Államvasutak Hivatalos menetjegyirodája és amely minden utazási ügyet a leggyorsabban és a legelőzékenyebben elintézi.

Az IBUSZ Autóközjáratosi osztályának

luxus társaskocsijaival és magán-gépkocsijaival a legolcsóbban és legkényelmesebben megtekintheti Budapestet és bejárhatja a magyar vidéket. Az autóbuszokat tapasztalt, több nyelven beszélő idegenvezetők kísérik.

A vadászatra vonatkozó minden kérdésben, akár apró-, akár pedig nagy vadról legyen szó, az IBUSZ Vadászati osztálya készségesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

Az IBUSZ kedvezményes jegyfüzetei

jelentékeny utazási és vízumkedvezményt biztosítanak. Jelenleg az alábbi kedvezményes jegyfüzetek vannak forgalomban:

»Három nap Budapesten«
»Három gyógyhét Budapesten«
»Egy boldog hét Magyarországon«

»3 nap Lillafüreden«
»Kirándulás Szegedre«
»3 nap Debrecenben és a Hortobágyon«

Az IBUSZ igazgatósága

Budapest, V. Akadémia u. 10.

Központi Menetjegyiroda:

Budapest, V. Vigadó tér 2.

Autobus Tours:

Budapest, V. Vörösmarty tér 7-8.

Jugoszláviában az IBUSZ-t a PUTNIK és Magyarországon a PUTNIKOT az IBUSZ képviseli.

Elveszett Noviszádon Szabó Sándor névre szóló katonakönyv és munkakönyv több fontos irattal. A becsületes megtaláló kértetik, adja át a szerkesztőségben.

Az egyke Bulgáriában. Bulgária hivatalos tényezőit mind többet foglalkoztatja a születési arányszám hanyatlás. Mig 1935-ben a bolgár nép évi 71.800 fővel szaporodott, addig ez a szám 1939-ben már 50.600-ra esett vissza, annak ellenére hogy a házasságkötések száma növekedett és a halálozási arányszám is csökkent. Ez a jelentés azt bizonyítja, hogy Bulgáriát is utolérte a civilizált európai népek betegsége: a születéscsökkenés.

Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét a mai számunkban megjelent, Farmakomedia zagrebi cég »APERISAN TEA« hirdetésére.

SZÍNHÁZ-FILM

A leglázasabb premiér

Keresztesy Mária

az első művésznő Magyarországon, aki saját darabjának főszerepét játssza

— Saját munkatársunktól —

(Budapest, május). A tavasszal új ígéret is elindult a siker, dicsőség felé: Keresztesy Mária, a Belvárosi Színház művésznője. A fiatal, nagyon tehetséges művésznő most új oldaláról, mint színműró mutatkozik be, mégpedig nem kinosan összeszabált darabbal, hanem épkezláb meséjü mai történetet állít a néző elé, telve gyönyörű dialógusokkal. A darab címe

»Férfiszerelem«.

Érdekes téma s bár előttünk, férfiak előtt kissé furcsa, hogy szerelmünket a nagy nyilvánosság előtt boncolgatják. Keresztesy Máriának kénytelenek vagyunk igazat adni, először, mert a sok csalódásnak, viszontagságnak kitett nő nem bír elsiklani a mi nem minden esetben szándéktalan s nem mindig patyolat szerelmünk felett, másodszer pedig, mert egyetlen szereplő, a Szerző elmondta, hanggal valósággal eljátszotta nekünk a darabot, ahogy az író látta, megalkotta.

Mikor felröppent az első hír, hogy a Belvárosi Színház legközelebbi darabját művésznője, Keresztesy Mária írta, szinte villanyütés érte a lapok színi kritikusaít. Keresztesy Mária neve volt ismeretlen, tudtuk, hogy igazi tehetség, a színpadon kitűnő és több jó, rövid darabot írt már a rádió számára. A közelmúltban adták Nyári zápor című hangjátékát, amely komoly sikert aratott, egész estét betöltő műsort azonban még nem írt. Most megkaptuk tőle ezt is, a legnagyobb szenzációt azonban mégsem ez, hanem az a tény kelti, hogy

saját darabjában maga játssza a főszerepet.

Magyarországon valósággal uttörő ezen a téren, a külföldön már fordult elő ilyen esemény. Közelebbi részletekre kíváncsian felkerestük a művésznőt, aki olyan kedves házigazda volt, hogy nála tett látogatásunk eddigi riporteri pályafutásunk legkedvesebb emlékü napjának számít. Beszélgetésünk körülbelül így történt:

— Mi indította Művésznőt a darab megírására?

— A könyveket és az irodalmat világleletemben szerettem, azután meg édesapám újságíró volt és róla ragadt rám a betű szeretetnek. Novellákat és kisebb darabokat írtam már többet is a rádió részére, a legutóbbi bemutatásánál azután hozzám jött Jávör Pál és azt mondta: Te, Mária, olyan remek dialógusokat írsz... Miért nem írsz már egyszer valamilyen szép, nagy darabot? Biztatása olyan nagy hatással volt rám és annyi önbizalmat adott, hogy nyomban hazatértem és nekikezdtém a Férfiszerelem megírásának. Néhány nap múlva már elkészültem két felvonással, legszigorubb kritikussom, az édesapám azonban hibákat talált benne

— Így újra átdolgoztam az egészet. Amikor elkészültem vele, benyújtot-

tam Patkós igazgatónak, de azzal a kikötéssel, hogy személyesen olvassom fel előtte a darabot. Ezzel el akartam érni azt, hogy a darab ne heverjen hónapokig az íróasztalon. Sikertült! Amikor kész voltam a fel-

olvasással, Patkós György nem szólt semmit. Már-már azt hittem, hogy nem tetszik neki a darab, de kiderült, hogy nagyon is megnyerte tet-

szését és már akkor nyomban drammatizálta és műsorra is tűzte. Legszébb álmom vált valóra, mert, bevallom, a Férfiszerelem témáját hónapok óta hordoztam már magamban, de hiányzott az önbizalom a feldolgozáshoz.

— Mi a darab lényege és miből merítette a témát?

— Az életből vettem, a darab motívója: ha két asszony becsületesen összeülne és békés egyetértésben, mindent megbeszélve intéznék el a közük ékelődött problémát, amely sokszor súlyos tragédiákhoz vezet, nagyon sok szomorúságot el lehetne kerülni. A Férfiszerelemben adva van egy férfi, aki halálosan szerelmes egy színésznőbe, szerelme azonban időközben megnyugszik s a polgári jólétben, csöndes házasságban már ki is veszne a lelkéből, ha nem akarná olyan nagyon kerülni a színésznővel a találkozást. Felesége természetesen észreveszi férje lelki válságát, fel akarja oldani férjét, aki a becsület és a régi szerelem örlő malomkövei közé került. A válás és egy család boldogságának megsemmisítése már elkerülhetetlen, amikor az asszony és a színésznő találkozik s

a két nő józan beszélgetése elsimítja a készülő tragédiát.

Valahogy ez a darab nagyon rövid tartalma.

Csodálatos volt... Szinte magunk előtt láttuk az életet, úgy, ahogy Keresztesy Mária nagyon tisztán, fájó őszinteséggel megálta — vagy talán átélte. Elkaptott bennünket a kíváncsiság: honnan és hogyan indult el az élete?

— Szüleim keményen dolgozó em-

berek voltak, korán kellett segítenem, hogy meg legyen a mindennapi kenyér. Nem esett nehezemre, a fáradságnélküli munka és szorgalom mintaképei voltak szüleim s így nem fájt annyira, hogy amíg mások gondtalanul élnek, szórakoznak, nekem minden örömmel azon kell dolgoznom, hogy a szürke holnapot biztosíthassam magamnak. Később zongorista lettem a mozikban, jó alt hangom volt és kíséretül énekeltem egy-egy Pola Negri-filmhez. A színházhoz kerültem, majd férjhez mentem, férjem nem engedett vissza a színpadra s ezzel együtt ismét nagyon rosszra fordult az életem. Nem akartam szüleim terhére lenni, ismét dolgozni kezdtem a mozikban, a hangosfilm azonban kiszorított onnan. Elváltam... Először kezdtem a színészetet és lépésről-lépésre feljutottam oda, ahol valamikor voltam. Amint látja — fordul hozzánk kedvesen halk mosollyal — nem volt rózsaszínű az életem, mindig keményen kellett dolgoznom a sikerért, amit, mert volt egy kevés,

csak a munkának és nem a szerencsének köszönök.

Most: itthon élünk s ezekben az ideges napokban Ubul-cica a vigasztalóm — mutat be egy gyönyörű számi macskát, amely barátságosan simul el térdünkön. — Mindig ilyen édes, amikor látja, hogy nagyon szomorú vagyok, addig kedveskedik, míg el nem mulik a rosszkedvem. Megvallom, az utóbbi napokban igen sok oka van Ubulnak a hízélgésre, mert idegölő a premiér máskor is, hát még most, amikor saját szavaimért kell felelnem a nagy nyilvánosság előtt, nemcsak, mint színésznő, hanem mint szerző? — kérdi olyan kedvesen, hogy itt, a nyilvánosság előtt ígérhetjük: mire e sorok megjelennek Keresztesy Mária már napok óta boldogan élvezi színművének, a Férfiszerelemnek ragyogó sikerét.

Bihari Sándor

««(★★★)»»

Orgonahangverseny Szomborban.

Hétfőn este 7 órai kezdettel a szombori karmelita templomban a Magyar Közművelődési Egyesület rendezésében az árvízkárosultak javára orgonahangversenyt rendez dr. Laczkovits János a budapesti zeneművészeti főiskola európai hírű fiatal orgonatanára. Laczkovits János pénteken este nagy sikerrel hangversenyzett Beográdban s hangversenyét a rádió is közvetítette. Épp ezért a szombori hangverseny iránt városzerte igen nagy az érdeklődés. A hangversenyre belépőjegyeket nem adnak ki, jótékony adományokat az árvízkárosultak javára azonban köszönettel fogad a rendezőség.

★

— Mükedvelő előadások Kani-zsán. A kani-zsai rokkantegyesület pünkösdkor a népkertben rokkantünnepélyt rendez. Az egyesület által felkért mükedvelők este az Iparosotthonban előadják a Naftain című vígjátékot. — Az Iparos és Polgári Dalkör mükedvelői Urnapján ismét előadják a Sárgapitykés közlegény című operettet. Az előadás tiszta jövedelmét az árvízkárosultak javára fordítják.

Laj, de sötét az éjszaka

Orbán Béla verse

Rubato *Radics Jenő zenéje*
 Laj, de sötét az éjszaka, a lig lá - tok,
 Csak énnekem olyan sötét, fel - hó sim - csem.
 Tegy rózsám az ablakodba mécsvilt - got. Legalsóbb, ha utol - já - ra
 Csak énnekem olyan sötét, borús min - den. Könnyemmel bárdulok
 vissza nő - zek, Lássam az a helyet, hol a boldogságom semmi - se lett
 a homály - ba. Mert a fényes, szépségekem lehullott az éjszakába.

Copyright 1939 by Toborzó Budapest.

All rights reserved.

Ma műsoros est a noviszádi Daloskörben
Vasárnap teadélután rendez a Daloskör ifjúsága

A noviszádi Magyar Daloskör helyiségeiben hat hétig nem rendeztek mulatságot és előadást, mert a nagyteremben árvízkarosultakat helyeztek el. Most, hogy az árvízkarosultak kiköltöztek a Daloskör helyiségeiből, ismét rendezhetnek mulatságokat és összejöveteleket a noviszádi magyarság legrégebbi egyesületének otthonában. A Daloskör ifjúsága ma délután négy órai kezdettel teadélután rendez.

Este kilenc órai kezdettel műsoros tarka est lesz, táncval egybekötve. A műsort a Daloskör énekkara nyitja meg. Györiné Somogyi Ilonka énekszámát követi. Utána az ifjúság műkedvelői Lőrinc Miklós kacagtató bohózatát »A süket lovag« című egyfelvonásos adják elő. Ezt Garay János magánéneke követi, majd a műsort a Daloskör énekkara zárja be karénnel. Az egyes műsorszámokat nem egymásután pergetik le, hanem közöttük mindig tánc lesz és így teszük változatosabbá a szórakozást.

Az estén a Duci dzsessz-zenekar játszik.

Beléptidij személyenként mindössze tíz dinár.

A terített asztalok mellett rendezett műsoros tarka esten így mindenki jól érezheti magát és mindenki számára lehetővé tették a megjelenést is.

A hétfő délutánra tervezett teadélután elmarad, mert a Daloskör ifjúsága hétfőn délután a telepen fog önként dolgozni és segít a romok eltakarításánál.

Ma: Zene- és ének-est a noviszádi Katolikus Otthonban

A noviszádi Katolikus Otthon színháztermében ma félkenc órai kezdettel magasszínvonalú, változatos és gazdag műsori ének- és zene-estet rendeznek. A műsor széleskörű érdeklődésre tarthat számot, mert szórakoztató volta mellett a magasabb zenei igényeket is kielégíti. Műsoron szerepelnek a Kőr kamarazenekarának számai, szavalt, ének- és hegedű-magánzsám. A műsort terített asztalok előtt pergetik le, utána tánc következik. Beléptidij személyenként 10 dinár. Asztalok ma délelőtt 11-12 között és este félnyolc órától az előadás kezdetéig a Katolikus Otthon pénztárában foglalhatók.

Apróságok

— Mondd, mi lehet az »adó«? —
 Kérdi a színész öt éves kislánya nyolc éves bátyjától.

— Nem tudom pontosan — feleli fontoskodva a fiatalúr —, de biztos valami nagyon jó dolog, mert a papa mindig mondja, hogy a jövődelme nagyrészt rákölti!

— Az önhittségéről híres színész az azt mondja a társalgóban:

— Ha én férjhez megyek, nagyon sok férj fog bánkódni.

Megszólal egy epés kollégánál:

— Sok férfi? Hát hányszor akarsz te férjhez menni?

Küzdelem a harmadik helyért:

Rádnicski-NAK a NAK-pályán és Isztra-Gragyanszki a Karagyorgye-pályán

A noviszádi alszövetség első osztályában ma két április 14-től elmaradt mérkőzést pótolnak. A két mérkőzés három résztvevője noviszádi, a negyedik pedig mitrovicai.

A ma felvonuló csapatok közül már egyik sem pályázhat a bajnokságra, de a kiesés veszedelem sem fenyegeti egyiküket sem. A mai eredmények inkább a harmadik hely szempontjából fontosak, erre a Rádnicskit kivéve valamennyi résztvevő igényt tarthat még.

Mindhogy a pályaválasztók nem tudtak megegyezni, a két mérkőzést ugyanegy időben, két pályán rendezik.

A NAK-pályán a házigazda a Rádnicskival mérkőzik. A NAK az utóbbi időben olyan kitűnő eredményeket ért el, amelyek a legvérmesebb várakozást is felülmu ták. Ha a NAK megismétli becsúni játékát, biztosan megszerzi ma is a 2 bajnoki pontot, bár a kékféléreknek éppen a munkáscsapat ellen

szokott nehezen menni, főleg akkor, ha kissé elbizakodottan állnak ki.

A Karagyorgye-pályán az Isztra mérkőzik a mitrovicai Gragyanszkival. A két csapat tudásban egyenrangú, mérkőzésük nyílt küzdelem ígér. A noviszádi pálya, a noviszádi légtör azonban inkább az Isztra esélyeit növeli.

Mindkét mérkőzést ifjúsági bajnoki mérkőzés előzi meg.

A mai forduló előtt a noviszádi elsőosztályu bajnokság állása a következő:

1. ZsSK	12	10	1	1	61:13	21
2. Mácsva	13	7	1	5	32:20	15
3. Isztra	11	7	0	4	22:23	14
4. NAK	11	6	1	4	32:27	13
5. Gragyanszki	11	5	2	4	21:33	12
6. Rádnicski	10	2	4	4	13:28	3
7. Cement SK	12	3	1	8	19:31	7
8. PSK Szóga	12	0	2	10	9:32	2

Rövid sport hírek

Klein Jenő — Lafajet, Burghardt.
 Kertész cégesapatok mérkőzése lesz holnap, hétfőn délután félhárom órakor a NAK-pályán. A két csapat összeállítás: Katyanszki — Sztójcsics, Sztójcsics — Domonkos, Reich, Papp — Bender, Mojzes, Lerne, Bodar és Megler (Klein Jenő-cég) illetve: Kovár (L) — Gaertner (L), Belanovics (L) — Rabanovics (L), Pajics (B), Silák (B) — Fischer (L), Arangyelovics (K), Buják (B), Munyín (K) és Bobák (L). A rendezőség kéri a felsorolt játékosok megjelenését holnap délután 2 órára a ZsAK-pályán, ahonnan együttesen mennek a NAK-pályára.

A román válogatott jövő vasárnap
 Budapesten alighanem így áll fel: David — Szfera, Lengheriu — Vintilla, Rasinaru, Demetrovics — Bindea, Spielmann, Barátky, Reuter, Popescu.

A NAK-pálya mai műsora:
 Délután 2 órakor Tekstil-Rádnicski ifjúsági bajnoki mérkőzés, utána 3 órakor NAK II—Rapid II ifjúsági barátságos és végül NAK—Rádnicski elsőosztályu bajnoki mérkőzés.

A noviszádi Rádnicski hoi nap,
 hétfőn a JAK meghívására Bács-Topolán vendégszerepel.

Az Apatini SK választmánya
 legutóbbi ülésén kimondta, hogy ezentul hölgyek és 8 éven aluli gyermekek ingyen látogathatják a futballmérkőzéseket.

Romániában pénteken teljes bajnoki forduló volt a következő eredményekkel:
 Vénusz—Carpati 4:0, Studentesc—Ripensia 2:0, Juventus—UD Resica 5:2, Temesvári MAC—Unirea Tricolor 1:1, Glória—Victoria 3:1, Aradi MTE—Rapid 3:1.

A noviszádi Napred SK következő játékosai
 ma délután 2 órára jelenjenek meg a pályánkon a Dunav/B elleni mérkőzésre: Bischof, Bezdán, Somogyi II, Thoma, Borovac, Csovic, Mazány, Heller, Mellert I és II, Csabai, Vigi.

— Félnégykor a Dunav ellen a következő csapat játszik: Zsorzs, Kuletin, Somogyi I, Fodor, Zovics, Szőlősi, Zovics II, Papp, Dobanovacs, Kozarev, Hamburger és Csabai. A felszerelés délelőtt átvehető. — Kérem az összes tagokat és játékosokat, hogy hétfőn reggel félhétkor minél nagyobb számban jelenjenek meg az Olvasó- és Gazdakörben, ahonnan a telepre megyünk romokat eltakarítani. — Az intéző.

NAK hírek.
 Ma délelőtt 9 órai kezdettel az ifjúsági csapat bajnoki mérkőzést játszik az Isztra ellen a következő összeállításban: Shánta, Pázmány, Ruman, Szakács, Kazinczi, Czuruk, Szilágyi, Rankovics, Schneider, Schmidt, Lakatos, Valusek és Máriás. Ezek a játékosok háromnegyed 9 órakor jelentkezzenek a pályánkon. — Az I. csapat, amely a Rádnicski ellen játszik bajnoki mérkőzést, a következő: Lukács, Horváth, Lerch I, Matheisz, Vinai, Fehér, Lerch II, Willner, Body, Fábán, Bartha. Jelentkezés fél 4 órakor a pályán. — A kombinált csapat Temerinben játszik, a kijelölt játékosok délután háromnegyed 2 órakor jelentkezzenek Thurzó csapatvezetőnél az állomáson. — A rendezők és pénztárosok felkéretnek, hogy háromnegyed 2 órakor a pályán megjelenjenek: Hauswirth, Budák, Werner, Wagner, Klampfer, Göttel, Himmelsbach, főrendező Koch.

A vezetőség

KUGLIHIREK

A noviszádi alszövetség
 alább felsorolt válogatott játékosait kérjük, hogy vasárnap délelőtt 11 órára jelentkezzenek a vasútállomáson a szombori útra: Bicó, Velisek, Kogoj, Paličko, Gyurasevics, Halpern, Resnyák, Bralics, Somogyi, Fodor, Pichler, Barbarics és Mayer. — A vezetőség.

Mai sport-tükör

NOVISZADI ALSZÖVETSÉG

Első osztály: A NAK-pályán Rádnicski—NAK, a Karagyorgye-pályán Isztra—Gragyanszki.

Második osztály: Futakon FSK—Gvózgyár, Petrovácon Szlovácski—Trgovacska, Karlovcin Sztrazslovo—Fruskgorac, Petrovaradinban Jelasci—Zrinyszki, Mitrovicán Zanattia—MSK Rádnicski.

Ifjúsági bajnokság: Trgovacska—Szlávia, NAK—Isztra, Vojvodina—Rapid, Rádnicski—Teksttil.

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

Szubotica: Bohémia—SZAND, SzMTC—Rádnicski, Sport—Zrinyszki.

Vidéki első osztály: Sztáribecsen Szlávia—Jugoszlóven, Szentán SzAK—Gragyanszki.

B-osztályok: Adán Rádnicski—moli Szóga, Bajmokon BAK—szombori ZsAK, Novivrbáson Gragyanszki—Szbobrani SK, Mállyguson Bela Zvezda—Csantaviri AK, Csonoplyán Csonoplyai SK—Miletcsi SK.

Ifjúsági bajnokság: SZAND—ZsAK, Rádnicski—SzMTC, Sport—Zrinyszki.

ORSZÁGOS BAJNOKSÁG

Beograd: BSK—Jugoszlávia.
Zagreb: HASK—szarajevói Szlávia.
Szplit: Hajduk—zagrebi Gragyanszki.

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

Ujpest: Ujpest—Taxi.
Budapest: Ferencváros—Bocskai és Törökvs—Kassa.
Szombathely: Haladás—Hungária.
Szeged: Szeged FC—Kispest.
Szolnok: Szolnoki MAV—Gamma.

BARÁTSÁGOS ÉS NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉSEK

Pozsony: Szlovák—Horvát válogatott
Apatin: Apatini SK—szombori Sport.
Debelyácsa: Spárta—BUSZK.
Kikinda: Szóga—noviszádi Vojvodina.
Szekies: Viktória—szubotikai TANK.
Oszijek: Elektra—Elektromos (Budapest).
Beocsin: Cement SK—Teksttil (Noviszád).
Bácsstopola: JAK—ingyjai ZsSK
Odzsaci: OSC—SK Zemun

A VOJVODINA KIKINDÁN AZ ELEKTROMOS OSZIJEKEN

Hoi nap, pünkösöd hétfőjén, ismét több barátságos mérkőzés lesz az ország területén és külföldön.
 A noviszádi Vojvodina ma Kikindán a Szlogával, hoi nap alighanem egy kikindai vegyescsapattal mérkőzik.
 A budapesti Elektromos, a Magyar Nemzeti Bajnokság egyik legjobb csapata, ma Oszijeken az Elektrával, hoi nap pedig ugyanott a Rapiddal mérkőzik.
 A fenti mérkőzéseken kívül több barátságos mérkőzés lesz még különböző bácskai helységeken.
 A horvát válogatott, amely ma Pozsonyban játszik, holnap a szlovákiai Zsolnán vendégszerepel.

KÜZGAZDASÁG

Huszonhét uszály jugoszláviai fenyőáru érkezett Magyarországra

A paradicsomfeldolgozó ipar és a magyar paradicsomkultúra — A selyemgubótenyésztés hatalmas fejlődése — Magyarország a new-yorki világkiállítás második ciklusában

— Magyarországi gazdasági levél. —

(Budapest, május 10) A magyarországi fapiacon, az összes fanelekben élénkülő forgalom mutatkozik. Ha elkésve is, de beköszöntött a tavaszi üzlet. A bevásárlás úgy fenyő, mint lombfatermekben serényen folyik és a kicsinybeni kereskedelem úgy Budapesten, mint a vidéken jó üzleteket csinál. Az eladási árak megállapítása azonban több cikkben furcsa helyzetet teremtett. Így például a zsaluzódeszka köbméterenkénti ára 115 pengővel alakult ki. A hivatalos ár csak 95 pengőt engedélyezett. A készlet-átlagár sok cikkben ilyen különbözettel indul s ezért az árszabályozás sürgős szabályozásra vár. A fabehozatal első-sorban

Szlovenszkból és Jugoszláviából történik, mely utóbbi országból az elmúlt két héttalatt összesen huszonhét, alacsonyabbrendű áruval megrakott uszály érkezett. Az uszályokat még a múlt ősszel rakták meg. Szállítás közben azonban a Dunán befagytak s egyrésztük megfűltek. Ebből kifolyólag sok a panasz, amit azonban remélhetőleg mindkét fél megelégedésére, sikerrel rendeznek. A jugoszláv-magyar árukliring kitűnően működik s így a jugoszláviai fokozott fabehozatalnak nincs is akadályja.

A magyar földművelésügyi minisztérium a kisebb gazdaságok és a kertgazdálkodások védelmére érdekében több jelentős intézkedést hozott, amelyek közül az 1940. évi paradicsomtermesztő szerződésük szabályozása különös fontosságu. A magyarországi paradicsomfeldolgozógyárakat, amelyek az utóbbi években egyre jobb üzleteket csinálnak s a mai háború következtében bizonyára elsőrendű konjunkturára számíthatnak, a paradicsompüré kivitele során csak akkor részesítik előnyben, ha a termelőknek a nyersparadicsom kilójáért Budapest vámhatáron belül, a gyártási időszak első husz napján, a gyártelepre beszállítva 6 fillért, a többi munkanapokon pedig 5 és fél fillért fizetnek. A vidéki árak 55, illetve 50 para. Ezzel a rendelkezéssel legalább

öt ezer vasuti kocszi paradicsom ipari feldolgozása válik lehetővé. Mivel a már előzetesen kötött termelési szerződések mintegy 6000 vagonot irányoztak elő, a magyarországi élelmiszeriparnak ez az ága erős fellendülésre számíthat. A paradicsomlé kivitele első-sorban Németország és Svájc felé irányult, az előállított pürét pedig majdnem teljes gyártási mennyiségében Anglia veszi át.

A nyersanyagszükség és a beszerzési nehézségek különös figyelmet biztosítanak azoknak a

nyersanyagoknak, amelyeket a honi gyáriparnak a magyarországi termelés biztosít. Ezek közül a legkézenfekvőbb és legkönnyebben biztosítható: a magyar selyemfonál. A magyar selyemgubótenyésztés, hathatós hivatalos támogatás mellett, az utóbbi években egyre jelentősebb arányokban bontakozik ki. 1938-ban még csak 267 ezer kilo selyemgubót váltottak be, 1939-ben azonban már közel félmillió kilogrammal. Az emelkedést elsősorban a beváltási árak

140 pengőről 180 pengőre való emelése eredményezte. Mindez természetesen csak kis töredéke azoknak a lehetőségeknek, melyek felé a magyar természetes-selyemtenyésztés eljuthatna és a teljes magyar szükséglet fedezésén kívül, közvetett formában, kikészített alakban — iparműveszeti és háziipari cikkek — exportálhatna. A selyem ma már nemcsak luxuscikk. Fontos anyaga lett a hadiiparnak, nevezetesen az aviatikának, ahol a természetes selyemből készült ejtőernyőknek nagy szerepe van. A nemzetközi piacon ugrásszerűen emelkedett selyemfonál ár kívánatos és jövedelmezővé tehetné a magyar selyemgubótenyésztés erőteljes fokozását.

Kutyakiállítás Noviszádon

A tenyészállattulajdonosok rendezik meg a fajkutyák seregszemléjét

Jelentettük már, hogy a noviszádi tenyészállattulajdonosok részveszt a fajkutyákat tenyésztő egyesület is amennyiben megrendezi a fajkutyák nagyszabású seregszemléjét. A fajkutyák kiállítása május 18-án reggel nyílik meg. Május 19-én reggel bírálóbizottság tekinti meg a kiállított fakutyákat és kiosztja

a díjakat. A szemle rendkívül érdekesnek ígérkezik és bizonyosan hozzájárul a fajkutyák tenyésztésének népszerűsítéséhez.

A kutyaszemlére szánt fajkutyákat a következő címre kell bejelenteni: Kínológiai Klub, Noviszád, Trg OsOzlobgyenya 61.

Beograd raktárházat épít, hogy élelmiszert tartalékoljon

Három éven belül hat nagy és hat kisebb raktárt építenek, amelyekben 2.000 vagon élelmiszert helyeznek el

A kormány még a múlt év őszén utasítást adott ki, hogy a városok és nagyobb ipari központok gondoskodjanak élelmiszerek tartalékolásáról, hogy a lakosság ellátása bármilyen bekövetkezne, biztosított legyen. A tartalék élelmiszerek elraktározása azonban nehézségekkel jár, mert sehol sincsenek erre a célra alkalmas raktárak. A meglévő gabona és egyéb raktárak mind magánkezekben vannak, vagy szövetkezetek tulajdonai és

nem mindenben felelnek meg azoknak a követelményeknek, amelyeket az élelmiszerek elraktározásával kapcsolatosan támasztanak.

Beograd város vezetősége éppen ezért elhatározta, hogy közraktárakat épít, amelyekben tartalék élelmiszert helyez

el. Az erre vonatkozó tervek már előkészültek és eszerint hat nagyobb raktárt építenek Beograd városában, amelyek mindegyikében 250 vagon árut lehet elhelyezni, a nagy raktárak mellett pedig kis raktárakat is emelne egyenként harminc vagon befogadóképességgel. A nagy raktárakban búzát, a kis raktárakban lisztet tartanának.

Beograd főváros ezenkívül nagy hűtőházat is akar építeni és nagy görét kukorica elhelyezésére. Az építéshez szükséges hiteleket jóváhagyták már, úgy, hogy még az idén megkezdik a raktárak építését. Az eredeti terv szerint az idén két raktár épülne és az ezek építésre vonatkozó árlejtést rövid időn belül kiírják.

Ma nyílik meg a new-yorki világkiállítás második ciklusa. A múlt esztendőben hivatalosan az Ujvilágnak ezen a nagyszerű reprezentációján 59 állam vett részt, amelyet a viharteljes nemzetközi helyzet ellenére is

harminckét millió néző kerestett fel.

A kiállítás második ciklusán már csak 47 állam szerepel, köztük Magyarország is. A tavalyi cikluson, a magyarországi büdzséből a csak mérsékelttel rendelkezésre állott összeg ellenére is, a magyar pavilon teljes sikert aratott. Bizonyította ezt az, hogy egy nagy new-yorki napilap a közönség szavazásán, amely a legszebb pavilon kérdését döntötte el, Magyarországot a harmadik helyet kapta. A siker titka: a magyar nemzeti jelleg kidomborítása volt. Más nemzetek a modern technika attrakcióival akarták az agyonmechanizált amerikaiakat b'öffölni, ezzel szemben Magyarország iparművészetével, háziipari termékeivel és a propagandavendéglő keretében felszolgált magyar agrárspecialitásokkal vonzott. A kiállítás magyar vendéglőjében hárommillió vendég fordult meg és a tavalyi ciklusban

több mint kétszáz ezer adag gulyást szervíroztak.

A mostani megnyitón is a tavalyi anyaghoz hasonló kerül bemutatásra, természetesen felrészülve, gazdagítva s ami nem vált be, azt kikapcsolják. Mivel Európa felé Amerika utazási tilalmat léptetett életbe, a new-yorki világkiállítás második ciklusa óriási átogatottságnak fog örvendeni Minden valószínűség szerint, a magyar gulyás verni fogja a tavalyi adagok számát.

□ **Fagykárak a gyümölcsösökben és azok gyógyítása.** Az idei szigorú tél igen nagy károkat okozott a gyümölcsösökben, mert bizonyos érzékenyebb fák teljesen kifagytak, másoknak a koronájában voltak elfagyott részei, viszont voltak olyanok is, melyeknek kérgén keletkeztek fagyfoltok, ellenben máshol a fa nem szenvedett a fagytól. Nem mindig a hidegtől függ a fagykár nagysága, hanem a fa állapotától is, vagyis a vegetáció bizonyos szakában a fa a kevésbé hideg iránt is érzékeny már és ekkor is keletkezhetnek fagykárak. Ha a hideg a fát a teljes nedvkeringés beszüntetése után éri, akkor sokkal kevésbé érzékeny, mint az olyan fa, melynél még bizonyos nedvkeringés tapasztalható. Az előbbi állapotban a fa a szigorú telet is jól bírja, míg az utóbbi állapotban már kisebb hidegben is keletkezik fagykár. A föld felszínén gyökerező fák is többet szenvednek a hidegtől, mint azok, melyeknek gyökerei mélyebben fekszenek. Ezért van az, hogy a bírsalanyon lévő fák érzékenyebbek a hideg iránt, ezeknek a talaját ajánlatos télre szalmás trágyával vagy lombbal takarni. A fák az ilyen hideg telek hatását évekig megszenvedik anélkül, hogy tudnánk annak okát, mert mindenre gondolunk, csak arra az okra nem. A gyökerek elfagyásának a veszélyét csökkenthetjük a fagyásra hajlamos talajoknál azáltal is, hogy az ilyen talajon nem ültetünk bírsalanyra, hanem vadalanyra oltott fákat, melyek sokkal ellenállóbbak. Az éves vesszőkön megállapítható a fagykár az alma, körte, kajszli és őszibarackon azonnal, ha a héj alatti részt vizsgáljuk, mert ez az egészséges hajtáson zöld, míg a fagyott vesszőn barna, sőt sokszor még a bélrész és a fásrész is megbarnul. Az elfagyási veszélyt növeli az egyoldalú nitrogéntrágyázás is, mert ez a fát sokáig «nedvben» tartja, az ilyen fák éves vesszei nehezen érnek be, hamarabb elfagy az ertelen vessző. Az őszibarackon növeli a fagykárt a nyári metszés túlkésőn való elvégzése is. A fák törzsén, vastagabb ágakon fellépő fagyfoltok is károsan befolyásolhatják a fa életét, azt megrövidítik, sőt a fa pusztulását is okozhatják. Ezeket a déli és délnyugati oldalon fellépő fagyfoltokat elkerülhetjük, ha a fákat ősszel mérszettel lepermetezzük, mert ez a fák kérgét világossá teszi és így a fagyfoltok keletkezésének elejét veszi. A fagyfoltok nem a fák tövében kezdődnek, hanem a földtől 30—40 cm magasságban. A fagyfoltok keletkezésének oka nem a túl hidegre, hanem az insolatióra (nappali felmelegedés, éjjeli lehülés) vezethető vissza, tehát a mérszettel való permetezéssel ezt akadályozzuk meg. A fagyfolt kezelése abban áll, hogy azt éles késsel levágjuk, a sebet fabalzammal vagy sebkátránnyal bekenjük. Sokszor a fák megrepednek a fagytól. Az ilyen sebeket csak akkor szabad kezelni, ha azok a melegebb idővel bezárulnak. Az ilyen sebet nyitott állapotban oltóviasszal, sebkátránnyal kitölteni nem szabad, mert nem tud beforrni.

X. Mezőgazdasági állatvásár és tenyészállatkiállítás

Noviszád, 1940 május 18-tól 21-ig

Rendezl a dunai bánág mezőgazdasági kamarájának kiállítási intézete.
Látogatók az államvasutakon és hajókon 50 százalékos utazási kedvezményben részesülnek

»Kiegyenlitem a számlámat«, mondta Lulu, a párisi apacs, miután öt késszúrással megölte kedvesét

Párizsból jelentik: A párisi Montparnasse egy kis kávéháznak ablakain a hanyatló nap utolsó sugarai verődnek vissza. A vendégek egyrésze távozni készül, hogy hazamenjen, miután elfogyasztotta vacsora előtti italát. Az egyik asztal mellől egy fiatalember áll fel, szája szögletéből hanyagul lóg le a cigarettavég, két kezé nadrázsebében, vállait felhuzza, így indul a telefonfülke felé.

Ebben a pillanatban két férfi lép be a kis kávéháza. Az előbb említett fiatalember hirtelen megfordul, hátsó zsebéhez kap, de már késő. Két hatalmas kéz kapja el öklét és egy pillanat múlva

a vasbilincs rácsátlan kezére.
— Rendben van — mondja. — Én tettem. Csak a számlámat fizettem ki!...

A letartóztatott 27 éves fiatalember Toquet Lajos, foglalkozás nélküli. Jelenleg katonai kiképzés alatt áll. Azért tartóztatták le, mert néhány órával előbb az utcatsúzó oldalán levő egyik házban megölte kedvesét. Dupont Suzannet, egy 19 esztendőszakácsnőt.

Öt késszúrással követte el az alávaló gyilkosságát.

Ebéd után játszódtott le a véres dráma. A gyilkos, akit a Montparnasseon és környékén Lulu néven ismernek, tipikus párisi apacs. Ebéd után állított be abba a lakásba, ahol Suzanne mint szakácsnő szolgált. A szobalánynak, aki ajtót nyitott számára, megmondta, hogy a szakácsnővel kíván beszélőni.

— Nincsen idehaza — felelte a szobalány. A szakácsnő bizalmas közléseiből tudta ugyanis, hogy milyen vad és erőszakos fiú »Lulu«.

Nyomban sejtette, ki az ismeretlen fiatalember. El akarta tagadni, hogy Suzanne otthon van, mert féltette barátnőjét. De a látogató nem törődött a válasszal. Fogta magát, behatolt a fürdőszobába, ahol éppen fürödni készült a ház asszonya, széles léptekkel benyomult a hálószobába, onnan pedig a szalónba és itt szemben találta magát a szakácsnővel.

Sikoltás hallatszott. Suzanne, amikor megpillantotta kedvesét, a kályha mögé menekült. Azután újabb öt sikoly, öt borzalmas, velőtrázó sikoltás, amely végül hörögésbe fulladt.

Az előcsarnokban a szobalány sápadtan húzódik félre. Moccanni sem mer, mikor elhalad mellette

az ismeretlen férfi. Ez lerohan a lépcsőn és amikor elhalad a portásfülke mellett, megemeli sapkáját és meglepődéssel szól oda a házmesternek:

— Kiegyenlitem egy számlámat!...

A nyomozás gyorsan haladt előre. Néhány perc múlva pontosan tudták már a párisi rendőrségen, ki volt a tettes és hol kell keresni. Megállapították azt is, hogy »Lulu«, a párisi apacs már régebben elcsábította a tapasztalatlan fiatal leányt, aki bár állandóan bántalmazta, durván bánt ve'e és kinozta, mégis szerette. A férfi azonban egyre brutálisabb, egyre követelőbb lett. Elszedte minden fillérét a leánynak, amikor pedig be kellett vonulnia, megfenyegette a leányt, hogyha nem küld pénzt neki, akkor végez vele.

Most néhány napj szabadságot kapott és ezt arra használta fel, hogy bevájtsa kegyetlen ígérését. »Kiegyenlitem a számláját!...«

««(★★★)»»»

— KICSODA WEYGAND? A 74 éves Marime Weygand tábornokról ír hosszabb cikket a Völkischer Beobachter. Weygand származása, írja, titokzatos. Anyja állítólag saarvidéki nő, apja pedig a boldogtalan Miksa mexikói császár, akit 1867-ben Queretárobán agyonlőttek. Weygand Brüsszelben született és 1900-ig belga állampolgár volt, aoha már 1885-ben a francia hadsereg kötelékében szolgált. A világháború kezdetén Foch tábornagy a 9-ik francia hadsereg vezérkarába hívta meg. Amikor 1918 márciusában Foch lett a francia hadsereg főparancsnoka, Weygand, mint vezérkari főnök működött a tábornagy oldalán.

KÖSZÖNETNYILVANITÁS
Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett édesanyvánk, illetve nagyanyvánk
özv. Kozma Gézáné
szül. Sedvi Antónia
elhunyta alkalmából részvénytulkozzatokkal, koszoru- és virágadományokkal, valamint a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomkon enyhíteni igyekeztek.
Noviszád, 1940 május 12.
A gyászoló család.

Eladó, eselley kiadó
Szerbóbrán központjában a Gutmann-féle bevezetett tojás és baromfi exportház, hét utcára gravitál. Alkalmas különféle kis és nagy kereskedelmi vagy ipari célra. A ház családi lakásból, raktárhelyiségekből, üzlet (iroda) helyiségekből, pincéből, felszerből és nyolcvaginos kettős göréből áll. Azonnal átadható vagy kivethető részletekben is. Levelek: Pressburger Dezsőné, Feketics címre küldendők.

Minden este **vacsora különlegesség,**
Zsiga Ernő muzsikál,
hangulat, tánc reggelig az
ELITE kávéházban
(szemben a főpostával)

DESANKA KREM

Venusz hogyha földre szállna,
DESZANKA krémet használna.
(Kérjen ingyen mintát.)
JUGOFLORA A. D. BEOGRAD
Cetiniska ul. 26.

Hosszúlejáratú kölcsönöket
bekebelezésre vagy fizetésletiltásra kaphatnak birtokosok, iparosok, állami tisztviselők, nyugdíjasok különösen katonák stb. rendkívül kedvező feltételek mellett hosszúlejáratú részletfizetésre, csak a szövetséges tagjai. Iratkozzon be tehát minél előbb az »Uzajamnost« hitelszövetkezetbe Zagreb, Draskoviceva 23-II.
Minden helységben keres megbízottat.

4-dinárért BURGIT

gyökerestül, operáció nélkül, kés nélkül, fájdalommentesen megsemmisíti a legkeményebb tyukszemet és talpbőrkevényedést. Kettős 7-din. bőrkeményedésre 5-din kettős 9-din. Gyógyszertárban és drogériában csak BURGIT-ot tyukszem ellen. Ahol nem kapható postán küldi
BURGIT - G. Z.
Törvényesen védve.
Novo Mesto, Drávabánság

KRAPINSZKE TOPLICE
biztos eredménnyel gyógyít reumát, gichtet, isiászt, női bajokat stb. Április közepétől október közepéig nyitva. Elő- és utóidényben lényeges engedmények. Alacsony árak és pouszálkurák. Vasútállomás Zabok—Krapinszke Toplice, ahonnan autóbusszjárat van. Kivánatra a fürdőigazgatóság és az utazóirodák felvilágosítással szolgálnak és prospektust küldenek.
2195

VRNJAČKA BANJA
Vrnjci tündőben „Pansion Jadran“ modern, elsőrendű 23 szobával és diétás konyhával rendelkező ház. A házban magyarul, németül, csehül is beszélnek.
Igazgatóság:
S. STEGH

Legkifejezettebb és legnagyobb gyógyhatású iszapfürdőnk
„Ruszanda“
MELENCI (Bánát)
Idénye f. évi május 1-én kezdődik. Használja ki az előidény kedvező árait. Felvilágosítást nyújt.
„Ruszanda“ fürdő igazgatósága
Melenci (Bánát)

Utazók és kirándulók figyelmébe!
Tisztelettel értesitem az utazókat és kirándulókat, hogy **TITELEN** átvettem az ismert »ANKER« SZALLODAT, ahol állandóan tiszta és olcsó szobák kaphatók. Kiváló tiszai halak, bácskai konyha. Szíves pártfogást kér.
2416 **TODOROVICS**, vendéglős

Vidékiek találkozóhelye
Szubotícán az Engelbrecht féle étterem. Kitűnő házikoszt, szolid árak.
Ebéd 8.— vacsora 6.— dinár. Pasiceva ul. 5.

Reggeli Ujság
a magyarság napilapja

FIAT **PKW WANDERER** **AUDI-HORCH**
AUTOMOBILE **PIRELLI-AUTOGUMI**
AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK
AUGUST KUTALEK-NOVISAD
KRALJA PETRA U. 64. 84. TELEFON 31-06
WARTA ACCUMULÁTOR WALVOLIN AUTÓ-OLAJ
ÁLLANDÓ NAGY BAKTER UJ ÉS HASZNÁLT AUTÓKBAN

Bársony testvérek
Noviszád, Dudarska u. 28
Asztalos és temetkezési vállalat. Saját készítésű fa-koporsók nagy választéka. Raktaron tartunk erckoporsókat, koszorúkat, minden temetéshez való cikkeket. Pontos kis-oligálás, Ekszhumálás.
Szállítás bárholonnan bárhova

HIRDETÉSEKET A MÁSNAPI LAPRA DELUTÁN 3 ÓRAIG, SZOMBATON DELI 12 ÓRAIG VESZÜNK FEL. A HIRDETÉSI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HÉTKÖZNAP, MINT VASÁRNAP EGY SZÓ 1.- DINAR VASTAG BETŰS 2.- DINAR A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ÁRA 12.- DINAR

URANIA MOZI, Noviszád

Mától kezdve bemutatásra kerül a **PIROS BUGYELLÁRS** című legszebb magyar népszínmű. Főszereplők: **BORDY BELLA, KISS FERENC, SOMLAY ÁRTUR** CSÁRDÁSOK FILMJE! Gondoskodjék jegyekről elővételben! Tel.: 40-31

Harmincnyolc

»NÖVÉNYHARMAT zöldség üvegekben valódi — minden ember azt vegyen ha maródi!« Ara 14 dinár. Vétel előtt nézze meg a pakolást, utánzattól hiába vár javulást! 1879

NEDVES LAKÁS 3 nap alatt száraz »Troklinnak«. Bejelentéseket elfogad: Freid, Noviszád, Kralya Petra II 34 és Maurer, Mornarszka 19-a. 2390

HAZASSÁG

JÓ ÜZLETASSZONY, 40 éves, férjhez menne jobb iparoshoz vagy nyugdíjashoz. Vallás mellékes. Saját üzlettem van. Ajánlatokat: »2094« számmal a kiadóhivatal továbbítja. 2893

BEGRÁDBAN élő katolikus önálló fiatal iparos nőiülés céljából keresi lehetőleg varrónő ismeretséget, aki némi hozománnyal rendelkezik. Ajánlatokat: »Boldog jövő« jellegre a kiadóba kér. 2804

TISZTA MULTU, középkorú vagyontalan nő, jó háziasszony, ismerettség hiányában ezután keres 50 év körüli férjet. Jelige »Hü életárs« Schmolka hirdetőben. 2840

CSINOSNAK MONDOTT 29 éves római katolikus önálló faterkeskedő háziasszony céljából keresi 18-28 évnel nem idősebb, jó komoly gondolkodású, háziasan nevelt lány vagy özvegyasszony ismeretséget. Aki jó és hűséges férjet akar az írjon: »Ki tudja milyen jövőnk lesz« jellegre a kiadóhivatalba. 2806

ÁLLAST KERES

KÖZÉPKORU HAZASPÁR házmesteri, pénzeszedői, vagy hasonló állást keres. Az asszony kitűnően főz. Cim a kiadóban. 2734

PÉNZBESZEDŐ, IRODASZOLGA, VAGY KAPUS minőségben alkalmazást keres megbízható fiatalember. Cim a kiadóban. 2745

KOMOLY intelligens fűszerkereskedő, 7 évi gyakorlattal elvállalna bármilyen fióküzlet vezetését, vagy alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 2823

FIATAL német özvegyasszony elmenne gyermek mellé. Cimeket a kiadóhivatal továbbítja. 2820

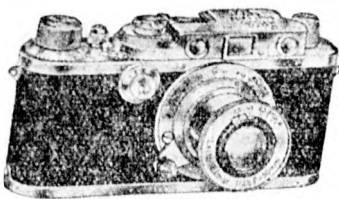
SZERENYIGÉNYŰ, jó bizonyítvánnyal rendelkező középkorú urino társalkodónői vagy házvezetőnői állást keres idősebb hölgnél vagy urnál. Cim a kiadóban. 2777

FIATAL szabósegéd állást keres. Cime: Kaszás Lajos, Szvilójevo. 2782

15 ÉVES fiatal géplakatos vagy mechanikus tanoncnak adnám. Sipos István, Bezdán 1205. 2803

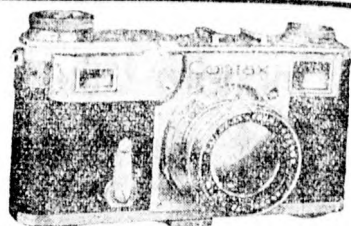
MEGBÍZHATÓ szakácsnők, szobalányok, mindenesek, valamint gazdaságok részére férfi munkaezők állást keresnek. Kapamadzsin Jelena, állástközvetítő iroda, Sztári Becsej. 1637

FŐZNI TUDÓ jobb nő bejárónőnek, vagy egész napra házvezetőnői állást keres. Becskei, Kralya Petra II. 86. 2860

A fotópar két csúcsteljesítménye
SEIDLING

Novi Sad, Kr. Petra I. u. 28

GARANCIÁKÉPES 38 éves ember magyar, szerb, angol nyelvtudással, irodaszoigai, pénzeszedői vagy hasonló bizalmi állást keres. Közvetítőt utólag díjazok. Cim a kiadóban. 2869

GYAKORLOTT vegytisztító, vasaló, vagy detacheur állást keres. Aki munkához juttatná, díjazást kap. Cim a kiadóban. 2870

SOFÖR állást keres, cim a kiadóban. 2833

ELADÓ

JÓL szortírozott fűszer-, porcellán-üzlet, a piactéren, más elfoglaltság miatt eladó. Múnyin Zsárkó, Szrbobrán. 2545

JÓFORGALMU szikvizüzem házzal vagy ház nélkül más vállalkozás miatt eladó. Miksics Sándor, Padej, Bánát. 2661

ELADÓ VILLA a Ribnyák legszebb helyén. Cim a kiadóban. 2495

ELCSERÉLNÉM vagy eladnám »Diamantwerk« gyártmányú 6. számú trikotázs gépet 2 fonalvezetővel jutányos áron. Strandl Martin, Zsably. 2681

45 LÁNC FÖLD a Bánátban, műt mentén urí és béreslakással, gazdasági épületekkel, élő és holt felszereléssel, teljes lakberendezéssel eladó. Érdeklődők címét a kiadóhivatal továbbítja. 2707

LEICA fényképezőgépet szakember-től vegyen. Megtanítjuk fényképezni. Vajda fotókereskedés, Zselyeznicska 34. 2724

MAGASTÖRZSÜ rózsák cserépbén, gyönyörű koronával magonc alanyokon, nagyobb mennyiségben eladók. Vizsonteladónak árengedmény. Joó Antal, Senta, Kosovska 39. 2752

VÁLYOGPRÉS, új méretű, bányamedves földből préselhető elsőrendű vályog, eladó. Szungyi János kőműves, Kula. 2763

Új típusu **ADLER-AUTOMOBILOK** még a régi áron raktárról prompt szállítva: Lederer Gyula, Sombor. Telefon 52. 2769

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő használt tehernokcsik eladók. Schick és Spitzer cégnél, Noviszád, Lyublyanszka 9. 2779

HAJTÓ KOCSI, Kölber gyártmány, eladó, Noviszád, Cara Dusana u. 1. 2842

OLCSÓN ELADÓ új ház a Kraxner-uton: 2 szoba, konyha, speiz. Cim a kiadóban. 2750

HÁZ szoba, konyha, speizből álló 36.000 dinárért eladó. Érdeklődni: Noviszád, Cirila i Metoda 16. 2826

MALMOSOK: eladó új és használt malomgépek, tarárok, hámozógépek, siksziták, grizgépék, hengerzések, motorok, gőzgépék, transzmissziók, csapágyak, szíjtárcsák stb. Cserélek és veszek mindenféle gépet. Mamuzsics Iván gépkereskedő Szubotica, Zrinjski trg 11. 811

Magyar Állami 6-os cséplő elevátorral, te jesen jó állapotban eladó. Csak személyesen tárgyalok. Füstös Sándor. Temerin, kerékpártúzet. 2827

HASZNÁLT autó-bicikli gumikat, valamint használt gumi lábbelit, továbbá körülbelül 2000 kg. használt zsákdarabokat és új zsákokból jutanyagot e adnak Bogojevón. Érdeklődni lehet: Baumgarten Pavle Bogojevo 2825

BAROKK EBÉDLŐ, nagy értékes goblein kép eladó. Lobenstein, Noviszád, Mileticseva 57. sz. 2817

1/4 HOLD TELEK új házzal és egy öreg házzal: 4 akás, vendéglő, kuglipálya elköltözés miatt sürgősen eladó. Ugyanott egy 14 HP szivógázmotor is. Cim a kiadóban. 2819

FÉL HÁLÓSSZOBA és más butorok eladók. Noviszád, Tolstozjeva 6. Jelentkezzen az illető ur, aki a butorért már 4.500 dinárt kínált. 2810

ELADÓ 54 colos MAV cséplő 16643. számú Casse traktorral és teljes felszereléssel. Trombitás M. Bácska Topola, Karagyorgyeva u. 9. 2800

TEHERAUTÓ, 3 tonnás, Diesel motoros, jó állapotban eladó. Érdeklődni: Centrál garázs, Noviszád, Kamberova u. 42. 2782

FIGYELEM! A noviszádi tenyészállat kiállítását látogatók fajgalambokat legolcsóbban Noviszád, Sztjerijina ucca 14 alatt vehetnek. 2780

ELADÓ 20 lóerős szivógázmotor, esetleg becserelném 12 lóerősre. Földesi József, Bácskogradiste. 2778

LAKOHÁZ kocsmával és üzlethelyiséggel szabad kézből eladó, esetleg kiadó. Borbás István, Bácskogradiste. 2802

ELADÓ garantáltan jó állapotban lévő 220-380 volttal dolgozó 18 lóerős Ganz villanymotor és ugyancsak garantáltan jó állapotban lévő 10-12 lóerős Benz szivógázmotor. Reich és Friedmann, Novi Vrbász. 2834

DIESEL MOTOR majdnem új, alig használt 10 HP eladó. Cim megtudható Kardos hirdetővállalatnál, Noviszád, Kralya Petra II. 25. 2843

KEVESET használt fűszerüzlet berendezés eladó. Ugyanott üzlethelyiség kiadó. Cim Schmolka hirdetőben. 2850

MODERN hálószoza és konyha berendezés eladó. Noviszád, Carinszka 15 a házmesternél. 2837

NOVIZADON, Bracs Ribnikara 26 számú modern ház és Vasze Jagazovicva 4. számú ház eladó. 2833

1/2 ESETLEG 1/4 hold telek két utcára szóló fronttal, jutányos áron sürgősen eladó, faterlepek igen alkalmas. Molnár, Sevina-utca 23, Noviszád. 2832

TEGLÁBÓL épült új ház negyed hold telken eladó. A ház áll 2 uccai szobából, konyhából, téglás verandával és az összes mellékkeliségekkel. Érdeklődni Darányi-telep, Ciril i Method ute 70/c, a templom közelében. 2855

VITRIN, kaucs. éjjeliszekrény, gyermekágy, előszoba garnitúra, könyvszekrény és más különféle butorok, olcsón eladó, Szabados, Cara Lazara 5. 2801

EMELETES BÉRHÁZ 4 komfortos lakással 350.000 dinár. Földszintes **BÉRHÁZ** 7 lakással, nagy kerttel a be városban 160.000 d.nár. **SZŐLŐ** vj-lával, 3 hold beültetve szőlővel és 1000 gyümölcsfával Kamenicán 140.000 d.nár. **HÁZHELYEK** a Nemacska-utcaiban jutányos áron eladók. Kizárólagos megbízott »IMOBILIA« közvetítő iroda, Noviszád, Katolicska porta. Tel. 30-94. 2883

Jólmenő **NŐI KALAP-SZALÓN** a be városban, betegség miatt sürgősen eladó. »IMOBILIA« közvetítő iroda. Noviszád, Katolicska porta. 2884

ELADÓ iroda-üvegfal, üzleti pult, 2 plafonlámpa, kétajtós jég szekrény, vasparherd. Holik, Noviszád, Bratya Ribnikara 24. 2881

PALICS-FÜRDŐ legszebb helyén, komfortos villa, szőlőskerttel eladó. Felvilágosítást ad: Dr. Salamon Frigyes ügyvéd, Noviszád, Zselezniczka 13. 2877

ELSŐRENDŰ háztelek a Szpomenommal szemben eladó. Anika, Noviszád, Laze Sztanojevicva u. 8. 2873

GYÓGYSZERESZ mérleg preciz. nagyon jó állapotban, súlyokkal együtt olcsón eladó. Beck Jakab, Noviszád, Karadzicseva 25. 2867

HÁZ a nagytemplom közelében négy modern lakással, mélykutu ivóvízzel, 2700.— dinár havi jövedelemmel, 350 ezer dináros árban. — **KÉTEMELETES** ház a báni palota közelében 5500 dinár havi bérrrel, 750.000 dináros árban. — **HÁZ** 3 szoba és melléképítmények, 11 m. uccai fronttal, 40 m. mélységgel, 55.000 dinárért. — **TELEK** új báni palota közelében 14x30 m, 210.00 dinárért. — **MALOM** 1 vagonos teljesítményű, Noviszád közelében, saját iparvágánnyal, erős környékkel, haláleset miatt e adó. — **BIRO** prodaja i kupovina nekretina, Noviszád, Ilja Ognjanovitya 18 (Tanurdzsics-palota megett). 2868

ELADÓ HÁZHELY a Dunaparton. Noviszád, Dalmatinszka 34. Esetleg lefizetésre is. 2863

FEHÉR három részes garderoob szekrény eladó. Noviszád, Vojvode Bojovicva 25. 2872

HÁROMSZOBÁS sarokház, fizetnek is megfelelő elköltözés miatt eladó. Noviszád, Aleksza Santicva 78. 2873

ÚJ HÁZ ELADÓ 3 kis szoba, szoba, konyha és melléképítmény. Rumenacska 57, trafik. 2855

Aki Noviszádon bérházat, családi házat, telket, földet jól akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal a közismerten megbízható, hatóságilag engedélyezett „Ingatlanforgalmi irodához”
Noviszád, Zselezniczka 1
Telefon: 21-51

Dagulásnál és a belek renyhe működésénél igya a gyógyhatású

Operisan teát

Tanmakedonika
Tijerab, D. Zeličeva, 21

Ogl. reg. S. br. 2614/40

Noviszádiak figyelmébe!

Az árvíz miatt kénytelen vagyok az Adarnovics-telepi fűszerüzletemet áthelyezni a Kralya Petra II. (Putaki ut) 97 sz. alá a Jódosfürdővel szemben. Árám szolidák, a kiszolgálás változatlanul kitünő. Szíves pártfogást kér:

FÜLÖP BALINT

MEGNYILT
a **palicsei kisvendéglő**

A legjobb uzsonnázó
A legjobb vacsorázó hely
Olcsó családi árak

Mindenki állandó keresetért juthat a „MAYO” népen való kötéssel.

Könnvű és nagyon egyszerű munka! A kész áru átveszük, a kereset azonnal kifizetjük. Kérjen még ma díjtalan prospektust: ff. Strojevl za pletenje „MAYO”, MARIBOR Gregorčičeva 6 vagy munkatársunktól:
Eleonora Jaramazović, Noviszád
Szteve Sztevanovičeva 7.

Mosó néni neve Nekeresdi Nani, Senki sem tud úgy a szennyesel elbanni. Dagasztva dörgöli, zihálva nyomkodja. Mig csak el nem tűnik szenny utolsó loltja De a ruha színe, mintja nem fakó, Nem csoda — INDANTHREN — örökös színtartó.

Az egyedüli **Indanthren** osztály a Dunabánság részére:

Holik Rudolf

Kézmuve üzlete mindenkinek mindenkor a legmesszebbmenő felvilágosítást nyújtja.

Gyermekek szép reklámajándékban részesülnek.

„INDANTHREN” anyagokban állandóan csodás választék!

Noviszád, Kralja Aleksandra 12

Búban, bajban egy a vígasz — ebadta! Noviszád, Kr. Petra II. 2
Konzum kávé színe, íze, illata. TELEFONSZÁM 40-68

4 CILINDERES Deutz márkás teherautó, üzemi képes állapotban eladó. Kmetovics, Temerin. 2857

NAGYOBB BACSKAI városban, a legrészebb helyen jól bevezetett szabóság, berendezéssel, gépekké, konfekciós üzletnek is megfelel, sűrűsően eladó, cím a kiadóhivatalban. 2854

KIADÓ

EGESZ SAROKHÁZ üzlethelyiséggel, kétszobás lakással jutányos áron kiadó. Bővebbet: Noviszád, Ruszka ucca 60. 2829

HAROMSZOBÁS komfortos modern lakás és egy szép üzlethelyiség kiadó. Érdeklődni: Noviszád, Sumadijszka 15, az udvari lakásban. 2812

KIADÓ azonnal 2 szoba ügyvédi irodának, orvosi rendelőnek vagy garzonlakásnak. Noviszád, Miletičeva 30, I. emelet. 2807

ELSORENDÜ berendezett hentes és mészáros üzlet a város központjában, forgalmas helyen kiadó. Gausz Károly, Noviszád, Jovana Szubotica u. 7-a. 2849

A SZABÓ-FELE pékség július 1-re kiadó. Érdeklődni öv. Szabónénál, Noviszád, Luja Bartua 61. 2823

FÜSZERÜZLET forgalmas helyen berendezéssel együtt kiadó. Czoczek, Noviszád, Bitolszka 21. 2879

BUTOROZOTT SZOBA külön bejáratúval, ugyanott 2 szoba **IRODÁNAK** alkalmas, kiadó. Cím megtudható, Kardos hirdetőfalánál, Kr. Petra II. 25. 2875

KIADÓ új modern négyszobás összkomfortos, továbbá kétszobás előszobás lakás és egy kétágyas különbejárta butorozott szoba. Noviszád, Cara Dusana 12. 2874

MATITY DUSAN jóforgalmu kocsmáját elköltözés miatt bérbe adja, vagy örökáron eladja. Mól. 2853

KERESLET

CIPÉSZ SEGÉDEK és egy cipőfelsőrész-készítő állandó munkára felvétetik. Neustädter Kálmán, Temerin. 2741

KERESEK vendéglőt vagy büffét bérbe vagy elszámolásra. Lakatos Mária, Noviszád, Zse'znicsak 19. 2765

CUKRÁSZSEGÉD keresetetik Bácska Topolára, azonnali belépésre. Papp cukrászda. 2767

ÜGYES VASESZTERGÁLYOS. jó szakember azonnali felvétetik. Lendvay, Zse'znicska 85. 2790

KERESTETIK perfekt szakácsnő és szobalány vidékre, azonnali belépésre. Jelentkezni: Noviszád, Njegoseva 5 alatt. 2793

NŐI FODRASZT és férfi fodrászt úgy férfi, mint női munkára azonnali belépésre felvesz Deli András női és férfi fodrász Debeljacska, Bánát. 2814

FODRASZNOT, aki jó és állandó alkalmazásra reflektál, azonnala vagy későbbre felvesz Tkalic szalon, Noviszád, Bulevar Kraljice Marije 14. 2628

KORDELYOSOKAT keresek 30 köbméter beton-törmelék Noviszádról Kamencára való fuvarozásra. Malcsics, Noviszád, Maszarikova 12. 2835

KIFUTÓFIUT azonnala felvesz Vojtov, Noviszád, Milosa Dimitrijevičeva 73. 2818

VRÁGKERTBEN vagy a vásártéren keresek kisebb házat vagy telket megvételre. Sztojanovics, Noviszád, Nemacska 22. 2811

TANULÓLÁNY varrodába felvétetik. Grünfeldné, Noviszád, Kralya Petra II. 53. 2828

CSEPLÖGARNITURÁT jó állapotban lévő 6-8 HP vennék. Lehetőleg 20-30 éven a'ulit. Ár és részletes leírást kér: Nagy József, gépész, Sztara Kanyizsa. 2813

A »DUNAI RIVIERAN« nyaralóhoz juthat mindenki, aki 100 □ öltől kezdve házhelyet-telket vesz a Ribnyaki hajóal omástól 2 percnyi távolságban, a stranddal szemben. Bővebbet Manasevics, Noviszád, Pasityeva 9. 2799

MEGVÉTELRE keresünk egy használt de jókarban lévő vasesztergapadot, 2500-3000 mm. nagyságban. Pontos ajánlatot a kiadóhivatal »Esztergapad« jellege alatt továbbít. 2805

ASZTALOS tanoncot felvesz Horváth Kálmán, Noviszád, Cirila i Metoda 60. 2836

HENTES és mészáros segédet keresek. Horváth József, Noviszád, Zselez-nicska 25. 2876

ÜGYES, megbízható szövőmunkásokat és segédmunkásnőket keresünk azonnali belépésre. Középiskolát végzett fiut felveszünk tanoncnak »Vénusz« Beck és Horvatič selyemszövőde Noviszád, Kneginye Zorka tér 7. 2866

15 ÉVES szegény lány, aki szépen énekel, keres jószívű egyént, aki énekelni taníthatná. Jelige: »Megháál-nám«. 2864

JOMUNKÁS fodrásznőt vas- és vízondóáláshoz felveszek. Cím a kiadóban. 2859

ÜGYES FIUT vidékről felveszünk tanoncnak, ugyanott egy nagy, új pléh oló eladó. Szücs és Kohanec, Noviszád, Temerinzska 14. 2851

SZABÓSEGÉDEK kis kézi és nagy munkára felvétetnek Lauterer, Luja Bartua 9. Noviszád. 2852

FELVESZEK szerszámalkatosokat stancnikészítésre, fémmnyomó és bádogossegédek. Fúzi, Szubotica, Carinzska 17. 2852

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható: gyógyszertárakban, drogériákban, illatszertárakban és kereskedésekben. **APOTEKA KÜCHLER, VRSAČ.** 2474

SZEPLÖT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár végely használata után biztosan eltüntethet **DARUVARI** krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszertár, Szubotica.

PARTIE CIPÖT, rőföst, rövidarut, konfekciót vásárol Pardo, Noviszád, Pasiceva 31. 1775

BÉRMÁLÁSRA ékszeret és órák legolcsóbban kaphatók. **ADAM** ékszerész, Szubotica. 824

KAMATMENTES KÖLCSÖNÖKET folyósítunk 100.000 dinár összegig havi 1% törlesztésre esőhelyre batáblázva házipítésre, házvételre, háztelekvételre és hosszú eljáratu kölcsönök konzerválására. Ajánlatokat kérünk Zagreb, Ilica br. 9. »Publicitas« »Bezkatmatni zajam« jellege a att. 2742

VALLALOM új malmok szerelését, régi malmok ujjá szerelését a leggazdaságosabb kiörlés szerint, készítek mindenféle új malomgépeket is. Fodor Lajos, Sztári Becsej. 1638

LEGUJABB HÁZIKOSZTOT adunk a legolcsóbb áron. Abonenseket felveszünk. Lemler, Noviszád, Dubrovacki put 15. 1686

Tüdő-betegek

Ezren és ezren gyógyultak már meg!

Kérje azonnal a táplálkozás új módjáról szóló könyvem, amely sokat mentett már meg. A módszer bármilyen életmód mellett folytatható és gyorsabban gyógyít le a betegségeket. Ejjeli izzadás és köhögés megszűnik, a testsúly gyarapszik és a baj továbbterjedését a fokozatos elmeszesedés megállítja.

Komoly férfiak az orvostudomány köréből igazolják módszerem kiválóságát és szívesen alkalmazzák azt. Minél előbb kezd meg a táplálkozást módszerem alapján, annál jobb lesz önnek.

Teljesen ingyen kapja meg könyvem, ameleből fontos dolgokat tud meg.

Írjon azonnal, elegendő egy levelezőlap is az alanti címre.
Ernst Pasternak, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13 Abt Z 495

SOFÖR SZAKISKOLA mindennemű motoros járműre. Praktikus és teoretikus előadás. Beiratkozás naponta: J. Pesenyanszki, Noviszád, Lyublyanszka I. 2862

CEMENTLAPOK betoncsövek, lépcsők, vályuk, mindennemű beton és műkömukák **KAMENIT** nemesvakolati anyag minden színben
Morvai és Molnár cégnél
Szubotica, I. Skotins Viotora 18
Tel. 1-81 a főposta során

SZEREZZEN BE EMASOR BIZTOSITEKOT LÁMPAIRA. motorjára és rádiójára. Nincs többé rövidzárlat, nincs rövidzárlat okozta tűz, teljes biztonság a használatban. A világításnál és motoroknál nagyon gazdaságos áramfogyasztás. Vegye ki régi biztosítékait és tegye helyébe a mi EMASOR biztosítékainkat. EMASOR rádiókészülékének szelektivitást, tartosságot ad, eltávolítja a zavarokat. Eladóhelyek minden nagyobb helységben. Kérjen felvilágosítást és ajánlatot központi raktárunktól Nis, Obrenoviceva 3, vagy közvetlenül a gyári raktárunktól Industrija EMASOR, Zagreb, Palmotičeva 29/a I. em.

„GOLGOTA”
TEMETKEZÉSI VÁLLALAT
Olcsón és figyelmesen szolgál ki. - Adott alkalmossal kézzük meggyőződné

LENKEY IMRE és FIA
Noviszád, Uspenzska u. 12
Telefon 26-90

Mit vásárolhatunk még olcsón?

Legjobb órákat, ékszereket, kristálymárkájú órákat és dísz tárgyakat **STEBLER ANTAL** ékszerésznél Szombor szeretheti be. A környék legrégebbi ékszerüzlete

Aki szép **rámát** olcsó áron akar venni, nézze meg dusan felszerelt üzletemet **JOH,** Noviszád, Kralja Petra II. utca 114

Ékszerek, órák, ajándéktárgyak legolcsóbb beszerzési forrása **PARCSEYICS** ékszerész Szombor, Pariska 4. — Szemüveg orvosi recept után.

Papírlámpák, könyvek, írószerek, csomagoló papírok legolcsóbb beszerzési forrása **Schlotzer** Szombor, Pariska 5 (ideiglenes üzlet)

STEYR autók
PF AFF
varrógépek és a legjobb márkájú kerékpárok állandóan raktáron
„JUNG“ SZUSZEDSZKY
Noviszád, Safarikova 9. — Telefon 32-69.

KÉRJEN INGYENES TANULSÁGOS ARJEGYZÉKET
VILAGHÍRŰ HANGSZEREIKRŐL
LEGNAGYOBB HAZAI HANGSZERCEGŐTŐL
SCHNEIDER
KIR. UDVARI SZABÓ
ZAGREB
NIKOLICEVA IO

Szőlőpermetező gépek
legmodernebbek 5 évi jótállás mellett beszereshetők. Öreg gépeket szolid árk mellett átalakít. Pálinka-kazán és réz-üst készítését és javítását szakszertűen végzi:

Szabadi Béla, rézműves
Noviszád, Temerinszka 19.

KUKORICAÜLTETŐK, vetőgépek és műszaki cikkek a legolcsóbb áron kaphatók **SZENES VASÚZLETBEN.** 459

Karika - gyűrűk, nászajándékok legolcsóbb árban **SCHEURER ékszerésznél** Szombor, kaphatók

Kitűnően berendezett mechanikai műhelyünkben javítunk: orvosi műszereket, rádiókat, irógépeket, varrógépeket, kerékpárokat, stb.
„SVETLO“ - GRIMM Sztúra Kanizsa.

Tennisz racketek!
Nagy választékot tartunk raktáron a legjobb márkákból, valamint FRIS labdákból. — Rackettek hűrozását szakszertűen végezzük.
TRUPPEL BÉLA
Noviszád, Duna-u' 7. — Telefon 26-69

Kiki maga szerencsésének hívása!
„MABIRA“ KERÉKPÁR ÜZLETET
Noviszád, Kr. Petra II. 69. Lazs Kostića sarok

Ió és olcsó munkát adunk!

VILLANYSZERELÉS, MOTORTEHERCSELES
RADÓKINIKAI
LEINER S. Noviszád, Zseljeznicska 26.

Asztalosmunkát legolcsóbban és legjobban végez **KRESZÁN VINCE** asztalosműhelye, Novi szád, Safarikova 7

Saját készítményű **ERNYŐK** nagy választékban. **Ernyők javítása és újra borítása** a legprecízebben. Ugyanott **hordócsapok** kaphatók és azok javítását végzik. **Üzv. Gerber Jakabné** Szubotica, B. Szudareviceva 32. 377

IVAN BAJIÓ
ŰRI SZABÓ
NOVI SAD
Elsőrendű munka! Trg Oszlobodjenja 2/1. Szolid árak! Matica-ház

JAHN fűtés berendezés pezsgő- és habfürdő felülmúlhatatlan
HYDROTHERMA
Jahn Péter műszaki vállala Noviszád, Zseljeznicska 64
Telefon 31-08

JÉGSZEKRÉNYEKET
mesz. rozok, tejszarnokok, vendéglők és háztartások részére
a legjobb kivitelben készít és prompt szállít:
Veljko Milošević SOMBOR
Telefon 153
Kérjen képes árjegyzéket

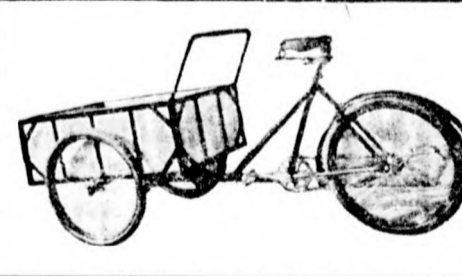
Malcsics Andrija divat és katonai szabó Saját házában **Noviszád, Maszarikova u. 12.** Ajánlja elismert legszolidabb munkáját

Jégszekrényt bármilyen használatra jótállással készít Ujvári Ferenc, Temerin. Figyeljen e címre. Árjegyzéket ingyen küld. 2097

PAPLANOKAT KÉSZÍTEK pehelyből, vattából és gyapjuból. Ugy ujak, mint régiek átdolgozását vállalom Bulyovcsics Béláné, Noviszád, Luja Bartua 53 (volt Magyar ucca). 2491

Nikkelezést vállal **HOLICSER LEO CSILLAR-ÜZEM,** Noviszád, Usztávcska 29 szám. 2743

PF AFF és más gyártmányú márkás
varrógépet, radiót, motort, kerékpárt, alkatrészt és gumit ajánl
Kollár, BAJMOK

Háromkerekű transzport-kocsik
minden nagyságban kaphatók Teherbíráruk 300 kgr-ig
HOFFMANN STEVAN
mehaniкус, Noviszád, Aleksza Santicsa 106. Telefon: 41-98

Ez még Noviszádon nem volt!
* Most beszerzett legmodernebb Plissé sabonjaimmal vállalom és 24 órán belül végzem
Gloknis szoknyák plissirozását . . . . . Din. 40.—
sima szoknyák plissirozását . . . . . Din. 30.— árban.
Vállalok azonkívül gombáthuzást, end izést, azsurozást, applikálást, kézi és géphímzést, előrajzolat. Női fehérműk és egész kelengyék készítése a legmodernebb kivitelben.
Kuća Ručnih Rada (azelőtt Bün)
Noviszád, Kralja Petra II. 7. Olcsó árak! Szolid pontos munka!

Ha Önnek **héprámára** van szüksége, forduljon **Szótér** faszobrászhoz, Noviszád, Usztávcska ul. 1. ott szenzácós kivitelben kapja

Gyógyfűzöt, melltartót, princess-fűzöt legjobb kivitelben készít: **Pollár Jelena, Senja** Kr. Aleksandra 7

SULYOK fest, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrrétkülők, bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

Mértékutáni **DIVATCIPŐK** nagy női és férfi mestere **Ferenczy István** **NOVISZÁD** Njegoseva 14

VILAG LEGJOBB HARMONIKÁJA
HOHNER VEZÉRKÉVISELETI
SCHNEIDER ZAGREB, NIKOLICEVA IO
KÉRJEN DÍJMENTES ARJEGYZÉKET

Hölgyek, ha szép és fiatalos archőrt akarnak, látogassák meg a legmodernebbül berendezett **„LOTOS“** kozmetikai intézetet, Noviszád, Tanurdsics palota II. em. Tulajdonos **Dr. Szimiyancsik.** Megvizsgálás és tanácsok díjtalanul!

SONNENBERG BUTORASZTALOS elsősorú munkát ad **Szolid árak! — Megbízható átdolgozás!**
Noviszád, Kralja Petra II ul. 55.

Vulkanizálást és az összes gumijavításokat olcsón végzi **IDEÁL** Noviszád, Kr. Aleksandra 3, az udvarban jobbra

Óvja ruháját saját érdekében. Tisztítsa vegytisztítóban jól és megbízhatóan. **KINCSES ISTVÁN,** vegytisztító intézet Senta, a városzháza

„Orthopéd“ cipőket minden fájós lábára, a legújabb módszerek szerint garanciával készít **Gál István, Szubotica Žrnjinski tér 2**

KENEDICH KAROLY angol úriszabó
SUBOTICA Strossmayerova 11.

Reggeli Ujság
Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andre Desso**
A **Magyarországi Ujság** **Elanok Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy óra . . . . . 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra . . . . . 80— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodnevno — Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekk száma:
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692

Aratás

Írta: SZALAY LÁSZLÓ

Szép azt nézni, de még hallgatni is szép, ahogy aratnak... Mikor kilenc kasza egyszerre suhint, egyszerre hasít és minden hasítás úgy éled meg, mintha Földanyánk szisszenne föl sóhajtó sirámmal... Azért van azután, hogy az aratók szügybe lehajtott fejjel, komoran és komolyan vágnak; s a marokszedő lányok csak bánatos, borongó nótákat dudorásznak...

A levágott rend piros pipacsokkal vérezve haldoklik a tarlón; s a lányok sirató nótákkal kötik kévékébe... S ha buzavirágot, vadszegfűket is lelnek benne, föltűzik a hajukba, keblükre, — mint a halott koszorujából vett emléket...

Mi hárman, — kamasz diákok, testvérek, — ott ácsorogtunk az aratók mögött; hallgatva a marokszedő lányok elnyújtott, édesbuszánait:

»Lovát vasaltatja, utra akar kelni, El se jött énhozzám, el se jött énhozzám. Bucsú csókot venni...»

Rekkenő hőség volt... Levél nem mozdult, madár nem lebbent a tájon... A forró homok füstölögve főtt, mint a kása, s az ácsi pusztán pálmaligetes délibáb ringott, hullámzó tengerpart hosszában...

Gyerünk, — mondom én, — oda a kisbokor erdő árnyába: Onét is láthatjuk, hallhatjuk a marokszedő lányokat...

Leheveredtünk a poros, megfonnyadt ákácok alá, — de a nóta lassanként föl hagyott... Eltikadt, elbágyadt a lihegve, nehezen hajlongó marokszedő lányok szikadt ajakán...

Vártunk... Enyhülést hozó fuvallom szárnyára... Vártunk újabb nótákat... S amint vártunk, — jobban megnéztük az előttünk dolgozó, hajlongó, csevegő lánykákat...

Mindnek föl volt kötve térdig a szoknyája; s a sok-sok hófehér mezitelen lábikra, s a gömbölyű térdecskék párnája ott forgolódott, táncolt könnyedén előttünk a sárguló tarlón...

Néztük... S lassanként sajátosságunk tűntek föl... Valami idegenszerű különőség; valami vonzó báj látása; valami kimondhatatlan összhang szépsége uralkodott a formákon, — s a mozgó formák játékán...

— Nézd már: Szébbnél szébb valamennyinek a lábszára!...

— Az!... Én is azt nézem!... Nézd azt a kis szökét ott balról: Át lehetne fogni két ujjal a bokáját, — és följebb meg nézd már minő lábikrákat hord!...

— Hát a másik?... Olyan vékony, mint a nádszál csak, mégis megvan a formája!... Hogy lehet az?...

— Az ördög érti-e!... Egészen mások ezek, mint a férfiak: Gömbölyűek!...

— És milyen parányi a lábuk!... Eltérne a két tenyerembe!...

— Aztán egészen másképp mozognak... Rövideket lépnek, — és valahogy ringatják magukat...

Látod, hogyan csapkod utánuk a szoknyájuk?...

— Érdekes!...

— Hát hiába: Egészen mások, mint a férfiak... A felső testük is gyengébb az alsónál...

— De szebb!... Nézd csak a kíváncsi keblecské!...

— Nekem az alsó termetök jobban tetszik... — Igen, mert csacsi vagy!... Mert alulról fölfelé már láttad őket térdig; de felülről lefelé még nem láttál belőlük semmit!...

— Hát tán te láttál?...

— Én se láttam!... De... — Hát akkor mit hencsz?...

— De lefogadom, hogy csipőtől fölfelé sokkal szebbek, mint csipőtől lefelé!...

— De a csipő nekem számít? — Neked... — Jó... Hát fogadjunk... Fogadjunk száz princess cigarettába!...

— Itt a kezem... — Vágd ketté, Miklós!

★

— Most gyerünk az öreg Szuhayhoz... Gyerünk... — Majd az megmondja... — Meg, meg!... És mentünk nagy dérral-durral Mihály bácsihoz... Én előbb szívtart esentem, hogy megvesztegessék az öregot, az öcsém meg bort lopott és azt cipelte az inge alatt... Mihály bácsi meg éppen bibliát olvasott: — Mi az atya Istennek háborogtatók? — kezdte és özönvíz előtti rettenetes pápaszemét, — mint csavargó lovag a sisakrostélyát, — föltaszította a homlokára. — Az öcsém bort, én meg a szivarokat eléje tettük engesztelőnek... Elmosolyodott... — No, mi van a bögyötökbe? Had hallom!...

— Mihály bácsi! Hol szebb a nő: Csipőtől fölfelé, vagy csipőtől lefelé?

— Az apátokat!...

— Ugy-e, hogy csipőtől fölfelé?...

— Ugy-e, hogy csipőtől lefelé?...

— Az apátokat!... — No mondja már!... — Mivel nem gyűnnek a betyárok!... Hászen ti még nem is látatok asszonyt igazándit!... Ijedten pislogtunk... — Ördög bujjék a cipőtök sarkába, — és rosszalólag csóvalta fejét Mihály bácsi... — Ide hallgassatok!... Szép az csipőtől lefelé is, meg még csipőtől fölfelé is, de szörnyen!... Hogy aztán melyik fele szebb, annak az eldöntését rátok bízom... Gyertek el máma este kilenc órakor pontosan: oszt majd elmegyünk helyszíni szemlére... Anynyit azonban előre is mondhatok, hogy egytől-egynek se lesz en teljesen igaz!...

★

— No, gyerünk!... Cigaretta eldobni, száját befogni, — oszt lábujjhegyen járunk!... Megkerültük a tanyát, bementünk a kukoricába, — Mihály bácsi mindenütt elől... Gyönyörű holdvilág volt... A tücskök meg a békák szinte örjöngtek; s a csilagos nyári éjszaka szépsége fölülmúlt minden szépségekben... A kukoricás vége a rétszélre hajlott; oda, ahol a füzes kezdődött... S a füzes tulsó partja volt — a tó széle... — Megálljunk!... Feküdjön ki ki hasra, de szusszanni se merjen! Lefeküdtünk... A tó vize ott csobogott közvetlenül előttünk... Vártunk... Egyszer csak messziről közeledő ének csendült:

»A zöld erdő, a zöld erdő levelét zugatja, Az a híres Bogár Imre, peji lovát ugratja!...»

— Danolnak a marokszedő lányok!...

— Had danoljanak!... Te meg fogjad be a szád!... A nóta ismét fölcsattant, — de már olyan közelről, hogy a szívünk is összeszorult tőle...

— Ide jönnek, — dadogtam, mire öreg Szuhay úgy oldalba bökött, hogy a lélegzetem is elállt tőle...

A lányok, mint a zsvajogva leszálló vadlibák megérkeztek... Kacagtak, fecsegték, sikongtak, kergetőztek, — aztán ott tőlünk tán öt lépésre elkezdtek vetkőzni... Egy pillanat alatt levették őket, aztán egymást biztatva, sikoltozva nyújtogatták a lábuk hegyét a hűs vízbe...

Ott ácsorogtak mind a kilencen — mint a mezitelen tündérek, — a holdfényben... Egyik szebb volt, mint a másik... Tobzódtak a formák... Kábulat volt nézni... A telt gömbölyű válluk; drága kis keblök; karcsu derekuk; merész, hegyes hasacskaik, keskenyke csipőjük, — olyan volt, mint egy gyönyörű szép, pazar gazdag-ságu álom...

S ahogy kacagtak önfeledten; s ahogy ringatták magukat!... Aztán egyik a másik után, sipákolva, félénken, beljebb-beljebb merészkedett a tóba, — és megkezdődött az uszkálás, fröcskölés... Mikor lehültek, dideregve, vacogva, kétrét görnyedve futottak ki a vízből, — és reszketve, sután kapkodták föl a ruhácskákat... Aztán elmentek... Pihenni... Aludni... Mint a húzó fehér darvak... Csak a danájok hallatszott:

»Anyám, anyám, kedves édes anyám, Jaj, de sokan irigykednek énrám...»

— No, — mordult föl öreg Szuhay, a térdeit dörzsölgetve, — indulj község, nincs vendégség!... De egyikünk se mozdult... Ugy köllött az öregnek egyenként talpra rángatni bennünket... — Az istenfátokat, — mi lesz hát?...

Bandukoltunk hazafelé, — mint az alvajárók... A Hold, a szendergő dombokra ezüstös fátylat szórt... A réten miriád harmatcsöpp; az égen csillagok szinompás özöne pezsgett. A határtalan esőndet tücskök egyhangu zenéje festette mélyebbre, — olyan volt minden, mint a mesebeli Tündérhonban... Valami derengett bennünk... Mentünk, mentünk; arra mentünk, amerre ők eltűntek... S mintha utánuk mentünk volna, — pedig csak hazamentünk... Utánuk, — utánuk... — No legények!... Hadd hallom!... Csipőn felül, vagy csipőn alól?...

— De beragadt a szátok!...

Vidám sorok

EGY MINDENTUDÓ FENOMÉN

Az orfeumban egy szám és memóriaművész produkálja magát A produkció végén a közönséghez fordul:

— Most pedig tessék mondani egy dátumot és én megmondom, hogy mi történt akkor.

A nézők közül megszólal egy ur:

— Na erre kíváncsi vagyok! Mi volt Krisztus előtt 213-ban, december 5-en?

A művész behunyja szemét és vontatottan mondja:

— Nagy hó volt...

★

A TERMELŐ NYILATKOZIK...

Önagysága panaszkodik a barátjójának:

— Borzasztó drágám, a férjem súlyos idegbajos.

— Öröklött betegség? — érdeklődik a barátja.

— Dehogy öröklött! Közös szerzemény!

★

ELEFÁNT ÉS KROKODIL

Az elefánt roppant szomjas. A Nilushoz ügget és ormányát a vízbe dugva mohón inni kezd Nemsokára egy krokodil uszik arra és az elefánt ormányából jó kétkilónyit leharap. Az elefánt dühösen felemeli a fejét és a krokodilhoz fordulva idegesen mondja:

— Micsoda buta vicc ez!?

Tizenhat évvel megelőzte SVEN HEDINT TIBETBEN

Berzenczey László, Kossuth barátja, akinek szenzációs naplójegyzetei most kerültek napvilágra

Szenzációs naplójegyzetek kerültek napvilágra a közelmúltban, amelyekből kiderül, hogy

Kossuth Lajos egyik legjobb barátja és munkatársa, Berzenczey László tizenhat esztendővel megelőzte Sven Hedint Tibetben.

Minderről a tudományos világ eddig semmit sem tudott. Tudományos körökben szinte meglepetést keltettek Berzenczey több méterházaát kitevő naplójegyzetei és iratai.

Hogy a Kossuth-emigráció egyik legismertebb alakjának, a zajos politikai multu Berzenczeynek teljesítményeit kellőképpen értékeljük, ismernünk kell regényes életét.

A SZABADSÁG TABORNOKA MENEKÜL

Berzenczey László 1847-ben a kolozsvári országgyűlésen Maroszzék követe volt. Nevét az erdélyi unió kimondása alkalmával elhangzott heves felszólalása tette ismertté. Később

Kossuth kinevezte Erdélyi kormánybiztosává

és az ő érdeme, hogy a székelyek az agyagfalvi országgyűlésen kimondták az uniót.

A szabadságharcot, mint a Mátyás-huszárok parancsnoka, tábornoki rangban küzdötte végig. Marosvásárhelynél az osztrákok megszorították és

kénytelen volt Moldvába menekülni.

ahonnan akkor tért vissza, amikor Bern tábornok felszabadította Erdélyt. Vihágos után előbb Ugocsa megyében bujdosott, majd Beszterecére, onnan ismét Moldvába ment, ahol Cantacuzeno herceg és Glyka György segítették bujdosásában.

Moldvából Sumlába került. Naplójában színesen írja le a törökországi emigráció életét. Az amerikai magyar emigrációt, százhárom embert, Gibraltártól kezdve ő vezette.

Később Kalifornián keresztül Kínába utazott.

ELINDULT AZ ÓSMAGYAR HAZA KERESÉSÉRE

Már előbb foglalkoztatta a magyarság óshazájának kérdése.

Kezbe került Gúslaw Hongkongban tanyázó német szerzetes könyve arról, hogy hittérítő útján,

Tibettől délkeletre talált egy népet, amely nyelvben nagyon hasonlít a magyarhoz.

Ekkor Kollifonián keresztül, ahol találkozott gróf Vas Lajossal, Hongkongba utazott. Kossuth ajánlólevelére Sir Bowrig főkörmányzó, a világhírű nyelvész gróf Széchenyi István és Horváth Boldizsár személyes barátja, rendkívül szívesen fogadta Berzenczeyt, akinek leírása szerint

a világhírű angol diplomata Hongkongban 1850-ben megérkezésekor éppen Petőfi költeményeinek angol fordításával foglalkozott.

Bowrig Berzenczeyt a junani utazásról az ópiumháború miatt lebeszélte a vizsgálatásul Huc francia szerzetes könyvével ajándékozta meg.

Ez a francia szerzetes volt a legelső európai ember, aki bejutott Tibetbe.

A szerzetes leírta könyvében, hogy a Kukuron vidékén, a Baján-Klara hegységben találkozott egy hungmaul néppel.

Leírásából rá lehet ismerni a magyarok rokon népcsalád valamelyik törzsére.

Berzenczey a könyv elolvasása után Power kantoni amerikai ügyvivő segítségével megpróbált a hungmaulok közelébe jutni, a kínai kormány azonban megtagadta a beutazási engedélyt. Erre a hongkongi főkörmányzó hadihajón Kalkuttába küldte Berzenczeyt, hogy India felől kísérje meg a bejutást a Baján-Klara hegységbe. Ez sem sikerült.

Eppen akkor ratifikálták ugyanis a lámák az egyezményt az indiai kormánnyal, amely szerint India felől a lhassai főháma engedélye nélkül fehér embernek nem szabad bemenni az országba.

A kalandorvívő kutató elunta a kíséretét és Egyiptomon keresztül Londonba utazott, a Timesben feltűnő cikket írt az orosz keletásziái előretörés veszedelméről, amelynek az egész brit világban nagy visszhangja támadt. Londonból Jerseyszigetere ment, ahol Teleki Sándor grófot, Irányi Dánielt és Hugó Victort látogatta meg.

GYALOG JUT EL TIBETBE

Többéves betegkedés és hányódás után Berzenczeyt elfogta a honvágy.

1865-ben Galacban Becke osztrák főkonzulnál jelentkezett és az osztrák rendőrminiszter rendelkezésére bocsátotta személyét. Még akkor este

Orsovára, majd Bécsbe szállították.

Két hónapi vizsgálati fogság után Klagenfurtba internálták, ahol Görgeyvel élt együtt.

1867-ben Andrássy Gyula gróf intervenciójára, közvetlenül a kiengedezés előtt, kiszabadult.

Fáradtan hazautazott Mezősámsondra, hogy rendbe hozza elhanyagolt tizezer holdas birtokát. Később Marosvásárhely képviselőjévé választották. Mint politikus, intranszigenens osztrákellenes volt. A megelégnélő bepolitikai küzdelmekből 1870-ben ismét kiközösítették valamit.

Ben Jakub emir mongol khán ugyan- is egyes mongol népekkel hatalmas mongol birodalmat alapított és megállította a Pamir-fennsíkot elérő orosz birodalom ázsiai előretörését. Az angoloknak érdeke volt szoros szövetségre lépni a khánnal, elhatározták tehát, hogy

katonai és tudományos expedíciót küldjenek a tibeti hegyvidéket át Kelet-Turkesztánba, hogy a mongol vezérrel szoros kereskedelmi és barátsági szerződést kössenek.

Az első expedíció csak Jurkandig tudott eljutni.

Az angol hatóságok újabb expedíció kiküldését határozták el. Ekkor Sir Bowrig, aki időközben siami angol nagykövet lett,

értesítette Berzenczeyt ennek az expedíciónak a tervéről.

Berzenczey habozás nélkül felajánlotta szolgálatait az indiai kormánynak. Az angolok az ajánkozást elutasították. Ekkor merész elhatározással Szentpétervárra utazott, ahol Horn Antal, az orosz külügyminisztérium felhivatalos lapjának a Journal de St. Petersburg szerkesztőjének ajánlásával

Langenau külügyminiszter elé került.

Az oroszok azonnal átlátták, mekkora szolgálatot tehetne Berzenczey, ha bejuthatna az elzárt belsőázsiai területre. Orosz segítséggel Berzenczey Taskenden át a Pamir aljára érkezett, honnan a Kaufmann-hágón keresztül a Mustageta lábainál eljutott Kaszgarba.

Ő volt az első európai, aki Kaszgarba eljutott.

Politikai megbízatásai azonban nem jártak eredménnyel. Ben Jakub emir megtagadta a tartózkodási engedélyt, tehát Berzenczeynek nem volt alkalma orosz-mongol barátsági szerződést közzévetíteni. Ő nem sokat tördött az akadályokkal.

egyedül, expedíció nélkül nekivágott a Taklamakán-sivatagnak, északra felment Tien-San vidékére, átvégződött a nyolcezer méter magas Mussart-hágón és eljutott Dzsungaria fontos gócpontjára, Kuldjába is.

Onnan keletre Manasba akart menni, a régi hunok XIII. századbeli fővárosába. A Masartag-hegységben visszafordult és megpihent Csakmakban, ahol egy porbatemetett várost fedezett fel.

Ezekén a területeken Berzenczey tizenhat esztendővel előzte meg Sven Hedint.

Visszafelé jövet délkeletre fordult és a Gobi-sivatag déli területein keresztül Indiába jutott.

Az első fehér ember volt, aki észak felől Ladakba érkezett.

Kőrösi Csoma Károly csak eddig jutott el annakidején.

Az angolok Berzenczeyt súlyos hegyi betegséggel Kaszmir fővárosába, Lehbe szállították. Onnan Bombayba került, ahol a Bombay Times 1874 áprilisi számaiban bőven beszámolt élményeiről. Az akkori lappéldány szerint a legnagyobb teljesítményt végezte.

Hazatérve Marosvásárhely mellett telepedett le, ahonnan agresszív hangu levelet írt az egyik miniszternek. Ennek az lett az eredménye, hogy

elmeállapotát megvizsgálták és hét és fél esztendőre a Lipótmezőre vitték.

Naplójegyzetei, amelyek értékes felfedezéseivel és nyelvészeti leleteivel foglalkoznak, eddig teljesen ismeretlenek voltak a tudományos világ előtt. Egy részük Berzenczey Domokos szegedi műszaki tanácsos birtokában volt, akinek halála után az iratok egy oldallágyi rokonhoz, báró Pongrácz századoshoz kerültek, aki nagy kegyelettel őrizte azokat.

Onnan ásta ki az értékes emlékeket Ács Tivadar, aki jelenleg az anyag feldolgozásával foglalkozik.

HÓRY LÁSZLÓ

Asszonyoknak:

Inkább dicsérjünk

(—) Miért van ez, hogy általános- ságban szívesebben ócsárolunk valamit, hamarabb hibáztatunk valakit, mint hogy dicsérendőt talál- nánk rajta. Miért? Hiszen gyakran nyílik arra is alkalom, hogy vala- kinek elismerő, dicséző szavakat mondjunk s ezzel neki örömet okoz- zunk, megerősítjük önbizalmát és ezáltal előbbresegítjük. Miért takar- rékoskodunk tehát annyira a dicsé- rettel és vagyunk olyan bőkezűek a gáncoskodással, hibáztatással.

Már a gyermekkorban érezhetjük a felnőtteknek ezt az egyoldalusá- gát. A legkisebb hibáért szigorú megrovás jár, minden gyerekes megmondolatlanságért, csintalanság- ért. Ha tehát okvetlenül szükséges, hogy minden apró helytelenséget megőrjünk, miért nem találjuk épp- oly szükségesnek, hogy minden hely- es teljesítményért, ügyességért ugyancsak meg is dicsérjünk a gyer- meket, hogy ellensúlyozzuk azt, amit a gyakori szidással, gáncossal önbizalma ellen elkövettünk.

Hasonló a helyzet a házastársak között is. A férfi nagyon gyakran nem is veszi észre azt a rengeteg aprólékos és hálátlan munkát, melyet a háziasszony a család érdeké- ben a háztartás keretén belül vé- gez. De azt, ha valami kisebb rend- ellenesség történik, vagy valami nem történik kívánsága szerint, azt rögtön hajlandó felróni, szemére vetni a háziasszonynak.

Pedig néhány elismerő szó kellő alkalmakkor, rendszerint igazi öröm a sokat fáradó háziasszonynak, eme- li önbizalmát és kötelelességtudását is fokozza. És fordítva is: ha a feleség találja úgy, hogy férjének vannak bizonyos rossz vagy nem előnyös szokásai, elhibázza a dolgát, ha ezekre gáncoskodva mutat rá. Job- ban, bölcsbben cselekszik, ha ki- emeli előtte jó oldalait és csak ked- ves, tapintatos formában figyelmezteti alkalom adtán hibáira.

Különösen a főnök és alkalmazott egymás közötti viszonyában fontos, hogy néha elismerő szó is jusson az alkalmazottnak. A felebbvaló sohase feledje, hogy mindenkiben van egyéniség és szabadságvágy és ezért az alkalmazottnak kétszeresen ne- hezére esik a felesleges gáncoskodása.

Ne takarékoskodjunk tehát a dicsérettel se, ha a gáncossal bőkezűek vagyunk. Gyakran tapasztalhatjuk a mindennapi életben, hogy néhány elismerő szó csodákat mivel. Kéz- művesek, háztartási alkalmazottak, kereskedők, napszámosok, mind megérdemlik, hogy elismerésünket fejezzük ki, ha munkájukkal, teljesítményükkel meg vagyunk eléged- ve. Természetes azonban, hogy csak- is akkor dicsérjünk, ha valaki a dicséretet komolyan megérdemli, mert a meg nem érdemelt dicséret káros, amennyiben csökkenti a köteleesség- teljesítés érzetét és lebecsüli azokat, akik igazán dicséretet érdemelnek.

Vannak még olyanok, akik szelle- mi téren munkálkodnak s akik sok- kal több elismerést érdemelnének, mint amennyit a nagyközönség rendszerint juttat nekik. Ilyenek a tudósok, írók, újságírók, költők, ze- neköltők, festők, színészek, szóval a művészek. Mindezeknek szükségük van az elismerésünkre, szeretettel- jes érdeklődésünkre, még jobban, mint a mindennapi embernek, mint- hogy a művész munkakedvét, ön- érzetét fokozza, élesíti a siker, az elismerés.

Ne fojtsuk tehát el szívünkben a másokkal szemben érzett elismerésé- és ne keressük kicsinyes gáncosko- dással mindenütt a hibát, hanem igyekezzünk meglátni a jót, az ér- tékeset, a nemeset és szívet má- sokban, mert ezzel a jónak pozitív értékeit fejlesztjük és ha apróság- gal is, de hozzájárulunk ahhoz, hogy a világ jobb, nemesebb legyen, mint amilyen napjainkban.

Mi van ma, mi van ma: piros pünkösd napja!..

Pünkösd emlékezés a pogány magyarok galamb-tiszteletére

A kelta „hallam”-tól a magyar „galamb”-ig... — Mit jelentenek a galambducok a székely kapukon? — A fehérhűs lányok virágszórása még ókori eredetű!

...Pünkösd... E szó diadalmas Napot jelentett, melynek mindent lenyűgöző sugaraitól égő kékké parazsult az ég, boldogan nevetőre kekedett a rózsza, a nyárfák nyáralukba kezdtek és az emberek szíve helyén gondtalan, vig gyermektilinkó ujjongott...

— Bim, bam! bim, bam! — intett aztán mindenkit a pünkösd harangszó. Az emberek szívében a tilinkó is átvette e szent dallamot és ők mosolygó, szentlélekvágyas lélekkel megindultak a szentegyház felé...

Ott aztán ünnepélyesen felviharzott az immár kétezeréves nagy sóhaj:

— Jöj el, Szentlélek Isten!

A sóhaj csak zengett, zugott, tombolva vágatott az ég felé... És az emberek lelkeinek mélységei felett már ott is lebegett az Ur Galambja: a Szentlélek...

...Délután meg pirosviganós lányok járták a kacagó falusi utcákat, kezükben és homlokukon piros pünkösd rózsával...

— Mi van ma, mi van ma: piros pünkösd napja! — énekelték minden ház előtt és táncolva ünnepeltek a Nyár-ünnepet, ahogy boldog őseik is tették hosszú évezredekkel ezelőtt...

...Az idén is kinyílt a pünkösd rózsza, hiszen ugyanolyan aranyarat dobott le az égről az Ur Keze: az áldott Nap... De lelkünk mégis egyre csak az Európa több táján kiomló embertestvér-vért látja... S ennek kínos vörösségétől nem élvezheti az idej pünkösd minden piros fényességét, dalát, örömet...

...Szálljunk el hát messzire: a sok ezer év előtti multba; talán az évszázadoknak e hatalmas, súlyos hegylánc mögött el tudjuk pár percre feledni a ma történelmének minden iszonyatát...

A GALAMB: »ISTEN ÁLDÁSA«

Amint tudjuk, a keresztény egyházi festészet a ma leszállott Szentléleket fehér galamb képével szokta ábrázolni és pedig azért, mivel Krisztus megkeresztelésekor ily alakban látták az Ur Lelkét az Istenember alakja felett lebegni: »És leszállt a Szentlélek testi alakban, mint galamb, Óréá.«

...Amikor a népünk óskorából reánk maradt díszítvényeket tanulmányozzuk, meglepődve látjuk, hogy nemcsak a pogány magyarok, hanem fajunknak Krisztus előtti ősnépei is gyakran alkalmazták vallásos díszítvényeik között a galamb alakját.

Sőt tudósaink legújabb kutatásai azt is megállapították, hogy

legősibb pogány eleinknél a szálló galamb Isten áldásának földrejövetelét jelképezte! E felfogás pedig élénken emlékeztet az evangélium fentemlített jelenetének vonásaira!

Már maga a »galamb« szó egyike a legrégebb eredetű szavunknak, s a »száll« szógyökkel mutat össze-

függést. Ugyanis a szolim — besenyő — ősnépnél »szallam« vagy »szallamb« volt a galamb neve. Az ősnépnél pelazg törzsénél már »pallam« vagy »pallamb«-nak nevezték a galambot. A kelta őstörzsnél végül »hallam« vagy »halambó« néven hívták; innen a mai magyar »galamb«, nemkülönben a latin »columbus«, olasz »colombo« és még több népnek eme ősnyelvünk szavából alakult, mai hasonló hangzású szava.

Szolim nevű őstörzsnél »salom« a galamb neve, »szelam« pedig az »áldás«-é. Tőlük vették át a szemita nyelvek is e két közös gyökből származó szót, s egyben azt a szokást is, hogy Isten áldását azután ők is galamb képével jelképezték.

A SZÉKELY KAPUK GALAMBUCAI

De a galamb jelkép e tisztelete nem maradt nálunk csak a himzések, festmények, faragványok díszítvényeinek élettelen keretei között, hanem magával az élő galambbal szemben is megtalálta a maga módját.

Amint már egy értekezésünkben említettük: a pogány magyarok ősvallásának főünnepi az évszakok kezdő napjai voltak. E négy főünnep megünneplésére aztán négy kaput is állítottak a »szent domb«-ra; mindegyiket ama irányba, amelyben aznap kel a Nap. E vallásos célt szolgáló kapuktól származtak később a »diadal-kapuk«, amelyeket valamely nevesebb személy hazatérésének tiszteletére emeltek. Idők multával váraik bejáratát is állandó, díszes diadalkapukká alakították át, hogy a harcokból hazatérő hőst annál ünnepélyesebb külsőségekkel fogadhassák.

E várkapukat aztán galambducokkal látták el, hogy a hazatérő hősnak az élébe szálló galambok a hitvesnek elébe küldött áldását: magának a hitvesnek elébeszálló lelkét jelképezzék!

Szokás volt ilyenkor a messziről élébe repülő, hazai galamboknak az utról magával hozott szemet is szórni...

Ez ősi, galambducokkal ellátott díszes várkapuk emlékét őrzik a székelyek remekbefaragott kapui. Kapunyílásaik felett először áldás díszleg:

ÁLDÁS A BEJÖVŐKNEK BÉKE A KIMENŐKNEK

De ugyanott feljebb ott ékeskedik eme áldás élő jelképezése is: hosszú díszes galambduc a békés, szelid galambokkal.

Büszkék lehetünk székely testvéreinkre, hogy oly páratlanul nemesek tudnak lenni: ily kétszeres áldást is szórnak minden látogatójukra, nem nézve azt, milyen és honnan való legyen az... Méltó fiai ők a nagy Istennek. Kinek napja »sugarait a tág világtérbe, az ürességekbe is küldi... De amint a világ egészében semmiféle erő, tehát

egyetlen sugárkéve sem vesz el, úgy ama erők se vesznek el, melyeket a szeretet hoz keringésbe...«

MI AZ ILLAT?

Azonban a galambducoknak ilyen mélyjelentőségű elhelyezése később tényleg már csak a magánházak kapuihoz szorult, mivel a várkapuk már rendeltetésüknél fogva is számtalanszor tűzbe kerültek.

Ezért később a várkapuk a hazatérő hős elé küldött áldást nem jelölték már galambokkal, hanem inkább serdülő leánykákat öltöztettek a fehér galamb színébe; ezek mentek a hős fogadására: illatos virággal hintették be előtte az utat, nemkülönben illatos virágcsokrot nyújtottak át neki.

Az üdvözlésnek e módja talán még hívebben jelképezte a szerető hitvesnek az érkező elé szálló, köszöntő lelkét.

Ugyanis a pogány magyaroknál az illat szintén a lelket jelképezte! Hiszen ősnépeink nyelveiben az »illat« szavunk ősenek »virág«, aztán »élet«, sőt »lélek« értelme is volt! Így a szumirban »lilla« = lélek; a baszknál »lili« = virág; a vogulnál »léli« = élet!

Legrégibb ősnépnél: a szumir, már 4300 évvel Krisztus előtt, így tehát minden más műveltség létezése előtt a műveltségnek oly magas fokán volt, hogy az még ma is szinte a csodák világába illő. Amikor tehát a későbbi műveltet népek: görögök, rómaiak stb. ünnepélyes fogadtatásainál a fehér ruhás lányok virághintését látjuk, emlékezzünk meg, hogy ekkor a mi oly távoli eleink őshitének mind máig fennmaradt csillámaikat látjuk e szokásban előcsillanni...

MIT MOND POGÁNY ŐSEINKRŐL A NÉMET PILGRIN?

...Szent Pilgrim passzauai püspöknek saját népe pusztította el egyházmegyéjét és döntötte romba székesegyházát. Ekkor ő pogány eleinknél talált oltalmat, sőt másodikként otthont! Ezért hálából a keresztény hit égi szépségeivel igyekezett őket megismertetni. És csodálkozva vette észre, hogy a »pogány« magyarok, ha mindjárt nem is keresztelkednek meg szavaira, de valamennyien figyelemmel, sőt élvezettel hallgatják igéit az emberiség legszentebb lelkű hőséről: Jézus Krisztusról. De amikor már apostoli szavai nyomán számosan önként meg is keresztelkedtek, e lelkes levelet írta az egész népről VII. Benecé pápának:

»Ezek a magyarok, ámbár egy részük még a pogányság bilincseiben van, a Mindenható kegyelmének munkája által alattvalóik közül senkinek sem tiltják a megkeresztelkedést, sem a papokat nem gátolják, hogy bárhova menjenek. Hanem oly egyetértők a pogányok a keresztényekkel és oly barátságosan vannak egymással, hogy itt be-teljesedtek Isten jóvándóisa: »A

farkas és bárány együtt legel; az oroszán szénát eszik, mint az ökör.«

Pogány őseinknek a vitézség volt a fő jellemvonása, így lelkük csakis igen nemes lehetett. E rendkívüli finomlelkűség ösztönszerűleg is hajlott minden magasabb szépség után. Így Krisztus tanaiban is csak élvezhetett, hiszen oly sok igazságot látott bennük teljes világosságban felfényleni, amelyet eddig is való-sággal szinte megérezett.

Amikor ma pogány eleink, nemkülönben legrégebbi népőseink galamb-tiszteletéről emlékeztünk meg és rámutatunk arra, hogy az áldást, a szerető lélek vonzódását ők is fehér galambbal jelképezték, nem akarjuk egyenesen azt állítani, mintha evvel az evangélium »fehér galamb« alakját sejtették volna meg.

Azt azonban ez adatok alapján büszke örömmel megállapíthatjuk, hogy népünk, mint most, úgy azelőtt, mindig is költői lelkületű volt: a szépséget mindenben meglátó, üde, gyermeki lélek... Ahogy Lendvai Istvánnak fájó, de boldog igazságu imádsága is imádkozza:

»Ládd, Jézusom, oly gyermek e nép!

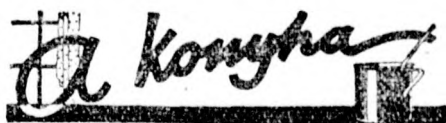
Az apja is, mind dalolva lép eke nyomába vagy éji sirba s tékozolva, sebgyötörve, sirva, oly tiszta, oly gyermek, oly fehér...

Bánata bizony szebb angyalt megér,

Szebb angyalt, ezüstebb csengetyút,

s képeskönyvébe is aranyabb betűt!...«

Bodrogy Szabolcs

(Hustalan egytál étel)

HAMIS GULYÁS

Izlés szerint vöröshagymát kevés zsíron rózsaszínűre pirítjuk, k's paprikát, paradicsomot (zöldpaprikát), törött borsot hintünk rá. Kockára vágott burgonyát ráteszünk és kis ideig párolni hagyjuk, majd föleresszük hideg vízzel, néhány köménymagot tesszünk bele, lassan forraljuk. Amikor a burgonya majdnem puha, egy tojásból híg léstát keverünk és kis kanállal bele-szagatjuk a forró gulyásba.

FAHAJAS RIZS VIZBE FÖZVE

A rizst forró vízben kétszer meg-mossuk, kis zsíron megpirítjuk, majd föleresszük hideg vízzel, kis sőt és cukrot is teszünk bele. Keverés nélkül puhára pároljuk és fahajas cukorral meghintjük.

HUSPÓTLÓ (vagdalt)

Két személyre negyedkiló burgonyát vékony nudli formákra reszeljük hideg vízbe és néhányszor átmoszuk. Fél zsömlét megáztatunk, egy tojást, kis zsíron kevés apróra vágott vöröshagymát pirítunk, kevés paprikát, sőt, törött borsot, kevés majoránát és az egészet összedolgozzuk. Pogácsákat formálunk és forró zsírba kisütjük. Paradicsommártást adunk hozzá. Nagyon jó.

RÁNTOTT CELLER

Nagy cellert vékony karikára vágunk, enyhén besózzuk negyedóráig benne hagyjuk. Először lisztbe, majd tojásba és zsömlémorzsaába forgatjuk és lassu tűznél megsütjük. Édes főzelékhez nagyon jó.

BURGONYA-SZALMA

Hémozott, nyers burgonyát nagyon finom metélt formára vagdelunk. Bőséges forró étolajban, vajban vagy zsírban kisütjük, aztán megsózzuk, gyorsan tálaljuk. Az étolaj és zsír, amely megmarad, mára is felhasználható. K. E.

Felhívott és felhívó

IRTA: HARSÁNYI ZSOLT

Kartársam, gróf Tolsztoj Leó, kiáltványt intézett az emberiséghez avégből, hogy az emberiség tagjai a külön e célra készített eszközökkel ne öljék meg egymást. Kevésbé e kiáltvány elhangzása után az emberiség megalapította a világháborút. Ebből nyilvánvalóan látnom kellene, hogy milyen eredménnyel kecsegtetnek az emberiséghez intézett felhívások. De hiába, az emberi optimizmus javithatatlan. Tolsztoj balsikere nekem nem elegendő lecke. Mit lehet tudni, hátha a belátásba vetett hit, az emberi faj megértő lelkületébe vetett bizalom éppen most nem bizonyult hiu ábrándnak. Ami Tolsztojnak nem sikerült, az egy fiatalabb írónak, ha szerencsésebb, még sikerülhet. Pláne, én nem is vágom akkora fába a fejszemet, mint Nikolajevics Leó. Én egyelőre elérhetőbb célokat tűztem magam elé. Jelen kiáltványom az emberiséghez azt célozza, hogy aki engem telefonhívással megtisztel, az méltóztassék magát megnevezni és ne követelje előbb, hogy én fedezzem fel kilétemet. Mindenki beláthatja, hogy ez sokkal könnyebben teljesíthető kérdés, mint a Tolsztoj Leóé volt.

Ha én telefonon felhívok valakit, akkor a drót tulsó végén jelentkező »halló« szóra így válaszolok:

— Halló, itt H. Zs. beszél. Petrovics Elek öméltségét keresem.

Most két eset lehetséges. Az egyik variáns az, hogy a következő választ kapom:

— Szervusz, én vagyok. Mi újság?

Ez esetben tovább beszélgetek a barátommal. A másik variáns az, hogy bejelentésemre ilyenféle feleletet válaszol:

— Ez mégis csak disznóság, hogy a Szépművészeti Múzeum helyett megint engem kapcsolnak. Tegye le a kagylót és hagyjon engem békén.

Ilyenkor a büntudat alázatosságával belerebegem a kagylóba, hogy »ezer bocsánat« és leteszem a kagylót. Engem gyaláznak egy hibáért, melyet nem követtem el. De mindegy, a Gondviselés utjai kiszámíthatatlanok, talán van valami igazság a lélekévándorlásban is és lehet, hogy így bünhődöm azokért a gonoszságokért, amelyeket egy előbbi életben, mint tudatlan, de nagyképu színházi kritikus elkövettem.

Másként áll a dolog, ha engem keresnek telefonon. A lakásomat felriasztó telefonhívásokról bátor-kodtam statisztikát vezetni és tíz eset közül csak ketten voltak olyan fegyelmezett tagjai az emberiségnek, hogy bementék előre a nevüket. Egyébként a beszélgetés a következőképpen zajlik le:

— Halló, ki beszél?

— Halló, kít tetszik keresni?

A hívó hang most minden átmenet nélkül rideggé és türelmetlenné válik:

— Ki beszél ott, kérem?

Erre előveszem a rendelkezésemre álló hanglétra árnyalatai közül a legszelidebbet:

— Bocsánatot kérek, előbb sziveskedjék közölni, hogy ott ki beszél.

A hívó hang most már az ingerültség és megsértettség legmagasabb fokán kiáltja:

— Azt kérdeztem, hogy ki beszél!

Erre én olyan alázatos leszek, mint Borromei Károly és olyan hangtalan, mint Galli-Curci:

— Ezer bocsánatot kérek, de a telefonszabályzat szerint az köteles magát előbb megnevezni, aki a felhívó fél. Sziveskedjék megmondani, hogy ki beszél, akkor majd én is sietek a legelőzékenyebben közölni, hogy én milyen nevet vagyok vakmerő méltatlannul hordani.

Bárki beláthatja, hogy jog, igazság és etikai világszemlélet egyaránt az én oldalamon állanak. Mi történt mégis? A felhívó rendesen megsértődik és miután mérgesen lecsapja a kagylót, azonnal elkezd terjeszteni a magyar társadalomban, hogy erőszakos, modortalan és akadékoskodó fráter vagyok. Hozzáteszi azt is, hogy régebbi írásaim nem voltak éppen rosszak, de utóbbi időben... különben hagyjuk.

A jogbölcsélet önvédelemből sokat megenged. Talán megengedi azt is, hogy fent vázolt eljárásomat, amelytől a vérpadon sem vagyok hajlandó eltérni, önvédelemből magyarázni próbáljam. Nem, én nem mondom meg előre a nevet, mert vannak, akikkel nem óhajtok telefonon érintkezni. Nem óhajtom magam leleplezni az előtt az ismeretlen hölgy előtt, akinek az ura kereskedelmi utazó lévén, egyedül hagyja a nagyságos asszonyt a telefonnal s erre a nagyságos asszony unalmában sorra felhívja telefonon a könyvben található írókat és festőket minden különösebb ok nélkül, csak hogy

elteljük az idő hat óráig, mikor a délceg gyakornokkal van randevuja a Kinizsi-kávéházban. Nem óhajtom magam megnevezni azon lelkes apostol előtt, aki sulyt helyez rá, hogy meghódítson Bicsérdy elveinek és e célból nem kér többet, mint másfélórai zavartalan tárgyalást a lakásomon. Nem óhajtom közölni kilétemet azon feddhetetlen és kiváló uriember előtt, aki nem tudván szobalányom frontját áttörni, ez uton próbál egy rendkívül fontos irodalmi ügyben tárgyalási időpontot sürgetni, csak azért, hogy roppant előnyös részletfizetésre megszereztesse velem Rákosi Jenő összes műveit, amelyeket már régen megvettem. Nem óhajtok hosszabb eszmecserebe bocsátkozni azon lángelmével, aki feltalálta a perpetuum mobilét s ennek értékesítése céljából kihallgatást akar kapni gróf Bethlen Istvántól, ami nekem — őszintén — egy szavamba kerül. Nem óhajtok részletesen tárgyalni azon csinosnak mondott szöke kislánnyal, aki a Vígsháznál szerződést szeretne kapni, gázi nem fontos, de a közbenjáró iránt szívesen leróná háláját egy arany cigarettatárcá erejéig. Nem óhajtok diskurálni azon szigorú uriemberrel sem, aki a Kant-féle kategorikus imperatívusz hangján követeli tőlem, hogy azonnal küldjem a telefonhoz Feuerstein doktort a devizaosztályból.

Lelkiismeretem tiszta, előéletem büntetlen, adótartozásomnak is igyekszem eleget tenni, himlő ellen be vagyok oltva másodsor is és igyekszem hasznos polgára lenni a társadalomnak. Nem kérek kormányfőtanácsosságot, mindenkinek igyekszem előre köszönni, egyszóval szerény és békés embernek tartom magamat. Csak ezen az egy rögeszmémen nem tudok segíteni: a hívó fél ne nevezze meg magát.

Kit tegezzenek, kit magázzak?

A magyar népi és társadalmi szokások értelmében a váasz erre a kérdésre nem egészen egyszerű. Évszázados szokások döntik el ezt a kérdést. A magyar földműves minden falujában, sőt a szomszéd községbeni lányt is tegezi. Tegezi akkor is, amikor teljesen idegen számára és tegezi, ha már a mátkája és amikor már a felesége. A magyar falu leánya, asszonya viszont egyaránt magázza a legényt és a gazdát, akkor is, ha már a felesége és ha gyermekeinek anyjává lesz. A szülő tegezi gyermekét, de a gyermek akkor is magázza szüleit, ha már maga is embersorba kerül. Falun ma is »kend« és a »kegyelmed« megszólítás járja. A lányok tegezik egymást, viszont az asszonyok csak a legritkább esetben. A legény a gazdát gazduramnak nevezi és sohasem tegezi, a lányok az asszonyokat nénemasszonyoknak, azok viszont hugomnak nevezik a lányokat, tegezve őket, arra azonban sohasem kerül sor, hogy a lány visszategezze az asszonyt.

A városi magyar embernél már kissé fogasabb a tegezés-magázás kérdése. Tulzás lenne azt mondani, hogy ahány ház, annyi szokás, de annyi bizonyos, hogy a különböző társadalmi osztályok egymás közötti érintkezésében egyenlően döntenek el, hogy kít magázzanak és

kit tegezzenek. A magasabb körökben az egymás közötti érintkezésében a férfiak és nők is tegezik egymást. A fiatalabb férfi rendszerint hozzáteszi: hogy: István, bátyám, vagy tanácsos uram, utóbbi különösen akkor csaknem engedhetetlen, ha hivatalosan is érintkeznek egymással. A nők között csak az esetben, ha nagy a korkülönbség, akkor teszik hozzá például a Katinka nénem megszólítást. A házastársak túlnyomó része tegezi egymást, de elég gyakori a magázás. A gyermekek a szülőket rendszerint tegezik, bár itt is vannak kivételek: míg a szülők csaknem kivétel nélkül tegezik gyermekeiket.

A középosztály átvette a magasabb társadalmi osztály szokásait, úgy, hogy itt nagyjában ugyanez a helyzet. Tudjuk, hogy ha például a vidéki városban a pénzügyi tanácsoséknál látogatást tesz a fiatal házaspár pénzügyi fo-

galmazó a feleségével, akkor a vendéglátó háziasszony, annak ellenére, hogy először látja, letegezi a fiatal asszonyt; mert ha nem, akkor az valóságos sértés, amely azt jelenti, hogy nem sorozza ugyanabba a társadalmi osztályba, amelyhez ő tartozik. Ugyanez áll a férfiakra is. Vagy ha társaságban bemutatnak egymásnak asszonyokat, lányokat, feltéve, hogy ugyanahhoz a társadalmi osztályhoz tartoznak, akkor azok az első perctől kezdve tegezik egymást. A tegezést mindig az idősebb kezdi, asszonyok és leányok között mindig az asszony és asszonyok között — feltéve, hogy nincs nagy korkülönbség — a magasabb állású férj felesége. Mindez természetesen ugyanahhoz a társadalmi osztályhoz tartozókra vonatkozik.

Másként bírálandók el azok az esetek, amikor fiatal leányok és fiatal emberek, akiket semminő rokoniköztelék nem fűz egymáshoz, tegezik egymást. Ez a szokás a háború után kapott lábra nálunk külföldi mintára, de miután nem gyökerezik a multban, valószínűleg ugyanolyan gyorsan el is fog tűnni, mint amilyen gyorsan keletkezett. Kivételt képeznek az együtt nevelkedett fiatalok, akik egészen kis koruktól fogva pajtási viszonyban állottak egymással és akik a tegezési viszonyt gyermekkoruk óta nem szakították meg. Egy másik kivétel a művészvilágé, ahol a pályatársak között ez begyökeresedett régi szokás.

A magyar kispolgári és városi munkáskörökben nagyjában az a helyzet, hogy amíg a családon belül mindenki mindenkit tegez, a családon kívül csak a barátok tegezik egymást, ezentúl a kissé merev magázás szokásos. Az iparos és a kereskedő a tanoncát tegezi. A »felszabadítás« még ma is az első magázást is jelenti egyben. A tegezés azonban a tanuló önrzete érdekében inkább a tanító és tanuló közötti viszony hangján történik.

Ha ma visszatekintünk a régmultba, akkor látni fogjuk, hogy a magyar nyelvben először tegezés volt és csak később jött a magázás, megkülönböztetésül azok számára, akiket különösen tisztelni akartak. Ebből a felfogásból ered a magyar földműves mai napig is megőrzött felfogása, hogy a tekintély megóvása céljából a szülőt, az idősebbet és a férfit magázni kell.

A magyar ember tegezésében a legtöbb esetben megnyilvánul a szeretet azzal szemben, akit tegez, sőt ez több mint szeretet: a bizalom kifejezője is, hiszen imáiban fohászokodva is tegezi Istenét.

A német nyelvű népeknél egészen más és nagyjából sokkal egyszerűbb szokások vannak. A család keretén belül feltétlenül tegezi egymást minden családtag. A kivétel egészen ritka, viszont a társas érintkezésben merev felfogás uralkodik. Kartársak akár évtizedekig is dolgozhatnak ugyanabban az irodában, vagy az asszonyok a legszorosabb barátság ellenére is Frau Doktorinak vagy Frau Schmidtnek szólítják egymást. A fiatalok körében néhány évtized óta nemre való tekintet nélkül szokásos a tegezés.

A franciák családon belül és a legszűkebb baráti körben a tegezési formát használják, azon kívül azonban mindenkit magáz. Az olaszoknál körülbelül ugyanez a helyzet. Az angol nyelv a tegezési formát nem ismeri, vagy legalább a régi tegezési forma teljesen elavult. Az északi államokban a családon belül tegezik egymást az emberek, de azon kívül csak hosszabb barátság után szokásos tegező viszonyba lépni.

Simon Blanka

ARCHIDAMIDAS (Kr. e. VI. század)

görög filozófus előtt egy alkalommal gáncsolták Hekaté szóviztát, hogy a nyilvános ebédeken egy szót sem szól

— Az, aki beszélni tud, tudja a pillanatot is, amikor beszélnie kell — felelte Archidamidas.

ÉBREDÉS

Írta: Helfay Jenő

Amikor szemét kinyitotta... de csakugyan kinyitotta-e vagy ez is olyan látomás volt csak, mint a többi, amely időtlen idők óta nyugtalanítja... időtlen-idők... tegnap, tegnapelőtt... mikor is hozták be a... nem is tudja hová. Nem tudja hol van, mi történt vele.

Fekete emberek álltak körülötte, nyolcan-tizen, arcukat nem látta, szigorú tekintetüket érezte csak magán, fekete csuklyák mélyéből járta át ez a tekintet, mintha izzó szöveget vertek volna megkínzott testébe. Másodpercek alatt megszokta ezt a fájdalmat is, mint a többi, megedződött már a szenvedésben, ezzel az új kínzással se fognak ki rajta. De azért félt egy kicsit. Mereven nézte a merev alakokat és halkán megszólalt:

— Mit akartok?

Csakugyan megszólalt-e? Maga sem tudta. Mindenesetre ezt szeretne volna kérdezni. De senki sem felelt neki. Amikor jobban megnézte a mozdulatlan alakokat, észrevette, hogy furcsa rövid kis ormánya van mindegyiknek. Az, amit csuklyának nézett, gázmaszk volt. Elmosolyodott. Elbizakodott fickók! Azt hiszik, ezzel segítenek magukon, azt hiszik valami ravasz új dolgot eszeltek ki! Pontosan emlékezett arra, hogy ő már 1572 nyarán látott ilyen gázmaszkokat egy velencei divatárusnak a kirakatában. Az ezerablakos nagy szalók alatt, a Lidó fővényét ábrázolta a kirakat, kis család, három viaszbaba állt benne. Egy piros-trikós kislány játszott a homokban, az izmos és karesu fiatal papa sötétkék trikójában elnyújtózott a fekvő széken, a telt idomú fiatal mama pedig két meztelen gömbölyű karját magasan a feje fölé lendítette, mintha ebben a pillanatban akarna fejést ugrani a papírmásé hullámokba. Vígaskék rövid trikója volt a mamának, meztelen volt a háta, piros volt a körme a kezén is, a lábán is, mintha vérbe mártotta volna. És mind a háromnak a fején gázmaszk volt. Mindegyikén más, olcsóbb és drágább minőségű. Ármegjelölés sel. Fejük fölött a kirakat egész hosszában pedig ez a fölírás, intelem vagy elismerés: »A jó családapa mindenre gondol.« Már 1572-ben! Vagy tavaly nyáron volt csak? Mindenesetre nagyon-nagyon régen volt.

Viaszabák ezek a fekete barátok is, azért nem mozdulnak, azért nem beszélnek? Lassan-lassan ocsúdott kábultságából, az a sötétség, amely eddig elborította, hátrált, mint apály idején a tenger. Tárgyak merültek föl előtte, amott egy ablak, itt ez a sárgarézkerítés, az ágy lába. Szobában van, ágyban fekszik. Odább egy asztal, onnan árad feléje ez a bizonytalan halvány derengés, az éjjeli méces világossága, vagy a fényfogó ernyőn keresztül a villanykörte. Sápadt fekete asszony ül az asztalnál, tenyerébe hajtja fejét. A felesége. És körülötte a gyerekei, mind a négy, az a kettő is, aki régen meghalt már. Bizalmatlanul nézte őket, nagyobb remüléssel, mint szeretettel. Hogyan

kerülnek ide, miért vannak itt, ki hívatta őket és honnan? Alkalmasint mégis csak vele van valami baj, különben nem volna ekkora csöndület ebben a kis szobában, amely nem is az ő szobája. De miért nem szól senki, miért nem moccan meg senki és semmi? Ő tud csak beszélni, ő tud csak megmozdulni... mingyárt megpróbálja. A többi merev és néma. Mindenki halott ebben a szobában, egyedül ő él csak.

Ez a természetes nő, talpig fehérben, az ágy mellett, ez sem mozdul. Ez az ápolónője, ráismert. És akkor tudta is már, hogy a kórházban van. Különszobában. 1572-ben költözött be, vagy mindössze csak száz évvel ezelőtt? Az idő megszűnt számára. Tél van-e, tavasz, nem tudta, ahogy nem tudta azt sem, nappal van-e, vagy éjjel. Nagy álomból, mindent kiegészítő kábultságból ébredt. Akkor észrevette azt is, hogy ágya körül a fekete alakok levetették már a gázmaszkot, alighanem föl se vették, ő látta rosszul, ahogy feketéknek látta őket, holott fehérek voltak, hosszú köpenyükben, fehérek, mint az ápolónő. Orvosok, kétségtelenül orvosok... a

tanár ur és asszisztensei... egy... kettő... három... négyen vannak, pontosan négy fehér ember, ő pedig tíz feketét látott. Hová lett a többi, hiszen egyikük se mozdult meg! Az az alacsony szőke ember altatta. Megint érezte az éterszagot, csillogó műszereket látott, vakító lámpafényt; vízesobogást hallott; suttogó szavakat és számolt, sokáig számolt... hol hagyta abba? Nehezen aludt el, titkolt az eszméletlenség ellen, a kés ellen, minden ellen. Élni akart. Él is, ezek pedig meghaltak.

Hol hagyta abba a számlálást? Mikor ereszkedett rá az a tudatlanság, amelyben elevenen megsemmisült már? Huszonkettőnél, huszonháromnál? 1572-nél? Mit akar tőle ez a szám, hogy minduntalan bekopogtat hozzá? Mialatt a műtőbe vitték, mialatt az asztalra fektették, egy gondolata volt csak. És a hosszú számsor végén egy másodpercre még egyszer fölillant benne ez a kísértő gondolat: egy asszony. Nem a felesége, idegen asszony, másnak az asszonya. Megbeszéltek, elrendezték mindent. Holnap délután öt órákor találkozhatnak Budán, abban a szűk kis utcában, ahol kibérelte

a kétszobás butorozott lakást kettjük számára. Őt órákor találkoznak, hatra tud már róla mindent, csókjainak az ízét, meztelen karjának áldott hűvösségét. Erről a találkozóról bizony elkésett. Az asszony talán még most is várja, asszony talán még most is várja. Üzenni kell neki. Intett az ápolónőnek:

— Mondják meg annak a nőnek, hogy menjen haza, ne várjon tovább. Nem jöhetek. Majd telefonozok.

Az ápolónő nem hallotta meg az üzenetet. Ő maga sem hallja hangját, pedig hangosan beszél. Nem kell titkolóznia, halottak között egyetlen élőnek. Minék is beszél hozzájuk, amikor ugy sem értik meg! De miért vannak mégis itt, miért nem viszik ki őket a temetőbe, ahová valók? Micsoda rendtelenség van ebben a kórházban! Amikor a mentők bevitték, rögtön látta, hogy rossz helyre került, barátságtaan, szomorú házba, kedvetlen és fáradt emberek közé. Ezer szerencse, hogy abaka alatt ott van a nagy fa és a fán Rikiki, a csodálatos zöld madár, aki túl a tengerről, Ausztráliából röpi ide, hogy neki, csak neki énekeljen. Álomból az kelti föl reggelente. Ma nem hallotta. Nézte az ablakot, de nem látta sem a kis madarat, sem a nagy fát. Megint megszólalt:

— Hová tették a nagy fát? Miért vitték el az ablak alól? Rikikit akarom. Az ausztráliai zöld madarat

Magának beszélt csak, tudta most már, hogy parancsait nem hallja, nem teljesíti senki. Telefonoznia is neki magának kell. És akkor megint észébe jutott az a babonás szám, amely ébredése óta üldözi: 1572. Ez annak az asszonynak a telefonszáma... nem, még egy számjegy hiányzik befőle, az ötödik, vagy az első... melyik? Meg kell találnia ezt a számot, mert ha nem találja meg, örökre elveszti azt az asszonyt. Ezek itt körülötte... talán ezek is azt várják csak, hogy kimondja azt a számot. Akkor egyszerre megváltozik minden, a halottak fölélednek, megmozdulnak és megkérdezik tőle:

— Hogy aludtál?

Sokáig gondolkozott, de a szám nem jutott észébe. Nagyon elfáradt. Reménytelenül nézett fel. Akkor meglátta feje fölött a nagy fát, amely oltalmazóan kiterjesztette ágait feje fölé. Mialatt aludt, átültették a fát oda az ágya tövébe. Egyik ágán ott ült Rikiki, az ausztráliai zöld madár, összekapott szárnyal, mereven, mozdulatlanul, némán. Mikor szólal meg? Várt egy kisideig, elgondolkozott a csöndben. Ezt a furcsa nagy fát, ezt a néma kis madarat látta valamikor már, nagyanyjának a szalonjában, a falon, üveg alatt, aranykeretben a régi biedermeier-himzésen: sirhalomra ábrázolt a himzés, a sirhalomra szomorú borult, egyik ágán bánatos kis madár ült. Most ő fekszik a szomorúfűz alatt.

Nagyon megrémült. Egyszerre megértett mindent, ráeszmélt borzalmas tévedésére. Ráeszmélt arra, hogy körülötte mindenki él, mindenki! Ráeszmélt arra, hogy ő halt meg.

Ejnye be jó...

MUZAFFER EDDIN (1835—1907)

perzsa sah 1905-ben egy pompás automobilt kapott ajándékba Párisból. Rögtön kiadta a rendeletet, hogy a gépkocsit próbálják ki.

— Felség — szölte a minisztere —, a motort spirítusz hajtja, spirítuszunk azonban nincs.

— Nincs-e? — vizonzá a sah — hát az én 1868-iki konyakom? Hamar ide egy üveggel.

Igy történt azután, hogy az automobilt a próbauton ötvenfrankos konyakkal fűtötték.

ANTISTHENES (Kr. e. 444—365)

görög filozófus egy napon hallotta, amint rossz hirben álló emberek dicsérték őt.

— Félek, — szölte ekkor a bölcs — hogy valami rossz cselekedetet követtem el.

EDISON ALVA TAMÁS (1847—1931),

a nagy amerikai feltaláló, elhagyott gyermekek közt nevelkedett fel. A nevelés hiánya később is, amikor már híres ember volt, legnagyobb bánatára sok kellemetlenségbe sodorta.

Amikor Patti Adelina olasz operaénekesnő rövid vendégszereplésre New Yorkba érkezett, Edisont barátja, Roosevelttel, bemutatta a dívának. A híres énekművész nő rendes szokása szerint nagyon barátságosnak mutatkozott. Távozáskor pedig Edison így bucsuzott tőle:

— Köszönöm, asszonyom, a kedves fogadtatást. El vagyok ragadtatva. Sohasem fogom elfelejteni ezt az estét, hála az ön kedves kis szeméinek.

Az utcán Roosevelttel így szölte Edisonhoz:

— De miért mondott ön oly ostoba bókot PATTINAK?

— Hogyan? — reszketett Edison. — Azt mondtam, hogy szép szemei vannak.

— Azt mondta, hogy kis szemei vannak. Midőn egy hölgynek bokolni akarunk, akkor azt mondjuk, hogy szép nagy szem van. Ön borzasztó illetlenséget követett el.

Edison elrémült.

— Illetlenséget? Oh! — mormolta.

Egy sugallattól követve visszafordult és sietett fel a művész nőhöz. Berontott Patti lakásába, mint egy gőzturbina.

— Asszonyom — mondta lihegve —, Roosevelttel azt mondtam nekem, hogy beszédmodoromból hiányzott a finomság, amikor azt mondtam, hogy kicsi szem van. Nem, asszonyom, önnek a szemé épúgy nagy, mint a lába, a szája és a keze.

És boldog volt, hogy így jóvátette illetlenségét.

Borpárbaj

IRTA KINIZSI ANDOR

Már napok óta olyan volt a házban a hangulat, hogy minden pillanatban félni lehetett: no, most robban! Az öregur döngő léptekkel járta a szobákat, valósággal üvöltözött a cselédekre, egyszer belerugott kedvenc vizsgálójába is és minden tíz percen úgy bevágott maga után egy ajtót, hogy a falakról lassan hullani kezdett a vakolat. Emberevő kedvében volt.

— Tisztára hógöye lett az ur — mondta este a konyhában Bálint, a kocsis, halk keserőséggel. — S e mind a Királyné miatt van. A fivőre szerelmes belé, de ő nem szívelheti a családot, pedig szomszédok. Ki affene látott már ekkora csudát?!

— Tíz éve tartja velük a haragot — szót közbe Julcsa szakácsnő.

— Hátosztán. Mos maj kibékülnek, ha Gázsí urfi békóti a Katinka fejét. Ez is vána rendjén: hosszú harag után gyűjön a még hosszabb béke és boldogság.

Megszólt a csengő. De úgy, mintha tövestül akarták volna kitépni a drótfát. János, a kisasin már ugrott is és rohant befelé.

— Lassan másztok, mint a kukac, te! — dühöngött rá az öreg Csáki. — Eredj le azonnal a pincébe és hozz rendbe mindent. Tiszta poharak, gyertyák, gyújtó legyenek kéznél. Vidd le magaddal a puskámat is, töltenyekkel, de fűgőbben szedd a lábad!

A kisasin ész nélkül száguldott a turesa parancsot teljesíteni.

Öreg Csáki pedig zsebre vágta dohányoszacskóját, markába kapta pipáját és öles léptekkel rontott a fia szobájába.

— Gázsí, beszédem volna veled. Gyere.

A fivő palástolt keserőséggel nézett hatalmas apjára, azután szótlanul elindult utána. Tudta, hogy itt a döntő pillanat. Az a győtrő feszültség, amely napok óta megmérgezte kettőjük életét, most fog rettenetes szavakban és indulatokban kitörni. Harc lesz és félelemmel gondolt arra, hátha nem ő talál győzni. Akkor pedig vége mindennek, mert irtózatossá akarata apja örökre elszakítja a fekete hajú, edes szemű Király Katinkától.

A pincében három szál gyertya világolt. Az óriási hordók hűvösében kísérteties volt a hangulat s az öregur fegyvere sötét kegyetlenkedéssel komorított az asztalon. Csáki dobbanó léptekkel ment a pince hátsó zugába, a lopóval perc alatt teleszitta a kétliteres kancsót, aztán koccantatta az asztalra. Töltött két pohárba.

— Igyál!
— Mit akar, édesapám?
— Igyál! Az egészségedre.

A fivő még mindig nem értette a dolgot, azért beleivott a pohárba. Csáki azonban ököllel vágott a vas-tag tölgyfa-asztalra.

— Ki, idd ki egészen! Ne szopogasd, a kutyafejét!

Gázsí kihörpintette a bort, felállt és ezt mondta:

— Mit akar tolem, apám?
Az öreg hunyorgó szemmel nézett rá és nevetve válaszolt:

— Megmérkőzünk, hékás. Érted-e? Itt a bor, bírod te is, én is, hát addig maradunk, amíg egyikünk kiadul. Te fogsz alulmaradni, haha, és akkor szavadat adod, hogy szakítasz azzal a leánnyal. Ezt akarom! Ha azonban fel mersz állni, hogy gyáván eliszkolj, inkább keresztül lölek. Még ma elintézzük ezt az ügyet. Nem tűröm tovább, hogy a hátam megett a legnagyobb ellenségeimmel cimborálj.

— Apám, én szeretem Katinkát.

— Mit bánom én, majd elfelejted. Engem szeress, az apádat s ne azokhoz huzz, akik gyűlönek bennünket.

— Én tudom, hogy nem gyű...

— Tartsd a szád, gyerek. Inkább igyál. A bor a legjobb barát, a legübb feleség, a legokosabb tanácsadó, benne soha sem fogsz csalódní, mint az emberekben. Igyál, ettől megjön a te eszed is!

Töltött és koccintásra nyújtotta öblös poharát. Az első kuncsó negyedóra alatt kiürült, akkor hátrament az öreg és hozott újra. Az ital ereje lassan szétömlött tagjaikban és szavaik megsűrűsödtek tőle.

— Édesapám nincs jóindulattal Királyékhöz — vágta fel a fejét a fivő —, holott semmisen kaptak össze akkor. Ennek tíz éve már, nincsen értelme, hogy tovább mélyítsük a harag árkat. Anyám is

mindig a békét akarta, szegény, csak nem bírt édesapámmal. Majd én...

Az öreg ordított egyet.

— Mit te?! Azt hiszed, hogy dacolhatsz az akaratommal? Mérkőzünk, majd meglátod, ki a nagyobb. Gyűlölnöd kell őket, érted?! Ha az ital felvilágosítja ostoba agyadat, akkor rájössz, hogy nekem van igazam. Igyál, fivő, nem tréfálok!

— Állom a harcot, apám, nem hátrálok.

Különös párbaj volt ez a libegő gyertyafényben. Az öreg Csáki lobbanó indulattal döntötte magába az aranyárga bort, fia óvatosan nyúlt a pohárhoz, de kitarított. Ittak vesztettül. A kancsó másodszer is kiürült, hiába, az öreg azonnal telehuzta megint, nem tágított. A második liter után rápöfékelt és esendesen próbálta megkísérteni a fivőt. A hagnaj kedves lett, ravasz, rábeszélő.

— Nézd, Gázsí, úgy sem bírsz velem, miért makacsokodsz? Ha talán úgy érzed, hogy fájni fog üsse kő, férfi vagy, meg itt az ital. Örömet ad, asszonyt, but feledtet, báterrá tesz, meggyógyítja kehes nyavalyádat, vidámmá teszi az életet. Hozzá menekültem én is, amikor sujtott a sors. A bor megvigasztalt. Ha vele vagy, nem érzed magad egyedül. Hát éve csak mellette tudom elviselni az egyedüllétet.

NAPOS OLDAL

***

Az Olvasó közbeszól

Ne méltóztassék tolem rossznéven verni, hogy ezuttal ugynevezett személyes kérdésben szólalok fel, de az az erzesem, hogy habár jelen szerény kis felszólalásom kétségbevonhatatlanul személyes jellegű, de mégis, bizonyos mértékig, egyúttal közérdekűnek is minősíthető.

Ugyanis az történt velem, hogy néhány kedves Olvasónk közbeszól.

Legutóbb két kis írásomra kaptam egy pár igen kedves és megtisztelő levelet, melyeket ezuton is köszönettel nyugtázok. — ez az ügy személyi vonatkozású része.

A közérdekű pedig a dologban az, hogy a címemre érkezett levelek között van kettő, amelyek tartalmuknál fogva — úgy érzem — nemcsak nekem szólnak, hanem közérdekből, a nyilvánosság elé is kívánkoznak.

Az első számú levelet Szegedről kaptam, cukor-ügyben. Pontosabban: azoknak a cukroknak ügyében, amelyeket annakidején, bácskai gyerekkoromban, olyan kimondhatatlan élvezettel szopogattam, de amelyeknek listáját — bevallom — nem közöltem elég kimerítő pontossággal. Ebbeli mulasztásomat készséggel elismerem és ezennel átadom a szót szegedi Olvasónknak, aki — többek között — a következőket írja:

»En is bácskainak számítom magam, noha budapesti vagyok, de az összes vakációimat ott töltöttem, a Bácskában, így hát a hajdani »főcukrokra« én is nagyon jól emlékszem. Köszönöm,

hogy nem engedte feledésbe menni őket, mert boldog idők cukrai ők. Az én fiam is vesz »alvét«, no de ez nem a mi igazi alvétnk. Ez például éppen csak hogy ragad, de hogy a plombát kihuzná az ember fogából, arról ennél már sajnos, szó sem lehet!

Hanem én most még két cukorra emlékeztetem. Talán örülni fog nekik. Ez a két cukor a mákos rudaeska és a fekete cukor.

Emlékszik? A mákos rudaeskat szabályosan úgy kellett enni, hogy a két végét felváltva szopogattuk, ernyedetlen szorgalommal mindaddig, míg csak a cukrot ki nem oldottuk a kompozícióból és hátra nem maradt egy ágas-bogas, nyelvet és ajkat egyaránt sértő koxidarab, egy öröletlen mák-konglomerátum, aminek már semmi íze se volt, de megettük.

Hogy pedig a fekete cukornak miért volt cukor a neve, azt még ma sem tudom. Semmiféle cukori tulajdonságot se lehetett felfedezni benne és rajta. Ize leginkább a bőrkesztyűre emlékeztetett. Kétféle alakban került forgalomba.

1. Lapos, keskeny pertli.
2. Vékony makaróni.

Ugy kellett enni, hogy egy centimétert szájba vettünk és harminc kilógott. Szépen végignyult a matrözbluzunk maslijának az aljájá. És mivel így lógott és csak milliméterenként fogyott, igen alkalmas volt arra, hogy az ugrálások és szaladgálások közben

— Asszony kéne a házba, jól mondja, hogy egyedül vagyunk, apám.

— hát hozz, nem bánom, akárkit, csak ne azt a jányt!

— De én őt szeretem.

— Még most is józan vagy, kölyök? — harsogta az öreg és talpra ugrott. — Hát jó igyunk tovább. Életre-halálra!

Rohant hátra friss borért.

A gyertyák lángja már igen alul lebegett. Legalább négy liter bort ihatott meg fejenként a két ember s az ital hatása kezdett kiütközni rajtuk. Az öreg Csáki valósággal felmagaslott az asztalnál, fia annál jobban csuklott össze. Érezte, hogy már nem tart sokáig ez az eszevesztett párbaj, ki fog dülni és akkor?

— Igyál, ne félj! Vagy megtörsz, vagy belepusztulsz! — rikácsolta az öreg, megragadta a kancsót és abból döntötte magába a bort. A karja a következő pillanatban lehanyatlott s a hatalmas test egész súlyával, bámulatan zuhant a löca mellé. A fivő rémülten kiáltott fel:

— Édesapám!

Mikor két héttel később botra támaszkodva először jöhetett ki betegszobájából a megtört öreg, átmutatott a szomszéd határba.

— Eredj hozzájuk — mondta esendesen — és kérd meg a kezét. Üzenem nekik, hogy én öreg vagyok, nem tusázom tovább. Az épen maradt karom nyújtom atyafiságos parolára. Majd harcolsz te helyettem, ha megházasodsz — az asszonnal. No, menj, te győztél, a fiatal.

Azután mosolyogva hozzátette:

— Azért nekem volt igazam. Látnod, mégis csak a bor adott jótanácsot. Igaz, hogy kissé oldalba vágott, de ezzel mutatta meg az igazi utat...

főlvért jó bácskai por ráragadjon, a pajtasok zavartalanul ráköhögjenek, rátüsszentsenek, — ha pedig a fekete cukor tulajdonosa történetesen golyózott és gondterhesen hajladozott hol a golyók, hol a lyuk fölő, akkor szépen ide-oda huzigálta a fekete makaróni végét az édes anyaföldön.

(Nem mulaszthatom el itt leközölni egy másik Olvasónk megjegyzését sem, aki ugyancsak megemlékszik a fekete cukorról, de azzal büszkélkedik, hogy ő szogaforgó élvezeti cikket lényegesen higiénikusabb formák között fogyasztotta: a közepét rágta és a két végét, hogy valahogy le ne lógjon, a füleibe dugta. Hát Istenem: guszpus dolog, igaz?)

Na és most, csak egész röviden, rátérek a második számú közérdekű levélre is, mely a következőképpen hangzik:

»Egyik vasárnapi közleményére vonatkozólag, melyben panasolja, hogy órái nem járnak pontosan, tisztelettel felhívom szives figyelmét 1880-ban alapított üzletemre, melyben mindenkor szívesen álok rendelkezésére. Az árat megbeszéljük, nem fogunk összeveszni. Nekem az a fő, hogy ha meg lesz elégedve, tudassa ezt barátaival és ismerőseivel is, ami nekem is érdekes volna. Önnek is, így hát újból kérem, hogy ebben a közérdekű ügyben szíveskedjék velem választát mihamarabb közölni.»

Hát ezennel közlöm a válaszomat. Az óráink azóta már egy nagyjából rendbejötték. De miután a kedves olvasó úgy érzi, hogy ez a dolog »közérdekű«, ennél fogva kénytelen voltam levelet a nyilvánosság előtt nyugtázni és egyben a többi szives levélért is újból hálás köszönetet mondva, maradtam kitűnő tisztelettel:

Zágon István

Dezső bácsi postája

Barna Pisti és Evike. Mára többen pünkösdi verset írtak. Titeket közölnék az első helyen, mert ti a verseny kívül gyönyörű pünkösdi rózsát is rajzoltok, élvezettel gyönyörködöm a színeiben. Kís versesetek így hangzik:

PIROS PÜNKÖSD

Nézz csak ide, nézz csak oda,
Nem mese, valóság,
Kinyitlak a kis kertünkben,
A pünkösdi rózsák.
Kertész bácsi szépen kérem,
Tépjén le egy szálát,
Pünkösdi van ma, hadd vigyan bə
Nagy örömmel,
Az édesanyámnak.

Fischer Annuska. Magyar verset írtál pünkösdre, pedig — mint írod — nem is jársz magyar iskolába. Ezért kétszeresen örülök írásodnak.

PÜNKÖSD

Itt a pünkösdi, itt az öröm,
A sok kisgyermeknek,
Az anyukák e készítik,
Az új ruhát és cipőt.
De a kis árvácska, kinek anyukája
Többé nem nyílja ki szemét,
Sirjára borul szomorú szívvel,
Várja a pünkösdjét.

Molnár Zsuzsi. Ne haragudj kedves Zsuzsám, de anyagtorlódás miatt egy héttel később közlöm a verseset:

KIS GYERMEKEK

Örüljétek pajtikák, megjöttek a madárkák.
A kis fecske, gólyamadár, ki kelepelve tova száll.
Rügyeznek most már a fácskák, zöldül a mező
s a határ.

A fűj vígan pittyapalattol,
Kisgyermekek vigadjatok.
Futkoszatok ki a rétre,
Táncra kerekedve szépen.
Vigadjatok, daloljatok,
Míg csak be e nem fáradtok...

Bezeg Mátyi. Nagy részvétellel olvastam, hogy Tavankuton is pusztított az árvíz. Végig egész Európán, mindenütt magyart tett hajléktalanná a víz. No de majd megsegít bennünket az Isten! Ha a levelemben említett továbbképző tanfolyamot hirdetik, arról idejében értesítelek, bár őszig most már aligha kerül rá a sor.

Németh József. A kérdezett címek a következők: Jávör Pál, Budapest, Kékgolyó u. 10. Páger Antal, Budapest I. Tamás ut. 40. Erdélyi Mici, Budapest V. Pozsonyi ut. 24. Karády Katalin, Budapest, Molnár ut. 30.

Pihó József és Bagi Mariska. Édesanyád nevenapjára szép kis verset mondtál:

KÖSZÖNTŐ

Bu fellege ne tűnjék fel,
Soha élted látkorán,
Tisztán ragyogjon a csillag
Boldogságod kelet egen.
És ha néha a szenvedés
Hozna is rá feléget,
Oszlassa el sugarával,
A hit, remény, szeretet...

Pipus Zoltán. A baromfiudvarról írtál kis verset:

TAVASZ A BAROMFIUDVARON

Nagy a sürgés-forgás a baromfiudvaron,
Kakas koma kukorékol, nézzétek csak szomszédok!
Amott jön a kotlós mama rengeteg kis csibével,
Kotyog ahogy csörén kifer, nekünk helyet adiatok.
Mi vagyunk a gazdaasszony legkedvesebb csibéi,
Nekünk adja legfinomabb kukorica-kását,
S ha megnövünk, nem va lja majd a kárát...

Gábor Babi. Azt panaszkod, hogy amikor beiratkoztál a Tündérországba, nem üdvözöltelek. Küön-küön minden új tagot nem üdvözölhetek, de az üzenetek végén mindig közlöm, hogy kik az új tagok. Ha innen is kimaradtál, úgy hiba történt, melyet most úgy igyekszem kijavítani, hogy közlöm a tavaszról írott verseset:

TAVASZ

Isten hozott szép tavasz,
Mégérkezéél hozzánk már!
A hosszú tél után mégis,
Tavasz vár reánk?
Kivirágzóit rét és fa,
Minden fel van öltözve,
Színes, szép ruhába.
A madárkák is örülnek,
Mert ők sem fáznak már,
Csicseregnek, énekelnek,
Mindenfélé öröm van.
Isten hozott szép tavasz...

Kohajda Erzsike (Mó), Bagi Mariska és Piko József (Marionos), Sipos Imre, Ilankovics Juci, Nagy Palócz Mátvás, Gombár Ilonka (Temerin), Koskocs Katka, Lefelhöz Feri (Petrovgrad), Szegi Bözsi, Makó Sanyika, Stefanovics Annuska, Mlankovics Ruzsica, Nagy Verica és Juliska, Martovics Irma, Tóth Juliska, Hagyuás Vikória, Szilák Pista, Zsemberi Misi (Petrovgrad), Adám Sanyika, Kremer Bandi, Kessler Sasa, Teleki Endre (Horgos).

Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérország táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

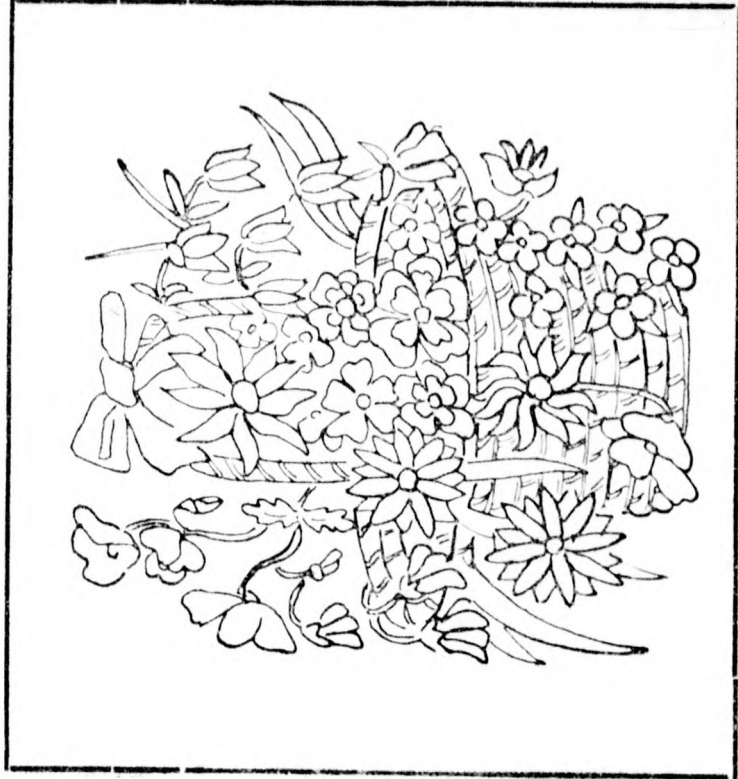

A REGGELI UJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLÉKLETE — Szerkeszti: DEZSŐ BACSI

Pünkösdi

Hozott Isten, szép tündérünk,
Tavasz királymője,
Virágkőntöst tergetéél
Erdőre, mezőre!
Kicsiny bogár, dalosmadár
Örvend szüdből néked,
Vidám bogárzummögéssel,
Madarak dalával!

Ezer jóval feléd meg
Az erdőt, a rétet!
Pünkösdi napján hadd köszöntsünk
Édes illatárral,
Vidám bogárzummögéssel,
Madarak dalával!

Fessétek ki a képet rajzoltok szerinti. A festmény azután kioldjátok a Tündérország szerkesztőségébe.

A beküldő neve és címe:

A festményt és rajzot megjelölt beküldők között több jutalmat sorolunk ki.

A pünkösti rózsá

A gyermek Jézus nagyon szerette a virágokat. Volt is neki egy szép virágos kertje, ezt kora tavaszi késő korig őrizte. Nem is nyíltak még a virágok, csak a zöld levelek látszottak. Ekkor a kis Jézus éppen virágos kertjében járt, amikor a kis Jézus éppen virágos kertjében járt, amikor a kis Jézus éppen virágos kertjében járt...

— Hesse, te csunya béjál! — kiáltott hirtelen Jézuska, kis kezét tiltva emelve fel. A csunya béjál megszövegelt magától és azonnal tovaszállt, a kis fecskenemadár pedig félig ájultan hullott le Jézuska lábához a földre.

Jézuska tenyerébe vette és megsimogatta, mintha a kis madár mindjárt magához tért. Kinyitotta száját és egy kicsinyke magot hullajtott le Jézuska tenyerébe.

— Messze földről hoztam ezt a magot és haddól neked adom — mondta a fecske. Jézus megköszönte a kis madár ajándékát, el is vette rögtön virágos kertjébe.

A magocska nem sokára kikelt, de bizony csak kessacska fejlődött új környezetében. A rózsza, a szegfű, a nárcisz már javában nyíltak. Illetve, amikor a kis Jézus éppen virágos kertjében járt, amikor a kis Jézus éppen virágos kertjében járt...

— Kár a napsgárért és a levegőért, amit bentlenek vagyunk megszokani veled — szölt rózsán a szegfű. — Kár a nedvességért, amit elszívsz előtünk a földből — szölt a természet kényes, büszke nárcisz.

Kuszták és elszívják előle a föld nedvességét. Szárukra főléje hajoltak és leveleiket sávorodásra térték szét, hogy a napot és levegőt is élvezgék előle. A kis Jézus éppen virágos kertjében járt, amikor a kis Jézus éppen virágos kertjében járt...

— Te szegény kis Jézus, hát nem évről-évről magad az én kis kertemben? Vagy nem tudsz megszokni itt, a többi virág között? Nem tudod, hogy itt lesz pensokára Pünkösd vasárnapja, amikor a virágok mind teljes pompába öltözve, köszöntik majd az érkező nyarat? S a legszebb virágok közöttük a rózska foglak az Ur szent alkalmát ünnepelni?

A kis Jézuska azonban így is megérett és nem kerdezett többet. De nem is igen ért rá most már kis virágjaival annyit foglalkozni. Nagy szárazság kövélkezett, a kútak kiapadtak és az emberek hiába imádkoztak esőért a jó Istenhez. A házareteknek a messze folyóra kellett menniük, gyors vízhez jussanak. Jézus is veült csemeté, minden nap egy-egy korsó vizet hozott haza szüleinek, akik odahaza munkálkodtak. Azután a betegeteket és a tehetetlen öregeket vette sorra, akik ke senki sem ért rá törődni, hogy egy-egy kortynyi vízzel őket is feloldja. Este volt már, mintha fáradtan hazatért és nem maradt korsójában egy csöppnyi víz sem kis virágos kertje számára.

Jézuska kerjének büszke virágai napról-napra bágyadtanban hajlottak le fejüket. A rózsának, szegfűnek és nárcisznak is be kellett érniük pár csöpp harmattal reggelente.

A három büszke virág azonban nem tudott megnyugodni benne, hogy nekik is csak egy-egy csöpp harmat jusson.

Nem igazság, hogy Hajnal tündére minden virágnak egyforma mértékkel mér a harmatot. A szebbeket több harmat illetné meg, a csunyák pedig, mint ez a sápadt kis Jézuska virág is, itt, hadd pusztuljanak. Nem lenne kár értük. Így sugdolódtak egymás között. De meghallotta ezt a szívtelen beszédet a kis Jézuska virág is és így szölt hozzájuk szelíden, szeretettel: — Igazatok van, nem érdemlem azt a pár harmatosöppet sem, amivel a Hajnal tündére tarlja meg a lelket bennem. Ezentúl hát azt is nektek adom és kívánom, legyetek még szebbek, még virulabbak tőle, hogy Jézuska helyettem is minél több öröme teljék tibiennetek.

Böblein kezamunkázlet ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Nagy Annuska (Turgenyeva 26) a Nasa Michara ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Zsófia Samu (Turgenyeva 15) a Truppel Bácsi ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Pichler Annuska (J. Vujicsa 3) a Konstantinovic cég ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Knebl Béla (V. Micsica 4) a Perepatics Bácsi ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Barotti Béla (Kr. Petra II. 37) az Issay Bácsi ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át.

Gyerekek ügyeljenek, hogy a nyeményszalvényt legkésőbb péntek estig vigyék el, mert különben érvényét veszti.

BETÖRLEJTEVÉNYEK

1. Kenderesi Annus
2. Zlahi Otto

3. Feher Kató
4. Bozsai Szinisa

KERESZTLEJTEVÉNY
Közli: Lázár Jolán

1	2	3	4	5	6	7
8	9a	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26		

Vizsnyites: 1. Turelem kell hozzá 8. Nevelővel jó ellentét. 9. IA. 10. A.M.A. 11. Szagló szerv be-tárhány. 12. Török ferti nev. 14. Vissza idomutató. 15. Két szó. 1. személynévmás. 2. kötőszó. 16. Nem buta. 17. Iboljka beceneve. 19. OSU. 20. Kér-dőszó. 21. Szülő. 23. A C. 24. Női név utolsó betű felcsigés. 26. Papi viselet.

Függőleges: 1. Régebb. 2. Rajna kezdete. 3. Mátkra. 4. Rokon féle. 5. Vissza kerthi számszám. 6.

Azonos mássáhangzó 7. Eső után sokszor ilyen kell beölekedni. 7a. Fontos bizonyíték. 11. Szláv nemzet. 13. Ik. 14. Régi ünnep. 18. Gyű-mölcs. 21. Név. ős személynévmás. 22. Aletlja kezdete. 24. I V. 25. Azonos mássáhangzó.

FOGYORLEJTEVÉNY
Közli: Szántai Margi

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15

OSZLOPREJTEVÉNY
Közli: Hegyi Maritka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33

A vastagon rajzolt sor egy híres magyar vil-lós volt.

MEGFEJTES

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

OSZLOPREJTEVÉNY
Fogyorlejtény: 1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____ 5. _____
6. _____ 7. _____ 8. _____
9. _____ 10. OLOS
11. Balkezes

MEGFEJTES
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Arva Józsi pünkösdsje

Arva Józsi kiinn lakott a faluvégén,
Édesanyja, édesapja elhalt régen...
Egy parányi nádas viskó,
Kivül-belül ütött-kopott:
Ehnyit volt a nagy örökség,
Amit arva Józsi kapott!

Abban húzta meg magát az istenadéla,
De a fejét bubátnak mégsem adta:
Sohasem félt a munkától,
Helyén volt a szive-lelke.
Gyereksíróval napszámba járt,
Egész falu megkedvelte...

De mikor a pünkösöd ünnep közeledett,
Arva Józsi bus könnye is megereledt,
Megrattant anyját, apját,
Felöltözött ünnepelőbe,
S kiballagott szomorúan a
Faluszéli temetőbe...

Faluszéli temetőben szegény árva,
Rebörült jó szülei sírhalmára,
Milyen jó volt, amig élteit...
Igy tűnődött ott magába,
S Arva Józsi s sírhalmom
Elaludt nagy bánatába l...

...Meglátta egy öreg nyuszi, megsajnálta!
Piros rózsza virított a kosarába,
A sírhalmom zöld fűvébe
Fészket csinál lopva, csendbe,
Egész csomó piros rózsát
Kosarából belecsente...

...Arva Józsi, hogy felébredt, száját látta:
Ilyen csodát életében sosem látott,
Azután a sirra nézett,
Korhadt fáját átkarolta,
S a hálát, mit szive érzett,
Fejfájukra rácsókolta!...

A LEGKÉNYESEBB ÉS LEGPUHABB FÉMEK

Minden tiszta fém közt, melyet eddig megvizsgáltak, a platina fémcsoporthoz tartozó irídium a legkényesebb. Az irídium után, melyet leginkább a földtőlak heggyére szóktak alkalmazni, a következő legkényesebb fém a molibdén, a harmadik helyen a wolfram következik. A tiszta fémeknél sokkal keményebb fémeket állítanak elő elegyítés útján. Ilyen például az acél, melyet főként nagy szénmennyiségű vasból készítenek. A titánium szilíciummal való elegyítése is oly kemény, hogy a késsel, melyet ebből készítenek, úgy lehetne vágni a gyémántot, mint az almat. Valóban a rubidiumot tartják a leglágyabb fémnek. Csakugyan oly lágy, hogy még a tűzfokos hűtőben is úgy lehet gyúrni, mint a viaszot.

nárisa, hogy Jézuska kijöjjön közéjük és közoruba levee elvigye őket a templomba, Isten oltára.

S a sok ünnepelőbe öltözött virág között már félig elhervadva, haldokolva várta Jézuska a kis jótevőny virág is. Szerényen meghúzódott a többi áránykában, hogy észre se vehessék, de azért nem tudott volna meghalni úgy, hogy tanuja ne legyen Jézuska örömeinek, ha meglátja majd kertjének ünnepelőbe öltözött virágait.

Kora reggel volt még mikor Jézuska és édesanya iképtek a kertbe. — De gyönyörű virágok! — kiáltott fel Mária meglepetten. — Isten csodálja, hogy el nem pusztultak ebben a hetek óta tartó szárazságban. Jézuskanak azonban csak nem derült fel melyre az arca. Csak nem sietett koszoruba fonn a fejébe haldokoló pompás virágokat. A kis jótevőny virágot kereste. Már alig volt élet szegénykében. Utolsó erejét is összeszedve igyekezett elbujni Jézuska tekintete elől. A kis Jézus azonban mégis meglátta és könnyes szemmel hajolt le föléje.

— Nekem te vagy a legkedvesebb virág — szolt hozzá gyngyden és elszáradt leveleit végigsimogatta. — Legyel olyan szép is, mint amilyen nagyon szeretni tudtal!

A haldokló kis virág Jézuska szavaira szempillanás alatti magasa nóit ki a többi közül. Leveleit megizmosodtak és za elszáradt kicsiny bimbófelek duzzadtan írták szét égőpiros színű szilimalkot.

Hosszu száradn ringadozó, szép pünkösdi rózsait az előbb még száradó, fonnyadó virágból. A rózsza, szegfü és a nárcisz bünbánóan hajtották meg előtte fejüket. O volt a legszebbik valamennyi között: Pünkösöd rózsája, Jézuska kertjének királynője.

Jézuska letépett egy szálát, a legszebbet befőlte és alkához emelte. Közben egy könnyeseppje is odahullott a pünkösdi rózsza piros szirma közé. — Oh, milyen pompás, üdítő illata van! — mondotta Jézus. Majd édesanyjának adta a pompás virágot. Mária kebrere tűzte, majd sóhajta szolt: — Az illat a virágok imádsága. Ennek a pünkösdi virágnak illata talán éppen esőt könyörögni szall fel az Ur zsamolyához.

A pünkösdi rózsza illatával együtt azonban Mária sóhaja is szállott az Urhoz és magukkal vitték Jézuska könnyeseppjét is, ami odahullt a piros szirmok közé. És abból az egyetlen könnyeseppből hatalmas fűhő kerekedett.

Amire Jézuska Máriával együtt koszoruba tűzte kertje virágait, már az egész égboltot felhő borította. S mikor a templomban felhangzott az embekek imája és az oltáron fonnyadozó virágok illatával együtt szállott az Eg felé, odakünn leheltek az erős esőcseppek. A jó Isten áldásával együtt szeretet, béke és vidámság árasztotta el a földet.

A pünkösdi rózsza üde illata pedig azóta is imádkozva szall fel piros Pünkösöd mosolygó halnán a jó Isten zsamolyához. Talán a mi szebb s jk b magyar jövőnkért való imánkat is felviszi n gával.

Péterke, Dezső Janika, Bommenreder Tibi, Biczók Laci, Bolfik Gyuri és Józsi, Kampus Olga, Schank Irénke, Baog Irénke, Balog Eszti, Wekerle Imre, Varga Pistika, Straub Mariska és Gricke, Illics Mira, Balogh Dezsőke, Spiller Lenő, Varga Rózsika, Béli Mariska, Sándor Tibi és Irénke, Pethő Magduska, Trifun testvérek, Spiller Herta, Ebenhardt Magda, Ka ocsay Rózi, Bogya Marica, Trailov Zorka, Schinagl Maca és Franc, Huff Mariska, Sipos Imre, Tajthy Verica, Orla Veronka, Gavrilovics Rajka, Banka Veronka, Koleszár Rózi, Kelemen Ilonka, Hollósy Hajnal, Molnár Eszti, Erdélyi Leika, Križsán Judica, Németh Ottika, Gönczöl Ferenc, Hilerger Barbara és József, Burics Mária, Ljubica és Vjekoslav, Ferber Juliska, Inhof Bózsike, Simokovics Janika és Ferike, Gábor Babi, Pipus Zoltán.

A sorshúzásnál Molnár Károlyka és Veronkának (Grob yanszka 4) kedvezett a szerkesztő a Wáhl-fele dessert cukorkára szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Mókus Ilonka (Kr. Petra II. 67) a Hering Studio fenyképre szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Sisa Juliska (Rumenacska 97) a Mignon cukraszda öt utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Lubastyk Rózi (M. Toplica 3) az Húság képes főnyal könyv ajándékát a szerkesztőségben vegye át. Lefte holz Feri Gunduliceva 82) a petrovgrádi Papyrus üzlet ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Nagy Endre Lászlónak a Schade Bács ajándékát postán küldjük el Mali Igyosra. Róka István és Péterke (Tolstojeva 27) a Konzum üzlet ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Mókus Rózsika (Poenkareva 20) a Royal foto fenyképre szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Nagy Juliska (Gajeva 21) a Schön Maira kezimunkáiban et ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Martin Robert (Luu Bartua 52) a Gölyabazár ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Gertner Feri, Mari és Pisti (A. Szanticsa 14) a Klippel Bács ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Fülöp Jenő és Gyurika (Dudarszka 41) a Lerch Bacs ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Hauser testy. (Szl. Popovicsa 17) az Union cukorkauzlet ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Kenyeres Rózsika (Safarikova 29) a Holik Bács ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Horváth Irénke (Ustjavszka 28) a Fleischmann Bács ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át.

Ki a szabadba kifetésének nyertes Koleszár Rózi (Puskynova 14) a Mignon cukraszda öt utaványt a szerkesztőségben vegye át. Bolfik Gyuri és Józsi (K. Pecsanca 5) az Onovics Foto fenyképre szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Kukler Rózi (Luu Bartua 61) a Martin Bács ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Kenderesi testvérek (L. Koszicska 6) a prva jug. kem. fabrika ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Tóth Lujza (Mileticeva 1) a Menahem Bács ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegyék át. Traillov Zorka (Turgenyeva 17) a Klippel Bács ajándékára szóló utaványt a szerkesztőségben vegye át. Somogyi Bózsike (Ciri Metod 16) a

dóg Irénke, Mókus Józsi, Hagymás Viktória, Tandori Dezső, Krezsán Margit, Vali és Erzsike, Juhász Margitka és Erzsike, Oravec Herminka és Erzsike, Oravec Herminka és Irénke, Martin Róbert, Uri Janika, Tóth Jusztika, Teichmann Jakcsi, Vasas Ilonka és Ferike, Milankovics Ruzsica, Guem Pistika, Schmidt Józsi, Somogyi Rózsika, Schrantz Margareta, Jenei Teruska, Kass'ler Sasu, Varbai Antika és Katica, Balog Irénke és Etuska, Resnyák Laci és Olga, Varga Rózsika, Busch Regina, Albert Rózsika, Topf Cunci és Grete, Schneider Stefi, Gärtner Feri, Mari és Pisti, Szugyi Pista, Martin Robert, Vasas Ilonka és Ferike, Balázs Rudika, Somogyi Bózsike, Rampus Olga, Fülöp Jenő és Gyuri, Lutz Ferike, Romanzán Valika és Misike, Fruza Adám, Onodi Iduska és Feri, Molnár Eszti, Sipos Adám, Onodi Iduska és Pirocska, Gombár Ilonka, Hornyak Márton, Nagy Endre László, Papp Laci, Czecek Imi, Károcsi Rózi, Fendrich Mihály, Kohajda Erzsike, Micsiz Magdus és Karcsi, Schnell Juliska, Miklos, Irén és Eva, Kaszás Zsófia, Guncsaga Józsi és Annuska, Csiffári Agi, Muszin Irénke és Tibike, Rusko Katica, Princ Szvetó, Pichler Annuska, Zimmerl Ilke, Bittermann Bózsike és Ottika, Schade Mariska, Jelenics Jászika, Horváth Karcsika, Bogvó Mariska és Bózsike, Ugrancics Mihály és Bócske, Sztrehárszki Juliska, Knebl Béla, Kóberc András, Lubastyk Rózi, Rác Gizi, Jung Józsi és Petyike, Szabó Mária, Szabó Magduska, Vancsik Feri, Bara Pisti és Evi, Horváth Károly és Etel, Makó Sanyika, Topf Cunci és Grete, Stefanovics Annuska, Kaszás Ferike, Lőrinc Ilonka és Ernőke, Fodor Janika, Nagy Pálóc Mátvas, Tih Izabel, Rankovics Nado és Mla Morgenstern Gyuri, Resnyák Laci és Olga, Stefan Oszkár, Damjanovics Gyurika, Albert Rózsika, Németh Margitka, Nagy Vera és Juliska, Bállin Olga és Mancika, Kuszi testvérek, Madacki Elek, Fodor Janika, Lovas Juliska, Horváth Irénke, Feber Kató, Pifát Katica és Magdus, Volkorez Marika, Nadi Ilonka, Nagy Bandika, Borhá Irnka, Pillser Márta, Czollner Rudolf, Gyula és Irma, Slemender György, Lukács Jani, Gál Fonka és eFike, Vékony Irénke és Janika, Pál Eszti, Menártovics Irma, Spáth Gertrud, Tandori Juliska, Nagy Mariska és Irénke, Drenyák Erzsike, Pétó Juliska és Pistika, Németh Péter és Bózsike, Feber Gusztli, Horváth Marika, Veruli és Teculi, Takács Teréz, Mátvas Lajos, Zoltán és Géza, Lukács Juliska, Nagy Margitka, Gizike és Juliska, Doskoos Katica, Kiss Annuska, Vac avik Olga, Nagy Endre László, Mayer Olga és Mariska, Gärtner Mari, Feri és Pisti, Barta Annus és Viktória, Győri Bózsike és Laci, Lefelholc Feri, Popovics Mária, Kiss Katica és Ilonka, Bogács Lajos, Szegi Boriska, Ilankovics Juci, Molnár, Sántia Ferike és Pitike, Kugler Rózi, Ramazan Valika és Misike, Nagy Annuska, Buda Veronka, Dropka Bózsike, Skiravan Olga, Párazki László, Hauser Oszkár, Mel Jakob, Hacker Rizus, Bozoki Klárka, Hauser testvérek, Balázs Ibolyka és Attila, Budai Bózi és Ilonka, Faragó Aranka és Katica, Teleki Endre, Sütő József, Schlachter Franci, Fruza Margit, Trombitás Gyuri, Cseh Vicuska, Kirilovics Nado, Csupó Márta, Király Magda, Mell Katica és Annuska, Deák

Pinkösd

A tavaszi napugár előzárta a földön és kintestére egymásután bujnak elő a virágok. Elsőnek egy árvaszék utótte fel a fejét, de utána se szert, se száma nem volt az illatos növényeknek. Bodogán fűrészték az élhető napugárban és szirmalkat kitaráltak fejéje.

Olyan volt már a kert, mint egy színes kép. A közepén álló diófa nem is állta meg szó nélkül.

— Szépek vagytok, virágaim!

Minden virágosság meglélt, csak itt-ott mutatkozott fűres folt. És hiába várták a hely lakóit, nem mutatkozott.

— Milyen virág jön még közénk? — kérdezték végül csodálkozva.

— Oh, hát nem tudjátok, hogy oda a kert díszre telpszik? — felelte a mindentudó öreg diófa.

— Még nincs itt az ideje, késon nyílik és nem soká éli a pinkösd rózsát!

Kíváncsian várták za új fővevényt. Végre valóban megjelent egy kis zó d pont, de a napugár hamarosan megövesztette. Hatalmas lombozaru róvény lett belőle és csakhamar kitikközött a piros bimbó is.

A kert többi lakói szerelével fogadták a kis bimbót.

— Isten hozott! Isten hozott! — integettek feléje, de legnagyobb csodákozásra nem viszonozta az üdvözléseket. Büszken elfordította a fejét.

— Ej, de büszke jóság! — futott végig a híra kertben. A diófa is meghallotta a süttögést, de meg látta is a különös ismerkedést.

— Hallod-e, te pinkösd rózsát! — így szólította a következő reggen. Ne légy ilyen büszke, hiszen nem tesszel szert barátokra.

— Nincs is rájuk szükségem! — felelte fennbéljéva.

— Nono, mindenkinek szüksége van barátokra! — De nekem nincs! — hangzott a dolyfós válasza. — Legalább is ezekre nincs szükségem! Csak nem barátokozom ilyen egyszerű virágokkal?

— Ne beszélj így, gyermekem! — ingatta lombjait a diófa. — Mit is tudsz te az életéről?

— Elleget tudok! Én utálok a keret és ez nekem elég éli!

Igy beszélt a pinkösd rózsza és azután sem barátkozott a többi virággal. Hiába szólongatták, kedveskedtek neki, gunyos hangon utasította vissza a közelébe és végül már nem is felelt senkinek. Természetesen a többiek is elfordultak tőle és nem sokára magára maradt. De mit törtődött minderre? A nap heve gyönyörű virágga fejleszlette és fakadó bimbója sok bámulóra akadt.

Közeldett pinkösd ünnepe. A virágok örömmel készüdték e nagy napra, hogy még szebbé varázsolják a keret. A rózsza is észrevette a nagy készüldést és elhatározta, hogy ő is szelnyijja magát, hadd lassák teljes pompáját.

Elerkezett az ünnepe. A kert lakói korán értek és egymásután bontogatják keljüket. Mire a rózsza felbörtent, va amennyi lakótársas ünnepléstől álított.

— Most látnak majd csodálat! — gondolta büszkén és teljes erejével látta szét szirmait.

Csakhamar magára vonta a többiek bámulata-

lét. Jól hallotta a csodálkozó felkiáltásokat, de a diófa szomorú süttögése már nem jutott el felébe.

— Nagy ára van ennek a szépségnek!

Két napig tartott a parádé. A második nap estején a udni teret a virágok hiszen most már ismét beháznak jönnék, minék az ünneplő köntös? A pinkösd rózsza is elfáradt a gyan pompázásban, szelelet vo na nyugovóra temi. Ígykezett összehuzni szirmait, de mintha elhagyta volna az ereje. Bárhogy erő ködött, nem sikerült ígykezze te és még inkább széttért a nehez szirmozat.

— Nem bírom! Mi lesz velem! — sikoltozta, de a nagy erőlködsben hangja is meggyengült már. Csak az éber diófa fe lt szavaiba.

— Ez a vége pompádnak! — mondta komor hangon. — Szímaid elfáradtak és többé nem csúdnak össze! Rövid az életed, befejezéséhez közeledik!

A pinkösd rózsza szeméből könnyek pergették le.

— Miért is büszkélkedtem hárt? Oh, de sajnálom! Másikent cselekednék, ha újra kezdehném az életet!

— Most már kész! — felelte a diófa.

Reggel pedig a földön széksórva találtak a pinkösd rózsza ünneplé kontöcsét.

Pista börtönőr lett

Jól, mi történt tegnap éjjel.

Emondom sorjába: Feljázadtak a játékok A gyerekoszobából!

Este még mind ott pihenek A helyükön sorban, Reggelre meg kiút bevetek Utvaron a porban.

Ugy történt, hogy a hős Teddi Kalandokra vágott, Be akarta kóborolni Az egész világot.

— Aki akar, velem jöhet! — Büszkén jelentette Lovasokának, elefántnak Volt is hozzá kedve Több se kellett a zebra-nak S a négerbabának!

— Hiszen minket Afrika Rágen hazavárnak!

Tündérbaba, matyóbabba, A tarka pojóca, Versenyezve kábóllal: Rendet csinált Pista.

— Megyek Afrika-ba!

Nem marad itt egyikük se.

Indulj, vezess Teddy vitéz Ejjén a szabadságra! Ki is szoknek az ablakon. A kutig élérnek, De a cimmos csak busugra Hamar az egészet.

Bodri kutyra újat állja A vándorosoknak: — Mik ki nem jön a kis gazdám, Odébb nem eresztitek!

Reggel, ahogy Pista ébred, Mind eltunték a játékok, Úres a láda. No, azután, volt hadd el hadd, Rendet csinált Pista.

A sok hasonlatlan fikóit Mind börtönbe csukta. Ott a nyári élkamra Ugyis tíres éppen, Úveg alatt, pole tetején El is fémek szépen De az árukok cica Legjobban megáta. Bundáját a Bodri Kutyra Bizony megbáta!

Pinfösöd

Az apostolok szomoruan tekinttek a mennybeálló Krisztus után, akivel minden bizonnal reményük, erősségük, bátorrauguk előtt Kris gyermekként tancsátalant, féltelmel eltelve, szivekben igaz fájdalommal ábbentek egyedüllétkre... A jó pástor eltávozott és itt maradt a nyádj... Ám a jó Jézus angyal által megvizsgálta őket, megígérte, hogy elhalli nekik a Szent Léket.

Pinkösd után, az Ur mennybemenelete után tíz napra, egybegyűltek az apostolok. Bezártokztak... remegtek az üldözötetéstől... Egyszerre nagy szélzugas halatszott és tüzes lángnyelvek szállottak az álmetlködó apostolok fejefölé. A Szent Lélek Ur Isten jelent meg és betöltötte sziveket, lelkiüket, értelmüket erővel, okossággal, bátorraugával, vigasztalással. Egyszerben elvészitették a kishüségét, féltelmet, tudatlanságot, szomorúságot és minden nyelven hirdették Krisztust a népeknek, bátran néztek szembe a szenvedésekkel s a vértanuhalált is boldogan vállalták.

Most is és mindig szívébe száll a Szent Lélek annak, aki őt hívja. A bérmálás szentségében osztja szét ajándékát. Milyen nagy kegyelem! Es milyen szükségé van erre minden embernek. A felfötteknek azért, hogy az életüket, munkájukat Isten parancsai szerint élhessék, teljesíthessék, a gyermekeknek pedig, hogy a jó utat megtalálják és a tanulásban előrelépjanak. Mindenkinek hozzá kell fohászokodni a nap kezdetén, szívből kéni segítségét a munkához. Es O jön, segít, erősít, meglá és megszentel...

»Szentlélek Ur Isten! nálad nélkül semmik sem lehetünk, — semmit sem tehetünk!»

INNEN-ONNAN

LO. EMU ES KENGURU VERSENYFTTASA

Ausztráliai állattenyésztők kísérletei minden részletet kizáróan bizonyították, hogy a jó köntöset a leggyorsabb ábu állat, s hogy gyorsaság tekintetében nagyon is túlesz rajta a kenguru, meg az ausztráliai struccmadár, az emu. Ausztrália egyik legjobb versenypartiját, melyek nyeregében a leghíresebb zsokkék egyike áll, egy kenguru a legnagyobb mértékben leverte egy versenyfutatlásban. A kenguru, mely néha tízenegy méternyi távo slágot ugrik át egy szökössel, nagyon messzire lögyta el a lovat, pedig a zoké

végző erőfeszítésre észökélté paripáját. Ugyanazon a napon még egy futóversenyt rendeztek egy másik versenyparipa meg egy emu közt. A két állat egyidejűleg egymás mellett szágúldott az egyenlőtlen versenyben, de a kétábu versenyhárs hamarabb megé özte a négyábut, mely nem tudta többé utérni az emut. A legjobb futónak mégis a kenguri tartják.

Rejtvények,

játékok, mőkák és egyéb huncurások

Mejtétesek a Tündérország müihéi számából

Rejtjévenyek: 1. Tükör, 2. Hres, 3. Apatin, 4. Törvény, Fogytéjvény, 1. Azsía, 2. Zsír, 3. Sir, 4. It, 5. A.

Oszloprejvény: 1. Pipa, 2. Atom, 3. Gent, 4. Epek, 5. Régő, 6. Arok, 7. Neve, 8. Tara, 9. Atom, 10. Lira. A vastagon rajzolt sor: Páger Antal.

Keresztjévény, Vízszintes: 1. Idős, 4. Szív, 7. Ne, 8. Eva, 10. Ri, 11. Kerevet, 14. Bam, 16. Gás, 17. Elda, 20. Róza, 22. Elzi, 24. Er, 25. Sái, 27. Ás, 28. Kecserim, 31. Neu, 32. Lor.

Függőleges: 1. In, 2. Deka, 3. Ser, 4. Sav, 5. Irtá, 6. Vi, 9. Veri, 12. Emez, 15. Egál, 14. Berek, 16. Szám, 19. Lassu, 20. Dejel, 21. Orem, 23. Zsír, 26. Ak, 29. Ce, 30. Ho.

A HIBAKERESŐ PÁLYAZAT MEGFEJTÉSE

A Tündérország mesében több szót készákarva fordítva nyomunk, s a gyermekek feladata, hogy kikeressék a fordítva nyomott szavakat. A megtalált hibákat azután beírják a »Megfejtés« szelvényébe, a szelvényt aláírva beküldik Dezső postásréntényébe a szerkesztés Tündérország postásréntényébe a szerkesztőség folyosóján szerda estig, legkésőbb csütörtök reggelig. A hibakereső pályázat megfejtői, továbbá a rejtvény és festményt beklüldői között jutalmakat sorolunk ki.

A müihéi Tündérországban a következő hibák fordultak elő: men, kaes, za, si, sé, ah, mav, ed, eyan. A hibakeresőpályázat nyertese Spiess Adám könyvjutalmát postán küldjük el Gajdóbrára.

A REJTVÉNYEKET

EGÉSZBEN, VAGY RÉSZBEN MEGFEJTETÉK, SZEP FESTMÉNYT KÜLDTEK BE:

Spielmann Grete, Vátkás Ilona és Eva, Opolcer Lajoska, Roka István és Péterke, Németh Ilonka és Lali, Györi Veronka, Mihlez Magduska és Karcsi, Dreher Ottó és Irán, Sebestyén Ilonka, Kremer Banti, He d Tereska, Adám Janika, Zsembesi Misi, Szilák Katica és Böszöke, Szilák Juliska, Gillich Ilonka, Szilák Pista, Jenel Tereska, Molnár Jóbóyka és Veronika, Horváth Juliska, Ladi és Nándor, Mihszki Tibi, Mihszki Katica, Martiska és Mária, Ledenszki Lacika, Bol-

LANT ÉS TOLL

ÉRDEKES EZ A VILÁG

Turcsaságok heti gyűjteménye

Pünkösöd

Pünkösdi rózsa

Még szombat este kelyhe zárva
S pünkösöd vasárnap hajnalára
A rózsabimbó rózsá már.
Illatja üdv, szinte ígézet —
És lopni édes tiszta mézet
A méheraj csak ide jár.

S tán pünkösöd napján meg se látja
A rózsát a bimbó barátja —
S hogy újra jó pünkösöd után:
Immár a rózsá, szirma-hullva,
Ott esüng az ágán elvirulva
S illatja — egy emlék csupán.

Kifakadását várta, leste
S mosolyogva nézte szombat este.
Bizony, nem hitte volna még,
Hogy nem több, mint egy éj bűbája
E kedves bimbót már kitárja,
Mire a hajnal pirja ég.

Pünkösdi rózsám, szép virágom,
Hervadva tűnő ifjuságom!
Csodálva s husan nézlek én:
Pompára oly hamar fakadtál,
Hogy azt az üdvöt, a mit adtál,
A míg volt — észre sem vevém.

KOZMA ANDOR

Pünkösdi királyné

Pünkösdi királynét
Választ a leányság,
Virágkoronával
Meg is koronázzák;
Felültetik aztán
Mennyezetes trónra
S lesz neki minden lány
Hű alattvalója.

Fölséges királyné,
Figyelj a szavamra,
Nem is bánom én azt,
Ha Isten is hallja:
Fogadd hódolásum,
Nem egy esztendőig, —
Híved maradok én
A sirom széléig.

VIDA JÓZSEF

Tavaszi dalok

I.
Piros rózsabimbó,
Mért mosolyogsz felém?
Mi csillog kelyhednek
Ifju levelén?
Nem — mit örömben
Elsírt a tavasz —
Nem az ég harmatja:
Az én könnyem az!
— Piros rózsabimbó,
Mért mosolyogsz felém?

II.
Játszi pilleszárnyon
Szállj el, képzelet,
A virágillattól
Részeg föld felett!
Szedd fel a tavasznak
Minden kellemét
S ékesítsd fel véle
Rózsám szép szemét.
— Játszi pilleszárnyon
Szállj el, képzelet!

III.
Gyöngvirágot szedni
Nosza jöjjetek,
Futkosni szerető
Fürge gyermekek!
A bánat letépett
És mély sirba vág;
Hüvös siri hanton
Terem gyöngvirág...
— Gyöngvirágot szedni
Nosza jöjjetek!

IV.
Megraboltál engem
Ifju szép tavasz!
Sugárodát kérem,
Az én kincsem az.
Fürtöm árvalányhaj,
Arcom rózsá volt
S ajkamról a lombok
Fülmiléje szólt...
— Megraboltál engem
Ifju szép tavasz!

FERENCZY TERÉZ

Tavaszi

Szép tavasz legszebb virága
Rózsabimbó most fakad —
Illatával odcasolja
Dalolni a madarat...
Tiszta kék ég napsugártól
Aranyozva rámosolyog

És a szellő lengő szárnya
Illatot, dalt messze hord.
Abiakomhoz ér a szellő —
Itt benn minden oly sötét...
Beteg lelkem sóvárogja
A tavasz költészetét.

HEREPEI OTTÓ

A BANTU NÉGEREK FÉLNEK A FÁTÓL

Johannesburg. — Orlando falu Johannesburg közelében a bantu négerék által lakott területen fekszik. Nagy feltűnést keltett legutóbb, hogy a négerék vagy 2500 hatalmas régi fát kidöntöttek falujukban. A hatóságok nem értették egyet ezzel a pusztító tevékenységgel és vizsgálatot indítottak, miért pusztították el a négerék az összes fasorokat és miért szállították el a fát utcáiról a fát. Ekkor derült ki, hogy a négerék babonából csinálták ezt a vandalizmust. A bantuk azt hiszik, hogy a rossz szellemek a fáknak lakoznak és emiatt félnek a fák alatt járni. Az tény, hogy a néger települések közelében hiába keres az ember fákat. A johannesburgi hatóságok most azon igyekeznek, hogy hozzászoktassák a bantu négeréket a fákhöz és díjat tűztek ki azok számára, akik facsemetéket ültetnek el, vagy fákat növesztenek.

TEJTERMEKEKBŐL KESZITIK A JÖVŐBEN A HÁZAKAT — ezt a szenzációs bejelentést tették a csikógói építész-nagygyűlésen. Az előadók kifejtették, hogy a házak még egyszerűbbek lesznek, mint manapság, sokkal nagyobb figyelmet fordítanak azonban a kényelemre és a higiénára. Ugy építik a házakat, hogy a nap járása szerint lehet forgatni és kö és cement helyett olyan anyagokat használnak az építkezésnél, amelyeket a tej termékeiből vonnak ki. A tetőket és az ablakokat galalithóból, a kazein egy mesterséges termékéből állítják majd elő.

LENGYELORSZÁG harmadik felosztása után 1907 óta most először kaptak Varsó ismét német bíróságot. Megkezdte ugyanis működését Varsóban a német felsőbb bíróság.

TELEFON A SARKVIDÉKEN. A földgömb legészakibb telefonállomásai tudvalegőleg Kanadában vannak ahol a telefonvezetékek sokhelyütt átlépik az északi sarkkört. Ezek a telefonok az ott lévő strading post-akat, vagyis prémvadász állomásokat kapcsolják össze a világgal. Ezeknek a telefonvonalaknak persze külön felügyelőszemélyzete van. A felügyelők blokkházakban laknak, távol az emberekől s évente csak egyszer visznek ki hozzájuk élelmi és közzükségleti cikkeket. Viszont telefonon keresztül naponta kapcsolatban vannak központjaikkal. Hogy ez a sarkvidéki telefon többek között még mire jó, azt most egy érdekes eset bizonyította be. Labrador belsejében az egyik vonalfelügyelő észrevette, hogy a vonal nem működik; nyilván megszakadt valahol a vezeték. Erre neki-vágott a hó- és jégmezőkön keresztül, hogy megkeresse a hibát. Egyszerre csak, amikor már közelért a vonal szakadási helyéhez, azt hallja, hogy egy ember segítségért kiált. Kiderült, hogy az egyik prémvadász közel a telefonvonalhoz esett s lábát törte. Ha nem kap idejében segítséget, akkor ott pusztul a hóban-fagyban. Erre a trapernak az az ötlete támadt, hogy pisztolyával belelőtt a telefonhuzalba s azt gölyőjével elszakította. Tudta persze, hogy a vonal felügyelő nyomban kiszáll majd a vonalra s felkeresi a szakadás helyét. Elgondolása helyes volt s a felügyelő telefonon intézkedett, hogy egy mentőexpedíció jöjjön ki a balhajutott emberért.

TENGERALATTJÁRÓN szolgált kapitányi rangban a világháború alatt Alfred Saalwaechter vezértengernagy, aki most a német flotta északi akcióit vezeti. Saalwaechter ma 58 éves; a világháború alatt az I. osztályú Vaskezesztől tüntették ki. Munkatársa Rolf Carls tengernagy ma 55 éves; a világháború alatt hajóparancsnok volt, több ütközetben vett részt s ugyancsak megkapta a Vaskezeszt I. osztályt. 1930-ban a német flotta vezérkari főnöke lett s a múlt év novemberében nevezték ki tengernaggyá.

A HÁROM SKANDINÁV ALLAM évi kőolajszükséglete a következő: Svédország 1.400.000 tonna, Norvégia 699.000 tonna, Dánia 836.000 tonna. Dániának 3 hónapra elegendő 200.000 tonna kőolaja van raktáron.

NEMI FOGALMAT NYERHETÜNK A VÉGTELEN MINDENSEGRŐL, ha elgondoljuk, hogy az 1934 decemberében felfedezett Nova Herculi csillagban a felfedezése idején bekövetkezett robbanás igazában már 1500 fényév előtt történt. Egy fényév az az út, amelyet a fény, másodpercenként 300.000 km-nyel sebességgel, egy év alatt befut; azaz 9 billió 467 ezer millió kilométer. Vagyis az a robbanás, amelyet felfedezésekor észleltek ezen a csillagon, körülbelül akkoriban játszódott le, amikor Attila hunjai taposták le Európát. S azóta az a fény sugar folyton utban volt, hogy végre hat évvel ezelőtt elérje a Föld szemhatárát.

A SZUNYOGOK REPÜLŐREKORDJAI. Egy természettudós a Fülöp-szigeteken kísérleteket végzett a szunyogok röptávolságai dolgában. Kitegyezett 10.000 szunyogot, ezek mindegyikét egy kis festékkel megjelölték s aztán szabadon engedte. A kiinduló ponttól nagy körzetben egy hónapon keresztül 11 csapda és 100 szunyogháló volt felállítva. Ezekben több, mint 31.000 szunyogot fogtak el, de csupán 11 szunyog volt olyan, amely a festékkel megjelölték közül való volt. Ezek közül pedig már az is, amely a röppentőhelyhez legközelebb került hálóba, két kilométernyit repült el, a többi mind ennél nagyobb távolságban került hurokra.

Dr. Russel Sullivan bostoni ortopéd-sebész érdekes előadást tartott a csont és izületi sérülésekről. A kiváló sebész kijelentette, hogy az effajta bajok az utóbbi időben sokkal gyakrabban fordulnak elő, mint azelőtt, aminek abban lel a magyarázatát, hogy az irodai alkalmazottak, tisztviselők az utóbbi időben, életkorukra való tekintet nélkül, felcsapnak sportembereknek és atlétáknak. Sok ezer irodai alkalmazott, aki egész héten az íróasztal mellett dolgozik, a hét végén és vasárnap bőszen tenniszoz, sielő, autóvezető és futballista lesz. Sullivan szerint az emberek nem gondolnak arra, hogy negyvenéves korukon túl csak nagyon óvatosan szabad sportolniuk és az ilyen tulhajtott testgyakorlás inkább árt, mint használ a szervezetnek. Nagyon sok balesetet okoznak azok a negyven évnél idősebb hivatalnokok, akik egy nehéz, fárasztó hét után vasárnap autót vezetnek. Ezzel magyarázható az, hogy utóbbi években olyan feltűnő módon emelkedett az Egyesült Államokban a csonttörések száma.

Az est leszállt

Irtó: Tömörkény István

Kicsit dombos a szőlő, abban kapálnak ketten, az ember meg a fia. Hát ez még csak úgy leginkább az első kapálás, később szoktak érés alá kapálni. Azonban mégis csak vigyázni kell: aki nem ügyel, annak a kezében a kapa sebet vág a termőfőkének s több kárt tesz, mint hasznat. Tehát ez nem tréfadolog, szükséges a vigyázat, beszélgetni munka közben nem nagyon lehet, nem is szokás. Régi fajta szőlőnél. (Az újabb formánál másképp van az állapot.) Hanem csak ha megállnak pihenés okából vagy megtörik a pipát és meggyújtják olykor szólnak valamit. Az sem sok. A fiu még legény, az apa már idősebb ember, nem nagyon tudnak egymással társalkodni. Mert miről lehetne? Szokás ugyan, hogy idősebb ember olykor tréfaképp legénykori viselt dolgait a többinek előadja; de itt vajon a fiának beszélje-e? A fiu szintén tudna beszélni ezt-azt, mert van az úgy már a fiatal legénynél, hogy a gyermeki játékos kedvek elmúlván, komolyabb ügyekről tárgyalna, azonban apjával szemben ez bajos. Kapálnak hát csak szólanak ketten s ha olykor egyik-egyik megáll, a domb oldaláról a tájra tekint a fák alól.

Távoiosabban van a folyóvíz, de nem látszik, mert töltések és fűzesek eltakarják. Azért azonban mégis tudja mindenki, hogy ott van, szelíd vizei arrafelé ereszkednek alá, ennél fogva kedves dolog az, néha arrafelé is tekinteni. Azután vetések látszanak, némely része bizony nem valami dicső, hanem Kelemen-Tóth Istváné mégis csak különb, mint a többi, mert ez a Kelemen-Tóth olyan, hogy télen által is kijár a földre és nézi. Mondják, hogy a szemével hízalja, másképp azonban a föld is rendes. Általán szép nagyon ez a vidék, a lapos mezőség, itt-ott kis tavak, semjékek, melyek fűvén komoly gölyák sétálnak. Kócsag ugyan nem igen van már, de daru akad s olykor egy-egy csapat tuzok is vetődik. A fákon, a fák oldalában a harkály kalapácsol, a banka valahonnan huhog olyan pontosan, mint az óraketyegés, a csatlóban alkonyat felé lassan szólni kezd a fülemile.

Szép dolog mindez, mert a fülemile szava azt is jelenti, hogy a napi munka közeledik a vége felé, amit különben sok egyéb dolog is megmutat. A nap, amely lefelé halad s a sápadt báránnyelűket kedvtelve pirosítja végig. A gémeskutak, amelyek napközben igen csak állnak, mind hirtelen mozgásnak indulnak a tanyák udvarán, mint azt látni lehet. Mert hazaért a jószág és statások történnek, továbbá veteményes kertjét locsolni kezdi a menyecske, virágzó kiskertjét az ifjú leány. A nappalnak zaja, nem tudni, miből származó csöndes susogása elül s a támadt csendességben a gyerekek éneklése és a kutyák ugatása messziről hallatszik. Mindezek felül a kapálóknak valamely kellemes érzés kezd mondani belülről, hogy evés ideje következnék, meleg étel evésének az ideje, mivel

hogy az eddig még ezen a napon nem volt.

A lanya messze van a kis szőlőtől, amelyben kapálnak, mert ez olyan öröklött kis szőlő, de kár volna eladni, mert az elhalt fivér ajándéka az s ebből a földből mindig a jólelkű halott beszél hozzájuk, ők viszont mindig az elhalt emlékének adóznak szeretettel, mikor ezt a földet megművelik és rendben tartják. Ámde csakugyan messze van. Hajnalban kell utnak indulni hazulról, hogy hozzá idején érve, rendes napi munkát végezhesse. Nem hoznak ételül mést, csak kenyeret a zsebben, kevés szalonnát és egy korsó vizet. Van ugyan kut elég a szőlő felé is, de azért az otthonvaló kutnak a vize szokott mindig a legédesebb lenni. Így dőlben csak kenyereznek és csak este, mikor hazatérnek, várja őket otthon az ebéd. Az étvágytalanság, betegségből bizonyára sok nemehetős embert kigyógyította az ilyen rend, mert bizony mire hazatérnek, két ugvancsak étkes ember felel meg az ebédnek.

Most azonban ezzel kissé késnek. Mert nem nagy a szőlő, mindössze olyan kétnapos, vagyis hogy egyszeri kapálását két nap alatt egy ember elvégezheti, két ember meg egy nap alatt. Egy pár ut mégis kimaradt, hát hogy másnap ne kelljen ezek kedvéért messziről eljönni, hát inkább maradnak időn túl. Tehetik, a magukéval teszik. Ha napszámos tenné, megszárnák érte, hogy mit rontja a többi szegény embert. A tulajdon föld azonban más.

De hát utoljára az is csak befejeződik, mert minden dolognak vége szokott lenni egyszer.

— No, fiam — mondja az apa, kapáját még egyszer mélyen a homokba vágva, mert ezáltal nyer fényességet a kapa — ez is el van végezve. Egy hónapig nincs rá gondunk.

— Hát el — szól a fiu. — Hanem a kötözés.

— Majd az anyád...

A kopott kabátokat vállra vetik. A korsót a fiu veszi kezébe, az apa vállra veti arossz vászontarisznyát, amit ócska kötőből varrt össze az asszony s amikben a szőlőszerszámok foglaltatnak. Mert szőlőbe menni kős, fakalapács, mi egymás szerszám nélkül még akkor sem való, ha éppen csak sétálni ment vele az ember.

Megindulnak szólanak. A beszéd nem igen járja, mert nem egymás mellett, hanem egymás után mennek az emberek. Ugyan nincs is mit beszélni, hajnal óta bőven elmondhatták egymásnak gondolataikat. Az egymás után való menés oka részben gyalogösvények keskenységében keresendő, részben pedig a kapákban. A kapát nem élesítik, de önmagától élesedik ki a homokban s egymás mellett menve, egymás fejét megvágathatják vele. Mert veszedelmes szerszám a kapa meg az ásó. Hasítottak azok már szét emberfejet nem egyet.

Már sötétedik, mire a tanyába érnek, a házban ég az asztalon a lámpás s a pitvarból a láng fénye kilátszik az udvar földjére. A ház

előtt a földön ül egy fiatal asszony, vagyis, hogy úgy padkásan van a ház oldala megcsinálva: ezen a padkán. Sir ott egymagában. Ahogy az ember a fiával az udvarra beér, az asszony föláll, a kendőt elveszi a szeméről és halk szóval tiszteletjesen köszönti az embert.

Az emberről ugyanis az a hír, hogy vannak látásai, a földöntúliakkal érintkezése van neki és ő tekintetét veheti olyan dolgokra, amelyeknek meglátása más földi embernek meg nem adatott.

Az ember a köszöntést fogadja, cökmökjait az ereszet alatt lerakja s fiával együtt a pitvarba, azután a házba lép. Az ebéd az asztalon, nagy tálban a paprikás tarhonya és krumppli, amibe belmerülnek a fekete-re festett fakanalak. Az evés lassú, sokáig tart, míg a kanalak a tál alján kopognak. Az asszony friss vizet hoz a kancsóba a kutból s nézi az ebédet. Amint az üres tálat kivinná, mondja:

— Teca bejöhét?

Még kenyerezik az ember, de int a fejével, hogy be.

Teca bejön s a kemence mellett megáll. Sápadt a fiatal asszony, vö-

röskarikásak a szemek, reszketeg a beszéde és zokogásba akar fulladni.

— János bácsi azért jöttem, hogy ha tudna valamit mondani a kislányról...

János elkomorodva hallgat egy darabig és nézi az asztalt. Azután megszólal lassan.

— Ne sírjad Teca olyan nagyon mert jobb neki most, mintha a világi életben élne... Angyalok közt jár és danol... fehér koszoru a fején... És köröskörül mőnyei fényösség...

Nem mond egyebet. Teca főt hajt, templomi tisztelettel susog valamit és azzal a halk mozgással, amivel a mezitlábás és keményített ruhás parasztasszony járnai tud, eltávozik.

Hogy elment, az asszony szól:

— Sokat beszélt kend neki...

— Sokat?

— Másszor nem szokott kend ennyit mondani...

Az ember nem szól. Kisvártatva az asszony folytatja:

— Jaj szőgény Teca nem tud beletörődni a gyászba. Az akácfa alját körülkarozta, ahol a kislány legutoljára játszott, oda jár ki, oszt egész éjszakán át ott sir.

A fáradt ember sokáig nem szól megint semmit, azután álmos hangon felel:

— Azért köllött neki a vigasztalás.

... A subát kiviszik az ereszet alá, az ember feküdni megy. Törődött teste csakhamar elpihen. A csillagok közül azok, akik odalátnak az ereszet alá, bepislognak hozzá es szelid nevetésüket elküldik az alvónak.

A szappanorról

A szappant különféle zsirokból kálium és nátronlug főzésével állítják elő. Két fő osztálya van: puha káliszappan és kemény nátronszappan. Ezenkívül természetesen sokféle gyógy-szappan, folyékony spirítusz- és glicerín-szappanok használatosak. A jó szappantól megköveteljük, hogy vízben könnyen oldódjék, a szappanhab ne tartalmazzon légbuborékokat, hanem tömött legyen; jól habozzon s ne tartalmazzon se szabad lúgot, se idegen anyagokat. A toilett-szappan alapanyaga mindig a közönséges házi szappan, amit kiszárítanak, vékony szeletekre vágják, majd ezt a forgácsot elillátják illatanyaggal, festékkel, (esetleg zsíradékkal), gyógyszerrel a célnak megfelelően, egynemű péppé gyúriák, formába préselik és csomagolják.

Kozmetikiai szempontból talán legfontosabb a szappan lugossága, melyet igen egyszerűen, házilag is ellenőrizhetünk a következő módon: a vizsgálandó szappanból kis darabkát oldunk 1 százalékos szublimátoldatban. Ha ez melegítésnél megsárgul, úgy szabad lúgot tartalmaz s így bőrápolásra (főleg száraz bőrnél) alkalmatlan; ellenkező esetben a szappan neutrális. Vannak esetek azonban, amikor még a közönséges lugos szappanok használatával sem elégszünk meg (sebarheánál, erősen mitesszeres pattanásos bőrnél), hanem még erősebb hatású káliszappant, csekély spirítusz sapokalinust alka mazuk, melyeknek zsíroló és hámlasztó hatása a fenti bőrhibákat lényegesen javítja. Szappannal néha kimonodott hámasztókurát is végzünk, mely sokszor előnyösebb, mint az ismert resorcinnal, naphtóllal, stb. történtő hámlasztás. A szappanok hámlasztó hatá-

sát fokozhatjuk, ha azt kénnel kombináljuk, (főleg káliszappannál), vagy, ha a feket szappanréteg fölé 60-70 százalékos paraffinborítást alkalmazunk. Vastag, elszarusodott rétegek hámlasztásánál szappantapaszkot teszünk fel (esetleg 5-10 százalékos salicyllal keverve) és azt 24 óráig is a bőrön hagyhatjuk. A szappan hatását a víz hőmérsékletével is fokozhatjuk, mert a szappan meleg vízben oldódva, mélyebb hatást fejt ki.

A szappan nemcsak zsíroló hatású, s nemcsak ezt a jó tulajdonságát használjuk fel bizonyos bőrbajoknál, hanem esőorágu fertőtlenítő és baktériumölő szer is, mely jó tulajdonsága főleg fertőzöses bőrmegbetegedéseknél érvényesül. Különösen, ha a szappanmosdást dörzsöléssel, keféléssel erősítjük, a felületes hámrétegeket, az esetleg meglepedett pathogén-csírákat eltávolítjuk.

A szappanok gyulladásgátló, jó hatást főként furunkulusok gyógyításánál használjuk, míg csont-, mirigy- és hashártya-tbe-nél épp ellenkezőleg a káliszappan erős gyulladást előidéző hatását használjuk ki.

A gyógyszerzappanok készítésénél tudnunk kell, hogy a szappan némely gyógyszerrel szemben indifferens, azokkal csereborítást képezhet, azért nem is keverhető mindenféle gyógyszerrel.

Lugos szappanok használata erősen pattanásos, mitesszeres szóval kimonodott zsíros bőrnél tanácsos, aholis indokolt esetekben, mint már fentebb említettem, hatását meleg víz, kén, paraffin, stb. kombinálásával fokozhatjuk.

Normális-bőrű nők lugos szappant ne használjanak, csak neutralis (Baby), vagy zsíros (lanolin) szappant.

Száraz bőrnél semmiféle szappant alkalmazását nem tanácsolom, helyette zsíradékkal, lemosókkal tisztítjuk az arcot, melyek tökéletesen oldják meg a bőrre rakódott szennyezt, mint a ruzst, pudert, stb. Az arc zsírral való megtisztítása után, ha kívánjuk, — letusolhatjuk azt hideg vízzel, hiszen a víz a zsíros felületről ugyanis leperog, viszont frissítő hatása jó esik.

Jókay Erzsébet

BISMARCK és a MAGYARSÁG

Mást volt 125 éve annak, hogy Bismarck, a vaskancellár Schönhausenban meglátta a napvilágot. A német sajtó az évforduló alkalmával méltatja Bismarck államférfi jelentőségét, amely az idők távlatában — különösen a mai eseményekben — még inkább előtérbe került. Mint ismeretes, Bismarcknak élelkapcsolatai voltak magyar politikusokkal, így elsősorban id. Andrássy Gyulával, s Bismarck tisztán látta a magyar nemzet szerepét Európában. Az alábbi kis tanulmányt dr. Kohut Adolfnak: »Bismarck és Magyarországa« című, 1915-ben megjelent könyvéből vesszük:

Bismarck véleménye Magyarországi nemzetközi helyzetéről és Szent István birodalmának politikai jelentőségéről az idők folyamán bizonyos változásokat szenvedett. Amikor először lép a nyilvánosság elé, a magyarokat, akik a császár és Ausztria ellen lázadottak, mint rebelleket elítélte. Csak később, amikor az országot és népét közvetlenül megismerte s amikor küzdeni kezdett Poroszországgal és a németek vezető szerepéért Ausztriával, változott meg igazán véleménye Ausztria állítólagos »hübéri tartományáról«. Előítéletét meleg rokonszenv váltotta fel. A későbbi években lassan kialakult az a meggyőződése, hogy Ausztriával való küzdelmében éppen Magyarország szíjait találja meg egyik leghatalmasabb szövetségesét, Magyarországnak Poroszország iránti rokonszenvét a német-osztrák és a német-francia háborúban, valamint Andrássy Gyula grófnak és más magyar államférfiaknak nagyszerű és felemelő közreműködése készítette arra, hogy 1879-ben megkösse az osztrák-magyar-német szövetséget.

Amikor 1862-ben Bismarck Poroszország vezető államférfia lett, szilárd volt az az elhatározása, hogy a német kérdést vagy békésen, Ausztriával való meg egyezéssel, vagy pedig vérrel és vassal oldja meg. Ebben a politikai számításban pedig Magyarországnak igen fontos szerep jutott. Erről tanuskodik Scherr-Thoss gróf is, aki Párisban számkivetésben élt. Amikor 1862-ben Bismarck Párisban volt, hogy III. Napoleonnak bemutassa követési visszahívó levelét, Scherr-Thoss gróf az ujonnan kinevezett miniszterelnökkel egy megbeszélésre jött össze. Többek közt beszéltek Magyarországi és Ausztria egymáshoz való viszonyáról is.

Bismarck így szólt: »En nagyváskartam tenni Poroszországot és Németországban meg akarom keresni számára azt a helyet, amelyhez neki, mint tisztán német államnak joga van. Nem ismerem félre azt az értéket, amelyet a magyarok esetleges segítsége nekünk hozhat. Azt is tudom, hogy a szó mindennapi értelmében nem lázadók a magyarok. Különb az öreg nagy Frigyes tárgyalta már egyszer az elégedetlen magyar magnásokkal. Ha mi győzünk, Magyarország is felszabadul. Ebben ön bizhatik. Bismarck a ber-

lini osztrák követtel, Károlyi Alajos gróffal szemben is hasonló nyilatkozatot tett.

Minél inkább kiélesedett Poroszország és Ausztria között a helyzet, annál inkább fordította Bismarck figyelmét ismét Magyarországra felé. Jól tudta, hogy Magyarország a Habsburg dinasztiával szemben jogai, törvényei és állami függetlensége miatt a leghevesebb ellenzékot alkotja. Bismarck forradalmi eszközöktől sem riadt vissza, hogy a német kérdést a maga felfogása szerint oldja meg. Ezt bizonyítja Klapkákcal, a magyar légióval való összeköttetése is.

Nagy örömmel töltötte el az 1867.

évből létrejött dualizmus. Jól tudta, hogy Magyarország sohasem lesz kapható egy Németország elleni háborúra. Ahol csak lehetett Bismarck mindenkor igyekezett külpolitikájában magyarországi érdekeit megvédeni.

Tudvalevő, hogy Bismarck meglehetősen tudott magyarul. Mídon Szögyényi-Marich gróf, a későbbi berlini nagykövét (akinek unokája menyasszonya Csáky István gróf magyar külügyminiszternek — a szerk.) még külügyminiszteri osztályfőnök korában meglátogatta a herceget, Bismarck örövendve fejezte ki előtte, hogy mindenkor szívesen lát igazi magyar embert.

Japánban forró fürdő, az eszkimók földi olajméc, az indiánoknál állati bőr helyettesíti a kályhát és a gőzfűtést

Különös szokások a világ különböző részein

(London.) — Az idei tél általában véve minden országban sok áldozatot követelt. Minduntán olvassuk valamelyik lapban, hogy a szörnyű hidegben halálra fagyott egy ember vagy legalább is halálosan megbetegedett az elvise heten időjárás miatt. Ezen bizonyára csodálkoznak Japánban, ahol a kályhát nem ismerik.

KÁLYHA HELYETT FÜRDŐKAD

Amíg Európában és Amerikában sokat adnak a jól fűthető lakásra és a modern építészek igyekeznek is minden tekintetben a fűtőberendezéseket úgy elhelyezni, hogy azok nemcsak fűtés, hanem egészség szempontjából is kifogástalanok legyenek. Ahány az ország, annyiféle a szokás. Nemcsak az étkezés, a ruházódás, hanem fűtés szempontjából is.

Mint ismeretes, Japánban a házak igen vékonyfalúak és a gyenge építményű »paloták« falain igen könnyen áthatol a tél hidege. Mert Japánban is dühöng olykor a hóvihár és van idő, amikor a meglepett lakosság a legnagyobb nehézségekkel küzd a fehér szellem ellen. Ezzel szemben Japánban — legalább is a régi házakban — ismeretlen fogalom a kályha.

A japáni, ha fázik, egyszerűen oldja meg a felmelegedés kérdését. Forró vízzel telt kádjaiba ül és negyedórán át időzik az európaiak számára elviselhetetlen »forró fürdőben«. Amíg más ember súlyos égési sebekkel lépne ki a kádból és fájdalmában üvöltene, a japáni mosolyogva sütteti pirosra bőrét. Régi szokás ez és alapjában véve minden a megszokáson múlik. Ugyanez a helyzet Japánban tél idején a teáivással. Oly forrón isszák a cukros vizet, hogy más ember talán belehalna. Japánban a legforróbb fürdővíz a kedvet melegítő szer. Ugyanígy a forró tea, amit télen félórán át szűrőfogóval és szűrőfogóval közösen állandóan »melegítenek«, azaz forralnak.

Ez az ősi szokás nem jelenti azonban azt, hogy a modern épületekben ne találjuk meg a kályhát és az Európában bevált és nagy népszerűségnek örvendő központi fűtést. Egy japán orvos állítása szerint viszont egy-két évszázad is elmúlhat, amíg Japánban a kályha kiszorítja a fürdőkadat,

Az északsarki utazók az eszkimóktól tanulták meg, hogyan védekezhetnek a hideg ellen. Egyszerű mód, de hasznos. Sokkal jobban működik a fokaszírral táplált méces, mint némelyik »nagynevű« európai kályhagyár büszkesége. Az eszkimó jégkúnyhózában két-három olajmécet ég és ez még fázós teste felmelegítéséhez. Igaz, hogy ezzel szemben a »jég-szalón« »evője nem parfümpáras, hanem emelyleg zsirszagú.

Az eszkimók jégkúnyhózában a legnagyobb gondot ügyelnek is arra, hogy a méces állandóan égjen. Ha a méces nem elegendő a hideg levegő felmelegítésére, a többi a hatalmas ábszákot pótolják. Ez a lábzsák elmaradhatatlan. A legnagyobb hidegben is vígan érik bennük a gyermekek magukat és a betegek is ebben

hálnak. Hihetetlen mennyiségű zsirt isznak, mert az északi sark fókavadásza ügyelnek arra, hogy belsőleg »fűtsék« magukat. Az ember sokat ki bír, akármennyire is kegyetlen vele szemben a szél, a hó és a jég.

A SZIVOS INDIANOK

Kanada északi részén él néhány indiántörzs. Ezekről valóságos legendákat mesélnek a világljárók, akik nem győztek eléggé csodálkozni azon, hogy ezek a rézbőrűek mennyire fel sem veszik a hideget. Olykor talán az eszkimókon is tútesznek. Tél idején is nyitott sátrakban laknak és a földön alszanak. Alattuk mindössze néhány szarvas, vagy medvbőr az ágy.

Mint látjuk, kályha nélkül is lehet élni. Nem tiz, hanem negyevn fokos hidegben. Minél kulturáltanabb egy nép, annál jobban alkalmazkodik a természetadta viszonyokhoz. Ezen sokat vitatkoztak ugyan, de a valóság az, hogy az európai ember éppen a maga nagy kulturáltságánál fogva elpuhult és szervezete sokkal érzékenyebb, kényesebb, mint például az eszkimók, az indiánok vagy japánok szervezete. Itt a fagyhalál szinte ismeretlen fogalom. A nátha is. A tüdőföldiek azután még az eszkimók szokásán is túljárnak. Ők a prémet sem igen használják. Csupaszon járnak, kelnek a legnagyobb télen és még a lábuk ujja sem fagy meg. Ettől eltekintve a nagy hidegben hihetetlen módon bírják a koplalást is.

Mint látjuk, a világon igen sokan élnek akik a kályhát nem ismerik és még sem fagnak meg. Ez viszont nem jelenti azt, hogy a kályháról, mint igen hasznos eszköztől, lemondjunk. Éppenugy hozzá tartozik életünkhöz, mint az eszkimóknál a rozmárszíros olajméc.

«(★★★)»»»

A LONDONI OLD BAILEY elé azzal a váddal került Lily Wright 38 éves devonshirei asszony, hogy gázzal megmérgezte 9 éves leányát, mert rajongásig szeretett gyermekét így akarta megmenteni a háboru borzalmaitól. Amikor a bíró a tárgyaláson megkérdezte tőle, hogy elismeri-e a bűncselekmény elkövetését, csak ennyit válaszolt: »Igen, én tettem« s utána ájultan esett össze. A bíróság az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az asszony súlyos idegbetegségben szenved és önkívületi állapotban követte el tettét. Bizonytalan időre a megóvintézetbe internálják.

Kisguczi mondásai

Kisguczi bácsi felindultan benyit a csendőrorrsre.
— Följelentést tesztek, tiszthelyettes ur. Az éjjel betörők jártak a házamban és harminchárom tárgyat elraboltak.
A tiszthelyettes megnyalazza a plajbásztát:
— Fol tudná sorolni mind a harminchármat?
Illésünk kihuzza magát.
— Hogy a csudába ne! Egy pakli kártya, meg egy dugóhuzó

Kisguczi bácsi felesége a dorozsmai kocsmáros lánya volt.
— Nem akarták hozzáadni — meséli Kisguczi — nade aztán ki-játszottam a nagy tromfot.
— Mit csinált Illés bácsi?
— Bánatomban inni kezdtem az átellenbe levő kocsmában.

Kisguczi néni elpanaszolta az urának, hogy a szomszédból örökké átjárnak a veteményesükre a Bönye-Szabóék tyukjai. Emiatt persze napirenden van köztük a folytonos hangoskodás.

— Ej, ej, annyjuk, hát mér nem szóltál előbb. Elintézem én őket szépszóval is úgy, hogy fogadom, holnaptól kezdve nem járnak többet ide a tyukjaik.

Másnap aztán Illés hangos hajkurászással kergeti ám vissza Bönye-né tyukjait, de a kezében ott mutatott két szép tojást is:

— De okosak is ezek a kendtek tyukjai sógorasszony, az Isten áldja meg őket.

Aztán a feleségéhez szól parancsoló hangon:
— Tőled pedig meg ne halljam, többet, hogy elzavarod ezeket az aranyos jószágokat.

Bélyeg

A NOVISZADI FILATELISTA
EGYLET KÖZLEMÉNYEI

A gyermekliga bélyegeink

Ez évi kiadásáról, megjelent mennyiségéről, egyáltalában az ide vonatkozó hivatalos adatokról már április 14-i számunkban írtunk. A hivatalos adatok kiegészítésére szolgáljon még a fogazás. A négyszögűek (1+1, 2+2) fogazás 12³/₄, a téglalapalaku (50+50, 150+150) értékek fogazása 11³/₄. A színek olyanok, mint ahogy jeleztük is. Csak hogy az 50 parás színe oly keveset mutat, mint narancssárga, hogy szinte nem szép, a többi értékek színe kicsit erősebb. Mindegyik szín az alkalmi bélyegeink »hagyományos« színe, csekély színárnyalati különbséggel. Az 50 parásnál a tulvilágos szín miatt a rajz elmosódottnak látszik. Egyáltalában az 50+50 és 150+150 din. rajza (három kis téli sportra induló gyermeket ábrázol, téli tájakból és egy kis sportoló (gyermekcsoporttal a háttérben) nem sikerült. A rajzból nem lehet rögtön észrevenni a kép jelentőségét, holott ebből adódik a bélyeg rendeltetésének a célja. Az 1 és 2 dináros értékek rajza sikerültebb, talán az egy személy miatt (kis leány méliképe, határozottabb háttérben játszó gyermekcsoporttal), avagy az erősebb szín miatt is. Általában véve kivétel szempontjából a rajzok csak közepesen sikerültek. E sorozat megjelenésekor Beogradban egy téglalap alakú pecsét volt használatban az első nap egy speciális borítékon. Ugyanez a sorozat a horvát bányász egyesületeinek a bélyegkiállításán (Zágreb, május 2-án) használt speciális fekete színű pecsétjével is ismeretes.

KÜLÖNFÉLE

Az Amerikába irányuló postát ugyiszólván teljesen olasz hajók bonyolítják le. Január folyamán a Newyorkba induló olasz hajó 15 millió levelet és levelező lapot szállított a tengeren túlra.

A híres Arthur Hind féle gyűjtemény elárverezésénél különösen a Mauritius-i bélyegek kellettek feltűnést. Ezekből állítólag 12 drb létezik pecsételve és 2 drb 1 d. 6 drb 2 d. érték használatlan állapotban. E ritka bélyegnél a felirat »Post Office« olvasható a későbbi »Post Paid« helyén. Mr. Hind gyűjteményében lévő 2 drb tiszta Mauritius bélyeget W. Scott vette meg egy bordeauxi gyűjtőtől, átadta az Amerikából 1883-ban, 690 font sterlingért. Tőle Sir. W. Avery vásárolta meg 780 fontért és ezenfelül megtérítve franciaországi utiköltségét is. Később a két bélyeg W. Peckitt-nek, majd pedig H. Duveen-nek a tulajdonába került. Duveen halála után egész Mauritius gyűjteményét 1921-ben W. Scott ugra megvette és Mr. Hindnek adta el. Az eladási ára ismeretlen volt. De elég, ha a Michel akkori időben 160.000 arany márkát jelzett.

Régi osztrák 5 és 10 f. Ferenc József fejtel és turulus magyar 5 és 10 filléres létezik »K. u. K. gesandtschaft Peking« betűzettel kétféle variációban. 1902, 1908, 1909 évben megtartott nagy fegyvergyakorlatoknál a két fenti érték »K. u. K. Feldpost No. 5« és dátum lepecsételéssel létezik.

A »Filatelisták« májusi száma nagyobb cikkekkel méltatja a bélyeg kiadásának 100 éves évfordulóját Petrovics cikkével. Derocco a szerb portobélyeg hamisítványairól ír. Továbbá cikkek vannak a kiállítások rendezéséről. Ujdonság-rovat, postai hírek, új postahivatalok. Hamisítvány beszámoló. Folyóiratok és szakkönyvek áttekintése. Egyesületi és szövetségi hírek. Hirdetések.

A 46-ik német filatelisták nap március 30 és 31-én szépen sikerült bélyegkiállítással kapcsolatban lett meg-

tartva. Erre az alkalomra különleges bélyeg is lett kibocsájtva, amit már jeleztünk. A birodalomban annyira fészélyezett speciális lepecsételés természetesen nem maradt el. Számtalan érdekes előadás után elhatározták, hogy a bélyegnapot valószínűleg karácsony előtt és nem pedig januárban tartják meg. Ezáltal jóval több bélyeg lesz eladva, ha a nap az ünnepek előtt lesz. A legközelebbi — a hatodik — Szövetségi gyűlés Bécsben lesz; ez alkalommal lesz a volt osztrák — Donau-land — kerületi szövetség 20 éves megalakulásának évfordulója.

A Horthy sorozat az Ivert szerint tisztán 4 fr. 50 c. Budapesti értesüléseink szerint a május 6-án kibocsájtott árvízkiárusult blokk után nagy volt az érdeklődés. Egyesületi tagok a Szövetség révén fejenként 10 blokkot kaptak. A kereskedő egyesület és a Bélyeggyűjtők Szövetsége összesen 70.000 darabot kapott, míg 30.000 blokk az ország különböző postáin lesz szétárúsítva.

Luxenburgban március 17-én tartották meg a bélyegnapot a legrégebb luxenburgi egyesület 50 éves fennállásának a jubileumával kapcsolatban.

Görögország új hírlék egy postabélyegsort ad ki: 3, 5, 10, 15, 25, 30, 50, 75, 100 drachmák értékben; azonkívül egy repülőbélyegsort: 2, 4, 6, 8, 16, 32, 45, 55, 65, 100 drachmák értékben. A 2 és 3 drachmák bélyegekből 1.050.000 drb. lesz kiadva míg a többi befolyó jövedelem tisztán nemzeti célokra lesz fordítva. E sorok 1941 február 3-ig lesznek a forgalomban.

A Jugoszláv bélyegek kézikönyve, füzetként már munkában van. E katalógus foglalkozik az összes együttes jugoszláv kiadásokkal, valamint Jugoszlávia területén lévő országok bélyegeivel. A kiadózással egyúttal figyelemmel lesznek a specialitásokra, mint a hamisítványokra, pecsétkekre stb. Az árak dinárban lesznek. A katalógus szerb-horvát és német nyelven jelenik meg.

A horvát bányász filatelisták egyesületei hivatalos lapjuknak, a Hrvat-

ski filatelisti Vjesniket, dr. Simics Vakanovics lapját ismerték el.

A szombori filatelisták egyesület elnöke: dr. Jovan Müller; címjére küldendők az egyesületi levelek is. Szombor, Pariska 11.

A velikakikindai bélyeg- és numizmatikai egyesület csaknem a régi vezetőséggel újra lett választva. Elnök: M. Litvinov. Titkár: Alekszandar Krasic és a többi vezetőségi tagok. Az egyesület rendes találkozó helye a Szokol-dombban van vasárnapként délelőtt.

A horvát filatelisták egyesület az évi közgyűlésén, amelyiken új tagokból álló vezetőséget választottak, elhatározta, hogy az »Astoria« kávéházban vasárnap megtartandó csere összejöveteleit a horvát filatelisták szövetség csere összejövetelei részére átadja és közösen megtartja.

Bulgária új termény propaganda sorozat kiadását tervezi 10, 15, 20, 30, 50 stotinka, 2, 3 levás értékek. Nem sokára megjelenik a 43 leva névértékű, felül fizetés nélküli hadirokkantsorozat 6 értékben. 1, 2, 4, 7, 14, 20 leva értékek. Az utolsó értékből valószínűleg csak 30.000 drb. lesz kiadva.

Cseh-morva 50 h. zöld frankobélyeg új tájképpel jelenik meg.

Hrvatski filatelisti Vjesnik az ismert dr. V. Simics Vakanovics (Zágreb, Illica 25) filatelisták és bélyegkereskedés negyedik füzetét, mint eddig is gazdag tartalommal jelent meg. Legjobb bizonyíték a szaklap kvalitására, hogy több mint 100 előfizetője van már. Előfizetési ár egy évre 24 dinár. Egyes száma 3 dinár.

Egyesült államok: A Ponny Express 80 éves jubileumára egy 3 centes bélyeget adnak ki. A Panamerikai Unió 50 éves jubileumára szintén egy 3 c. lilá bélyeg lesz kiadva. Azonkívül Idaho ország részére 50 éves jubileumi emlékbélyeg, valamint Coronas, az első európai hódító 400 éves évfordulójára egy alkalmi bélyeg kiadása van tervbe véve.

Dr. G.

10. A RÓKUSKÓRHÁZI TANÁCS- ADÓ

Feri ezalatt odahaza, a kis házban várakozott, nagy izgalmak között nővére.

Már két óra óta távol volt és Feri ezt jó jelnek vette.

Ha tüstént elutasították volna, gondolta magában, akkor már régen vissza kellett volna térnie. Hogy így soká marad, csak azért történhetik, hogy sikerült a főherceg elé jutnia. A főherceg jószívű ember és bizonyára meghallgatta kérését. Van valami Mari megjelenésében és megnyilatkozásában, amely minden jóra való embert bizonyos varázssal érint. Valószínűleg sikerült a halálos ítéletet megváltoztatnia.

Végre hazaérkezett a leány. Feri egy szóval sem kérdezte utjának eredményét, arcából akarta kiolvasni.

A leány szemei elárulták, hogy bőven hullatták a könnyeket. Ajkai körül a keserű vonás a lesújtottság és a fájdalom kifejezése volt.

Feri nem kérdezte. Mari nem szólt. Amikor azonban átnyújtott egy iv papírost, amelyben a fiatal ember a kegyelmi kérvényre ismert, amelyet ő írt, leroskadt a bátyja mellé és keservesen sirni kezdett.

Ez a néma feljajdulás mindent elmondott Ferinek, akinek hirtelen valami sajátos érzés lett urrá a lelkében.

Ugy érezte, hogy a gyenge leány mellett visszanyeri minden erejét. Póltámadt lelkében az a

Igaztalan történet a száz év előtti Budapest mélysegeiből

»A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.«

(45)

hatalmas kötelességérzet, hogy a leány védelmezője és atyja legyen és pirulva gondolt arra, hogy az ő gyöngye kezeire bizta és azoktól várta apjuk megmentését.

A szék karjára támaszkodott, amelyen Mari ült.

— Marikám, drágám, — szólt hozzá gyöngéden.

Az nem tudott válaszolni, csak szivettépően zokogott tovább.

Elsimította homlokáról a fürtöket, keblére vonta a fejét s végtelen szeretettel kérdezte:

— Miért sírsz, édes hugom?

Az még keservesebben zokogott.

— Sok csalódás ért?

— Nagyon sok, — sóhajtott a leány.

— A helytartó visszautasított?

— Nem.

— Tehát?

— S miért nem?

— Beteg.

— Akkor talán holnap fog fogadni?

— Nem.

— Beszélj hát el mindent.

— Nem tudok beszélni.

— Legalább azt mond meg, hogy mi kellemetlenség ért.

Most szaggatott szavakban elbeszélte Mari, hogy a helytartóval egyáltalán nem beszélt és hogy az előtte való megjelenés nem is használhat semmit, mert minden a kabinettitkártól függ.

— Ahhoz kellett volna fordulnod!

— Voltam nála.

— Na és?

— Azt hittem Feri, hogy elnyel a föld, amikor ez megtörtént.

— Megbántottak?

— Igen... nem... ahogy akart.

— Agyonütöm azt, aki megsértett!

— A kabinettitkár nem bánt velem rosszul.

— Nem értelek!

— Megijedtem megpillantásakor s az ijedség hatása alatt elvesztettem a józan eszemet és megsértettem őt.

— Ismerted?

— Igen, Ferikém. Borzasztó volt, ahogy ráismertem. Képzeld

iel: az az ember nem más, mint Biró Rudi.

— Lehetetlen!

— Sajnos, valóban ő volt.

— Két évvel ezelőtt még egyszerű napidíjas volt, egy egész élet kell hozzá, hogy valaki oly magasra emelkedjék.

— Amint látod, neki nem volt szüksége ily hosszú időre.

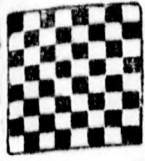
— Most megértem fájdalomdat, — mondta Feri szomorúan. — Akit elutasítottál, azelőtt kellett könyörögnöd, azelőtt kellett megvallanod, hogy a nyomorult, akinek életéért esdekelsz, nem más, mint az atyád. Ezt még se kellett volna megtenned, Marikám.

— Pedig megtettem.

— Nagyszívű, önfeláldozó gyermek...

— Hogy mit szenvedtem és mit éreztem ebben a pillanatban is, azt te nem tudod felfogni, Ferikém.

Tudod, mennyire szerettem és Rudi azt hiszi, hogy önzésből utasítottam el őt. Amikor ma megpillantottam ifjúságának szépségében és magas méltóságában, szerettem volna föloldítani, kitépni a hajamat, hogy ezzel a férfivel úgy bántam. Most érzem igazán, hogy mekkora áldozatot hoztam, mikor lemondtam róla. Nem azért, hogy oly magasra emelkedett, hiszen az éles értelmét és nagy képességeit tekintve, előrelátható volt, hanem azért, mert ma oly nagynek láttam őt, amilyennek még sohasem mutatkozott előttem. Mennél inkább akartam mutatni, hogy gyűlölöm, annál jobban éreztem, hogy még szenvedélyesebben sze-

SAKK

MEGFEJTÉSEK

A 144. számú sakkfeladványunk helyes megfejtése: 1. Hg6!! Kxg4. 2. Vd5, K letsets szerint. 3. Vg2 matt, vagy 1. Kxg3. 2. Hf2. Kh2. 3. Vb8 matt, vagy 1. Ke4. 2. Vc4, Kf5. 3. He7 matt.

Helyesen fejtették meg: Hozák János (Sztáribecse), Kiss Jenő (Zágreb), Török Péter (Kupuszina), Brenner Lajos (Szubotica) és Uglár János (Bács-topola).

Ezen feladványunk megfejtésével befejeződött a március-április havi feladványmegfejtési versenyünk, amelyben Kiss Jenő, Török Péter, Brenner Lajos és Hozák János egyformán 20-20 pontot értek el. Sorsolás útján Kiss Jenő (Zágreb) nyerte a kifizetett sakk-könyvet. Mivel díjat nem nyert három győztes már régi résztvevője megfejtési versenyünknek, közöttük egy vigasztdíjat sorsoltunk ki (sakkfolyóirat), amelyet Török Péter (Kupuszina) nyert meg. A nyerteseknek postán elküldöttük a díjat.

LEVELEZÉSI VERSENYÜNK

V. csoport:

1-2. 23... Kg7; 2-3. 29... Fb6; 4-5. 22... Hxe7; 2-5. 20... Bfe8+; 3-4. 29. c6; 4-2. 25... Hd5; 2-6. 22... a5; 3-1. 21... Hxf2; 5-3. 23 Vf2; 6-5. 18... f6.

VI. csoport:

1-6. 16... Hd7; 2-3. 16... Bd8; 3-6. 16. e5; 1-4. 15 0-0; 3-4. 15. Ve5; 4-2. 19. f3; 2-5. 21. Bad1; 3-1. 13. Fxd5; 5-3. 14... c5; 5-1. 14... Hge7; 6-5. 20. Bd2.

V. csoport:

1-6. 4... Hc6; 2-5. 5... d6; 3-4. 6. c3; 1-2. 8. Ke2; 2-6. 5... H5c6; 3-1. 13. Fd2; 1-4. 6. Hh4; 2-3. 7. 0-0; 3-6. 6... Fe7; 4-5. 5... dxe4; 5-3. 8. Hxc3; 6-4. 5. d4; 4-2. 6. He5; 5-1. 5... Hf6; 6-5. 5. Hf3.

ÜZENETEK

Az V. levelezési csoport résztvevőivel tudatjuk, hogy az 1. számú játékos bizonytalan ideig félbeszakítja játszmáit.

Vatrovics. Az V. csoport 4-2 partijában feltett kérdése alaptalan, mert 22. Bd4 lépést csak a »d1-en álló bástya tehetné, mert a »d6« bástyát elzárta a »d5-en lévő sötét huszár. Ennélfogva nem is volt szükséges megjegyezni, hogy melyik bástya lép »d4-re!!!

Hozák. A jugoszláv Sakkszövetség által rendezendő országos amatőrversenyen rendszerint csak a nagyobb sakkörök bajnokai és az előző évi amatőrverseny díjazai vehetnek részt. Rendkívüli érdemlére méltó esetekben versenyre bocsájt azonban a szövetség olyan játékos is, aki nem tagja egyik szövetségi sakkkörnek sem.

Göbor. A következő rovatunkban részletesen ismertetni fogjuk Maróczy most megjelent művét »A modern sakk vezérkönyve«. Ugyanakkor közölni fogjuk beszerzési árát is.

MEGNYITÁS ISKOLA

A mértnai variáns.

(97. folytatás)

17. Bacl Ve6.
18. b3 Vd5.
19. Fe1 exd4.
20. exd4 Bde6!
Ha 20... He4 akkor 21. He3! Vxb3. 22.

Bc7, Bab8. 23. Bxb7! Bxb7. 24. Fxe4 Bc7. 25. Ba1! következne:
21. Fd2 Hs4.
22. Bde1 Hd6.
23. Vf1 Hxc4.
24. bxc4 ...
Fxc4-re Vh5. 25. He5, Hxe5. 26. dxe3! Bd3 következett volna. Vh5.
24. ... Vh5.
25. He5 ...

Helyesebb folytatás volt 23. Fe4! Fxe4. 26. Bxe4, Hb6. 27. c5! Hd5. 28. Vc4 stb.
25. ... Hxe5.
26. Bxe5 Vh4!
27. f4 Ff6.
28. g3 Fxe5!
29. dxe5 Ve7.
30. Fe3 Vd7.
31. Fe2 Vxa4.
32. g4 b3.
33. Kf2 Fe4.
34. Fd4 Bcd8.
35. Ke3 Fc2.
36. Bca1 Vb4.

világos feladta.
A mértnai versenyt követő években a mesterek mind jobban kezdtek foglalkozni a mértnai változattal és a Baden-Badeni (1925) versenyen a Bogoljubov-Thomas parti így alakult: 1. d4. d5. 2. e4. e6. 3. Hf3, Hf6. 4. e3. e6. 5. Hc3. Hd7. 6. Fd3, dxc4. 7. Fxc4. b5. 8. Fd3. a6. 9. e4. c5. 10. e5. cxd4. 11. Hxb5! axb5! (A Blumenfeld-Rabinovics (Moszkva 1925) partiban a gyengébb 11... Hg4 lett játszva). 12. exf6 és Thomas most 12... e5-el folytatta, amivel

BERGERET AUGUSTE EMILE (1845-1923)

francia író szellemes megjegyzéseiből:

— A tisztesség többnyire háromnegyedrészben véletlen és többnyire a gyermekkorral végződik.

— A dícsőség mindent összeréve voltaképpen semmi egyéb, mint a legőriádsabb hízelgés.

— A legjobb politika az, amely mindig számbareszi az emberi hitványtságot, beleértve a magáét is.

— Abban a percben, amikor elismerjük mások tehetségét, nekünk is van némi tehetségünk.

— A legnagyobb veszedelem, aminek az újságíró ki van téve, az, hogy amikor igazat mond, nem hiszik el neki.

retem, mint valaha. Ha ma meg nem örülök, Feri, akkor sohasem fog elhagyni az eszem.

— Marcsa, édes kis Marcsám, — gúgyogte Feri oly hangon, amelyen az anya szól kisededhez, amikor meg akarja nyugtatni.

— Látnod kellett volna, Ferikém, mily előkelően állt előttem, mintha csak erre a magas méltóságra született volna.

— És mit mondott?

— Hideg maradt. Ellágyult ugyan, amikor felismert, de ez csak egy pillanatig tartott, aztán megint hideg lett, mint a jég.

— Elutasított?

— El.

— Nincs kegyelem!

— Ahogy az Isten akarja.

— Föl fogják akasztani. Rudi igazságos, egy hajszálnyit sem tér le a törvény útjáról. Atyánk annyi bünt követett el, hogy két-tónkón kívül a világ egyetlen bírója sem tudna neki megkegyelmezni.

— Tehát szertefoszlott az utolsó remény is. — mondotta Feri és nővére mellé egy székre roskadt.

— Szét, fájdalom, — válaszolta a leány tompa hangon. — Ha tudtam volna, hogy Rudi az, akinek a végső ítélet a kezében van...

— Akkor nem kerested volna fel.

— De igen, már csak azért is, hogy később ne tehessek magamnak szemrehányást, hogy nem mozgattam meg minden követ atyám érdekében. Most mit törődöm veled, hogy később mit fog

gondolni Rudi, miután őt, a világ legnagyobb kincsét nem tudtam megtartani a magam számára. De hisz tudhattam volna, hogy Rudi-nál minden kérdés hiábavaló. Annakidején megismertem ezt a férfit és ő megerősítette volna a halálos ítéletet akkor is, ha két év óta felesége lennék s hidd el Feri, az lehettem volna. Hogy mi Riskó Tóbiás gyermekei vagyunk: az nem rendítette volna meg irántam való szerelmét. Szenvedélye oly mély és bensőséges volt, hogy nem is tudakozódott volna atyánk után. Elhirtelenkedtük a dolgot Ferikém... ma már persze utána vagyunk.

— Utána, utána, — mormogta Feri bánatosan.

Nővérének szavai súlyos vád-ként hullottak fejére, úgy érezte, mintha éles töröket döftek volna testébe. Gonosztevőnek érezte magát, hogy a szöke, halvány báróné iránt való titkos szerelméért, amelyet senki még csak nem is gyanított, fölládozta huga életének boldogságát.

Hirtelen kiszakította magát ezekből a gondolatokból.

— Drága Marim, — mondta szinte nyersen, — ne merengjél a múlton, ez az elkésett ábrándozás nem használ semmit. Arra kell gondolnunk, hogyan menthetők meg atyánkat a bitótól.

— Van valami kivezető út?

— Azt hiszem, igen.

— Ó, mondj hát mi az!

— Egyelőre nem árulhatom el.

— Szükséged van a segítségem-re?

— Nincs!

Dolgukra mentek és ezen a napon nem beszéltek többet egymással.

Mari egész nap a Várban történt eseményekre gondolt.

Feri hirtelen keletkezett tervével foglalkozott.

Praczekről várt segítséget, ő neki — gondolta — okvetlenül segítenie kell.

Este tíz órakor Feri így szólt nővérehez:

— Menj aludni és zárd be gondosan az ajtókat, fontos ügyben el kell mennem és talán csak késő éjszaka térek haza. Ne aggedalmaskodjál. Elmegyek valahova, ahol tanácsot fognak adni szomorú helyzetünkben.

Feri a Rókus-kórházba ment, amely körül már nagy volt a csendesség.

Praczek nagyot nézett, amikor jó két esztendő múltán ismét viszontlátta a fiatalembert. De rögtön az ötlött az eszébe, hogy valami rendkívül fontos dologban kereste föl. Beeresztette a kapun és szobájába vezette.

— Mi szél hozta ide, Feri?

— Tanácsra van szükségem, amelyet csak öntől várhatok.

— Beszéljen.

— Apámat letartóztatták.

— Igen, hallottam valamit fölöle.

— Közelebbit nem tud semmit?

— kérdezte a fiatalember és élesen Praczek szemébe nézett.

— Na tovább, — mondta a portás zavartan.

— Ugy tudom, ön közelebb áll

végzetesen meggyöngyöztette a fehér mezőket. Ennek a partinak az alapján egy ideig úgy tartották, hogy Bogoljuhov megdöntötte az előbb már véglegesen elfogadott elvet, hogy a mértni variáns egyike a legjobb védelemnek a vezércselben a sötét részére.

Ekkor Aljechin a »L'Echiquier« című be'ga sakkfolyóiratban közzétette elemzéseit a mértni változatra vonatkozólag, amelyben kimutatta, hogy ezek a kísérletezések még messze vannak attól, hogy megdöntsék a mértni változat játszhatóságát. (Folytatjuk)

A VÉGJÁTÉKOK ELMÉLETÉBŐL

Bástya a gyalogos ellen.

(9. folytatás.)

Befejezésül visszatérünk Rélinek a jelen tanulmányunk bekezdésében említett végjátékára: Világos: Kf7, Be4. Sötét: Kf5. gy:e5. Világos indul és nyer. Az előbb levezetettékből tudjuk, hogy 1. Be1 nem vezet nyeréshez, mert 1... e4. 2. Ke7, Ke5 után a világos királynak nincs meg a nyeréshez szükséges tempója. 3. Bh1 sem segít, mert 3... e3 után a világos király nem hatolhat be az a1-a6-e6-e1 négyzetbe. A helyes folytatás tehát 1. Be2! e4. (1... Kf4? 2. Ke6) 2. Be1!! Ke5. 3. Ke7 és sötét lépéskényszerben van, és úgy 3... Kd4. 4. Kf6 mint 3...Kf4. 4. Kd6 után a világos király bejutott a négyzetbe és nyer. (Vége.)

SAKK-HIREK

A beográdi Sakkör május havi gyorsversenyén 18 játékos vett részt. Első lett Zecsevics 13 1/2. V. Popovics 13, Gligoric és Petrovics 12 pont, stb.

Rovatvezetőnk a temerini Sakkörben összesen 17 szimultánpartit játszott, 15 nyert, 1 veszített és egy remiseredménnyel.

Maróczy Géza a veterán magyar sakkmeister könyve »A modern sakk vezérkönyve« címmel megjelent. Következő rovatunkban részletesen ismertetni fogjuk.

hozzá, mint az gondolható volna.

— Ön téved.

— Kedves, jó Praczek ur, eleget forogtam gyerekkoromban maguk között, hogy látszatokkal ne engedjem megteveszteni magamat. Nem, nem engedem, hogy megtéveszsenek.

— De mit akar tulajdonképpen?

— Hát csak nem akarja elhítni velem, hogy Riskó Tóbiásról nem tud többet, mint hogy letartóztatták? Hisz itt fogták el a Rókus-kórházban.

— Ez igaz, csak hogy én mélyen aludtam s mire fölsikerentem, Riskót már elhurcolták.

— És semmi mást nem tud?

— Semmit.

— Esküdjön meg rá.

— Ha karja...

— Esküdjön meg annak a fiatalembernek az életére, akit hűgönnak vissza kellett utasítania.

— Ne keverje őt bele ebbe az ügybe!

— Ó tehát csakugyan olyan közel áll önhöz, amint gondoltam! Tehát úgy van, hogy ön, aki a Fekete Ember bandájába tartozik, nem mer megesküdni az ő életére.

— Mi jut eszébe, én nem tartozom a Fekete Ember bandájába!

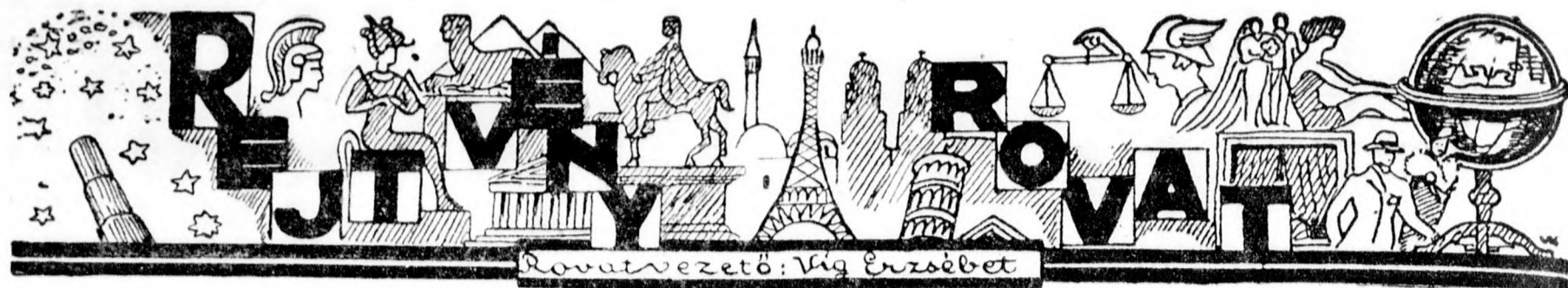
— Hazudik!

— Feri!

— Hazugság, minden szava hazugság. Jól tudom én is, mit tesz az, a Fekete Ember alattvalójának lenni. Csak a halál szabadíthat ki valakit ebből a kötelékből. Ne ingereljen föl, Praczek ur.

A portás megjéjdt.

(Folytatjuk)

Rovatvezető: Vig Erzsébet

Vizszintes sorok:

1. Ezt teszik ma a katolikusok, utolsó betűje fölül, kettőzve.
14. Lakat.
15. Hajnal istennője.
16. Fohász.
17. Mező.
18. ... áll.
19. Titulus rövidítés.
20. Atá keverve.
22. Megfordított kettős idegen magánhangzó.
23. Ut, keverve.
24. Így jelent meg a Szentlélek Uristen.
25. Viz államnyelven.
28. A Mose ba ömlő kis folyócska.
29. Ilyen ház is van, (e = é).
32. Belső szerv mutatószócskával.
33. Francia politikus.
34. Finomság jelző mérték.
35. Nád, mássalhangzó.
36. Tág.
37. Söhaj.
39. Asvány népiesen.
40. Ez évi.
42. Visszafelé: egy szó a halotti beszédből.
44. Borneói város.
47. Ebben járnak a franciskánusok.
49. Minden ami megtörténik.
50. Időmérő.
51. Vízjármű.
52. Egyforma betűk.
54. A jószívű teszi.
56. Négy lábú.
57. Pípa része.
58. Szerb dalárda.
60. Európába hozta az első burgonyát.
63. Alphebetum.
65. Római istennő.
67. Aco.
69. Ázsiai tó.
70. Sötét felhők keletkeznek rajta.
73. Költői műfaj.
76. Személyes névmás.
77. Szibériai folyó.
78. Egyszerű szerző.
79. Menetrendi rövidítés.
81. Homeros Iliásának egyik alakja.
82. Hittagadó.

KERESZTREJTVENY

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14			15					16			17	
18			19		20		21	22			23	
		24										
25	26	27			28					29	30	31
32				33				33a		34		
35				36				37	38			39
			40	41		42	43		44	45	46	
47							48					
		49			50				51			
52	53			54	55			56				57
58		59			60	61		62		63		64
65				66	67			68		69		
			70	71					72			
73	74	75		76		77			78		79	80
81												82

Függőleges sorok:

1. Husvét után ezen a napon van pünkösöd.
2. Pocsolya.
3. Csukott mássa hangzó.
4. Ital.
5. T-vel a végén elcsunyt.
6. L. S.
7. Igen kedves operette címe és szerzőjének neve.
8. Ez, még rövidebben.
9. Kérdő névmás.
10. Ilyen zenei hang is van.
11. Edison keresztnévének anagrammája.
12. Eblánc.
13. Ereinkben folyik.
20. K... város Magyarországon.
21. Az Aldanba ömlő ázsiai folyó.
24. A legtöbb élősködő állaton fejlődik.
26. Vasöntödéről nevezetes magyar város.
27. Kötőszó.
30. Sodor.

31. Világtalan.
33. Vadász ige.
- 23a. Igavonó.
36. Képes volt rá.
38. Fél év.
40. Fog-e irni?
41. Ime latinul (c = cc).
42. Csapadék névelővel.
43. A kis Izabella.
45. Nyakbavető.
46. Ibo.
48. Névelő.
53. Mata Hari (ékezettel).
55. Egyforma mássalhangzók.
56. Igekötő.
57. A kis Ilonka.
59. A 25. vizszintes első két betűje.
61. Lónév.
62. E öndiai folyócska.
64. Kis patak.
66. Északamerikai állam.
68. Kártékony állat.
71. Helyhatározó.
72. Gazdasági eszköz.
74. U. a. mint 27. függőleges.
75. Római pénz.
79. Személyes névmás.
80. Klasszikus »dé«.

A múlt vasárnapi számban megjelent keresztrejtvenyünk helyes megfejtése:

Vizszintes sorok: Szendrő, Számtan, Ty, Ismét, OO, Ézsau, Zab, Ultra, Co, Kja, Ady, Or, Sok, Jer cho, Nia, Ad, Riadó, Lá, Nilus, Ota, Toban, Yga, Ut, Il, Oli, A postagalamba, Al, Boa, Iru, Pé, Jog, Aio, Ara, Alea, Imola, Imre, Tir, Érintek Tél, As, Ark, Tök, Gé, Szinvak, Radames.

Függőleges sorok: Szécsény, Ets, Nyak, Ri, Osz, Séb, ZT, Moly, Tót, nyaralni, Mária Taglioni, Zoo, Ujj, Udo, Rio, Kalap, Rio, Cda, Nábob, Du, Lo, Igal, Susig, Tiara, Alap, Ita, Il, Oboa, Aratás, Ékelés, Jer, Ami, Oli, Amt, Liszt, Irka, Aeta, Rége, Érv, Kód, An, Ka.

A TUNDERORSZAG NYEREMÉNYEI:

Fűszer csomag
MARTIN MIRKO
azelőtt Gausz Viktor)
fűszer és csemege üzletéből
RIBNYI TRG 5 — TELEFON 33-66

Viltany zseblámpa
IRSAJ JÓZSEF
sport és vadászfelszerelési
cikkek szaküzletéből
KRALYA PETRA II UL 32

Allandóan a legjobb minőségű friss
csokoládé és keksz kapható

UNION bonboniérab n
Noviszád, Trg Oslobodjenja 3.
Tulajdonos: Kelemen Gábor — A helyes megfejtőnek csokoládét ad

Jó kidolgozású fényképet csak a 20.
éven át dolgozó

OSZNOVITY MÜTERMÉBEN
kap. Forduljon bizalommal hozzánk.
Noviszád, Zseleznicaska ul. 5.
Árvizkárosultaknak kedvezmény.

Egy negyed tucat finom pipereszap
pant ad a

**PRVA JUGOSZLOVENSZKA
KEMICSNA TVORNICA
NOVISZÁD,**
gyártja a legjobb cipókrémet, az
»DOL«-t és a híres **KLEIN ÉS FIA** fű-
pipereszappanokat

Szép ajándékot ad a
NAGYFEJŐ (»SZNEZSANA«)
tulajdonos: Schön Márta, kézimunka-
üzlet, Noviszád, Bulvar, Maticea épület

Egy szép könyvet ad
MENAHEM J.
minden nyelvű használt könyvet
antikváriuma. — Noviszád Vesz- elad

Egy pár gyermekharisnya
vagy kesztyű az
„olcsó PEREPATICS“
kötött és szövött áru üzletéből
Futoski put 37.

Változatosan szép aján-
dékcsomagot ad a
»KONZUM«
kávé és tea szaküzlet
Noviszád, Kr. Petra II. 2

Egy szájharmonika vagy okarina
Schade Adám
ing zeneiéből. Noviszád, Kralja
Petra II. 52. Nagy választék, olcsó
árak szolid kiszolgálás

Egy szép képkeretet ajándékoz
LERCH JOVÁN
Blondel keretek üveg és porcellán
árúk legdusabb szaküzlete Noviszád,
Kr. Petra II. 21 — Telefon 30-74

Egy doboz legkitünőbb
desszert cukorka a
WAHL-tele »CONFISERIE«
üzletéből
NOVISZÁD KRALJA PETRA II. 72

Egy doboz ementhali sajt
NAŠA MLEKARA
speciális sajt, vaj és tejtermék üzletéből
Kralja Petra II. 11. — Telefon 28-72

Fényképlelvétel
Studio Heringnél
Amatőr udv. 1. Amatőr képek kidolgozása

Ajándék-csomagot ad
FLEISCHMANN I.
csemegekereskedő. Kralja Petra II. 15
Telefon 25-18.

Egy előfestett gobelint ad
„GOBELIN“
kézimunka üzlet
NOVISZÁD KRALJA PETRA II. 20

Egy elmés és
sz p játéktároló a
„GOLYA“
bazar játékaru
es lux cikkek
üzletéből
Kralja Petra II. 7

Truppel Béla
az ország legnagyobb hangszerüzlete,
a »Hohner« harmonikák vezérképvisle-
lete és lerakata ajándékoz egy finom
szájharmonikát. Noviszád, Duna ucca.

Szép ajándékot ad
»PAPIRUS« — BUZA ERNŐ
Petrovgrad és környéke legna-
gyobb könyv és papíráru üzlete.
Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a

MIGNON cukrászdából
tulajdonos Horváth Károly, Kralja Pet-
ra II. 13. — Allandóan friss sütemény

Egy szép ajándékcsomagot ad
KONSTANTINOVIC.
Noviszád legdusában felszerelt fűszer-
es csemege-üzlete
KR. ALEKSZANDRA U. 19

Egy hatalmas játéklabdát
»Indanthren« áthuzattal ajándékoz
HOLIK bácsi

Kétszer 1/2 kg. mézes kekszet ad
KLIPPEL JÓZSEF
hygiénikus péksége Zseleznic-
ka 38. fiókület; Postanszka 1.
Készíti a legjobb bureket, süte-
ményeket, graham kenyeret stb.

13.30 (1.30): **Hanglemek.** 1. Wagner: *Induló a Tannhauser c. operából* (Chicago szimfonikus zenekar, vez. Stock). 2. **Muszorgiszki:** Bolhadal (Saljapin). 3. Chopin: *Nocturne* (6. mű, 2. sz.) gitár: Luise Walker). 4. *Montu-szko-Syrokoma:* Esti dal (Luvyna Szerpan-szk). 5. Schubert: *Rosamunda* — baletzene (Bostoni szimfonikus zenekar, vez. Kusze-vitzki). 6. Seismit—Doda: *Holdfényes éjsza* — dal (Gigli). 7. Elgar: *Szerelmi üdvözlő* — gondolkodás (Gaspar Cassado). 8. Schwartz: *A csendes völgy* — énekdar (Kölni Férfiakar. vez. E. Papst). 9. Csajkovszkij: *Csiperóza* — baletszvit (Berlini filharmonikusok, vez. Borchard). 10. Grieg: *Szeretlek* — dal (Richard Crooks). 11. Garner: *Bécsi tánc* — zongoraszóló (Cyril Smith). 12. Vecsey Ferenc: *Valse triste* — dal (Eggeth Márta). 13. Dvor-zák: *Szláv tánc* (Prágai filharmonikusok, v. Talich). 14. Ranzato—Neri: *Tarantella* — filmdal (Lary). 15. Caminadó—Kreiser: *Spa-nyol szerenád* — hegedűszóló (Fritz Kreisler). 16. Strauss János: *Steieringben nyílik* — már az orgona — becsi dal (Erna Sack).

14.30 (2.30): **Hírek.**
14.45 (2.45): **Műsorismertetés.**
15 (3): **Árfolyamhírek, piaci árak, életmészer-árak.**

16.20 (4.20): **Reményi József né meséi.**
16.45 (4.45): **Időjárásjelentés, hírek.**
17 (5): **Hírek szlovák és ruszin nyelven.**
17.15 (5.15): **Ember Nándor zongorázik. Újusa-gi sorozat.** 1. Beethoven: *Hat kis változat* eredeti témára. 2. Chopin: a) *Asz-dur*; b) *Desz-dur*; c) *Gesz-dur* keringő. 3. Debussy: *Két arabesk*. 4. Mendelssohn: *Két dal szöveg nélkül*. 5. Granados: *Két baszk népdal*. 6. Bartók: *Keringő*.

17.45 (5.45): **Postaműszaki tanácsadó. Hangszó-rós rádióvetél detektorok készítői.** Kádár Géza postá s-mérnök előadása.

18.15 (6.15): **A régi pesti vurstli muzsikája. Ze-nés hangulatkép. Összeállította Borsodi Bé-nyillaqua Béla és Kazacsay Tibor Közreműkö-dik Forgách Antal, a Nemzeti Színház tagja a rádió szalonzenekara, Bertha István ve-zényelével. Rendező A. Balogh Pál.**

19.15 (7.15): **Hírek.**
19.25 (7.25): **Bura Sándor cigányzenekara.** *Érta* Jarviluona Artur. Fordította Vég Istváné Rádiószinpadra alkalmazta Barsi Odón. Ren-dező Szilassy Gyula. A dalok szövegét írta Liszt Nándor. Vezényel Turay Mihály. Beve-zetőt mond Németh Antal dr. Hangfelvétel. Személyek: Erkek: Harri, parasztagazda, tőr-nyérbíró — Szőrenyi Éva, Jász, gyeb-meket — Szőrenyi Éva, Jász Pál; Hanka Antti, fiatal parasztlány, fogoly — Szabó Sándor; Hanka Heiki, az öccse — Apáthy Imre; Lísa, Harri távoli rokona, cselédsorban — Mészáros Ági; Kaisa, parasztlány — Iványi Irén; Salttu, a férje — Péthes Sán-dor; A csendbízott — Greguss Zoltán; Koljo-lar, gazda, törvénybíró — Szilágyi Aladár; Kaappo, szolgáló — Matány Antti; Karjan-

A REGGELI UJSAG HETI RADIÓMŰSORA

maan Kyösti — Rubinyi Tibor. Kerületi bírő — Bodnár Janó; Hídvezető — Both Béla; Ir-nok (és szolgáló) — Kenessey Ferenc; Egy le-gény — Thuróczy Gyula.
21.40 (9.40): **Hírek, időjárásjelentés, hírek szlo-vák és ruszin nyelven.**
22.10 (10.20): I. rész: Magyar tánclemek. II. rész: Külföldi tánclemek.
23 (11): **Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.**
23.20 (11.20): **Közvetítés a Baross-kávéházból.** Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál 0.05 (éjfel 12.05): **Hírek.**

BUDAPEST II.

17.45—18.15 (5.45—6.15): **Körmley Blanca éne-kei, zongorakísérettel.** 1. F. Rossi: *Mitiana* — ária (Szabó Miklós ford.) 2. Haendel: *Ah, e szív izzon lángol* (Lányi Viktor ford.) 3. Schubert: a) *Litánia*; b) *Virággal üzenem* (Blumenbrief); c) *A muzsikához*. 4. Lányi Viktor: *Bölcsodal*. 5. a) *Hej páva*, b) *Katonanóta* (Kern—Molnár: feldolgozása). 19 (7): **Emberök és kövek a X. kerületben.** Je-szenszky Sándor dr. előadása.
19.25 (7.25): **A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.**

20 (8): **Hírek, lövésznyeremények, hírek szlo-vák és ruszin nyelven.**

20.25 (8.25): **A székesfevárosi zenekar hangver-senye a nyíregyházi művészeti hetek kereté-ben. Közvetítés Nyíregyházáról.** Vezényel Csilléry Béla. Közreműködők Vég Sándor (hegedű). 1. Himnusz. 2. Üdvözlő beszéd. El-mondja Szobor Pál Nyíregyháza polgármes-tere. 3. A budapesti kiküldött választja az üd-vozlő beszédre. 4. Liszt: *Les Preludes*. 5. Doh-nányi: *fisz-moll szvit*. 6. Bartók: *Paraszti da-lak*. 7. Veress Sándor: *Nógrádi verbunkos* (Vég Sándor). 8. Kodály: *Galántai táncok*. 9. Rákóczi induló.

Szűnetben kb. 21.35 (9.35): **Időjárásjelentés.**

BUKAREST 11: **Lemezek** Harmonika • 13.20 **Lemezek** • 18: **Filmek** • 18.17: **Lemezek** • 19.25 **Stefanescu ének** • 20.15: **Tánczene** • 21.30: **Román tánc ének** • 22.45: **Hírek**

HAMBURG. Csak szerlemben ne keveredjett az ember • 17.30: **Levél a harctérre** • 17.45: **Berlin** • 19.50: **Régi zene tenordalokkal.**

OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bari I. Bologna, Bolzano.) 20.30: **Vonós könnyű és tánc-zene** • 21: **Tánczene** • 22: **Puliti zongoraműves-zés** • 23.15: **Tánczene.**

II. műsor. (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Roma II.) 19.55: **Csak Róma II.:** Magyar negyedóra • 20: **Lemezek** • 20.30: **Dalla piccola:** *Ejrélt repülés* Utána: *Busoni: Turandot*, opera. *Közvetítés a firenzei Pergola színházból.* **Maid:** *Tánczene.*

III. műsor. (Firenze.) 20: **Hírek.** **Lemezek** • 20.30: **Színhű** • 21.40: **Nápolyi dalok** • 22: **Tánc-lemek.**

STUTTGART. 16.10: **Szórakoztató lemezek** • 18: **Német és francia zene** • 19.15: **Tarka est** • 20.15: **Lemezek** • 22: **Német és francia zene.**

12

1940. május 12-től május 18-ig

BEOGRAD. RÓVIDHULLAMU ADÓÁLLOMÁS

VASARNAP. 6.45: Himnusz, pontos idő, rádiónaplár, időjárásjelentés, első hírek, műsorol-vasás • 7.45: Lapszemelvények és egyéb közlemények • 9.30: Istentisztelet a görögkeleti székely-egyházból • 12.50: Pontos idő, délutáni műsorok, hírek és lapszemelvények francia nyelven • 13: Rádiónapló • 13.10: Népdalok • 13.40: Hírek, esti műsorok • 17: Pontos idő, műsorok • 18: Köz-tes, hanglemek • 17.20: Közművelődési előadás arab, török, görög és román nyelven • 18: Köz-művelődési előadás olasz, francia, német, magyar és angol nyelven • 18.50: Hanglemek • 19.10: Esti hírek • 19.20: Jugoszláv nemzeti óra • 19.40: Népdalok • 20.10: Közművelődési előadás • 20.20: Hírek arab, török, görög és román nyelven • 21: Hírek olasz, francia és német nyelven • 21.30: Hírek • 21.50: Hírek magyar és angol nyelven • 22.10: Könyvi zene • 22.40: Utolsó hírek, a másnapi műsor ismertetése, himnusz.

KÖZNAPOKON. 6.45: Himnusz, pontos idő, naplár, időjárásjelentés, első hírek, műsorok • 7: Reggeli hangverseny • 7.45: Lapszemelvények és egyéb közlemények • 12.50: Pontos idő, délutáni műsorok, hírek és lapszemelvények francia nyelven • 13: Rádiónapló • 13.10: Könyvi zene • 13.40: Hírek, esti műsorok • 17: Pontos idő, esti műsorok, hanglemek • 18.50: Előadás arab, török, görög, román, olasz, francia, német, magyar és angol nyelven • 18.50: Hanglemek • 19.10: Esti hírek • 19.20: Jugoszláv nemzeti óra • 19.40: Népdalok • 20.10: Elő-adás szerb nyelven • 20.20: Hírek arab, török, görög és román nyelven • 21: Hírek olasz, francia és német nyelven • 21.30: Hírek • 21.50: Hírek magyar és angol nyelven • 22.10: Hangverseny • 22.40: Utolsó hírek, a másnapi műsor ismertetése, himnusz.

Vasárnap május 12

BEOGRAD

6.15—7.00: **Induló, torna, hanglemek, éttrend, hírek.**

9.55: **Pontos idő, műsorok.**

10.00: **Szentmise a beográdi katolikus Krisztus Király-templomból.**

11.50: **Vizárlásjelentés.**

11.59: **Pontos idő.**

12.00: **Harangzó a görögkeleti székesgyház-ból. — Szórakoztató lemezek.**

12.35: **Reklámok. — Hanglemek.**

13.00: **Zsivka Krsztics tamburakísérettel nép-dalok énekkel.** 1. *Zarudela slyiva* ranka. 2. *Gyul Zulejka*. 3. *Kolika je duga zima bila*.

4. *Duni mi lagjana*. 5. *Potokla voda*. 6. *Pod Szlocestcem*.

13.50: **Pontos idő, hírek.**

13.40: **Hanglemek.**

14.30: **Beográd vasárnap, riport.**

14.40: **Hírek.**

14.50: **Hanglemek.**

15.50: **Pontos idő, műsorok.**

15.55: **Grujica Adzsemovics mezőgazdasági elő-adása.**

16.15: **Közvetítés a népek. — Közreműködők:** Lyubica Gyokics és Petar Kravijanc (ének); Lyubinka Jovanovics (harmonika), a rádió népies és tamburazenekara.

Közben 17.15—17.25: **Kosztja Popovics mezőgaz-sági szakitanácsal.**

17.50: **Közvetítés Banyalukáról.** A Morana-da-lárda hangversenye, vezényel Pero Szafret.

18.10: **Tánclemek.**

19.00: **Reklámok.**

19.10: **Hírek.**

19.20: **Jugoszláv nemzeti óra.** Velykó Petrovics felolvasása: *Beszédünk szépsége.*

19.40: **A rádiózenekar hangversenye.** 1. *Ascheri: Ofensége táncol, nyitány*. 2. *Richter: Alom, sorozat.*

20.10: **Az Első Beográdi Dalárda hangversenye,** vezényel Predrag Milosevics. 1. *Mokranjac:*

21.40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.
22.00: Híres énekek lemezei.
22.40: Hírek.
ZAGREB 20.30: Hangverseny ● 22.30: Tünczene.
BÉCS 16.30: Szórakoztató zene ● 19.30: Tárka lemezek ● 20: Szimfonikus hangverseny — Weber: Oberon, nyitány. Dvorszák: Scheerzo. Csajkovszkij: Szerenád ● 21: Lemezek ● 21.15: Tünczene ● 23: Berlijn.

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő, Torna.
7: Hírek. Közlemények. Hanglemezek. 1. Farkas Dezső: Vitézi induló (Mária Terézia).
2. Honvédszolgálat zenekara, vez. Fegydy Sándor).
3. Sommerfeld: Tánca fel — muzika (szilfonzó, mandolinzenekarral).
4. Ellenberg: Bersaglieri-induló (Wolfschach tüzészenekara).
5. a) Horthy Miklós Dunántúli-zenekara).
6. Szárnya, szárnya, kapitány — magyar nóták (Honvéd Cserkesz-zenekara).
7. Blon: Sicilietta (Paul Godwin zenekara).
8. Pécsi József: Pátria-induló (Mária Terézia).
9. honvédszolgálat zenekara, vez. Fegydy Sándor).
Utána: Étrend.

10: Hírek.

10.20: Történet az állatvilágból: Tikitaki laci — kö mostohát vállal. Irta: Nyáry Andor. (Felfolvasás).

10.45: Csuzos betegnek klinikai kezelése. Irta: Dányi Mihály dr. (Felfolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Harangszó. Hírnosz. Időjárásjelentés.

12.10: Chappy-tánczenekar.

Közben 12.40: Hírek.
13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 (1.30): Lontay-Rajner László magyar nótákat énekel, kíséri Csorba Dezső cigányzenekara. Dabok: Mosonyi Mihály: Félleg bontult a zordok. Kilenetett itt az óra; Réten, réten (népdalok). Teghze-Gerber Miklós: Gyógyítatom a jelkemet (Sághy Ilona szöveg); Kubányi György: Tagadom, tagadom; Teghze Gerber Miklós: Gyalogut, kocsiut; Dötsch Zoltán: Valamelyik őszi estén (Sárkány Sándor szöveg); Laczkovich János: Rövid szoknya, piros papucs (Szondy István szöveg); Átkom Lajos: Piros rózsát adtam (Kunery Kálmán szöveg); Szerdahelyi József: Ezt a kerék erőt járóm és; Huszka: Darumadár fenn az égen.
14.30 (2.30): Hírek.
14.45 (2.45): Műsorismertetés.
15 (3): Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15 (3.15): Híres magyar iskolák. Az esztendőmi hittudományi főiskola. Irta: Marék Antal. Felfolvasás.
16.45 (4.45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17 (5): Híres szlovák és ruszin nyelven.
17.15 (5.15): A rádió szalonzenekara. 1. Sándor Jenő: Indul a regiment. 2. Kötscher: Az én zeném — dal. 3. Bechtold Károly: Mondd mit

ér — angol kerítésgő. 4. Robin-Ranger: Fox-trott. 5. Két kis kerítésgő. a) Leopold: Pafum; b) Ches: Kerítésgő. 6. Sindino: Vidám induló. 7. Offenbach: Infermezzo és barkarolla a Hoffmann meséi c. operából. 8. Ponchielli: Gioconda. — órák tánca.

18 (6): Asztal, szenalaz, tavaszi hurutok. Helyes Károly dr. közegészségügyi előadása.

18.30 (6.30): Kódvált hanglemezek. 1. Haendel: Care salve (Louis Graveur). 2. Delibes—Dohányi: Naïla kerítésgő — zongoraszó (Wilhelm Backhaus). 3. Moya: Énekek éneke — dal (Richard Crooka). 4. Capua: O sole mio — olasz dal (Dusolina Giannini). 5. Kreisler: Szép rozmaring — keringő (Münchener szimfonikus zenekar, vez. Ormándy Jenő). 6. Hammerstein—Kern: Vén folyó — filmdal (ének: Paul Robeson). 7. Ketelbey: Perzsa vársal — orgonaszó (Reginád Foort). 8. Strauss János: Tavaszi hangok — keringő (szólókar szoprán Fegedy Mária).

Közben 18.50 (6.50): Sportközlemények.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): Arva Fal gazdagsága. Endrődy Béla meséje. Polgar Tibor zenejevel. Elmondja Szelleczy Zita. Közreműködik a rádió szalonzenekara. Readező Gyarmathy Sándor: 1940 január 1-i előadásunk megismétlése. — Hangfelvétel.

20 (8): Die Ferienkurse der Universität Debrecen. (Németnyelvű előadás a debreceni Nyári Egyetemen).

20.05 (8.05): A Magyar-Jugoszláv Társaság Liszt-Habay hangversenyének közvetítése a Visszagő nagyteremben. Vezényel Matacses Lovro, a beográdi Opera főzeneigazgatója. Közreműködik Anday Piroška (ének), Szentgyörgyi László (hegedű), Károlyi Gyula (zongora) és a Budapesti Hangversenyzenekar. 1. Hubay: Beethoven szvit. 2. Hubay: Hegedűverseny. Szentgyörgyi). 3. Bach—Hubay: Chansonne. 4. Hubay: a) Ha az Isten ekként szólna — dal (Anday). 5. Liszt: A dur zongoraverseny (Károlyi). 6. Liszt: Les Preludes.

Szünetben kb. 21.15 (9.15): Hírek.
Utána kb. 22.20 (10.20): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, időjárásjelentés.

22.40 (10.40): Tünclemezek.
23 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23.20 (11.20): Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara muzsikál.
0.05 (céljel 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

19.30 (7.30): Gyorsirótanfolyam. Szlabay Géza előadása.

20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

20.20 (8.20): Hanglemezek. 1. Keringőgyöngy Zichrer műveiből (összeállította Schuetter, Hans Bund zenekar). 2. Glombig: Verébpolka (Hilinkó és okarin szöveg); Ernst Mittelbach). 3. Para-Gardel: Diákszerelmek, keringő (ének: Gardel). 4. Lenoir: La belle française dal (Lucienne Boyer). 5. Grothe — Kirchstein: Orosz egyveleg (Berlini filharmonikusok, vezényel

18: Óbólik hang — Szathmáry Margit; Hatodik hang — Palfaly Ferenc.

21.05 (9.05): Isten és a világ. Összeállította Szabó Lőrinc, a verseket előmondja Simonffy Margit.

21.40 (9.40): Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, híres szlovák és ruszin nyelven.

22.10 (10.10): Magyar Női Kamarazenekar. Vezényel Forrai Miklós. 1. Bach J. S.: D-moll koncert két hegedűre. E. Andrák felvezényelt Takács Alce és Bánóczyk Fyzi. 2. Purcell: G-moll triószonáta. 3. Corelli: Két templomi szonáta (C-dúr és D-dúr). 4. Szerváczyk Endre: Kis szimfónia.

23 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23.20 (11.20): Közvetítés a budai Kis Royal-étteremből. Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.
0.05 (12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

11—12: Weidinger Ede szalonzenekara. 1. E. F. Scher: Bécsi nyitány. 2. Losonczi Lajos: Verbenkos. 3. Major Eván: Lavolta — táncok. 4. Rathke: Liliputi népművelés. 5. Kirchstein: Dívatos dalok. 6. Dostal: Bécsi egyveleg.

12.05—12.55: Levente-rádióelőadása. 1. a) Horthy Miklós séj, hajó. b) Szép a huszár, ha felül a lovára... (ének: a) X. ker. Ganz-váltófaló leventeegyesület énekkara). 2. Pünkösdi szokások: Szentély Akos dr. előadása. 3. Üzenetek. 4. a) Szánt a babám... b) A csillár hegyek alatt... c) Agyú dörren, golyó süvít... (ének: a) X. ker. Ganz-váltófaló leventeegyesület énekkara, vez. Konez Ferenc).

15.05—15.40 (3.05—3.40): Hanglemezek. 1. Bayreuth A. Bahatunder — egyveleg (Koncertzenekar, vez. Bruno Seidler-Winkler). 2. Nagy-pál Béla: Aranykalászos rónaszag (Kutányi szöveg) (Kalmár Pál). 3. Winkler: Napóli szerenád (Adalbert Lutter zenekar). 4. Myrdleton: Odaleen délen — énekek. 5. Everedy Hour Group zenekar, vez. Shikreh). 6. Ellen-Ala: Vorrei — tangódal (Carlo Buti). 7. Ellenberg: Az első szvitobogás (Parófon-zenekara). 8. A legszébb dal (Gama Sack). 9. Yoshitomo: A hangrangok templomában (Marek Weber zenekara).

BUKAREST 8.30: Isztiszélet ● 11.10: Mandolin ● 11.40: Muzsika zenekar ● 13.35: Vidám negyedóra ● 16.15: Munka és önm ● 17.32: Lemezek ● 18: Tünclemezek ● 19.20: Bujor Rod-nica énekek ● 20: Montziar: A coziál lány, operett Hírek ● 22: Tünclemezek.

HAMBURG. 16: Berlin ● 19.50: Tarka zene. 20.30: Mozart: Varázsvivola, Beethoven: G-dúr hegedűromán. Weber: Turandot, nyitány.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bari I. Bologna, Bolzano). 20.30: Vegyes lemezek ● 21: Hangképek a Vezuvól ● 21.30: Vegyes zene ● 22.30: Egyfolytonos ● 23.15—24: Tünczene.

II. műsor. (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) 19.55: Csak Róma II. Hírek magyarul ● 20.30: Operettlemezek ● 21: Szimfonikus hangverseny. Vezényel Clemens Krauss ● 23.15: Tünczene.

III. műsor. (Firenze). 20.30: Tarka zene ● 21.15: Szalonzene ● 22: Könyv és tánczene.

STUTTGART. 16: Berlin ● 18.30: Híres kerítésgők ● 19.15: Berlin.

BEOGRAD

6.00—6.50: Induló, torna, hanglemezek, étrend, hírek.

9.55: Pontos idő, műsorjelzés.

10.00: Szentmise a beográdi katolikus Krisztus Király-templomból.

11.50: Vizállásjelentés.

11.59: Pontos idő.

12.00: Opleniáci harangszó. — Nada Alekszandrović népdalokat énekel, kíséri a rádió népdalszenekara. 1. Priprevka. 2. Marička na dvor szedése. 3. Uzmi mi srce moje. 4. Da mi je znati. 5. Zračsak viri. 6. Szedam dana lyubla sze niszam.

12.35: Reklámok. — A nagy rádiózenekar szórakoztató hangverseny, vezényel Szelmiszki. 1. Sztojanovics: Guidó, nyitány. 2. Sztojanovics: Tanc régi időkben. 3. Weber: Peter Schmolli nyitány. 4. Milojevics: a) Emlekezés; b) Bánat. 5. Bizet: Gyöngyhalszók, szorozat.

13.30: Pontos idő, hírek, tücske.

13.50: Szórakoztató lemezek.

14.20: A rádió népdalszenekara játszik.

14.40: Hírek.

17.40: Pontos idő, műsorjelzés.

17.45: Rafaelo Blam harmonikán népdalokat játszik.

18.00: Dragolyub Brankovics felfolvasása: Hajlam és intelligencia.

18.20: A rádiózenekar hangversenye. 1. Lincok: Revünyitány. 2. Eulenberg: Erdői kovács. 3. Kálmán Imre: A bajadér, egyveleg.

19.00: Reklámok.

19.10: Hírek.

19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Antun Nizete (Lvublyana) felfolvasása: A Szplit melletti Marjanáról.

19.40: Lela Györgyovics és Szima Begovics népdalokat énekelnek. 1. Oj moja ruszo ru-mena. 2. Poletyelo jato golubova. 3. Oj gyevojko gyinygo moja. 4. Oj Jelena. 5. Uzsicsanka. 6. Hvalilla sze lepe Mare majka.

20.00: Napi riport.

20.10: Mary Zeszely hegedűhangversenye.

20.40: Marin Drzics: »Dundo Maroje.« Hangjáték a Studióból.

21.40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.

22.00: Hanglemezek. Brahms: IV. E-moll szimfónia, vezényel Bruno Walter.

22.40: Hírek.

ZAGREB 20: Opera.

BÉCS 15: Dabos, zenés, táncos délután ● 18: Kabarettlemezek ● 19.30: Népdalok ● 19.45: Vígjáték ● 21: Vidám zene ● 23: Berlin.

BRESLAU. 17: Zenés tarka óra ● 19.15: Rádió zenekar és énekkar Ludwig tenorral ● 22.45: Berlin.

A REGGELI USSAG HETI RADIOMUSORA

- BUDAPEST**
- 8: **Ebreszto. Szózat, Hanglemezsek.** 1. Grot Wass György: Tüdök egy dalt (6. Maros vice folyik csendesen dallamára, Kisa Ferenc). 2. Poljakin-Zamencsik: Madárcaeserget Kantrópókka (Fregedü: Zamencsik). 3. Lehár: A három grácia — dal (Lucienne Boyer). 4. Lockert: Egy reggel Sansonban (orgona és zenekar). 5. Simonffy Kálmán: a) Megállók az udvarodon; b) Fogadálom tilja szerelm; c) A cizmamon nincsen kéreg (népdal). Nagy Izabella és Cseleányi József). 6. Kéjsson: Kivikis — polka (Gunnar Hahn négyese). 7. Dunas: Barkantia — dal (Timo Rossa). 8. Straus Oszkár: Az utolsó keringő (Loránd Edith zenekar). 9. Murgács Kálmán: Szentgyörgy-néplán (gagyalálly Hegyi verse). Páló Imre dr). 10. Beljéti: Nápoli — pistonszó (Willy Liebe). 11. Pestalozza: Csitibirtin — olasz dalkezdő (Lucerza Borli). 12. Kraul Antal: Zrínyi-Indutó (Hunyadi János 9. honvédkarja orgona zenekar). vez. Ficsay Ferenc).
- 8.45: **Hirek.**
- 9-9.55: **Unitarius istentisztelet a Koháry-utcai templomból.** Predikál Barabás István lelkipásztor.
- 10-11.10: **Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból.** A szentbeszédet mise közben Hausser Imre dr. bátszéki plébános mondja. Közreműködik a tempom zene- és énekkara. Sugár Viktor vezetésével. Elkáddára kerül Sugár Viktor: Harsonalelek. Vavirneez Mór: E-moll mise. A magánolalmokat énekli: Szabó Ilonka, Máthé Jolán, Halász Sándor. Malily Győző. Váltzó részek Griesbacher: Repertorium chorale c. gyűjteményből. Orgonán Várhegyi Antal.
- 11.15-12.15: **Cérogatókalkulus istentisztelet a Rózsák-terem levő cérogatókalkulus magyar plébániatemplomból.** A szentbeszédet dr. Krauják Gábor th. kanonok, plébános mondja. Elkáddára kerül: Csajkovszkij: Aranyászta szent János mise. Vezényel Ifj. Szemerszky János.
- 12.20: **Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.**
- 12.30: **Rudapesti Hangverseny Zenekar.** Vezényel Fridl Frigyes. 1. Weber: Eurýanthe — nyitány. 2. Csajkovszkij: Oasz capriccio. 3. Novák László: Magyar előjáték és tanc. 4. Massenet: Pesti jelenetek. 5. Liszt: II. magyar rapszódia. 6. Strauss János: Pesti emlék — keringő.
- 13.45 (1.45): **Hirek.**
- 14 (2): **Parkas Jenő cigányzene-kara.**
- 15 (3): **Pünkösdi gyermekdelután.** Összeállította és vezeti Kihán Zoltán. Elkáddára kerül: Berzsoné Csütös Emília: A királyné rózsái című történelmi hangjátéka. Elkáddják a gyermekszereplők.
- 15.45 (3.45): **Hanglemezsek.** I. rész: Magyar operett-részletek. 1. Kacsóh Pongrácz: János vitéz — Egy rozsaszal szoban beszél (Bakonyi-Heljai szöveg). Sztrágy Márton). 2. Huszka: Gull baba — egy-veleg (ének: Szántó Gyula). 3. Lehár: a) Missze a nagy erdő; b) Volt nincs, fene bánja — dalok. 4. Cigányserenem c. operettből (Sándor Amrann). 4. Lehár: Fredrika — Oh lányka, oh lánykam (Szedő Miklós). 5. Nador Mihály: Oz — dal az Offenbach c. operettből (Sándor Erzsé). 6. Kálmán: Marica grófnő — Jól cigány (Palkó Kálmán).
7. Jacobi: Leányvadász — kettős (Szedő Lujza és Szedő Miklós dr.). II. rész: Václav Bócsi muzsika. 8. Id. Strauss János: Radetzky-induló (Privatzenekar, vez. Woltschad). 9. Siczszky: Bécsi dal — havói gitárszó (Berolina-zenekar). 10. Lanner: Udvari-bál táncok — keringő (Marek Weber zenekar). 11. A régi dal (Kreiser feldolg.) — hegedűszó (Fritz Kreiser). 12. Strauss János: Csárdáskeringő (Berlina Filharmonikusok, vezényel Erich Kleiber). III. rész: Kedvelt számok jazzfeldolgozásban. 13. Rubin-klein Melódia (Scott Wood áttanul) — zongorasz (Rosborough). 14. Rimszkij-Korsakov: Hírú dal (Ferdj Grifé áttanul) — fohsrot (Paul Whiteman zenekar). 15. Rachmannov: Cisz-moll prelúdium — orgonaszó (Herbert Dawson).
- Közben 16.10 (4.10): Egészestegyi Kalkendarium.** Feltalvassa Farago Ferenc dr. (A Közestegyi ügyi Intézet közlényéből).
- 17 (3): **Hirek magyar szlovák és ruszin nyelven.**
- 17.15 (5.15): **Az Enkekló Hlusár tavaszi hangversenye.** I. rész: Közvetítés a Székesszabvári Képtár kerületéből. Erdélyi felvidéki népdalok: Serkeni Fel. Kegyes nép. Elmegyek, elmegyek: A jó lovakatonának... Felszanton a cseszár udvart. Megkötöm lovamat! Vidroczky-bálla. Kodály Zoltán: Jó gazdasszony. Bartók Béla: Enkló a világon; Kodály Zoltán: Csí föl lovam. Enkló a hercegfalvai kat. emi népdalka énekkara. Vezeti Hevesy László. 2. Kereényi György: Ha Rindusz Erdély felől. Péter József: Miből lesz a kalácska? Farago Kálmán: Szunyog-jéka-nóta. Enkló a gyálitói elemi finiszkola énekkara. Vezeti Budinszky Geza. 3. Praetorius: Jő az Ur. H. Schütz: Me hiszszik Isten Egyház. Liszt: Ferenc Ségp énekszó. Enkló a debreceni Dózsa-fantóképző zenekara. Vezeti B. Szűcs Ferenc. 4. Közös éneklés: Alalmunk én a Tiszán. Szászto. Vezeti Forrai Miklós.
- 18 (6): **A kínai hegy. Ima Kádár Erzsébet (Földvársz).**
- 18.25 (6.25): **Közvetítés a Rovai-szülödből.** Nemcs Pál tanczenekara játszik.
- 19.15 (7.15): **Hirek.**
- 19.25 (7.25): **Debreceni dalos diákok.** Tavaszkv Józsi Jenő zenés-dalos együttese. Közreműködik Ifj. Babarik János kitar. Horváth Magda ének. 19.45 (7.45): **A meyvásárolt féri.** Hangjáték egy felvonásban. Irtá Aliea Ramsey és Radóph de Cordova. Fordította Halász Gyula. Rendező Csenády György. Szereplők: Viola — Bajor Gizi; Ballint — Rainay Gábor.
- 20.10 (8.10): **Sportjelentések.**
- 20.20 (8.20): **K. Commensoli Mária zongorázik.** 1. Schumann: a) Az este; b) A ticsok; c) A omálások; d) Menti; e) Lendület; 2. Kodály: Maros-széki táncok.
- 20.50 (8.50): **Modtlik el a kantrópó Csató Katalán elbeszélése.**
- 21.15 (9.15): **Közvetítés az Enke-kávéházából.** Parkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kálmán Pál énekel. Da ok: Népdalok: Herved a falavöl; Tele van a csipkebokor; Cigány vagyok krodpartján születtem; Anyos Iaci; Amfóda asszony let-tel; Kubányi György; Most kezdődik a tánc; Sándor Jenő; Megmondta a nekemamár; Thegze-Gerber Miklós; Fel is ut, le is ut.

A REGGELI USSAG HETI RADIOMUSORA

- 21.26 (9.26): **Bárd Tóth Ferenc a Dardanellák meg-erőltéje.** Irtá Bakj Marica. (Feltalvással).
- 21.30 (9.30): **Időjárásjelentés.**
- BUDAPEST 11.10:** **Lempezek ● 11.50: Rádió-zenekar ● 12.20: Rádiózenekar ● 13.20: Lempezek ● 13.20: Gyermekkar ● 20: Filharmonikusok ● 21.30: Lempezek ● 22.45: Hirek.**
- OLASZ MŰSOROK. I. műsor.** (Roma I. Bart I. Bolagna, Bolzano) 21: Szimmi ● 22.20: Serato hegedűművés ● 23.30: Tanczene.
- II. műsor: (Mihánó I. Torino I. Genova I. Tyrre, Catania és Roma II) 19.55: Csak Róma II: Hirek magyarul ● 20.30: Hendel: Actis és Gáita, oratorium. Purcell: Dido és Eneas, opera. Utána: Tanczene.
- III. műsor. (Firenze) 20.30: Dalok ● 21.15: Szalonzene ● 22-24: Könyv és tanczene.
- STUTTGART. 16.10:** Nagy rádiózenekar alt- és zongoraszóval ● 18: Német és francia zene ● 18.30: Lempezek ● 19.15: Hangjáték ● 20.25: Beethoven lemezek ● 22: Német és francia zene.

A REGGELI USSAG HETI RADIOMUSORA

- 21.26 (9.26): **Bárd Tóth Ferenc a Dardanellák meg-erőltéje.** Irtá Bakj Marica. (Feltalvással).
- 21.30 (9.30): **Időjárásjelentés.**
- BUDAPEST 11.10:** **Lempezek ● 11.50: Rádió-zenekar ● 12.20: Rádiózenekar ● 13.20: Lempezek ● 13.20: Gyermekkar ● 20: Filharmonikusok ● 21.30: Lempezek ● 22.45: Hirek.**
- OLASZ MŰSOROK. I. műsor.** (Roma I. Bart I. Bolagna, Bolzano) 21: Szimmi ● 22.20: Serato hegedűművés ● 23.30: Tanczene.
- II. műsor: (Mihánó I. Torino I. Genova I. Tyrre, Catania és Roma II) 19.55: Csak Róma II: Hirek magyarul ● 20.30: Hendel: Actis és Gáita, oratorium. Purcell: Dido és Eneas, opera. Utána: Tanczene.
- III. műsor. (Firenze) 20.30: Dalok ● 21.15: Szalonzene ● 22-24: Könyv és tanczene.
- STUTTGART. 16.10:** Nagy rádiózenekar alt- és zongoraszóval ● 18: Német és francia zene ● 18.30: Lempezek ● 19.15: Hangjáték ● 20.25: Beethoven lemezek ● 22: Német és francia zene.

- BEOGRAD**
- 6.00-6.50: **Induló, torna, hanglemezsek, étvend-birek.**
- 11.50: **Vizálásijelentés, műsorközlés.**
- 11.59: **Pontos idő.**
- 12.00: **Operaké harangszó — Katarina Lites népdalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara: 1. Tvoite ocsi. 2. Preszékla szí koszta. 3. Moma szedi na pendzseru. 4. Szadja Tin-ka boszitek. 5. Piletó mi pejit. 6. Moma bega po hivada.**
- 12.35: **Reklámok — Hanglemezsek.** Részletek Charpentier: Louise c. operájából.
- 13.30: **Pontos idő, hírek, tőzsde.**
- 13.50: **Ivan Szkalár citera-hangversenye.**
- 14.20: **Tánclemezsek.**
- 14.40: **Hirek.**
- 17.40: **Pontos idő, műsorközlés.**
- 17.45: **Vjekoszlav Knezevics dalokat énekel.** Bixió és Knezevics szerzeményei.
- 18.00: **Trajtkó Gapis feltalvása: Óslakók és be-települtek.**
- 18.20: **Tánclemezsek.**
- 19.00: **Reklámok.**
- 19.10: **Hirek.**
- 19.20: **Jugoszláv nemzeti óra.** Bozsidar Borkó (Lyubljana) feltalvása: A szlovén dráma a multban és jelenben.
- 19.40: **Drág. Cskonyovics tamburakisérettel népdalokat énekel I. Ugasznule ocsi csarne. 2. Razgrana sze grana jorgovana. 3. Sita sze csuje iza grada. 4. Sztudena me kisa siba. 5. Opio szam sze. 6. Devojcsica mala.**
- 20.00: **Napi riport.**
- 20.10: **Csajkovszki-hangverseny.** Játsszik a nagy rádiózenekar, vezényel Mihailo Vukdragovics a) Elak szimfónia. 2) Rokoko-változatok. c) Paganessa da Rimini.

BEOGRAD

- 6.00—6.50: Induló, torna, hanglemezek, éttrend, hírek.
- 11.50: Vizalásjelentés műsorközlés.
- 11.59: Pontos idő.
- 12.00: Harangszó a görögkeleti székesegyházból. — Hanglemezek. 1. Mozart: Esz-dúr szimfónia. Viola, nyitány. 2. Mozart: Esz-dúr szimfónia.
- 12.35: Reklámok. — Tánclemezek.
- 13.00: Jelena Vujanovics tamburakísérettel nép dalokat énekel. 1. Eyo zora szvanut mora. 2. Truni, veni. 3. Hvalilla sze zsuta dunya. 4. Krilim letim. 5. Oj Moravo. 6. Platno beli.
- 13.30: Pontos idő, hírek, tőzsde.
- 13.50: Nikola Mandrino gordonkahangversenye
- 14.20: Mozziorgona-lemezek.
- 14.40: Hírek.
- 17.40: Pontos idő, műsorközlés.
- 17.45: Szima Dohcevic népdalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Ja raszturnaj Cveto. 2. Oj drugari. 3. Proseta.
- 18.00: Milos Moszkovlevics felolvasása: Nyel-vünk ápolása.
- 18.20: Tursics Ivan fagott-hangversenye, zongorán kíséri Geraszimenko.
- 18.50: Tánclemezek.
- 19.00: Reklámok.
- 19.10: Hírek.
- 19.20: Jugoszláv nemzeti óra, Koszta Kovacs-ovics felolvasása: Az első szlav a Vojvodinában.
- 19.40: A rádió-dalárda énekel.
- 20.00: Napi riport.
- 20.10: Lilly Pops énekel. Godard, Liszt, Chopin, Bizet, Arditii és Sibelius-dalok.
- 20.40: Hanglemezek.
- 21.40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.
- 22.00: Tánclemezek.
- 22.40: Hírek.

- ZAGREB 20: Dugan szerzenényei • 21: Boszniai dalok • 21.15: Tamburaverseny • 21.45: Harmonikahangverseny • 22.20: Táncczene.
- BECs 16.30: Borikewicz Szergej zongorázik • 17.15: Népdaok • 18: Hangkepek zenével • 19.30: Künneke lemezek • 19.50: Bach: Nagymissa, I. rész. (Róthi szopránnal) • 21.15: Berlin.

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő, Torna.
- 7: Hírek, Közlemények, Hanglemezek. 1. Fricssay Richard: Magyar virtus — induló (Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara, vez. Fegydy Sándor). 2. Rhode: Tündésúsogás — intermezzo (havaji gitár és füttyzó). 3. Albout: Künn a réten — induló (Woltschach fuvőzenekara). 4. a) Az egri ménes mind szürke; b) Kiskomárom, Nagykomárom — csárdás (Magyar Imre cigányzenekara). 5. Böhme: Lovasroham (Glorio Amato zenekara). 6. Ruszinkó Nándor: Richard: Magyar virtus — induló (Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara, vez. Fegydy Sándor). 2. Rhode: Tündésúsogás — intermezzo (havaji gitár és füttyzó). 3. Albout: Künn a réten — induló (Woltschach fuvőzenekara). 4. a) Az egri ménes mind szürke; b) Kiskomárom, Nagykomárom — csárdás (Magyar Imre cigányzenekara). 5. Böhme: Lovasroham (Glorio Amato zenekara). 6. Ruszinkó Nándor:

- 11.50: Reklámok.
- 19.10: Hírek.
- 19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Dragu Ulaga felolvasása: Az uszák legyen a nemzeti sportunk és francia nyelven.
- 19.40: Tamburaverseny.
- 20.00: Vidám óra.
- 21.00: A havaji négyes hangversenye. Tagjai: Lazarevics, Ilics és a Koczsevic-estvérek.
- 21.30: Napi riport.
- 21.40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.
- 22.00: Hanglemezek. Alfred Cortot zongorán Cspohin-műveket játszik.

- 19.00: Reklámok.
- 19.10: Hírek.
- 19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Dragu Ulaga felolvasása: Az uszák legyen a nemzeti sportunk és francia nyelven.
- 19.40: Tamburaverseny.
- 20.00: Vidám óra.
- 21.00: A havaji négyes hangversenye. Tagjai: Lazarevics, Ilics és a Koczsevic-estvérek.
- 21.30: Napi riport.
- 21.40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.
- 22.00: Hanglemezek. Alfred Cortot zongorán Cspohin-műveket játszik.
- 22.40: Hírek.

- ZAGREB 20: Hangjáték • 20.30: Karzenek • 22: Hírek • 22.20: Táncczene.
- BECs 16.20: Táncczene • 17.15: Basszusdalok: 18: Szarante- és Ddrila-művek hegedűn • 18.30: Könyvtár lemezek • 19.30: Népzene dalokkal • 21: Könyvtár és táncczene • 23: Berlin.

BUDAPEST I.

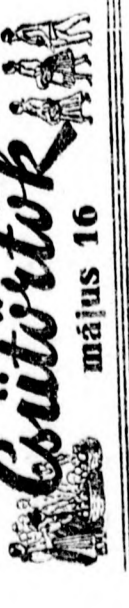
- 6.40: Ébresztő, Torna.
- 7: Hírek, Közlemények, Hanglemezek. 1. Császár-Bach: Kunok (Mária Terézia 1. honv. gy. c. zenekara, vez. Fegydy Sándor). 2. Rosas: A hulla-mokon — keringő forgona; Hans Schlegel; zenekari kísérettel. 3. Abad: Spanyol pasodoble — induló (Királyi Alabárdosok zenekara). 4. a) Egyszer eskü szentidőben karácsony; b) Piros bort ittam az este — csárdás (Parkas Jenő cigányzenekara). 5. Bratton: Píknik Macsó kómánál — Viktor Silvester zenekara. 6. Fricssay Richard: A székesfehérvári volt 69. gyalogezred indulója (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Fegydy Sándor).
- Utána: Éttrend.
- 10: Hírek.
- 10.20: »Pecsi Naps a rádióban. Kétszáz éves zenei képekPecsről. Dr. Taksonyi József, a pécsi székesegyházi énekeskóla tanulmányi felügyelőjének előadása.
- 10.45: Pécs műemlékei. Gosztonyi Gyula székesegyházi mérműk előadása.
- 11.10: Nemzetközi vízelvezőszolgálat.
- 12: Deli harangszó a pécsi székesegyházból. Utána: Hírnusz, időjárásjelentés.
- 12.10: A IV. Béla 8. honvéd gyalogezred fuvőzenekarának tizenéje a Széchenyi-terrről. Vezényel Várhelmi Oszkár hadtestikarnagy. 1. Várhelmi Oszkár: Felvitáki induló. 2. Buday: Csodátü-kor — nyitány. 3. Poppy: Bálitt-szvit. 4. Poppy: Sphinx — keringő. 5. Farkas Imre: Debrecenbe kene menni — operettzene. 6. Erkel: Bánk bán — egyveles. 7. Pécsi József: Pécadorok felvonulása. 8. Várhelmi: Bakantók — induló.
- Közben 12.40: Hírek.
- 13.20 (1.20): Időjárásjelentés, időjárás- és vizalásjelentés.
- 13.30 (1.30): Pécsi szerzők magyar nótáiból énekel dr. Vendené Boross Margit és Báthory József. Kísér Horvát Adt és cigányzenekara. Közvetítés a pécsi Nemzeti Színházról. Dr. Vendené Boross Margit énekeszámai: Abrány, Alajos: En utánam ne üzengess (Melha Armaniné szöveg), Fülöp Kálmán: Olyan szép egy tavasz táján (Molnár Sándor szöveg). Kereszturi József: Kicsi, kicsi, Aczár László: Van nekem egy régi imakönyvem. Da-

- 19.00: Reklámok.
- 19.10: Hírek.
- 19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Dragu Ulaga felolvasása: Az uszák legyen a nemzeti sportunk és francia nyelven.
- 19.40: Tamburaverseny.
- 20.00: Vidám óra.
- 21.00: A havaji négyes hangversenye. Tagjai: Lazarevics, Ilics és a Koczsevic-estvérek.
- 21.30: Napi riport.
- 21.40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.
- 22.00: Hanglemezek. Alfred Cortot zongorán Cspohin-műveket játszik.
- 22.40: Hírek.

- A II. felv. után kb. 22.10 (0.10): Hírek, időjárásjelentés.
- Utána kb. 23.25 (11.25): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 23.45 (11.45): Közvetítés a Pátia-kávéházról. — Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál.
- 0.05 (éjeli 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

- 19.25—19.50 (7.25—7.50): Olasz nyelvtanítás Gallorani Bonaventura előadása.
- 20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 20.25: Közvetítés a Kakuk-étteremből. Lovászfi Ferenc cigányzenekara muzsikál.
- 21.20 (9.20): A kilenc kínai. Ottólik Geza előbeszélése.
- 21.40 (9.40): Időjárásjelentés.
- 21.45—23 (9.45—11): I. rész: Tánclemezek. II. rész: Szórakoztató lemezek.
- OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bari I. Bologna, Bolzano.) 20.30: Operettlemezek • 21: Szimfonikus hangverseny Michelangeli zongoránművészeivel • 23.15: Táncczene.
- II. műsor. (Miláno II, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II.) 19.55: Csak Róma II.: Magyar négyedóra • 20: Hírek, Lemezek • 20.30: Dalos jelenetek • 21.30: Tündéllí zeneszerző művei • 21.55: Vegyes zene • 23.10: Táncczene.
- STUTTGART. 16.10: Lemezek • 17.25: Lemezek • 18: Német és francia zene • 18.40: Lemezek • 19.45: Szórakoztató zene • 22: Német és francia zene.

BEOGRAD

- 6.00—6.50: Induló, torna, hanglemezek, éttrend, hírek.
- 11.50: Vizalásjelentés, műsorközlés.
- 12.00: Harangszó a görögkeleti székesegyházból. — A nagy rádiózenekar szórakoztató hangversenye, vezényel Szelinszki. 1. Lovtáling: Undiné, nyitány. 2. Verdi: Traviata-ábránd. 3. Ponchielli: Gioconda, ballét.
- 12.35: Reklámok. — Alekszandar Petrovics felolvasása: A szakáthivatás szépségei.
- 13.00: Hanglemezek. Jehudi Menuhim hegedűl.
- 13.30: Pontos idő, hírek, tőzsde.
- 13.50: Paula Cohen zongorahangversenye. 1. Beethoven: E-moll szonáta. 2. Chopin: Esz-dúr nocturno. 3. Ravel: Rigaudon. 4. Albeniz: Sevilla.
- 14.20: Hanglemezek.
- 14.40: Hírek.
- 17.40: Pontos idő, műsorközlés.
- 17.45: Diákóra. A gólibinaci elemi iskola növendékeinek hangversenye.
- 18.20: A rádiózenekar hangversenye. — 1. Krsztics: Pathetikus nyitány. 2. Szvoboda: Szerbjanka, ábránd. 3. Szpernyak: Szerb népdalegyveleg. 4. Brodil: Szerbinov dan i szent. 5. Jokszimovics: Mlada Srbija, induló.

- ZAGREB 20: Dugan szerzenényei • 21: Boszniai dalok • 21.15: Tamburaverseny • 21.45: Harmonikahangverseny • 22.20: Táncczene.
- BECs 16.30: Borikewicz Szergej zongorázik • 17.15: Népdaok • 18: Hangkepek zenével • 19.30: Künneke lemezek • 19.50: Bach: Nagymissa, I. rész. (Róthi szopránnal) • 21.15: Berlin.

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő, Torna.
- 7: Hírek, Közlemények, Hanglemezek. 1. Fricssay Richard: Magyar virtus — induló (Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara, vez. Fegydy Sándor). 2. Rhode: Tündésúsogás — intermezzo (havaji gitár és füttyzó). 3. Albout: Künn a réten — induló (Woltschach fuvőzenekara). 4. a) Az egri ménes mind szürke; b) Kiskomárom, Nagykomárom — csárdás (Magyar Imre cigányzenekara). 5. Böhme: Lovasroham (Glorio Amato zenekara). 6. Ruszinkó Nándor:

10.20: Hírek a kiegyezés utáni felszabadult sajtóból (Folytatás).

10.45: Divattudósítás. (Folytatás)

11.10: Nemzetközi vizletársjelentés.

12: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés.

12.30: Farkas Sándor előadása.

12.40: Hírek.

13.20 (1.20): Időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 (1.30): A rádió szalonzenekara. 1. R. Hanel: Mese — nyitány, 2. Apfent: Foxrott az Oz című filmből, 3. Brückner: Keringő, 4. Fehér István: Horgya számításom — flowfox, 5. De Fries Károly: Úgy váltalak — tangó, 6. Bixió: Parlami démore, 7. Jounmans: Nono, Nanett — operett-részlet.

14.30 (2.30): Hírek.

14.45 (2.45): Műsorismertetés.

15 (3): Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.

16.10 (4.10): Asszonyok tanácsadja. Arányi Máriá előadása.

16.45 (4.45): Időjárás- és vízállásjelentés.

17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 (5.15): Sallak Pál enckel, zongorakísérettel.

1. Katonadalok: a) Katona vagyok, ország örököje; b) Arról a ől keken elborult az eg (Kodály feldolgo). 2. Chopin: a) Melancholia; b) Lányka panasza; c) Beethoven; 3. Liszt: a) Oly szép vagy; b) Kinyult egy kéz.

17.45 (5.45): Kossuth Lajos szabadsága. Hegyaljai Kiss Géza előadása.

18.15 (6.15): Pertis Pál előadása. Himmusz. Közben Lágossy István látogat. Tárogatósmunkák: Kuruc dalok: a) Erdélti hádujáné; b) Rákóczi keserője; c) Erdélti hádujáné; Ma-fyar nóták: a) Messze-messze Csikországból; b) Mi füstölög ott a síkon; Barba János; Sárgul a felevél; Igértő Zoltán; Kuruc dal; Székelyországban; Murgós Kálmán; Feher galamb száll; Székely népdalgyűjtemény.

Közben 18.40 (6.40): A május 19-1 magyar-román labdarúgómeccs. Kisgimnáziumi Géza előadása.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): Frits Miklós előadók. 1. Chopin: Prelude, 2. Sopor—Segovia: Váltózatok egy Mozart-témára.

19.40 (7.40): Szép magyar novella. Ady Endre elbeszélése. 1. Vig Ábrahám; 2. Héja; Melánia; Jarka; 3. A Farkas-hát legendája (Folytatás) Frigyes; Közreműködik Takács Jenő zongorista; Schubert: VI. szimfónia (C-dúr); 2. Takács Jenő; Zongoraverseny; 3. Respiéri: Antiche Danze ed Avis (I. szvit); 4. Rossini: Az olasz nő Alghiban — nyitány.

21.40 (9.40): Hírek. Időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

22.10 (10.10): Szórakoztató hanglemek.

23 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23.20 (11.20): Közvetítés a Debrecen-étteremből — Kurma Sini előadása. **23.30 (11.30):** Közvetítés a Debrecen-étteremből — Kurma Sini előadása. **23.40 (11.40):** Közvetítés a Debrecen-étteremből — Kurma Sini előadása. **23.50 (11.50):** Közvetítés a Debrecen-étteremből — Kurma Sini előadása.

BUDAPEST II.

17.15—17.45 (6.15—5.45): Ruszin hallgatóknak. Berezsinn Fedor: Kárpátalja várad (előadás). **18.15 (6.15):** A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

18.45—19.15 (6.45—7.15): Francia nyelvoktatás — Garzó Miklós dr. előadása.

19.45 (7.45): Frits Miklós előadók. 1. Bach: Gavotte; 2. Mutschner: Andante; 3. Magyar dalok: a) Szentimray Elemér: Csak egy kislány; b) Farkas Imre: Almegyék a Királyhágón.

20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): Kálóz vagy tengeri rabló? Ita Ráth Végli István (Folytatás).

20.55 (8.55): Hanglemek. 1. Mozart: Szöktetés a szerályból — ária az I. felvonásból (Peter Anders); 2. Beethoven: Fidelio — Leonardo ártalma az I. felvonásból (Frida Lederer); 3. Bach: Jób; 4. Rossini: A szevillai borbély — ária az I. felvonásból (Lawrance Tibbel); 5. Meyerbeer: A próféta — ária az V. felvonásból (Stegind Ohnig); 6. Chopin: Bacsukeringő — zongoraszó (Mareel Clampi); 7. Weber: A bűvös varázs — ária (F. Vöke); 8. Bishop: Kedves madárka — ária (Gabi-Cenci); 9. Verdi: Trubadur — kettős a IV. felvonásból (Florence Austriai és Browning Munnery).

21.45 (9.45): Időjárásjelentés.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor. (Róma I. Bart I. Bologna, Bolzano) **20.30:** Vegyes zenek. **21:** Puccini: Turandot, opera; Utana: Tánzenge.

II. műsor. (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) **19.55:** Csak Róma II.: Hírek magyarul **20:** Hírek; Lempezek **20.30:** Szalon zene **21:** Drama **22.45:** Lempezek **23.15:** Tánzenge.

STUTTGART. 16.10: Dalos, zenesz. Tankaságok **18.30:** Lempezek **20.25:** Lempezek **22:** Német és francia zene.

BEOGRAD

6.00—6.50: Induló, torna, hanglemek, étrend, hírek.

11.50: Vizállásjelentés, műsorköztes.

11.59: Pontos idő.

12.00: Oplendici harangszó. — Vojislav Matijevics tanburrakísérettel népdalokat enckel. 1. Proseta devei godini; 2. Srdo moja; 3. Kad ja pogyoh na Bembasu; 4. Oj Nisavo; 5. Od zabaha do aksama; 6. Mujo kufe konyha po mjesecu.

12.35: Reklámok. — A rádiózenekar hangversenye. 1. Nevine: Egy nap Velenceben, romantikus sorozat; 2. Rossini: Regina, nyitány; 3. Verdi: Trubadur, ábránd.

13.30: Pontos idő, hírek, tőzsdé.

13.50: Műszlava Binicki énekkel. Semetana és Dvorszak-dalok.

14.20: Tamburazene.

14.40: Hírek.

17.40: Pontos idő, műsorköztes.

17.45: Dr. Szilvia Szilacsics egészségügyi előadása: A limfatikus gyermeknek.

18.05: A nagy rádiózenekar szórakoztató hangversenye, vezényel Selmáczki. 1. Suppé: Utazás a szerencse körüli, nyitány; 2. Druško: Szerenád; 3. Sándor—Jones: Gécák, egyveleg; 4. Strauss János: Bor, dal, aszony — keringő; 5. Leopold: Jugoszláv gyöngyök.

19.00: Reklámok.

19.10: Hírek.

19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Koszta Domazetovics zágzebi közirő felőlvassása: Brantisláv Nusics a zágzebi szimpedon.

19.40: Tánclemek.

19.50: A következő műsorszám lemerítése.

20.00: Következés a beográdi Nemzeti Színházból.

Az első színházi: Napi riport.

A második színházi: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.

22.40: Hírek.

ZÁGRÉB. 20: Opera.

BÉCS 17.10: Brahms- és Chopin-művek zongorán **18.30:** Operalemezek **19.30:** Nagy kivánság est **21.15:** Berlin.

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő, Torna.

7: Hírek. Közlemények. Hanglemek. 1. Dantkó Pista—Lehár Ferenc: Vászárhelyi induló (Mária Terézia I. honvédelmi miniszterének a vez. Fiedy Sándor); 2. Förschmann: Pikk-dász — polka (Förschmann harmónika-zenekari); 3. Blankenburg: A hírel sés — induló (Odeon-zenekar, vez. a szerző); 4. e) Kimegyek a dóberdől hártérré; b) Százados ur se! haj!; c) Géppuskásnóták; d) Vékony héja; e) Szép a huzár — katonadálók (Honvéd cserkész orszervezeti kar); 5. Brown: Fababák esküvője — orgona-zongorakíséttés (Csejver és Roszbortóugh); 6. Fucsik: (Mária Terézia I. honvédelmi miniszterének a vez. Fiedy Sándor).

Utiána: Ébred.

10: Hírek.

10.20: Guttenberg és az 500 éves könyvnyomtatás. Irta Andrássy Gyözö. (Folytatás).

10.45: Adomak és szállók. Bp. dr. Schroeder Atti a előadása.

11.10: Nemzetközi vizletársjelentés.

12: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés.

12.10: Hanglemek. 1. Donizetti: Az eried jeánys nyitány (Berlín szimfonikus zenekar, vez. Weismann); 2. Faure: Börtön — dal (Pierre Bernac); 3. Grieg: Solveig dala (ének: Marilliot); 4. Chopin: Cisz-moll keringő (zongoraszó (Alfred Cortot); 5. Brahms: Maganoson — de (Karl Schmitt-Walter); 6. Balakirev: Georgiái dal (Nínon Vallin); 7. Dohnányi: Rurelia Hungarica — II. tétel (Londoni szimfonikusok, vez. Dohnányi Ernő); 8. Dupare: Francia dal (Penzera); 9. Zabelle: A szökőkutnál — hárfaszó (Mildred Dilling); 11. Alstyne: Edeem — angol dal (Paul Robeson); 12. Marx: Szelmák — dal (Luisé Willer); 13. Coppole: Almadozás — hegedűszó (Ludwig Schwartz); 14. Puccini—Salvatori: Olasz induló (Gigli).

Közben 12.40: Hírek.

13.20 (1.20): Időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Mária Terézia I. honvédelmi miniszterének a vez. Fiedy Sándor; 2. Pongrácz Géza. Új magyar indulók; 3. Pongrácz Géza: Magyar dandár; 3. Pengő István: Kárpátokig...; 4. Lőrincz Pál: Emressz Károly; 5. Váci Ferenc: Petőfi; 6. Vághalmi János: Hátként; 7. Márk Béla: Kárpát Artur; 8. Ovárt József: Frontharcosok; 9. Profant István: Széchenyi; 10. Dezsőty György: Magyar virtus; 11. Zách Gyözö: Felvidéki induló; Kárpát induló; 12. D. P. Pál: Ruszli; 13. Pongrácz Géza: Füst; Badenweileri — német induló; 14. Krisztew: Dobrudza — bolgár induló; 15. Rapée-Axi: Capitol — amerikai induló.

14.30 (2.30): Hírek.

14.45 (2.45): Műsorismertetés.

16.15 (4.15): Híres keresztelők. Kislegyi Nagy Dénes dr. egyetemi magánanar előadása Berthel-fa-ny Thuzó Jánosról.

16.45 (4.45): Időjárás- és vízállásjelentés, hírek.

17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 (5.15): Hanglemek. 1. Benelli: Nína-Nána — veneteli dal (Thio Schipa); 2. Humoros Laend Jr — szíjharmónikakíséttés (Bobi és Heirel, jódler); 3. Botronge: Francia dal (Lys Gauty); 4. Nim: Granadina — spangol dal (F. F. F.); 5. Bihop: Hazám, edes hazám — angol dal (Marion Taylor); 6. Silber: Loreley (ének: H. E. Groh); 7. Három orosz népdal — Dobrown feidolgozás (Doni kozak kórus, vezényel Jarov); 8. Horváti népdalgyűjtemény (énekkar; tamburica zenekari kísérettel); 9. Szentimray Elemér: a) Zsindelyezik a kasszánra telejt; b) Hires város az Alföldön Kecskeny; c) Azi kérdéze fölém az délszánym — dalok (Nagy Izabella és Cselényi József).

17.45 (5.45): Óranto emlékműje. Selendy Andor előadómű.

18.10 (6.10): A rádió szalonzenekara. 1. Suppé: Költő és paraszt — nyitány; 2. Gebhardt: Ró: Táncegenda; 3. Kálmán: Részletek a Jozefin császárról c. operettből; 4. Fényes Szabolcs: Foxrott; 5. Lehár: Tangó a Ginditta c. operettből; 6. Szojanovits Jenő: Keringő; 7. E. Kötscher: A fekete lili — foxrott; 8. Gyenes István: Enlátom — tangó; 9. Losonczy Dezső: Rapszódia.

19 (7): A rádió külügyi megyedőrája.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): Paksy Jenő és Gál Imre két zongorán magyar dalokat ad elő.

19.45 (7.45): Városnapok a rádióban.

19.50 (7.50): Fiesoleti a Michelangelo-terfíg. Művészeti sétá Filozofében. Beszél: Gécső Sándor (Hangfelvétel).

20.25 (8.25): Operaismertetés.

20.35 (8.35): Közvetítés Firenzéből. Szerenád bájjal — Daljáték két felvonásban. Szövegét Irta Romanelli Felice; zenejét szerzette Donizetti; Vezényel Antonio Guarnieri; Karigazgató Andrea Norcini; Szereplők: Adina — Marguerite Carrasco; Nemorino — Benjamin Gigli; Bolicore — Afro Poli; Dulcamare — Salvatore Buccaloni.

Az I. felv. után kb. 21.05 (9.05): Hírek magyar és ruszin nyelven.

Egyesületi közlöny

MŰKEDVELESI TÖRZSOKMŰVISELÉS NÉPNEVELÉS KÖNYVTÁRELET

Magyar világnézet

Kivonat **Bencs Zoltán** tanulmányából (Befejező közlemény).

Maga a fájdalmas, eleven élet lüktet benne mindig, mely pedig sokkal bonyolultabb és elkültebb annál, semhogy megszámlálhatatlan változatait egyetlen szociálista elmélet át tudhatna fogni. Ezért küzd az emberiség folyton félmegoldásokkal, mert folyton elméleti utakon halad. Függetlenül kell tehát magunkat a szociális elméletektől, a könyvekre, megváltó eszmékre, iskolákra és tantételekre épített elvont rendszerektől, melyek ahelyett, hogy az élet hívta volna létre őket, önmagukat erőszakolják rá az életre.

A magyar számára a szociális kérdés nem a világmegváltásnak az emberi és nemzeti erőt is felülmúló már-már vallási jellegű eszme, hanem politikai kérdés. A magyar nemzet nem hajlandó feláldozni egyetlen magyar munkást sem világboldogító nemzetközi tanokért. Magyar munkástestvéreink szenvedése, vére, keresménye sokkal drágább, semhogy könnyelműen oda szabadna vetni idegen agyrémek kétes diadaláért. Magyar ember nem harcolhat a világ munkáért, hanem egyedül és kizárólag csak a magyar munkáért, de ezért kulturális, gazdasági és szociális téren egyaránt.

Magyar ember nem láthat és nem engedhet különbséget tenni munkás és polgár között a nemzet kebelében. A nemzet sokféle osztályból és rendből állhat a vagyon, birtok és foglalkozás differenciáló hatása folytán, de egyik osztály vagy rend sem a nemzet, hanem csak együttvéve valamennyien. Következik ebből, hogy az államhatalom sem gyakorolható egyoldalúan az egyik, vagy másik osztály, vagy rend érdekei szerint, nem sajátítható ki sem egyik, sem másik javára, hanem valamennyi rend és osztály igazságos részvételével, s ha kell, áldozathozatalával egyedül és kizárólag a nemzet érdekében, a nemzet javára. A nemzet érdeke, a nemzet java pedig azt követeli, hogy ne csak kevesen: az úgynevezett négyszázak, vagy »tizezrek«, de a százezrek és milliók egyenek sorsukkal elégedettek, mert a jövedőt minden tekintetben csak a nagytömegek lelki békéjére lehet felépíteni.

Azokat az állítólagos osztályelleneteket, melyeket főként a nemzeti gondolattól elzárkózó elméletek a maguk elvont elgondolásait légüres térbe mesterségesen megszerkesztettek és kiegyenlíthetetlennek mondanak, azokat minden jó magyar ember feloldva látja a nemzet természetes igazságában. Tőkés és munkás csak családján és nemzetén belül emelkedhetik embervoltának eszméi és erkölcsi magaslatára. Minden elmélet, tan, vagy világnézet, mely létüknek e természetes kereteiből őket kiszakítja, kiveiktetzi egyuttal emberi mivoltukból is.

Ha a marxizmus azzal vádolja a kapitalizmust, a nagytőkét, hogy a

munkást nem tekinti embernek, hanem pusztán gépnek, megfélekedezik arról, hogy ő viszont a tőkést nem tekinti embernek, hanem olyan szivtelen és személytelen pénzeszsáknak, melynek semmi egyéb célja nincs, mint örökké telhetetlenül gyarapítani önmagát. Mi szükség személytelenné tenni a termelés e két nagyszerű tényezőjét? Miért kell kiemelni a tőkést és a munkást nemzetéből, melynek keretében éli egyéni emberi életét? Bizonyára azért, mert így, légüres térben, könnyebb őket egymásra uszítani. Mert ha visszahelyeztetnek mindketten tényleges környezetükbe, a nemzeteszlád összetartást kívánó környezetébe, úgy amiként ezt a természet törvényei rendelték, mindjárt embereké lesznek, olyanokká, akik más nyelven is értenek, nem csupán a gazdasági érdekek önző és rideg szavain. Emberek lesznek, akik megértik, hogy a gazdasági érdek nem öncél, hanem eszköz, más magasabb nemesebb célok, erkölcsi eszmék, emberi eszmények szolgálatára. És rácszélnek arra a magasabb érdek-közösségre, mely őket a nemzetben belül egymásra utalja, mely boldogulásukat a nemzet boldogulásától, sorsukat a nemzet sorsától, javukat a nemzet javától teszi függővé. Így nyer gyakorlati megoldást a személytelen tőke és munka elméleti ellentéte az élő nemzetnek mindnyájunk lelkét betöltő eszméjében. A magyar nemzetet nem a tőke és a munka, hanem a magyar tőkés és a magyar munkás jó vagy rossz sorsa, gyarapodása, vagy megsemmisülése érdekli ebben a világrengető kérdésben. Ez pedig elválaszthatatlan a nemzet sorsától. A tőke gyarapodhatott és hajthatott jobb kamatot, a munka lehetett jobban díjazott odaát, de a magyar ott, akár tőkés volt, akár munkás, ennek ellenére mégis tönkre kellett menjen. Nem mentette meg semmiféle szociális, gazdasági, vagy nemzetközi elmélet, ámde talpra állhat, ha majd nemzete ott is megerősödik.

A szociális ellentétek véres ereje a magyar nemzetre nézve csak addig félelmetes, amíg nem egyesül a nemzeti eszmében. Minden magyarnak hinni kell abban, hogy a ma még olykor farkasszemet néző társadalmi táborok rácszélnek arra az egyszerű, természetes és a közelmúlt tényekkel sokszorosan bebizonyított igazságra, hogy boldogulásunknak egyedüli alapja és forrása a nemzet ereje. Ezt az erőt pedig a gazdasági indokok önző és gyűlölettel fakasztó érvényesítése, a folytonos belső harc és torzalkodás nemcsak meggyöngíti, de el is sorvasztja. A modern államnak fokozottabb szociális hivatása van és egyetemes nemzeti érdeket kell látni abban a korszerű követelményben, hogy ezt a hivatást a magyar állam is betöltse. Társadalmi, gazdasági és állami életberendezésünket olyanná kell átför-

málni, hogy azok keretein belül a munka legyen a megélhetés és az érvényesülés alapja. Aki dolgozik, az tényleg meg is szerezhesse magának az élet javaiból annyit, amennyit teljesített munkája után megérdemel. A jövedelemelosztás igazsága és arányossága belsőleg egységre törekvő nemzet számára utópia, de ok és észszerűen megközelíthető és fokozatosan megoldható feladat. A szociális kiegyenlítésnek a magyar nemzet érdekében meg kell történnie, még akkor is, ha az egyik vagy másik osztálytól áldozatokat követel. A szociális ellentétek s különösen a munkavíták nem csupán a tőkés és a munkás pusztá magánügyei, de az egész nemzetet érdeklő tények. Ezeket a vitákat nem lehet az ököljog fékevesztett és romboló elve alapján elintézni. Az osztályok érdekvitáiban a mind-egyiknél egyformán érdekelt, tehát szükségképp pártatlan nemzet lehet csupán az igazságos bíró. Nem lehet eleget ismételni, hogy a szociális kérdés összes vonatkozásai megoldhatók a nemzet kebelén belül. Azok csupán a nemzetet kívül megoldhatatlanok, mert ott nincs miért és nincs kitől áldozatot várni. A nemzet életében megoldhatatlan kérdés azonban nincs. És azok, akik ezt a magyar világnézetet vallják, meg is fogják hozni minden áldozatot, hogy a nemzetet megerősítsék és vele együtt megtartsák így önmagukat is.

De van szociális kérdés a tőke és a munkás legfőképpen ipari vonatkozású területén kívül máshol is. És ha ezek a szociális kérdések nem is jelentenek elválasztó, bontó tényezőket a nemzettesten belül, mégis meg kell őket éppúgy oldani, mintha szintén rombolók volnának. Meg kell oldani egyszerűen azért, mert a nemzetnek meg kell adnia, meg kell teremtenie minden egyes, bármily rendű és rangú fiának a méltó emberi élethez való anyagi és kulturális lehetőségeket. A nemzet annál erősebb, minél kevesebb elesetteje van. Ezt már világszerte felismerték s ez az oka annak, hogy az államok jellege mindenhol egyre inkább szociális állammá lesz. A szociális beállítottságu államban egyre kevesebben lesznek a kedvezményezettek és egyre többen a talpraállítottak. A törvényhozás a magyar nép egyre nagyobb és egyre szélesebb rétegeit vonja be a szociális gondozás és támogatás körébe s a mindennapi élet állandóan változó viszonyait egyre jobban úgy irányítja, hogy ezáltal a nemzet legszélesebb rétegeinek biztossággá, sőt emeltessék az életszínvonalát. A magyar világnézet vallói mindenkor teljes erejükből támogatják az állam mindennemű szociális iparkodását és tevékenységét, mert azt vallják, hogy a nemzet erejének fokozását legjobban úgy lehet szolgálni, ha a nemzet egyes tagjainak ellenálló képessége fokozódik. És vallják azt, hogy igenis meg kell teremteni minden egyes magyar ember számára a minél magasabb fokú emberi élet teljes lehetőségét.

Új gondolatok az iskolán kívüli népművelés eredményesebbé tételére

Írta: **Dr. Zemlényi Imre** (Hetedik közlemény)

Mintán az élet elsősorban a testi és lelki egészség, másodsorban a jogos igényeket kielégítő kereset megszerzésének kérdése, a népművelést ezek alapos, szakszerű és rendszeres szolgálatába kell beállítani. Erre mindenkinek szüksége van, azoknak is, akik bizonyos megélhetést biztosító vagyonnal vagy szakképzettséggel rendelkeznek, mert egyetlen iskola sincs abban a helyzetben, hogy az élet mindezen viszonyaitra kiterjedő tanítást adhasson. Különösen az egészségügyi és szociális kiképzés terén általános az elmaradottság és elégtelenség, beleértve a műszaki, gazdasági és szakiskolákat, egyetemeket is.

A népművelés anyagát a fentiek alapján a következőben foglalnám össze, alapul véve a VIII. osztályos elemi népiskola elvégzését.

I. Általános jellegű tevékenység.
a) A magyar történelem tanítása a mai élet bajainak kialakulása és leküzdése, főleg megértése céljából, illetve szempontjából. Ez

mindenki számára ismeretlen és érdekes.

b) Állampolgári tanfolyam. Jogaink, kötelességeink megismeréséhez súlyos anyagi érdekek fűződnek, ezeket tehát a legszélesebb néprétegek szívesen fogják hallgatni, főleg az adózással, törvénykezéssel, katonáskodással kapcsolatos dolgokat, feljelentések, kérvények, felelőbeszések szerkesztését.

c) Társadalmi érintkezéstan. Népünk önérzete rohamosan növekszik, magának udvarias bánásmódot követel. Ezen a téren azonban nemcsak követelése, hanem tartozása is van. Tájékozatlanságának elsősorban az értelmiséggel, hatóságokkal való érintkezésben látja kárát. A kigonyolás, megszegés, elutasítás sokszor a helyes viselkedés hiányának következménye. Az ezirányú oktatás tehát feltétlenül nagy közönség-sikerre számíthat.

(Jövő vasárnap folytatjuk)

